

Besede o nasilju, pogumu in vztrajnosti

Klavdija Aničić, Tjaša Hrovat, Ana Mlinar Kolarič

Društvo za nenasilno komunikacijo

2017

Naslov: Besede o nasilju, pogumu in vztrajnosti

Avtorice: Klavdija Aničić, Tjaša Hrovat, Ana Mlinar Kolarič

Urednica: Tjaša Hrovat

Oblikovanje: Tjaša Hrovat

Naslovnica: Gašper Mlakar

Izdajatelj: Društvo za nenasilno komunikacijo

Kraj in leto izida: Ljubljana, 2017

Tisk: R-tisk

Naklada: 500

© To delo je na voljo pod pogoji slovenske licence Creative Commons 2.5, ki ob priznavanju avtorstva dopušča nekomercialno uporabo, ne dovoljuje pa nobene predelave.

Publikacija ni namenjena prodaji. Dostopna je brezplačno.

Dovoljeno je fotokopiranje, ob navedbi avtorstva.

Publikacija je bila izdana s sofinanciranjem Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

364-78

ANIČIČ, Klavdija

Besede o nasilju, pogumu in vztrajnosti / Klavdija Aničić, Tjaša Hrovat, Ana Mlinar Kolarič. - Ljubljana : Društvo za nenasilno komunikacijo, 2017

ISBN 978-961-94249-2-6

1. Hrovat, Tjaša, 1977- 2. Mlinar Kolarič, Ana
293070848

KAZALO

KNJIGI NA POT	4
UVOD	6
POSKRBETI MORAM ZA NAJU!	11
JASNO SPOROČILO	295
NOVI PROJEKTI	326
VIRI IN LITERATURA	386

KNJIGI NA POT

Kmalu po tistem, ko sem zbežala od bivšega moža, sem ponovno začela pisati dnevnik. Dolgo let ga nisem pisala, saj sem se naveličala iskati vedno nova skrivališča, kamor bi ga varno skrila pred bivšim možem. Dopisovanja, ki sem jih imela s Klavdijo, so bila zame zelo pomembna. Pomagala so mi, da sem na kratko in čim bolj razumljivo opisala trenutno situacijo. Pogosto sem morala namreč komunicirati z različnimi institucijami in osebami, ki niso imele posluha za nasilje. Tudi s pomočjo najinega dopisovanja sem se naučila najti prave besede, da so mi različni sogovorniki prisluhnili. Včasih nisem imela časa, da bi vsa intenzivna dogajanja zapisala še v dnevnik, zato sem natisnila in dodala mail, napisan Klavdiji. Spet drugič sem natisnila Klavdijine maile zato, da sem lahko večkrat prebrala njene nasvete in besede, ki so me mirile ali mi vlivale pogum za naprej.

Ob pisanju enega od mailov Klavdiji sem pomislila, da bi s temi dopisovanji lahko pomagala tudi drugim. Predlagala sem ji knjigo dopisovanj. Moj predlog se ji je zdel smiseln.

Upam, da bo knjiga pomagala žrtvam nasilja videti, da je pot iz nasilja mogoča. Želim si, da bi to knjigo prebrali tudi tisti, ki se strokovno ukvarjajo z nasiljem, saj je v knjigi zajet ves proces, ki ga doživlja žrtev. V zadnjih letih sem pogosto srečala ljudi, ki ne razumejo nasilja. Njihove besede so me velikokrat prizadele. Vesela bom, če bodo tudi tisti, ki sami niso doživeli nasilja ali se strokovno ne ukvarjajo z nasiljem, po prebrani knjigi lažje in bolje razumeli dinamiko nasilja.

Priprava knjige ni bila preprosta. Obuditi sem morala spomin na marsikatero podrobnost o nasilju, ki sem ga doživljala. Vsi potlačeni spomini so prišli na dan in s tem se je bilo težko soočiti. Vesela sem,

da je knjiga zaključena, saj sem s tem tudi simbolno zaključila zelo boleče obdobje svojega življenja.

Ana Mlinar Kolarič

Ker sem prepričana bralka knjig, sem vesela, da sem prispevala k nastanku te knjige.

Ker rada sodelujem z drugimi, mi je bilo usklajevanje idej in izraznih načinov z Ano in Tjašo dobrodošel izziv.

Ob branju so se pojavljali spomini, vprašanja, dileme, veselja in še marsikaj.

Ana, hvala za pogum in odločnost za idejo za nastanek knjige. Tjaša, hvala za vztrajnost in kreativnost za dejanski nastanek knjige.

Klavdija Aničić

Nekje v procesu nastajanja knjige sem se dobila z Ano, da bi preverila nekatere nejasnosti, preden se lotim urejanja in pisanja. Prosila sem jo, naj mi pove, če ji bo o čemerkoli neprijetno govoriti z mano in naj me ustavi, če bodo vprašanja preveč osebna. Ana se je zasmejala: »Pa saj si vse prebrala, zdaj veš o meni več kot jaz.« To seveda ne drži, drži pa, da sem imela privilegij, da sem spoznala Ano na prav poseben način. Upam, da boste tudi vi v njeni zgodbi našli toliko inspiracije, kot sem jo našla jaz.

Tjaša Hrovat

UVOD

O knjigi, ki bi temeljila na svetovanjih po elektronski pošti, smo razmišljale kar nekaj časa. Pojavljale so se številne dileme. Ena izmed njih je bila, ali objaviti različne zgodbe, krajša dopisovanja z različnimi uporabnicami in uporabniki, ali eno samo, a to večletno. Odločile smo se za eno samo. Pretehtalo je dejstvo, da se v Anini zgodbi zrcali celoten proces poti iz nasilja in krepitve moči. Ana je bila pripravljena dopisovanje s svetovalko deliti z nami in vami. Za to smo ji zelo hvaležne. Seveda pa smo morale poskrbeti, da ohranimo njeno anonimnost in anonimnost njenega sina. Nekatera dejstva, po katerih bi kdo utegnil gospo prepoznati, so zato spremenjena. Njeno ime je psevdonim, prav tako ime njenega sina, staršev in drugih oseb. Spremenjene so tudi druge prepoznavne osebne okoliščine. Dogodki, opisani v knjigi, so se zgodili, a na drugih centrih za socialno delo, drugih policijskih postajah in sodiščih. Dogajanje smo namenoma umestili v institucije, ki ne obstajajo (npr. CSD Mengeš, PP Ljubljana ...).

Ana in Klavdija sta imeli različne načine vzpostavljanja stika. Veliko je bilo pogovorov po elektronski pošti, kar nekaj pa tudi po telefonu in osebno. Pogovori po elektronski pošti so bolj ali manj ohranjeni v svoji prvotni obliki, kot sta jih zapisali Ana in Klavdija. So lektorirani, jezikovno osveženi in spremenjeni v delih, kjer bi se utegnila prepoznati identiteta. Telefonski in osebni svetovalni pogovori so ohranjeni kot zapisi svetovalke, ki si praviloma po vsakem pogovoru zabeleži ključne stvari, da lažje sledi dogajanju. Zato je tudi knjiga sestavljena iz elektronskih pogovorov ter zapiskov svetovalke. Vsemu temu so dodani komentarji, označeni z *. Z njimi smo želele nekatere stvari dodatno pojasniti, predvsem pa opozoriti na določene dele, ki so pomembni z vidika analize poti iz nasilja.

Ana je imela na svoji poti iz nasilja dobre in slabe izkušnje. Nekatere osebe in okoliščine so ji pomagale, druge so ji postavile dodatne

ovire, predvsem tiste, ki so bile posledica ne dovolj dobre prakse strokovnih delavcev in delavk. Tega dela ne moremo izpustiti in zanikati, a želimo poudariti, da namen publikacije nikakor ni kritiziranje državnih institucij, saj večina strokovnih delavcev in delavk dela dobro.

Pogosto je težko najti prave besede za opisovanje nasilja. Upamo, da nam je s to knjigo vsaj nekoliko uspelo.

Kratice in krajšave

V knjigi smo se zaradi lažjega branja poskušali izogibali uporabi kratic, ki jih sicer pogosto uporabljamo. Kljub temu jih je, kot boste opazili, nekaj ostalo, in sicer:

- CSD je Center za socialno delo
- PP je policijska postaja
- BPP je brezplačna pravna pomoč
- ODT je Okrožno državno tožilstvo
- ZPND je Zakon o preprečevanju nasilja v družini
- mail je elektronska pošta

Pojasnila

V besedilu na nekaterih mestih uporabimo izraz **žrtev**, oziroma žrtev nasilja. Ta izraz uporabljamo za poimenovanje osebe, ki doživlja ali je doživljala nasilje. Pri tem osebi ne pripisujemo pasivne pozicije in nemoči, temveč z izrazom zgolj opisujemo dejstvo, da gre za osebo z izkušnjo nasilja.

Izraz **povzročitelj** nasilja uporabljamo v moški slovnični obliki, saj je večina povzročiteljev moškega spola.

Nekateri postopki so se od časa dogajanja do izida knjige spremenili in tudi v prihodnje se bodo. Lani je bil na primer noveliran *Zakon o preprečevanju nasilja v družini*, spreminjajo se tudi drugi zakoni in predpisi. Zato naj knjiga ne služi kot pravni priročnik.

December 2017

Ana

Stara sem bila 33 let in sin 3 leta in pol, ko me je na poti iz službe prešinilo. Zbežati moram, sicer ne bom mogla zaščititi sina. Zbežati morava, sicer bo po nama.

Poročena sem bila približno osem let. Že kmalu po poroki so se začeli moževi izbruhi jeze, ki so se zaključili z njegovim večdnevnim ali večtedenskim ignoriranjem. To je bil eden od načinov kaznovanja. Počasi me je izoliral od mojih prijateljev in sorodnikov, prepovedal mi je govoriti o najinem odnosu z drugimi. Kmalu nisem imela več s kom preveriti, ali je res z menoj nekaj narobe, kar mi je pogosto govoril. Plačo sem mu morala izročiti. Z mano je delal kot s svojo lastnino. Njegovo nasilje je postajalo vedno hujše. Potrpela sem, se umikala, bila tiho in naredila vse, da ne bi bilo še huje. Dokler ni prišlo do dogodka, pri katerem sem spoznala, da moram nujno zaščititi sebe in sina.

Moja pot iz nasilja se z odhodom od nasilnega moža ne zaključi. Sledilo je intenzivno leto bojev z institucijami in jeznim možem, ob tem pa sem želela sinu nuditi stabilno oporo in čim več pozitivnih dogodkov.

Naslednja leta so se nekoliko umirila, vendar so bila še vedno polna izzivov.

Stara sem 37 let in sem svobodna. Živim, kot želim. Družim se z tistimi, s katerimi hočem. Preteklost se sem pa tja še vedno prikrade v obliki vedno redkejših nočnih mor. Nekatero zdravstvene težave so ostale. Življenje ni popolno, a občutek, da sama odločam o svojem življenju in se ne zbujam več s strahom, kaj bo prinesel nov dan, je neprecenljiv. Veselim se vsakega dne, ko s sinom ne živiva več v nasilju in strahu.

1. del

POSKRBETI MORAM ZA NAJU!

2013

17. 10. 2013

Telefonski pogovor

Pokliče gospa Ana. Pove, da je pred 14 dnevi je odšla s tri in pol letnim sinom Gorazdom od doma. Trenutno je pri starših. Po nasvetu prijateljice se je obrnila na nas, ker je v hudi stiski zaradi moža, od katerega sta se umaknila. Mož je bil do nje in sina psihično nasilen, kasneje tudi spolno, saj jo je silil v spolni odnos pred sinom. Sedaj ureja stvari glede razveze. Povedala je, da ji manjka moči. Skrbi jo, ker je mož rekel sinu, da bosta šla daleč stran, brez mamice. Na centru za socialno delo so jo pomirjali, da je najbrž samo govoril. Sicer ji je socialna delavka dala podporo pri tem, naj se odseli in ji povedala, da gre za nasilje. Mož ima sorodnike na Hrvaškem, sinu je govoril o morju. Na centru za socialno delo je povedal, da si želi stikov.

Nadalje je povedala, da sta imela z možem na centru pogovor. Ni zadovoljna z reakcijo socialnega delavca glede stikov sina z očetom. Počuti se, kot da je ona kriva za nastalo situacijo, on pa je bogi in si le želi stikov. Zato je pristala na preveč stikov. Počuti se, da je bila v to prisiljena. Socialni delavec Zenit, ki je vodil pogovor o stikih, je nasilje povsem spregledal. Sin se očeta boji. Navezan je na mamo. Pristojni center je CSD Mengeš. Tam se je vključila v osebno pomoč. Prijave na policijo ni podala. Ko se je odselila, je mož prišel na vrata. Takrat je poklicala policijo, a niso odreagirali.* Dogovoriva se za osebno svetovanje.

---

* Zelo pomembno je, kako se institucije in organizacije odzovejo, ko ženska prvič spregovori o nasilju. Ana je na centru za socialno delo dobila podporo, ki jo je v tistem trenutku potrebovala. Strokovna delavka je prepoznala nasilje in jo podprla v njenem iskanju izhodov. Nujno je, da strokovne delavke in delavci prepoznajo nasilje, čeprav žrtev meni, da gre zgolj za hujše partnerske konflikte. Prepoznavna

nasilja s strani oseb, na katere se žrtev obrne po pomoč, je ključna za načrtovanje in zagotavljanje varnosti žrtve.

Prijava nasilja na policijo je pomemben del zagotavljanja varnosti, saj lahko policija odločnejše in ustrežnejše ukrepa, kadar je seznanjena s celotno situacijo in ne zgolj s posamičnim dogodkom.

---

19. 10. 2013

Svetovanje

Gospa opiše odnos med njima z možem. Pove, da se je nasilje pojavilo že kmalu po poroki, večkrat jo je kaznoval. Kadar se s čim ni strinjala, je vpil in jo žalil. Na CSD Mengeš se je obrnila pred enim mesecem. Povedali so ji, da ne gre za običajne konflikte, temveč za nasilje. Podprli so jo pri tem, da zapusti moža. Trenutno jo je najbolj strah, da jo bo zmanipuliral, da se vrne nazaj. Boji se tudi, da bi odpeljal sina. Boji se, da sina ne more zaščititi pred njim. Mož jo je takoj po umiku iskal. Vsak dan jo tudi kliče in ji pošilja sms-je. S sinom ima stike.

Dogovoriva se, da bo šla na policijo in podala prijavo. Vložila bo prošnjo za brezplačno pravno pomoč.* Na CSD bom podala pobudo za sklic multidisciplinarnega tima.

---

* Do brezplačne pravne pomoči (BPP) je upravičena oseba, ki glede na svoj finančni položaj ne bi zmogla kriti stroškov sodnega postopka. Po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini je žrtev nasilja upravičena do BPP, tudi če presega cenzus, če je center za socialno delo za njo podal oceno ogroženosti. Ta brezplačna pravna pomoč se odobri le za postopke, ki tečejo zaradi ukrepov po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini in za postopke po zakonu, ki ureja družinska razmerja, če je to po mnenju centra za socialno delo nujno potrebno (v času dogajanja je bila žrtev nasilja upravičena do brezplačne pravne pomoči, v primeru preseganja cenzusa, le za postopke po ZPND).

Elektronska pošta

Spoštovani,

pošiljam vam pobudo za sklic multidisciplinarnega tima.* Preden jo pošljem na CSD, bi vas prosila, da jo preberete. Glede prijave na policijo bi vam želela dati še nekaj informacij. Najbolje bi bilo, če se slišiva, preden boste odšli na policijo. Kako pa je Gorazd, se je stik zaključil?

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

---

* Multidisciplinarni tim za obravnavanje nasilja v družini lahko skliče pristojni center za socialno delo, predlaga pa ga lahko katerakoli organizacija, ki je v stiku z žrtvijo. Tim se oblikuje, če center za socialno delo presodi, da je potrebno sodelovanje več organov. Delo tima se zaključi, ko je zagotovljena varnost žrtve. Multidisciplinarni tim ponavadi sestavljajo predstavniki centra za socialno delo, policije, nevladnih organizacij, šole, vrtca in podobno. Na timskih sestankih je praviloma prisotna tudi žrtev nasilja.

Zadeva: Pobuda za sklic multidisciplinarnega tima za zaščito gospe Ane Mlinar Kolarič in njenega sina

Na Društvo za nenasilno komunikacijo je dne 17. 10. 2013 poklicala gospa Ana Mlinar Kolarič. Povedala je, da je v hudi stiski zaradi moža, od katerega se je, skupaj s sinom, zaradi strahu umaknila pred dvema tednoma. Povedala je, da je v odnosu že dlje časa doživljala psihično nasilje, v zadnjem mesecu pa je bil mož do nje tudi spolno

nasilen. Povedala je, da jo je strah, da bi sina odpeljal.

Po tem, ko se je odselila, mož vsakodnevno nadaljuje s pritiski. Enkrat je morala v intervencijo poklicati policiste.

Oče ima stike s sinom. V tem času je podal pobudo na CSD glede urejanja stikov. Na skupnem sestanku sta se starša dogovorila, kako bodo potekali. Gospa je povedala, da je na dogovor pristala, čeprav je že ob sklepanju dogovora imela občutek, da sta se dogovorila za predolge stike čez vikend.

Gospa Mlinar Kolarič je povedala, da jo je strah, da bi jo mož prisilil v nadaljevanje skupnega življenja, ki si ga sama ne želi.

Z možem sta sedaj na njegovo pobudo v skoraj vsakodnevnih kontaktih prek telefona, gospod ji pošilja sporočila, da jo ima rad in da brez nje ne more živeti. Povedala je, da se na treh stikih, ki jih je imel s sinom, s sinom ni ukvarjal, ker je ves čas govoril le o sebi in kako je njemu hudo.

Glede na dolgotrajnost nasilja, ki ga je opisala gospa Mlinar Kolarič in intenzivno stopnjevanje v zadnjem mesecu, predlagamo sklic multidisciplinarnega tima. Menimo, da je potrebno na skupnem sestanku zbrati informacije o dinamiki in posledicah nasilja, izdelati oceno ogroženosti gospe in sina ter izdelati načrt pomoči za oba.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na telefonski številki 01/43 44 822.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić, svetovalka

19. 10. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pri pobudi prosim za popravek v stavku: *Gospa Mlinar Kolarič je povedala, da jo je strah, da bi jo mož prisilil v nadaljevanje skupnega življenja, ki si ga sama ne želi. Prosila bi, če lahko dodate ... ker ne more zaščititi niti sina niti sebe pred njegovimi nasilnimi ravnanji.**

Sedaj nameravam poklicati tudi kriminalistko in se dogovoriti, da pridem na policijsko postajo in podam prijavo. Vas pokličem glede nasvetov.

Stik se je zaključil, bil je malo daljši kot dogovorjeno. Sin ima nekaj novih stvari, več zaenkrat ne vem, ker še nisem govorila z njim, razen na hitro po telefonu.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar Kolarič

---

* Pomembno je, da ima oseba, ki je v svetovalnem procesu, možnost, da prebere dopise, ki jih svetovalka pošilja na druge institucije ali organizacije. Tako ima nadzor nad potekom dogodkov, kar je za žrtve nasilja še posebno pomembno, saj v odnosu, v katerem so doživljale nasilje, nadzora pogosto niso imele ali so ga imele le malo. Z občutkom nadzora zadovoljujemo svojo potrebo po moči in ravno moč je tisto, kar je bilo žrtvi nasilja v odnosu odvzeto. Pomembno je, da si jo pridobi nazaj. Da bi se počutili močni, potrebujemo občutek, da nadzorujemo svoje življenje, da imamo vpliv na dogodke in da nas drugi upoštevajo. Če svetovalka uporabnici ne bi dala v branje dopisa, ki ga o njej pošilja drugim, bi vse te njene potrebe zanikala.

Telefonski pogovor

Gospe Ani preberem zadnjo verzijo pobude za sklic multidisciplinarnega tima. Govoriva tudi o brezplačni pravni

pomoči. Povem, da je trenutni cenaz za brezplačno pravno pomoč 530 evrov, zato naj prošnjo vlaga, saj cenaza ne presega. Sodelavka Nina ji bo poslala navodila in seznam vsega, kar potrebuje. Jutri bo šla podati prijavo. Pred tem bo poklicala za pogovor, saj bi se želela pripraviti.

Elektronska pošta socialni delavki Ani Klopčič

Spoštovani,

skušala sem vas poklicati po telefonu, pa ste bili trenutno nedosegljivi. Ker bom kasneje tudi sama nedosegljiva, vam pišem. V dogovoru z gospo Ano Mlinar Kolarič pošiljam v prilonki pobudo za sklic multidisciplinarnega tima zaradi nasilja v družini. Poleg prilonke bom po navadni pošti poslala še uradno pobudo, ki je podpisana in opremljena z žigom.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni!

Vašo pobudo bomo upoštevali, vendar moramo zadevo prej obravnavati na posvetovalnem timu.

Po vsej verjetnosti ne bom jaz sklicevala tima, saj je ga. Ana vključena pri meni v svetovanje. Bom pa seveda pri vsem sodelovala in vas obvestila o naših odločitvah, takoj ko bo mogoče.

Klopčič Ana

Pozdravljeni,

hvala za sodelovanje in lep pozdrav.

Klavdija Aničić

22. 10. 2013

Svetovanje

Ana pove, da se je šele zdaj začela zavedati, kaj se je dogajalo. Prej je vse skupaj malo potlačila, da je sploh lahko funkcionirala. Zdi se ji, kot da je bila ves ta čas do odhoda zaprta in da se je zdaj osvobodila iz zapora. Ima dva glavna cilja*, in sicer:

- Rada bi speljala vse zadeve, povezane z nasiljem in razvezo.
- Rada bi ostala močna, stabilna.

Boji se, da bi srečala moža, govorila z njim. Boji se, da bi jo zmanipuliral in prisilil v nekaj, česar noče. Pravi, da mož pade iz vloge žrtve nazaj v to, da jo maltretira.

Prinesla je podpisan dogovor o vključitvi v program na društvu. Jutri gre na Policijsko postajo Mengeš, kjer bo podala prijavo. Pogovarjali sva se o krivdi, slabi vesti, da se je odpovedala odporu.

---

* Dobro je, da svetovalka in uporabnica na prvih pogovorih določita cilje, ki jih želi uporabnica doseči s pomočjo svetovalnega procesa. Ti cilji so lahko zelo različni, saj so odvisni od potreb in želja uporabnice ter od situacije. Zato so tudi svetovanja individualno prilagojena in ne potekajo po nekem vnaprej določenem protokolu. Izoblikovani cilji so v veliko pomoč, saj pomagajo ohranjati fokus, omogočajo načrtovanje nadaljnjih korakov in dajejo svetovalnemu procesu ogrodje. Postavitev ciljev je pomembna tudi zato, ker je dobro, da se uporabnica in svetovalka že na začetku dogovorita, kaj je v okviru svetovalnega procesa možno in kaj ne. Sicer bi se lahko zgodilo, da bi bila pričakovanja uporabnice (ali svetovalke) takšna, da jih svetovalni proces ne bi mogel izpolniti.

---

23. 10. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včeraj sem omenila, kako se je mož predstavljal na nek določen način, v resnici pa je bil povsem drugačen. Bojim se, ali mi bodo na policiji sploh verjeli. On bo prišel s svojo zgodbo, s svojim uglajenim vedenjem, prisiljeno prijaznostjo.* Tej njegovi maski sem tudi sama v začetku nasedla. Predstavlja se kot najbolj prijazno bitje na svetu, ki bi vsakemu pomagal, le ko je treba komu zares pomagati, tega ne stori. Ali pa govori kot da je največji športnik, ko pa se je potrebno premakniti izpred kavča, je cela drama. Vem, kako je bilo, ko sva bila na obiskih pri njegovih sorodnikih. Ves čas je napletal neke zgodbe o tem, kako uspešen je, koliko denarja ima, kako zanimivo življenje živi ... Na bruhanje mi gre ob vseh teh lažeh.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar Kolarič

---

* Prepričanje, da obstaja lik povzročitelja, ki ga lahko prepoznamo po nekih zunanjih lastnostih, je zmotno. »Tipičen povzročitelj« ne obstaja, tako kot ne obstaja »tipična žrtev«. Prav tako nasilje ni povezano z revščino, stopnjo izobrazbe, nacionalnostjo in drugimi osebnimi okoliščinami. Nekateri povzročitelji so nasilni samo znotraj družine. Njihovo vedenje izven družine je pogosto zelo socializirano, so prijazni, delujejo umirjeno. Okolica jih zaznava kot odgovorne očete in dobre partnerje. V takšnih primerih je za žrtev še posebno težko spregovoriti o nasilju, saj se boji, da ji nihče ne bo verjel. Podobno je v Aninem primeru. Njen strah je upravičen, saj se res zgodi, da strokovni delavci ali delavke zaradi pomanjkanja časa ali znanja ne prepoznajo nasilja in jih zavede maska, ki si jo nadene povzročitelj. Enako je z drugimi osebami iz socialne mreže osebe, ki doživlja nasilje.

Telefonski pogovor s socialno delavko Anito Novak

Socialna delavka pove, da bodo sklicali multidisciplinarni tim, prej bo z gospo Ano opravila še en razgovor. Na tim bo povabila tudi sodelavca, ki dela na področju stikov med staršem in otrokom.

Telefonsko svetovanje

Govoriva o tem, kaj naj pove na policiji – predlagam, naj izhaja iz različnih oblik nasilja, ki ga je doživljala, in vsako ilustrira s konkretnimi primeri. Naj pove, kako se je vse skupaj začelo, kdaj se je stopnjevalo in kako; opiše naj najhujše dogodke. Zanima jo, kaj naj poudari na CSD. Skupaj prideva do tega, da ji je najpomembnejše to, da CSD prosi, naj mu tudi oni povejo, da se ona želi ločiti, saj nje ne sliši, oziroma ta del ignorira. Dogovoriva se, da mi bo na mail poslala pripravo na izjavo na policiji.

Govoriva tudi o tem, kako se njen mož predstavlja navzven z masko in njenem strahu, da ji na policiji zato ne bodo verjeli. Zmeniva se, da se bo osredotočila na to, da čim bolje pove, kaj je doživljala in zakaj se moža boji.

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

ne vem, če sva se danes dogovorili za kak termin za naslednji teden, da bi prišli na pogovor. V koledarju nimam nič napisano. Ni se vam potrebno prav nič s tem obremenjevati, samo imejte v mislih, da ta možnost je, če boste želeli.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

res se nisva nič dogovorili za naslednji sestanek, ki bi si ga vsekakor želela. Pošiljam vam oporne točke za prijavo nasilja. Če imate še kakšen predlog, je dobrodošel.

Hvala in lep pozdrav.

Ana Mlinar Kolarič

Sem v hudi duševni stiski zaradi moža, od katerega sem se skupaj s sinom zaradi strahu umaknila pred tremi tedni. Že dalj časa stvari niso bile v redu, razlagala sem si, da so to težave v odnosu.

Od poletja letos sem začela dojemati, da nisem za vse kriva in da z menoj ni nekaj narobe, ampak da je šlo za možev nadzor in kaznovanje.

Meni se zdi, da se je do mene obnašal kot do njegove lastnine.

Moje želje in potrebe so nepomembne:

- ne želim nekam na obisk, pa moram;
- sin zboli, ga ne zanima;
- kljub drugemu delu mu moram med vikendom v službo nositi malico;
- nikoli nimam časa zase, ker je celotno gospodinjstvo in skrb za sina na meni ...

Vse družinske obveznosti so moja odgovornost:

- kupovanje hrane;
- pranje, kuhanje dvojnega kosila;
- delavci;
- pospravljanje;

- skrb za sina ...

Samovoljnost glede odločitev:

- samo on lahko vozi nov avto;
- sin mora v vrtec, tudi če je bolan;
- on odloča, za kaj se bo porabil denar;
- on odloča, kaj bomo počeli ...

Ko naredim napako, me kaznuje in ponižuje:

- norčuje se iz moje izobrazbe;
- govori, da sem nesposobna mama;
- kritizira moj videz, moje kuhanje;
- tudi po več tednov me ignorira ...

Nadzorovanje:

- pregleduje mojo torbico;
- preverja moj telefon;
- bere moje maile;
- odloča, s kom se lahko družim ...

Ekonomsko nasilje:

- nadzoruje moje dohodke;
- izročiti mu moram plačo;
- pregleduje račune, kaj sem kupila v trgovini;
- prepove mi, da si kaj kupim ...

Vse te stvari so po dolgotrajnem in intenzivnem dogajanju

pripeljale do tega, da sem bila prepričana, da stvari res ne znam, ne zmorem in jih ne znam narediti dobro. Počutila sem se manjvredno, ker nisem mogla sodelovati pri odločanju o svojem življenju.

Bala sem se z njim govoriti o vsakodnevnih dogovorih, da ne bom spet jaz kriva, če bo kaj narobe.

Ni povzročil fizičnega nasilja, ker sem vse prilagodila njegovim zahtevam. Tekala sem za otrokom, njega pustila počivati, izpolnjevala njegove zahteve.

Časovni trak:

- Septembra 2003 se spoznava.
- Decembra 2005 se poročiva.
- Prvi hujši dogodek – zmanjkalo je kislih kumaric, popolnoma je znorel.
- Sprehod – želela sem najprej na sprehod, kasneje pa pospraviti stanovanje in me je začel zmerjati, da sem lenoba in mi očital, da pospravljam le, kadar pridejo moji sorodniki na obisk in ne kadar pridejo njegovi.
- Na službenem izletu mi reče, da mu ni všeč, kako se obnašam do sodelavcev, da moram biti bolj zadržana, da sem poročena in da se moram obnašati temu primerno.
- Rože – ukazal mi je, naj grem ven po korita z rožami in jih nesem v stanovanje. Ker sem bila visoko noseča, zunaj zmrzal, rože pa težke, nisem šla. Kriva sem bila, da so rože zmrznile, zaradi česar me je žalil in zmerjal.
- Kupiva nov avto, moram voziti starega, noče se dogovoriti, da bi tudi jaz vozila novega, ki je bolj varen in pripravnejši za vožnjo z otrokom.
- Januarja 2010 se rodi Gorazd.
- Za vse sem bila sama, ponoči sem morala sama vstajati, ko je

sin jokal, čez dan sem bila ves čas le jaz z njim, govoril mi je, da sem za to plačana.

- Z majhnim otrokom sem morala urejati popravila. Ker mojstri niso dobro opravili svojega dela, mi je rekel, da sem kriva za to in da naj uredim zadevo.
- Njegova mama pride na obisk k nam, imamo majhno stanovanje (36 m²), kljub mojemu nestrinjanju ostane pri nas pol leta.
- Obiski pri njegovih sorodnikih - otrok je bil v starosti, ki je zahtevala veliko tekanja, ki sem ga opravila le jaz, mož je sedel na kavču in se pogovarjal, pred taščo me je zmerjal, da le jamram, da nikamor nočem, da sem nesposobna.
- Obisk pri mojih starših - ko sem želela na obisk k svojim staršev, je vedno postavil neko zahtevo, da nisem mogla iti.
- Hrana - ko sem mu postregla s hrano, ki je bila skuhana pred nekaj urami, je rekel, da ne bo jedel postane hrane, da mu moram skuhati svežo hrano. Ker je želel jesti zelo pozno (okoli devetih zvečer), sem morala kuhati dva kosila, enega za naju z Gorazdom in enega zanj.
- Ščuvanje otroka – sinu je rekel, da ga mama ne mara, da si bosta našla novo mamo, ker ta ni v redu ...
- Obleka – govori mi, česa ne smem nositi, ker ga je sram, ker mi ne paše ...
- Morje - pred odhodom zahteva spolne odnose, ker mu vztrajno ponavljam ne, mi zagrozi, da mi bo še žal. Cel teden na morju naju je oba s sinom ignoriral in se agresivno vedel.
- Zahteva, da imava še enega otroka.
- Oktober 2013 – odhod od doma.

Pozdravljeni, Ana,

zelo dobro ste napisali oporne točke. Predlagam, da dodate še opise njegovih škodljivih ravnanj do sina. Opišite stvari, ki ste jih opisali tudi meni (da tudi njega ignorira, spolno nasilje ...).

Tudi dogodke s časovnega traku lahko dodate v posamezne sklope in jih časovno opredelite. Skušajte opisati stvari zgoščeno, v kolikor se da kratkih stavkih ali pa z naštevanjem, da se bo videlo, kako intenzivno je bilo vse dogajanje. Povejte tudi, kako je tako vedenje vašega moža vplivalo na vas in sina (omenjali ste na primer, da se moža bojite, da je bila vaša samopodoba zelo nizka, da ste imeli glavobole ...).

Še eno uro bom na računalniku, če boste imeli še kakšno vprašanje. Ko boste jutri lahko, me pokličite, če vam lahko pomagam pri razbremenjevanju.

Želim vam mirno noč in jutri uspešen dan.

Klavdija Aničić

24. 10. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vaše nasvete. Zjutraj sem na policiji podala izjavo, zapisnik sem fotografirala in je v priponki. Kriminalistka mi je povedala, da lahko naknadno še kaj dodam. Menim, da ni potrebno dodajati. Razmišljam le, če bi kot osebo, kateri sem zaupala, dodala še osebno zdravnico. Se vam zdi, da bi morala še kaj dodati? Socialna delavka Anita Novak je preložila najino srečanje na jutri, tako da me jutri čaka še druga naloga.

Hvala in lep pozdrav.

Ana Mlinar

ZAPISNIK

o sprejemu ustne ovadbe oziroma predloga za pregon

sestavljjen v prostorih PP Mengeš, dne 24. 10. 2013 ob 10. uri na podlagi 147. oz. 53. člena ZKP.

Naznaniteljica Ana Mlinar Kolarič rojena 17. 11. 1979 v kraju Jesenice, stalno prebivališče Ulična 1, Mengeš, začasno prebivališče Ljubljana, Ulica 17, poklic univ. dipl. biolog, zaposlena v BIO d. o. o. s kaznivim dejanjem JE oškodovana, je bila opozorjena na posledice krive ovadbe po 283. členu Kazenskega zakonika, je naznanila:

IZJAVA

Z možem Sinišem Kolarič sva bila skupaj 10 let, poročena pa približno 8 let. Skupaj imava sina, ki je star tri leta in pol. Kmalu po poroki se je Siniša začel vesti neprimerno. Zdelo se mi je, da gre pač le za običajne zakonske težave. Psihično je postajal vedno bolj nasilen, bilo je vsak dan huje. Zgodil se je tudi dogodek, po katerem je bilo vse še mnogo slabše. Fizičnega nasilja ni bilo. Naredila sem vse, da ne bi prišlo do fizičnega nasilja, saj sem vedela, da je sposoben tudi udariti. Iz strahu pred njegovimi izbruhi sem se mu začela podrejati. Ni bilo pomembno, kaj jaz želim ali potrebujem, v strahu sem zgolj začela podrejati svoje življenje njegovim potrebam. Do mene se je vedel, kot da sem njegova lastnina. Ves čas je govoril, da je on moj mož in da on ve, kaj je dobro zame. Ves čas mi je dajal različne naloge, ki pa po

njegovem niso bile nikoli dovolj dobro opravljene. Vedno je našel neko napako in je znorel. Za vse sem bila jaz kriva. Enkrat na primer je zvečer hotel jesti kisle kumarice, pa jih je zmanjkalo. Rekel mi je, da je to moja krivda, ker bi morala vedeti, da hoče imeti vedno na voljo kisle kumarice in naj grem takoj po nove. Trgovina je bila zaprta in ko sem se vrnila domov brez kumaric, je popolnoma znorel in me začel žaliti ter kričati name. Med drugim se je norčeval iz moje izobrazbe, rekel, da mu je žal, da se je poročil z mano in podobno. Potem še dva tedna ni govoril z mano, ampak me je ves čas ignoriral. Če sem ga kaj vprašala, je molčal, gledal je mimo mene. Ali pa enkrat, ko sem po pomoti dala v sušilni stroj sinove hlače in so se nekoliko skrčile. Tudi takrat je popolnoma znorel, mi govoril, da sem nesposobna, neumna, da nisem za nobeno rabo in podobno. Potem je imel še cel teden maščevalni, grozeč pogled in vse, kar je delal, vsakdanje stvari, je počel z neko prikrito agresijo, da sem se bala. Takih dogodkov je bilo veliko, to sta samo dva primera. Kadar je ignoriral mene, je včasih ignoriral tudi sina Gorazda, ki je še zelo majhen in mu je bilo to zelo težko ali pa je sina uporabljaj, da me je preko njega še naprej žalil. Sinu je na primer rekel, vidiš, kakšno mamico imava, še kosila ne zna skuhati, a ne, kako je ogabno kosilo.

Njegovo nasilje se je stopnjevalo, vse je šlo postopno*, zato sem v sebi začela verjeti, da sem res nesposobna in sem res krivdo pripisovala sebi. Res se mi je začelo dozdevati, da npr. ne kuham dovolj dobro, da ne pospravim dovolj dobro, da nisem dovolj pozorna. Prav tako sem nezavedno začela

delovati tako, da sem vedno, preden sem nekaj naredila, pomislila, kaj bi na to rekel Siniša, ali bi se razburjal ali ne. Če se mi je zdelo, da bi lahko zaradi nečesa izbruhnil, potem tega nisem naredila. V meni se je vgradilo, da ne smem nekaj storiti, ker me bo poniževal z besedami in me kaznoval. Začela sem verjeti, da sem nesposobna.

---

* Zelo pomembno je poznati dinamiko nasilja v družini, saj se dinamika nasilja, ki ga povzroča bližnja oseba, razlikuje od dinamike nasilja s strani drugih oseb. Ena od bistvenih značilnosti je prav stopnjevanje nasilja skozi čas. Nasilje praviloma postaja vedno pogostejše in vedno bolj intenzivno. Zato ga žrtev tudi težje prepozna, saj začne dvomiti v svojo presojo, odgovornost pripisuje sebi in podobno. Ko govorimo o dinamiki nasilja v intimnopartnerskih odnosih pogosto opisujemo tudi menjavanje obdobj nasilja in obdobj miru, kar je lahko krivično do tistih žrtev, ki niso nikoli zares občutile miru. Tudi Ana je povedala, da obdobj miru praktično nikoli ni doživela. Vsakemu nasilnemu izbruhu je sledilo kaznovanje, večinoma ignoriranje. Nekateri moški pa se po jeznem izbruhu opravičujejo, obljublajo, da bo v naprej vse drugače, kupujejo darila in podobno. Ana je ves čas doživljala le napetost, stopnjevanje napetosti in izbruhe nasilja.

Prav tako mi je preprečeval stike z družino. Ni mi dovolil, da bi šla na obisk k staršem. Rekel je, da je to prevelik strošek, čeprav sem sama zaslužila več kot on. Ko pa je on želel nekam iti, takrat ni bil noben strošek prevelik. Včasih je pa le pristal, da greva na obisk k mojim staršem, pa je potem v zadnjem trenutku, ko naj bi že šli, zahteval, da

naredim nekaj, kar se mu je zdelo nujno, čeprav ni bilo. Na primer, da umijem sinove superge ali pa da moramo pospraviti klet ali prepleskati steno. Ali pa mi je enkrat, bilo je pozimi in bila sem noseča, rekel, naj rože v koritih znosim v blok, da ne bodo zmrznile. Ker sem se temu uprla, saj so bile rože zelo težke, nismo šli do mojih staršev in še cel teden me je ignoriral. Kar pa se tiče njegovih staršev, je bilo drugače.

Nekega jutra mi je rekel, da pride k nam njegova mama in to za pol leta. Mislil, da je hotel, da je nekdo ves čas ob meni, da me je lažje nadzoroval in osamil, saj sem tako težje prišla v stik s starši in prijateljicami. Ker živimo v majhnem stanovanju, ki je še za nas tri premajhno, sem rekla, da nočem, da njegova mama ostane pri nas pol leta. Ob tem je povsem izbruhnil, začel je kričati name, me poniževati, grozil, da bo njegova mama zdaj ves čas živela z nami, grozno je bilo, še posebno za to, ker je bil zraven tudi sin in je vse to poslušal in gledal. Bil je zelo prestrašen, začel se je tresti in jokati, zato sem ga vzela k sebi, da sva šla ven in sem ga nekoliko pomirila. Potem sem pristala, da pride njegova mama k nam za pol leta, ker sem se bala njegovih ponovnih izbruhov.

Zelo se bojim tudi za svojega sina. Tudi do njega se namreč vede podobno kot do mene. Dostikrat ga žali, ampak če sem zraven, ga nekako ustavim ali pa se s sinom umakneva. Z njim je samo takrat, ko mu ustreza. In takrat, ko se spomni, da bi se igral z njim, se mora sin nujno igrati z njim, drugače ga še dva dni ignorira in grdo gleda. Večinoma ga sin le moti, ker ne more v miru igrati iger na

računalniku ali gledati televizije. Takrat ga mora sin pustiti čisto pri miru, sicer se začne dreti na njega, da naj izgine stran. Sina je tudi pogosto ščuval proti meni. Dvakrat sem ga slišala, ko sem bila v kopalnici, kako mu je rekel, da ga mamica sploh ne mara. Enkrat zjutraj, ko sem se odpravljala v službo, mu je rekel, da če bi ga imela rada, bi bila z njim doma, ne pa da mora on v vrtec. Govoril mu je tudi, kako ne znam kuhati, da ne znam dobro oprati perila, da sem nesposobna. Enkrat mu je rekel, da je najbolje, če poiščeta drugo mamico, da jaz nisem dovolj dobra.

Pogosto me je žalil. Vedno je za vse krivil mene, mi govoril, da sem nesposobna. Bojim se, da me je zmanipuliral. Verjela sem njegovim besedam, da sem nesposobna. Moja samozavest je zelo slaba.

Kar se tiče denarja, me je zelo omejeval. Vedno sem mu morala izročiti celo svojo plačo, tako da ni na mojem računu ostalo ničesar. Potem je on odrejal, za kaj se bo porabil ta denar. Ko sem šla v trgovino, sem mu morala vedno prinesiti račun, da je pogledal, če nisem kupila kaj nepotrebnega. Enkrat sem kupila toaletni papir, ki je bil nekoliko dražji, ker ni bilo cenejšega in ga je vzel ven iz vreče in imel izbruh. Rekel je, da ga moram takoj zamenjati. Ker sem vedela, da ne bom dobila drugega, sem mu poskušala to razložiti, a kar ni odnehal. Še drug dan je ves dan govoril o tem in me žalil ter mi očital, potem pa dva dni ni govoril z mano. Po drugi strani je imel svojo plačo vedno na svojem računu in je iz tega denarja le zelo redko plačal kakšne skupne stroške. Večino denarja je porabil

zase, na primer za parfume, računalniške igre, CD-je, ali pa si je delal prihranke na svojem računu. Vedno sem zaslužila več kot on, pa kljub temu nisem mogla razpolagati s svojim denarjem ali si privoščiti kaj zase. Tudi skupnega avta, ki smo ga kupili z mojim denarjem, nisem smela voziti. Rekel je, da je zame dovolj dober stari avto, da itak ne znam voziti in da je novega škoda zame.

Konec septembra 2013 se je Siniša odločil, da hoče še enega otroka. Zahteval je, da zanosim. Očital mi je, da jemljem kontracepcijske tablete zato, ker ga varam. Skril mi jih je. Zahteval je, da imava čim več spolnih odnosov. Povedala sem mu, da ne želim imeti še enega otroka. Povedala sem mu, da se mi zdi, da nimava dobrega odnosa, da nič ne skrbi za sina in da se bojim izgube službe. Popolnoma je znorel in mi rekel, da sem mu dolžna roditi še enega otroka, če on tako hoče. Nato me je začel otipavati in me slačiti. Sin je spal v isti sobi. Govorila sem, da naj me pusti. Prosila sem ga, naj neha. On pa me je še vedno otipaval in hotel spolni odnos. Takrat se je zbudil sin in videl, kako me mož otipava in sili vame. Še bolj sem se trudila, da se ga otresem. Nisem vedela, kako naj ga spravim dol iz sebe, da ne bi prestrašila sina. Želela sem splezati čez posteljo, pa me je povlekel nazaj. Končno mi je uspelo, da sem ga spravila iz sebe. S sinom sva odšla v dnevno sobo in sin mi je rekel, da bo kmalu tudi on tako močan, kot je očka in da ga bo takrat lahko porinil stran, da mi ne bo nagajal.

Naslednje jutro je Siniša ponovno zahteval spolni odnos. Začel me je otipavati in porivati roko v mednožje. Nisem vedela, kaj

naj naredim, saj nisem hotela, da se sin ponovno zbudi. Prosila sem ga, naj neha, saj bova zbudila otroka. Uspelo mi je, da sem se umaknila in odšla ven iz sobe. Naslednji večer in še dva dni zaporedoma se je vse to ponovilo. Zjutraj in zvečer. Enkrat mu je uspelo, da je penetriral, saj se nisem mogla glasno upirati, da ne bi zbudila otroka. Hitro je bilo končano. Po tem je en teden ignoriral mene in sina.

Večkrat je tudi brskal po mojih stvareh. Na primer, ko sem prišla iz službe, je pregledal torbico, bral moje sms-je, preverjal, s kom sem govorila po telefonu. Včasih mi je tudi premetal vse obleke v omari, kot da bi nekaj iskal.

Sinu je v zadnjem času govoril, da ga bo vzela in bosta odšla na Hrvaško, mamico pa pustila doma. To mi je povedal sin. Rekel je, da noče, da ostanem doma, da naj grem z njima, da bo fino, ker bomo na morju. Sin me je tudi spraševal, zakaj nočem še enega otroka. Spraševal je, če je to res zato, ker tudi njega ne maram in ga nisem hotela imeti. Takrat sem dojela, da sina ne morem zaščititi, če ne zapustim Siniše.

Odločila sem se, da grem na center za socialno delo in povem, kaj se dogaja. Ko sem povedala, kakšno je stanje doma, sem prvič slišala, da z mano ni nekaj narobe, ampak je moj mož nasilen. Takrat Siniša še vedno ni govoril z mano, saj me je tako kaznoval, ker sem se upirala spolnim odnosom in nisem želela še enega otroka. Včasih se je ponoči začel drgniti ob mene s svojim spolnim organom. Enkrat se je sin zbudil in je rekel, da oči ne sme nagajati mamici. Šla sva spat na kavč.

Drugo noč sem mu zagrozila, da bom poklicala policijo, če me ne bo pustil pri miru. Umiril se je in zaspal, a zjutraj je ponovno začel. Drgnil se je vame, mi hotel poriniti jezik v usta. Takrat sem se odločila, da bom odšla. Strah me je bilo, kaj bo še storil, da me bo prisilil, da bom zanosila. Ko sem se odločila, da se bom izselila, sem povedala tudi na centru za socialno delo. Strinjali so se, da je to edino prav. 2. 10. 2013 sva ga zapustila. Ko sem odšla, sem vzela le najnujnejše stvari. Pustila sem mu sporočilo, da ga zapuščam, ker ne morem več živeti pod takim pritiskom, da je vse skupaj nevzdržno in da sva se s sinom preselila k mojim staršem. Ko je prišel domov in našel sporočilo, me je takoj poklical. Po telefonu je kričal in grozil, da mi bo uničil življenje, da bo poskrbel, da ostanem brez sina, da bo na centru za socialno delo rekel, da sem nesposobna mama, da bo poskrbel, da bom ostala brez službe, da mi bo naredil takšno štalo, da mi bo žal, da sem se rodila. Klical je tudi moje starše, grozil še njima, klical je v vrtec. Prišel je tudi do stanovanja mojih staršev in trkal po vratih. Vztrajal je skoraj pol ure. Zelo sem se prestrašila in sem poklicala policijo, a je že odšel, preden so prišli. On noče slišati, da se hočem ločiti. Prišel je tudi na policijo v Mengeš. Tam so mu rekli, naj gre na center za socialno delo, kar je res naredil. Vključil se je v osebno pomoč. Po mojem odhodu se je izmenjevalo to, da mi je grozil, in to, da se je dobrikal, me prosil, naj se vrnem, govoril, kako me ima rad in kako pogreša mene in sina. Nato je spet zamenjal ploščo in govoril, da sem sebična, da samo nase mislim, da bom že videla in podobno.

Hotel je stike s sinom, kar sem mu tudi omogočila. Hotela sem, da sem zraven. Ves čas, ko naj bi imel stik s sinom, je govoril le, kako mu je hudo, kako je on ubogi, kako bi me rad nazaj.

Nazadnje sem z njim govorila v sredo. Prosila sem ga, naj sinu ne govori, da bomo spet skupaj.

O vsem, kar se je dogajalo, sem povedala na CSD Mengeš, na Društvu za nenasilno komunikacijo, moji mami in očetu, delno prijateljici Mateji Zorc iz Mengša.

Ana Mlinar Kolarič

Pozdravljeni,

pišem vam na hitro. Me veseli, da ste uspeli podati prijavo. Predlagam vam, da pogledate zapise, ki ste si jih naredili, predno ste šli na policijo, in prečrtate, kar ste do sedaj povedali v prijavi. Če bo kaj ostalo, se lahko jutri pogovarjava, ali bi dodali ali ne. Najbolje, da pogledava, če je kaj, kar bi bilo dobro dodati. Kako je bilo na sami podaji prijave? Je bilo zelo naporno?

Morda je najbolje, če me danes pokličete, pa bova dogovorili datum in uro pogovora za naslednji teden in lahko še kaj rekli, če boste želeli.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

25. 10. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pošiljam vam predlog za urgenco za BPP. Poglejte, potem bom natisnila z glavo društva in podpisala. Nato bom poslala na sodišče. Ste dobili že kakšno opravilno številko? Če ste jo, jo pripišite.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Zadeva: Opis situacije v družini gospe Ane Mlinar Kolarič in prošnja za urgenco

Na Društvo za nenasilno komunikacijo je 17. 10. 2013 poklicala gospa Ana Mlinar Kolarič in se vključila v program za žrtve nasilja. Povedala je, da je v hudi stiski zaradi moža, od katerega se je skupaj s sinom zaradi strahu umaknila pred štirinajstimi dnevi.

Mož je v preteklosti do nje in sina več let povzročal nasilje, ki se je sčasoma stopnjevalo. Zaradi visoke stopnje nadzorovanja, upravljanja z osebnimi odločitvami žene, poskusov izoliranja od drugih ljudi in ker gospod vztrajno zahteva, da se žena s sinom vrne domov ter povsem presliši njeno odločitev, da se želi razvezati, je za varnost gospe Mlinar Kolarič in sina Gorazda potrebno čim prej sprožiti vse uradne postopke, s katerimi bo imela gospa več možnost poskrbeti za sina in sebe. Gospa Ana Mlinar Kolarič je že stopila v stik s Centrom za socialno delo Mengeš in podala prijavo nasilja v družini na Policijski postaji Mengeš. Gospa je povedala, da jo je strah, da

bi jo mož prisilil v nadaljevanje skupnega življenja, ki si ga sama ne želi, ker ne more zaščititi niti sina niti sebe pred njegovimi nasilnimi ravnanji. Gospa ocenjuje, da sedaj sprejet dogovor za stike sina z očetom ni primeren, ker oče prej ni skrbel za sina in sin nanj ni varno navezan.

Zato vas zaprošamo, da gospe čim prej odobrite brezplačno pravno pomoč za postopek razveze zakonske zveze, odločitve o varstvu in vzgoji mladoletnega otroka, določitve preživnine in stikov ter za začasno odredbo, kot tudi za ukrep prepustitve stanovanja po ZPND.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na telefonski številki 01/43 44 822.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić, svetovalka

Telefonsko svetovanje

Ana je povedala, da je bila pri socialni delavki Aniti Novak na centru za socialno delo in da bo imela pred multidisciplinarnim timom še en pogovor. Odšla je na službo za brezplačno pravno pomoč, povedali so ji, da bi potrebovala potrdilo centra za socialno delo o ogroženosti. Anita Novak ji je rekla, da ji ga ne more dati. Ni ji jasno, zakaj. Ugibala sem, da ga bo najbrž dobila po timskem sestanku, ker se na timskem sestanku naredi oceno ogroženosti.

Stik s sodiščem Mengeš

Pošljem urgenco na Okrožno sodišče v Mengšu, da ji čim prej dodelijo brezplačno pravno pomoč. Prej sem poslala Ani v branje. Potrdila je, da je ok.

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes sem bila ponovno v kontaktu z možem. Kopiram vam sporočilo, ki sem ga poslala soc. delavki Novak:

Pozdravljeni,

kot sva se dogovorili, vam pišem, da vam povem, kako so danes potekali stiki. Kot ste mi svetovali, sem Siniši povedala, kakšni stiki se mi zdijo primerni za Gorazda. Mož me je klical popoldne in me zasliševal, kje sem in kaj delam. O tem nisem želela govoriti. Vprašala sem ga, če bo danes prišel po Gorazda. Predlagala sem, da stik poteka med 16. in 18. uro. Strinjal se je. Povedala sem mu tudi, da se ne strinjam z načinom izvajanja stikov, ki smo ga dorekli na sestanku na centru za socialno delo. Povedala sem, da se mi zdi bolje, da so bolj postopni. Takrat se je zelo razburil, izbruhnil je, začel je kričati, da nimam pravice, da je otrok tudi njegov. Rekel je, da je on žrtev in da ga mučim, da ga bom uničila s tem, kar delam in da se ne morem kar tako odločiti in ga pustiti. Ob tem sem bila tiho in nisem komentirala. To ga je očitno še bolj razjezilo, zato mi je zagrozil, da bom morala upoštevati stike, ki smo jih dogovorili na centru. Zagrozil mi je, da bo sicer zahteval, da se mi sina odvzame, da bo dokazal, da sem slaba mama. Povedala sem mu tudi, da sem sina vpisala v vrtec v Ljubljani, kamor se začne jutri uvajati, in se mi ne zdi dobro, da Gorazd, kadar on dela popoldan, dvakrat na teden zaradi stika izostane iz vrtca (kot smo se dogovorili na CSD). Predlagala sem, da bi bil dopoldanski stik le en dan v tednu. Da bo sicer uvajanje težje, saj sin trenutno potrebuje predvsem rutino. Vprašala sem ga tudi, če si že išče stanovanje, saj sva že govorila o tem, da bova skupno stanovanje prodala. Odgovoril je, da bomo stanovanje obdržali in skupaj živeli v njem. Še enkrat sem mu povedala, da se želim ločiti in da ne bomo živeli skupaj.

Popoldan je prišel po sina. Ko sem ga vprašala, če ga bo pripeljal nazaj ob dogovorjeni uri, je bil tiho in je brez pozdrava odšel. Ko sta se vrnila, sem mu povedala, da lahko pride po sina v soboto ob 10. uri in da ne bo spal pri njem. Po tem stavku je sledil izbruh jeznih besed v

sovražnem tonu, polnem agresije. Sledili so si očitki, poniževanje, valjenje krivde in grožnje. Med drugim je besnel, da ga ignoriram (to je nekajkrat ponovil), da mu grozim (to je ponavljal ves čas), da mu ukazujem, da po prišel po sina v petek ob 16. uri, da se je z njim že vse dogovoril (povedala sem mu, da se morava najprej dogovoriti midva med sabo, preden se dogovarja s sinom), da imam probleme, da se moram zdraviti, da naj grem k psihiatru, da očitno hočem vojno in jo bom tudi dobila, da bo šel jutri na CSD in bo povedal, kaj mu delam, da bo dokazal, da sem nesposobna mama.*

---

* Siniša izgublja svojo premoč nad Ano, kar pri njem vzbuja veliko jeze in besa. Vajen je, da svojo jezo izraža na neprimeren način, kar se kaže tudi v tem primeru. Namesto iskanja konstruktivnih rešitev za težavo, ki ga frustrira, odgovornost za svojo stisko prelaga na Ano in poskuša z grožnjami in izsiljevanjem doseči, da jo ustavi na njeni poti iz nasilja.

Moja mama, ki je vse to poslušala v sosednjem prostoru, se je po nekaj časa vmešala in mirno rekla, da je dovolj. Potem je začel groziti še njej, grozilno je mahal s prstom proti njej, ji rekel, da je slaba mama, ker dovoli, da se njena hčerka tako obnaša. Ko mu je rekla, da je res slaba mati, ker ni že prej opazila, kako živi hčerka, je jezno odšel. Moja mama je bila čisto iz sebe. Vprašala me je, če sem to prenašala 10 let. Odgovorila sem ji, da sem to res prenašala toliko let in da me je bilo zelo strah takih izbruhov in da sem poskušala iz strahu narediti vse, da do tega ne bi prišlo.

Prosim vas za dve zadevi. Mislim, da me mož ne sliši, ko mu poskušam povedati, da ne bova več skupaj in da se bova ločila. Menim, da je to dejstvo zame in za sina nevarno. Mislim, da bo sedaj poskusil vse možno, da bi prišel do mene in se mi maščeval, predvsem pa bo za to uporabljal sina. Prosim vas, če mu lahko tudi vi v pogovoru poveste, da se bom ločila. Prosila bi vas tudi, da govorite z njim o tem, da ne sme izkoriščati otroka za dosego svojih ciljev.

Zanima me tudi, kaj naj naredim v petek, ko bo prišel po sina? Ali se imam pravico umakniti in mu ne odpreti vrat. Zelo me skrbi napovedano maščevanje.

Lep pozdrav.

To sem torej poslala socialni delavki. Zadnje vprašanje bi zastavila tudi vam. Razmišljam, da ne bi čakala na brezplačno pravno pomoč. Najraje bi že kar jutri poiskala odvetnika. Skrbi me, ker ne vem točno, kako naj odvetniku razložim, kaj hočem. Vem, da potrebujem tožbo za razvezo, ne vem pa, kaj lahko določimo že v začasni odredbi (razen kot ste že omenili - predlog za prepustitev stanovanja). Ali je bolje počakati oceno multidisciplinarnega tima na centru za socialno delo? Po današnjem dogodku mislim, da moram čim prej ukrepati.

Jutri bom verjetno do 10. ure na uvajanju v vrtcu, potem bi se lahko slišali ali pa si pisali preko maila.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

26. 10. 2013

Telefonsko svetovanje

Ani predlagam, naj pokliče na službo za brezplačno pravno pomoč, če so dobili prošnjo za pospešitev postopka in pošlje mail še njim, da bodo seznanjeni s trenutno situacijo. Dogovoriva se, da pride jutri k sodelavki Nini, s katero bosta napisali tožbo za razvezo in začasno odredbo. Tako ji ne bo potrebno čakati, da dobi odvetnika ali odvetnico. Pove, da jo je strah, da želi, da postopki čim prej stečejo, da se boji za Gorazda in da meni, da ga sama ne more zaščititi.

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

poklicala me je socialna delavka Anita Novak in mi poročala, kako je bilo na današnjem srečanju z mojim možem. Na hitro bom povzela, kar je povedala:

- Povedal je, da sem rekla, da se bom ločila, zato po njenem mnenju ni potrebe, da mu to še ona ponavlja.
- Pričakovala je, da se bo, ko mu bom postavila meje, odzval na način, ki sem ji ga opisala v včerajšnjem mailu.
- Stvari, v katere je prepričan, ji je ponovil tudi po 20-krat.
- Razumsko ve, da sem odšla, čustva so nekaj drugega. Ocenila ga je kot čustveno razsutega.
- Ne razume, da ne more nekoga prisiliti v zanositev.
- Ima občutek zavrnitve.
- V včerajšnjem dogodku je imel občutek, da se mu posmehujem.
- Tudi on doživlja, da se mu jaz hočem maščevati preko otroka.
- Povedala je, da bo čez 14 dni preverila, kakšno je njegovo psihično stanje.
- Govoril je, da mu je družina najbolj pomembna.
- Glede stikov vztraja na tem, da sva se že dogovorila in da ni potreben nov dogovor. Povedala mu je, da dogovor drži, dokler se z njim strinjata obe strani.
- Težko je slišal, da mora paziti, kako se vede do sina in kaj mu govori.
- Povedala mu je, da se ga bojim in da zato urejam zadeve preko centra za socialno delo.
- Vprašal jo je za nasvet, kaj naj naredi glede stikov. Odgovorila mu je, naj predlaga, kakšen obseg stikov bi bil

zanj še sprejemljiv in me pozove, naj pristanem na njegov predlog, saj sem mu stike omejila.

- Povedala mu je, kaj pomeni nasilje v družini.
- Povedala mu je, da nisem le jaz za vse odgovorna, tudi on ima vpliv.
- Povedala mu je, da se bo naredil le še bolj nemočnega, če se bo delal žrtev.
- Slišal je, kar mu je sporočala socialna delavka, a še ni sposoben za spremembe.
- Rekel ji je, da mu prepovedujem stike, zato mu je povedala, da jih le omejujem in ne prepovedujem.
- Ni kritičen do svojega vedenja, ni prevzel odgovornosti, ni se pa več delal, kot da ne ve, za kaj gre.
- Ona pričakuje, da zdaj nekaj časa ne bo izbruha.
- Meni je rekla, da je bil verjetno tak izbruh tudi v preteklosti bolj osamljen primer, glede na to, kar je prebrala. Da sem bila bolj pasivna. Razložila sem ji, da so bili jezni izbruhi pogosti, saj sem mu tudi postavljala meje, ampak ni bilo uspešno. Poskusila sem marsikaj. Meje sem mu še bolj postavljala po rojstvu sina, temu so seveda sledili izbruhi.

Še ena stvar me je mučila glede razgovora z gospo Novak. Povedala sem ji, da se mi zdi njegovo vedenje do sina problematično, na primer, da ga je ignoriral. Pa je rekla, da to ni problematično, saj ga ni tepel. Opisala sem ji, kako cel dan ni govoril s sinom, razen če mu je rekel, naj se umakne; kako je z mano komuniciral preko njega in kako je potekal prvi stik med njima, ko mene ni bilo zraven. Da je sinu govoril, da bomo spet živeli skupaj in da ga mamica ne mara zares, pa kako on trpi in podobno. Povedala sem ji tudi to, kako je šel Gorazd s težavo na stik, več kot uro sva se pripravljala, domov pa je prišel popolnoma sesut. Na to je odvrnila le, da sem kot mama dobro odreagirala in Gorazda ustrezno pripravila na stik.

Pa sem jo vprašala še drugače. Če je pri Siniši preverila, ali otroku govori grdo o meni. Odgovorila je, da če je oče tako malo z njim in jaz več, je bistven moj del, oče pa ima le malo možnosti, da bi vplival na sinov zdrav razvoj. In da imam jaz lastne strahove, ki jih prenašam na sina. Odgovorila sem ji, da seveda imam strahove, saj sem z njim žvela 10 let in vem, kako deluje.

Moram priznati, da mi ni čisto jasno, kako se lahko potrdi, da je človek izvajal nasilje nad mano in da me je potrebno zaščititi, pri tem pa naj otrok ne bi bil ogrožen. Kot da njemu ne more narediti ničesar. Strinjam se, da ima stike z otrokom, ampak jaz vztrajam, da njegov odnos ni zdrav za otroka. Kar je on počel otroku, pa ne le v zadnjem mesecu pred odhodom, ampak dalj časa, ni usmerjeno v zdrav razvoj. Mislim, da je vzorec nasilja, ki ga je uporabljal na meni, uporabljal tudi na sinu.* Želim, da bi bili tudi vi informirani o dogajanju, zato vam pošiljam ta mail.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

---

* Nasilje nad otrokom ni le fizično nasilje. Tudi druge oblike zlorab in nasilja lahko negativno vplivajo na otrokov psihofizični razvoj. O zlorabi otroka govorimo tudi takrat, ko starš pred otrokom govori slabo o drugem staršu. Posledice tovrstne zlorabe so lahko med drugim tudi vedenjske motnje, saj otroka takšna sporočila zmedejo in mu porušijo občutek varnosti. Staršu, ki to počne, je potrebno nujno povedati, da gre za zlorabo. Če starš kljub posredovanju ne zmore razumeti, da gre za zlorabo, potem je v korist otroka, da s tem staršem nima stikov. Seveda nihče ne more spremeniti starša in njegovega mišljenja. On ima pravico, da misli, da je njegova bivša partnerka slaba mama. Vendar je potrebno od njega zahtevati, da pred otrokom ne govori slabo o otrokovi mami, kljub mnenju, ki ga ima. Če namreč ne more povedati nič dobrega o drugem staršu, je najmanj, kar lahko naredi, da se z otrokom ne pogovarja o njem.

Institucije bi morale vedno odločati z vidika koristi za otroka in načeloma to tudi počnejo. Vendarle se zgodi, da spregledajo posredne

in subtilne oblike nasilja, ki jih je otrok deležen na stikih in dajejo prednost pravici do stikov pred pravico otroka do zaščitenosti pred zlorabami.

---

27. 10. 2013

Nina in Ana spišeta Tožbo za razvezo in Predlog za izdajo začasne odredbe.

TOŽEČA STRANKA: Ana Mlinar Kolarič

TOŽENA STRANKA: Siniša Kolarič

**TOŽBA ZARADI RAZVEZE ZAKONSKE ZVEZE, ZAUPANJA
MLD. OTROKA V VARSTVO IN VZGOJO, PREŽIVLJANJA
TER STIKOV**

in

PREDLOG ZA OPROSTITEV PLAČILA SODNE TAKSE

in

**PREDLOG ZA OPROSTITEV PLAČILA STROŠKOV SODNEGA
POSTOPKA**

I.

Pravdni stranki Ana Mlinar Kolarič, rojena dne 17. 11. 1979 na Jesenicah in Siniša Kolarič, rojen dne 15. 3. 1973 v Slavonskem Brodu, Republika Hrvaška, sta zakonsko zvezo sklenili dne 17. 12. 2005 v Mengšu. V tej zakonski zvezi se jima je rodil sin Gorazd Kolarič, in sicer dne 26. 1. 2010 v Mengšu. Sin je še mladoleten, zato obstoji dolžnost staršev glede njegovega preživljanja.

Zakonska zveza med pravnima strankama je

postala nevzdržna, zato tožeča stranka predlaga, da jo sodišče skladno s 65. členom Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerij razveže.

Med tožnico in tožencem ni več ljubezni in razumevanja, drug drugemu sta se odtujila, saj tožena stranka nad tožečo izvaja psihično in ekonomsko, zadnje mesece pa tudi spolno nasilje. Življenjska skupnost med tožnico in tožencem je že razpadla. Tožnica se je skupaj s sinom odselila iz skupnega bivališča.

II.

Tožnica meni, da je primerno, da se sina zaupa v vzgojo in varstvo njej, saj bo tako najbolje poskrbljeno za otrokove koristi. Sin je star tri leta in pol in je na mater zelo navezan, saj je mati skrbela zanj, toženec pa pri negi otroka skoraj ni sodeloval. Poleg tega je tožeča stranka prepričana, da se tožena stranka ne zaveda vpliva svojega neprimerne vedenja na otroka, saj tožena stranka izvaja nasilje nad tožečo stranko tudi v prisotnosti otroka.

Tožena stranka Siniša Kolarič je namreč že takoj po poroki začel z jeznimi izbruhi, nad tožečo stranko je glasno vpil, zahteval je, da tožnica neprestano zadovoljuje njegove potrebe, njenih mnenj in potreb ni upošteval. Če mu kaj ni bilo prav, je najprej jezno izbruhnil in obtoževal tožnico, da je kriva za vse, jo kritiziral in poniževal, nato pa jo je kaznoval na način, da jo je tudi po več dni ali več tednov ignoriral. Siniša Kolarič je tožečo stranko spravljal v podrejen položaj, saj je večino obveznosti prelagal nanjo, jo

poniževal in kaznoval za težave, ki so se zgodile, njenega mnenja ni upošteval, vzgojo in skrb za sina je povsem prepustil njej. Tožena stranka je tožeči omejevala stike tako s sorodniki kot s prijatelji.

Vse nadzorovanje in določanje tožene stranke, kako bo tožeča stranka živela, se je stopnjevalo v septembru 2013, ko je Siniša Kolarič zahteval, da imata še enega otroka. Skril ji je tudi kontracepcijske tablete. Govoril ji je, da če bo ponovno jemala zaščito, da to pomeni, da ima drugega moškega. Štirinajst dni jo je silil v spolne odnose z namenom zanositve. To je počel na način, da čez dan z njo ni govoril, ravno tako ni govoril s sinom. Dva dni kasneje je, najprej prvo jutro, nato pa še drugo jutro, zahteval spolne odnose vpričo njunega sina. Isti dan je sin mami rekel: *»Kmalu bom tudi jaz tako močan kot očka in ga bom lahko porinil stran, da ti ne bo nagajal.«* Deček je zaznaval ta stalni pritisk na mamo, saj se je ponoči zbuja in v stiski govoril: *»Ne, oči, ne nagajat mamic.«* Deček je vse dogodke nasilja doživel z močnim strahom za mamo.

Tožena stranka je nad tožečo izvajala tudi nadzorovanje in ekonomsko nasilje, saj ji je pregledoval telefon, torbico, nadzoroval račune iz trgovine ter telefonske pogovore in elektronsko pošto. Od nje je zahteval, da dvigne svojo plačo in mu jo izroči. Plača tožene stranke je ostajala na njegovem računu, z njo si je kupoval stvari zase ali pa jo prihranil. Tožeča stranka ni mogla samostojno razpolagati s svojim denarjem.

Vsakodnevno skrb za otroka je nosila tožeča stranka, saj se tožena stranka praviloma ni

vključevala v vzgojo in skrb za otroka. Edina dnevna skrb, ki jo je tožena stranka imela do otroka, je bilo to, da ga je zjutraj odpeljal v vrtec ter ga prihajal iskat vsak drug teden. Večino časa, ko bi se lahko vključil v vzgojo in skrb za dečka, je raje preležal pred televizijo ali računalnikom. Tožena stranka se do sina vede tudi ogrožajoče. Poleg tega, da povzroča psihično in spolno nasilje nad tožečo stranko v prisotnosti mladoletnega otroka, ga tudi večkrat ignorira po cel dan ali več dni, prav tako ga žali in ponižuje, če naredi kaj, kar mu ni všeč. To škodi razvoju njegove samopodobe in samospoštovanja, ter mu povzroča duševne stiske. Otroka je poniževal tudi na način, da se je norčeval iz njegove hoje. Enkrat mu je rekel, da bo šel daleč stran. Sin ga je vprašal, kam bo šel, odgovoril mu je, da bo šel v pizdo materno. Sin je tožeči stranki povedal, da mu je oče rekel, da bosta šla daleč stran in to brez mame. Tožena stranka je otroka tudi ščuvala proti mami, npr. tako, da mu je rekel, da ga mamica ne mara, ker gre zjutraj v službo on mora pa v vrtec, pa to, da si morata najti boljšo mamico, ker ta ni dobra. Večkrat se je zgodilo, da je tožena stranka »v igri« nagovorila otroka, da je ta npr. skakal po mami, ji vlekel hlače navzdol, sam pa ji je metal žogo v glavo. Tožena stranka je otroka večkrat zlorabila na način, da je prek njega komunicirala s tožečo stranko. Otrok je bil tako deležen izkušenj, ki močno presegajo njegove razvojne zmožnosti. Tožeča stranka se zaveda, da otrok potrebuje pogoje za zdrav razvoj ter stabilno in varno okolje brez nasilja in neprimernih zgledov, zato meni, da je v največjo korist otroka, da se zaupa v varstvo in vzgojo njej, tožeči

stranki.

III.

Tožnica predlaga, da sodišče določi stike med mld. Gorazdom in njegovim očetom. Tožnica meni, da se, glede na to, da toženec doslej pri negi otroka ni veliko sodeloval, s svojim vedenjem pa je tudi ogrožal otrokov psihosocialni razvoj, stiki določijo vsako sredo popoldne od 16. do 18. ure in vsako drugo soboto od 10. do 13. ure, pri čemer naj sodišče določi, da v primeru materinega dopusta z otrokom stik z očetom odpade. Če otrok zboli, tožeča stranka po SMS-ju to pravočasno sporoči toženi stranki. Za čas bolezni stik odpade.

IV.

Dalje tožnica predlaga, da se tožencu na podlagi 123. člena ZZZDR naloži v plačilo preživnino v znesku 230,00 EUR mesečno.

Mesečni stroški za otroka so:

Namen	Znesek
Stroški prehrane	100
Sorazmerni del stroškov bivanja	220
Oblačila in obutev	50
Toaletne potrebščine, pralni prašek, nega, lekarna	50
Stroški prostočasnih	50

dejavnosti in razvedrila	
Vrtec	180
Skupaj:	650

Iz navedenega sledi, da sorazmerni del mesečnih stroškov za preživljanje mladoletnega otroka, ki so obveznost tožene stranke, znaša 325,00 EUR. Glede na to, da tožnica prejema višjo plačo kot toženec, predlaga, da znaša obveznost tožene stranke za preživljanje otroka 230,00 EUR.

Tožnica je zaposlena v BIO d. o. o. in prejema cca. 1.050,00 neto plače na mesec. Za otroka prejema tudi 23,20 EUR otroškega dodatka.

Toženec je zaposlen v Podjetje d. o. o. v Mengšu, sam pa naj predloži dokazila o svojih prihodkih.

Glede na navedeno tožeča stranka predlaga, da naslovno sodišče kot stvarno in krajevno pristojno izda naslednjo

s o d b o :

Zakonsko zvezo, ki sta jo sklenila Ana Mlinar Kolarič in Siniša Kolarič dne 17. 12. 2005 pred Matičnim uradom v Mengšu, sodišče

r a z v e ž e.

Mladoletnega otroka pravnih strank, Gorazda Kolariča, rojenega dne 26. 1. 2010 v Ljubljani, sodišče zaupa v varstvo in vzgojo materi Ani Mlinar Kolarič, Ulica 17, Ljubljana.

Stiki med mladoletnim otrokom Gorazdom Kolaričem ter očetom Sinišem Kolaričem potekajo na naslednji način:

- vsako sredo popoldne oče pobere otroka ob 16. pred stanovanjskim blokom in ga pred blok pripelje ob 18. uri in

- vsako drugo soboto oče pobere otroka ob 10. uri pred stanovanjskim blokom in ga pred blok pripelje ob 13. uri.

V primeru materinega dopusta z otrokom stik z očetom odpade. Če otrok zboli, tožeča stranka po SMS-ju to pravočasno sporoči toženi stranki. Za čas bolezni stik odpade.

Tožena stranka Siniša Kolarič je dolžan kot oče plačevati mesečno preživnino za svojega mladoletnega otroka Gorazda Kolariča v višini 230,00 EUR mesečno.

V.

PREDLOG ZA OPROSTITEV PLAČILA SODNE TAKSE

Tožeča stranka sodišču predlaga oprostitev plačila sodne takse, saj bi bila s plačilom sodnih taks občutno zmanjšana sredstva, s katerimi preživlja sebe in svojega mladoletnega otroka.

VI.

PREDLOG ZA OPROSTITEV PLAČILA STROŠKOV SODNEGA POSTOPKA

Tožeča stranka sodišču tudi predlaga, da jo oprosti plačila stroškov sodnega postopka, saj bi bila s plačilom stroškov sodnega postopka občutno zmanjšana sredstva, s katerimi preživlja sebe in svojega mladoletnega otroka.

VII.

PREDLOG ZA IZDAJO ZAČASNE ODREDBE

Izdajo začasne odredbe za zaupanje otrok v varstvo in vzgojo, za določitev stikov in plačevanja preživnine se predlaga:

zaradi preprečevanja ogroženosti in nadaljnje stiske, ki jo tožena stranka s svojim nasilnim ravnanjem povzroča mladoletnemu otroku in s tem ogroža njegov fizični in psihosocialni razvoj, zaradi preprečevanja manipulacij tožene stranke, s katerimi ogroža psihosocialni razvoj otroka, zaradi nasilja nad tožečo stranko, katerega priča je bil tudi mladoletni sin, zaradi navezanosti otroka na tožečo stranko.

Tožena stranka Siniša Kolarič je namreč že takoj po poroki začel z jeznimi izbruhi, nad tožečo stranko je glasno vpil, metal je stvari v steno, zahteval je, da tožnica neprestano zadovoljuje njegove potrebe, njenih mnenj in potreb ni upošteval ...¹

Dogodki pred odhodom od doma so otroka močno zaznamovali, zato je zelo negotov pri stikih z očetom in izraža do očeta nezaupanje in strah. Sin je tožečo stranko večkrat vprašal, ali bo tudi ona šla na stik z očetom. Ob odhodu je otrok v stiski, ker gre sam ... Oče za otroka tudi ni skrbel v smislu skrbi čez cel dan in ponoči, zato tožeča stranka predlaga omejene stike, ki za otroka ne bi predstavljali prevelikega stresa.

---

¹ Na tem mestu je izpuščeno utemeljevanje, ki je večinoma enako utemeljevanju v prvem delu dokumenta, torej v *Tožbi za razvezo*. Da bi se izognili ponavljanju, smo opis nasilnih vedenj, ki so opisana že v prvem delu, izpustili. Izpuščeni deli so označeni s tropičjem.

Tožeča stranka je prepričana, da je zaradi nasilja nad njo s strani tožene stranke vpričo mladoletnega otroka otrokov psihosocialni razvoj ogrožen. Nenehne manipulacije, neprimerni zgledi in sporočila, ki jih tožena stranka daje svojemu mladoletnemu sinu ter pomanjkljiva oskrba zanj s strani očeta pogubno vplivajo na njegov razvoj in socialno življenje.

Zaradi navedenega tožeča stranka meni, da je nujno, da se dodelitev mladoletnega otroka v varstvo in vzgojo ter stiki z očetom z začasno odredbo določijo že pred dokončno odločitvijo sodišča, saj bi v nasprotnem primeru lahko nastala nepopravljiva ali težko popravljiva škoda za otrokov duševni razvoj. Tožeča stranka tudi predlaga, da sodišče z začasno odredbo določi preživnino za mladoletnega otroka v znesku 230,00 EUR, ki naj jo toženec plača na bančni račun tožeče stranke, saj bi bilo v nasprotnem primeru preživljanje mladoletnega otroka do odločitve sodišča ogroženo.

Glede na navedeno tožeča stranka Ana Mlinar Kolarič predlaga, da naslovno sodišče v času do končne odločbe poskrbi za koristi in pravice do ustreznih pogojev za normalen psihofizični razvoj in pravice do preživnine mladoletnega otroka ter prepreči škodljive posledice, ki bi lahko nastale, če bi se z odločitvijo čakalo do sodne odločbe in v skladu z 411. členom Zakona o pravnem postopku v zvezi s 1. in 2. odstavkom 272. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju izda sledečo

z a č a s n o o d r e d b o :

1. Predlagana začasna odredba se dovoli.

2. Mladoletnega otroka pravnih strank Gorazda Kolariča, rojenega dne 26. 1. 2010 v Ljubljani, sodišče zaupa v varstvo in vzgojo materi Ani Mlinar Kolarič, stanujoči Ulica 17, Ljubljana.

3. Stiki med mladoletnim otrokom Gorazdom Kolaričem ter očetom Sinišem Kolaričem potekajo na naslednji način:

- vsako sredo popoldne oče pobere otroka ob 16. pred stanovanjskim blokom in ga pred blok pripelje ob 18. uri in

- vsako drugo soboto oče pobere otroka ob 10.00 uri pred stanovanjskim blokom in ga pred blok pripelje ob 13. uri.

V primeru materinega dopusta z otrokom stik z očetom odpade. Če otrok zboli, tožeča stranka po SMS-ju to pravočasno sporoči toženi stranki. Za čas bolezni stik odpade.

Če bo tožena stranka kršila stike ali svoje obveznosti ne bo izpolnjevala, se ji izreče denarna kazen v znesku 100,00 EUR.

4. Tožena stranka Siniša Kolarič je dolžan kot oče plačevati mesečno preživnino za svojega mladoletnega otroka Gorazda Kolariča v višini 230,00 EUR mesečno od vložitve tožbe dalje in sicer do pravnomočnosti sodbe zapadle obroke v 15. dneh, v bodoče dospevajoče obroke pa do vsakega 15. dne v mesecu za tekoči mesec.

5. Pritožba nad začasno odredbo ne zadrži njene izvršbe.

6. Tožena stranka je dolžna tožeči stranki povrnitvi stroške glede tega postopka zavarovanja z začasno odredbo po sodni odmeri, z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dne izdaje

odločbe o stroških do plačila.

7. Začasna odredba velja do pravnomočnosti pravnega postopka glede zaupanja mladoletnega otroka v varstvo in vzgojo ter določitve preživnine in stikov.

Ana Mlinar Kolarič

29. 10. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v petek popoldne me je poklical mož in vprašal, kako sem se odločila glede stikov. Povedala sem mu, da se mi zdi primerno, če imata z Gorazdom stike vsako sredo za dve uri in vsako drugo soboto od 10. do 13. ure. Nekajkrat je ponovil, da je to zanj prevelik strošek in da ne ve, kam naj ga pelje za tako kratek čas. Ker sem vztrajala pri takšnih stikih, je rekel, da bo sporočil za jutri. Povedala sem mu še, da potrebujem njegovo soglasje, da spremenim sinovo stalno prebivališče, kar je potrebno predvsem zaradi vrtca, saj imajo tisti, ki nimajo stalnega bivališča v Ljubljani, dražji vrtec. Celoten pogovor je bil zame zelo naporen, v sebi sem se kar tresla, srce mi je razbijalo kot noro, a se mi zdi, da sem dobro zvozila. Povedala sem mu, kar sem želela, kljub stiski, ki sem jo občutila. Ves čas sem imela v mislih to, da moram zaščititi Gorazda in da moram prav zaradi njega izpeljati ta pogovor do konca.

V soboto je poklical, da bo prišel ob 10. uri in naj sina pripravim in pripeljem pred blok. S tem sem se strinjala in sina uredila in pripravila za stik. Sin je spraševal, če grem z njim in komaj premagoval jok. Ko sem se pogovorila z njim, se je pomiril. Ob predaji sem možu dala v podpis soglasje za spremembo naslova, a je odgovoril, da bo podpisal kasneje. Ko sta se vrnila, sem mu ponovno ponudila soglasje, a je rekel, da ne bo podpisal. Da gre v ponedeljek na CSD in bo tam povprašal glede tega. Še enkrat sem

mu razložila, zakaj potrebujem soglasje, a kljub temu ni želel podpisati.

Ko sva s sinom stopila v stanovanje, mi je takoj povedal, da ima oči zelo rad limonado in da sem jaz kriva, ker je ne more piti, ker sem vzela ožemalnik za limone. Nato me je obtožujoče vprašal: »Zakaj si mu vzela ožemalnik za limone?« Tisti dan mi je sin povedal še, da bi on moral biti v Mengšu. Rekel je tudi, da ve, da sva pri dedku in babici samo na obisku, čeprav sva o tem že večkrat govorila in do sedaj ni govoril, da je tukaj le na obisku. Kasneje je povedal tudi, da bo čez dan spal pri očetu, da mu je očka povedal, kako mu bo uredil posteljo, ko bo spal tam.

Njegovo zavračanje, da bi podpisal soglasje, razumem kot nesprejemanje dejstva, da ne bomo več skupaj ali pa se na tak način želi maščevati. Ščuvanje sina proti meni, komuniciranje z menoj preko njega in obtoževanje, da sem kriva, se nadaljuje. Zato mislim, da je potrebno zaščititi tudi sina pred njegovo manipulacijo, da ne bo prišlo do trajnih posledic na njegovem duševnem in čustvenem razvoju.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

30. 10. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vaš mail. Ne bojte se tega dela, da bo oče sinu rekel, da si ne more pripraviti limonade ali da sta pri babici in dedku le na obisku. Drugega kot svojega videnja realnosti mu ne more dati. Prav je, da mu tako vi kot druge službe rečete, naj se s sinom pogovarja o igranju, vrtcu, knjižicah in ne o odnosih med mamo in očetom. Ni nujno, da bo to on povsem sprejel ali pa zmožel ali želel upoštevati. Ponavadi večina vsaj malo zmanjša tako sporočanje. Vi tudi poznate vašega moža in veste, da je v svojih prepričanjih dokaj neomajen, zato je dobro, da razumete, da ni za pričakovati hitre in

nagle spremembe. Sinu sami povejte, da ste ožemalnik za limone vzeli, da boste njemu in vam lahko naredili limonado, da potrebujete pripomočke, ker ne morete vseh ponovno kupiti. Povejte mu, da ni bil vaš namen, da bi imel oči težave, da niste razmišljali o tem, ali bi želel tudi on limonado, da imate veliko svojih misli in da bosta vsak zase, tako vi kot oče, vse uredila. Vaš sin ni jezen samo zaradi ožemalnika. Jezen je zaradi mnogih stvari, pa ne samo jezen, pod jezo sta vsaj še žalost in strah. Pri vas se počuti varen in lahko ta neprijetna močna čustva doživlja, zaznava in izraža. Ubesedi jih na način, kot ga zmore, z enostavno otroško logiko, doživljanje pa je bolj večplastno. Vi mu pomagajte ubesediti: *»Koliko sprememb je to zate v kratkem času, tako na hitro. Prej sva živela z očijem in sedaj pri babici in dedku, prej si hodil v vrtec v Mengšu, sedaj hodiš v Ljubljano; prej ta vzgojiteljica, sedaj druga; očija in mamico si prej videl skupaj, sedaj naju vidiš enkrat enega, drugič drugega ...«* Ta sporočila mu dajajte po malem, da ovrednotite njegovo izkušnjo in mu razlagate dogajanje. Verjamem, da vas skrbi, ker oče svoje nezmožnosti prenaša na sina, vendar sin zaradi tega ne bo postal nezmožen tudi sam.

V tem trenutku je logično, da vaš mož ne želi podpisati ničesar, ker ne zaupa, kaj ta podpis pomeni. Zanj lahko ta podpis pomeni tudi to, da s tem podpiše vajino razvezo. Mirno in vztrajno odpirajte to temo, dajte si pa tudi čas. Si predstavljam, da ni lahko plačevati višjih računov. Tudi možu povejte, da bosta imela težavo z visokimi stroški vrtca.

Ne vem, če je sploh kdo šel skozi razvezo brez velikih bolečin. V primerih, ko je do konca odnosa prišlo zaradi nasilja, pa zagotovo nihče. Zaupajte sebi, da znate razumeti sina in ga pomiriti, da znate sčuvanje proti vam nadomestiti z informacijami, potrditvijo njega in vrednotenjem, da veste, da oče želi, da se vajina zveza nadaljuje in da sprejemate njegovo željo in da je vaša želja drugačna. Sinu na kratko razložite, da ko ljudje živimo skupaj, se moramo pogovarjati, upoštevati, se mirno prepirati, veseliti skupaj in da teh stvari vidva z očijem nista znala. Ko vidite, da oče prek sina komunicira z vami, mu mirno povejte: *»O tem bom jaz z očijem govorila, se bova midva*

zmenila, to ni nekaj, kar lahko ali morajo otroci urediti, midva pa bova to uredila.« Ko vidite, da oče sinu reče, da ste vi nekaj krivi, je postopek isti kot prej, zdržite pritisk neprijetnih misli in čustev v sebi, pomirjajte se in pomirjujoče in odločno komunicirajte s sinom. Bodite mehki do njega in do sebe, obenem pa jasni in na kratko ubesedite zdrava in točna sporočila. Upam, da vam bodo moje misli v pomoč. Sporočite mi, kako vi razmišljate.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

hvala za vaš odgovor. Dosti razmišljam tudi o tem, kako sin to doživlja in kako mu pomagati. Razmišljam podobno, kot ste zapisali, tako da mi je vaš mail v potrditev in tudi pomoč, kako še naprej komunicirati z njim. Danes se vidiva.

Hvala in lep pozdrav.

Ana Mlinar

Svetovanje

Prišlo je vabilo za multidisciplinarni tim. Pogovarjava se o tem, kaj želi, da je na timu povedano. Zaznava, da se krepí in da ne dvomi več tako vase. Zdaj je ni več strah, da bo popustila in da bi jo Siniša zmanipuliral, da bi se vrnila k njemu. Prej se je bala, da bo s svojo vztrajnostjo in nepopustljivostjo spet dosegel svoje. Tako kot je v odnosu. Ko je raje popustila, ker ni več zmogla prenašati njegovega neprestanega ponavljanja, siljenja, obtoževanja. Zdaj se ji zdi, da se temu lahko upre in vztraja na svojem. Ne dvomi v svojo odločitev, da se je odselila. Počuti se, kot da je po vseh teh letih lahko zadihala.

2. 11. 2013

Multidisciplinarni tim na Centru za socialno delo Mengeš

ZAPISNIK 1. MULITIDISCIPLINARNEGA TIMA

Namen tima: prenos trenutnih informacij o zadevi, izdelava ocene ogroženosti, načrt pomoči

Prisotni: PP Mengeš, Klavdija Aničić - Društvo za nenasilno komunikacijo, Ana Mlinar Kolarič, Goran Zenit - CSD Mengeš, Klopčič Ana - CSD Mengeš, Anita Novak - CSD Mengeš

Prisotni so bili opozorjeni, da so podatke, posredovane na timu, dolžni varovati kot poklicno skrivnost.

Potek obravnave v CSD Mengeš, opažanja in ugotovitve

Podatki o družini

Ana Mlinar Kolarič, roj. 17. 11. 1979, s stalnim bivališčem Ulica 17, Ljubljana, zaposlena.

Mož: Siniša Kolarič, roj. 15. 3. 1973, s stalnim bivališčem Ulična 1, Mengeš, zaposlen.

Otrok: Gorazd Mlinar Kolarič, roj. 26. 1. 2010, s stalnim bivališčem Ulična 1, Mengeš, vključen v vrtec v Ljubljani.

Ana Mlinar Kolarič se je oktobra s sinom umaknila v stanovanje k svojim staršem v Ljubljano, zato je tudi spremenila stalno bivališče. Prej je družina živela v stanovanju, katerega lastnica je gospa Ana Mlinar Kolarič. Oče za sina ni podal soglasja

za spremembo stalnega bivališča.

Začetek obravnave v Centru za socialno delo Mengeš

Družina do sedaj v Centru ni bila obravnavana. Ana Mlinar Kolarič se je oglasila, ker je želela pomoč zaradi težav v partnerskem odnosu. Gospa se je v Centru vključila v osebno pomoč svetovanja, bila je napotena, da nasilje prijavi na policijo. Ob podpori se je s sinom umaknila od doma v stanovanje k svojim staršem. Po umiku se je po pomoč obrnil tudi mož Siniša Kolarič. Tudi on se je vključil v osebno pomoč svetovanja ter podal vlogo za predhodno družinsko posredovanje. Oba starša sta se udeležila družinskega posredovanja in se dogovorila glede stikov. Gospa se je obrnila tudi po pomoč na Društvo za nenasilno komunikacijo. Ana Mlinar Kolarič je tudi podala ovadbo na PP Mengeš. Odstopila je od dogovarjanja o stikih. Stiki očeta s sinom potekajo. Glede stikov se starša v tem času sama dogovarjata. Podala je tožbo za razvezo ter zaupanje otroka v varstvo in vzgojo ter začasno odredbo.

Trenutna opažanja in ugotovitve s poudarkom na dejavnih tveganja

Osnovni problem v družini je nerazrešen partnerski odnos (zakonca sta skupaj 10 let), konflikti in spori ostajajo nerazrešeni.* Osnovni problem, ki ga prepoznata oba zakonca je, da žena ni želela drugega otroka, kar je prekinila žena z umikom od doma, mož pa se je odzval z neodbravanjem.

Psihično nasilje s strani moža se je začelo že

v prvih letih partnerstva, še pred poroko. Kmalu se je začelo tudi ekonomsko nasilje. V zadnjih letih je prihajalo do napetih situacij, kjer je bilo prisotno tudi spolno nasilje. Oblike psihičnega nasilja, ki ga je doživljala gospa, so neprestane zahteve, poniževanje, vpitje, grožnje, ignoriranje, izbruhi jeze, zahtevanje spolnih odnosov, nadzorovanje. Nasilna vedenja se stopnjujejo v pogostnosti in intenziteti. Mož želi s takimi vedenji dokazati premoč in avtoriteto nad ženo. Do žene ima lastniški odnos. Ženo s svojimi dejanji spravlja v podrejen položaj.

---

* Nasilja v partnerskem odnosu ne smemo zamenjevati s partnerskimi konflikti. Medtem ko so konflikti del vsakega odnosa in lahko, če so dobro razrešeni, vodijo do poglobitve odnosa, je nasilje nedopusten del odnosov. Osnovni problem v družini tako ni nerazrešen partnerski odnos, temveč nasilje, ki ga povzroča ena oseba nad drugo, v tem primeru gospod Kolarič nad gospo Mlinar Kolarič. Nasilje je potrebno poimenovati s pravo besedo in ne namesto nasilja govoriti o konfliktih, nesoglasjih in podobno, saj tako nasilje minimaliziramo ali celo zanikamo.

Povzročitelj

Siniša Kolarič ne sprejema odgovornosti za svoje vedenje in odzivanje. Nima uvida v to, kaj je težava. Odgovornost za svoja dejanja prelaga na druge osebe. Razloge za svoje težave vidi v ženi, v enem delu tudi v ženinih starših in institucijah.*

---

* Osebe, ki povzročajo nasilje, pogosto svoje nasilje zanikajo, ga minimalizirajo ali pa iščejo zanj najrazličnejša opravičila. Prav tako pogosto sebe doživljajo kot žrtev – lahko menijo, da so žrtve institucij, žrtve svoje partnerke, žrtve svoje dobrote in podobno. Težko prenesejo, da nad drugo osebo izgubljajo svojo (pre)moč in si to dogajanje razlagajo kot nasilje nad njimi. To je očitno tudi v tem primeru.

Nasilno vedenje do žene zanika, v enem delu ga minimalizira. Ne vidi težave v tem, da izvaja nadzor in se v odnosu do žene vede kot da je njegova lastnina in mu mora biti podrejena. Ne zmore uvida v to, kako nasilno vedenje vpliva na ženo in sina; postavlja se v vlogo žrtve.

Pri soočanju s težavami v partnerstvu izraža nemoč, osebno prizadetost, jezo in prezir. Boji se razveze in ne sprejema, da se je žena s sinom umaknila od doma in mu tega ni povedala.

Edino rešitev vidi v tem, da se žena in sin vrneta nazaj domov. Izraža pripravljenost, da se pogovarja z ženo in strokovnimi službami. Trenutno prepozna, da je v stiski, zato se je vključil v Centru v osebno pomoč.

Žrtev

Gospa je bila izpostavljena dolgotrajnemu psihičnemu in ekonomskemu nasilju s strani moža, v zadnjem letu tudi spolnemu nasilju in zato se kažejo pri njej posledice nasilja, med drugim močan strah, občutek nemoči, kronična zaskrbljenost, pomanjkanje energije, glavoboli, motnje spanja (dolgotrajne nočne more), tesnoba, bolečine v želodcu.

Zelo se boji povzročitelja nasilja. Izraža strah pred njegovim nepredvidljivim vedenjem in pred tem, da bo uresničil svoje grožnje, še posebno zdaj, ko se je odločila za razvezo. Boji se njegovih reakcij in da bi odpeljal otroka.

V preteklosti je vztrajala v odnosu zaradi upanja, da se bo mož spremenil, skrbi za blagostanje otroka ter zaradi strahu pred maščevanjem. Njen umik od doma je bil posledica osebne odločitve, ko je ugotovila, da sama ne zmore varovati svojega sina pred tem, da mu oče škoduje. Vložila je tožbo za razvezo in predlog za izdajo začasne odredbe.

Njene strategije preživetja* v odnosu so bile podrejanje, izpolnjevanje zahtev in pasivnost. Dobro prepoznava osebne stiske, se z njimi sooča in je sposobna poiskati ustrezne oblike pomoči.

Prepoznava stiske sina in mu nudi ustrezno pomoč ter podporo.

---

* Da žrtev nasilja lahko preživi nasilje, mora uporabiti številne strategije preživetja in obrambne mehanizme. Pogosto pa obrambni mehanizmi postanejo ovira, ko jih ne potrebujemo več za preživetje, temveč se k njim zatekamo, ker ne znamo ali ne zmoremo ravnati drugače. Neustrezni obrambni mehanizmi in strategije preživetja, kot so na primer zanikanje, minimaliziranje, razne odvisnosti, samodestruktivno vedenje, so osebi v nekem trenutku lahko koristili, da se je počutila vsaj nekoliko manj slabo in da je preživela. Vendar ji lahko hkrati povzročajo številne težave. Kljub temu ne gre pozabiti, da jih je oseba razvila kot način reševanja težave z nasiljem. Zato je povsem neprimerno, da osebo zaradi njenih obrambnih mehanizmov obtožujemo, ji moraliziramo in jo kritiziramo.

Varovalni dejavniki (žrtev)

Ana Mlinar Kolarič je zaposlena in finančno neodvisna.

Ima razvito socialno mrežo, čeprav jo je mož pri stikih omejeval.

Kaže zanesljivost, je sodelujoča, samoiniciativna in aktivna.

Zaključek

Ana Mlinar Kolarič je z umikom od doma sebi in sinu zagotovila varnost. Nujno je, da se Sinišo Kolariča ustavi v nasilnem vedenju do žene in da prekine s psihičnimi pritiski v odnosu do sina pri vzpostavljanju stikov ter s svojimi pritiski na sina.

Trenutna situacija

Klavdija Aničić iz Društva za nenasilno komunikacijo pove, kako so potekali razgovori z gospo Ano Mlinar Kolarič, opozori na možnosti predloga po 19. in 21. členu Zakonu o preprečevanju nasilja v družini.

Gospa Ana Mlinar Kolarič izpostavi dileme glede vzpostavljanja stikov sina z očetom ter strah pred tem, kako bo odreagirala mož, ko bo vabljen na zaslišanje na policijsko postajo Mengeš.

Strokovni delavec Centra Zenit razloži, kakšne možnosti ima gospa v trenutni situaciji glede stikov očeta s sinom. Pove, da lahko pri sporazumevanju med staršema pomaga center.

Predstavnik PP Mengeš predstavi potek postopka po podani prijavi nasilja.

Ocena ogroženosti

Člani tima smo mnenja, da gre za ogroženost² Ane Mlinar Kolarič in njenega mladoletnega sina s strani moža Siniša Kolarič. Ugotavljamo, da je gospa izpostavljena dolgotrajnemu psihičnemu in ekonomskemu nasilju s strani moža, v zadnjem letu je prisotno tudi spolno nasilje. Pri nasilnem vedenju se stopnjuje pogostost in intenziteta. Pri možu je v vedenju prepoznana dominantnost in lastniški odnos do žene. Pri gospe se kažejo posledice napetih in neugodnih družinskih situacij (strah, kronična zaskrbljenost, želodčne težave, dolgotrajne nočne more, glavoboli ...). Gospa izraža strah pred moževim nepredvidljivim vedenjem in njegovim maščevanjem ter kaže prestrašenost. Mož se po umiku žene od doma izrazito postavlja v vlogo žrtve na eni strani (strah pred izgubami: razveza, razpad družine), na drugi strani pa se odziva iz pozicije moči z grožnjami, čustvenim izsiljevanjem, psihičnimi pritiski, kar lahko še stopnjuje ogroženost gospe in njenega sina.

Sklepi tima:

Center za socialno delo bo obvestil o obravnavi PP Ljubljana in posredoval podatke o obravnavi krajevno pristojnemu Centru CSD Ljubljana.

Gospa bo vključena v pomoč v CSD Mengeš in v Društvu za nenasilno komunikacijo.

---

² Na timskem sestanku je praviloma podana ocena ogroženosti, in sicer v treh stopnjah. Lahko gre za nizko, srednjo ali visoko ogroženost. Več o kriterijih za oceno ogroženosti si lahko preberete na str. 197.

3. 11. 2013

Kriminalistka Teja Drobnik je poslala zaprosilo za podatke:

... Kriminalisti PP Mengeš preiskujemo sum kaznivih dejanj Nasilje v družini po čl. 191/I KZ-1B in Posilstvo po čl. 170/I KZ-1B. Ker smo z zbiranjem informacij prišli do podatka, da se je Ana Mlinar Kolarič po pomoč obrnila tudi na vas, vas lepo prosimo, da nam posredujete vse vam znane podatke, s katerimi bi sum navedenega dejanja lahko potrdili ali ovrgli ...

Telefonski pogovor

Ano vprašam, če ji lahko pošljem delovni osnutek poročila za policijo v branje. Dogovoriva se, da bo prebrala in poslala nazaj. Pove, da je utrujena. Veliko je še pred njo. Moža ne bo klicala glede stika čez vikend, bo počakala, če bo on klical.

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

prečtala sem le nekaj stvari, ki nekoliko odstopajo, drugače mislim, da je dobro napisano. V ponedeljek se bova z možem dogovarjava glede stikov, v sredo pa bo imel razgovor pri socialni delavki Aniti Novak. V ponedeljek bom verjetno dobila (ali ga. Novak) podatke, kdaj bodo v kontakt z njim stopili s policije.

Hvala in lep pozdrav.

Ana Mlinar

Pozdravljeni,

pošiljam vam končano poročilo za Policijsko postajo Mengeš. Želim vam, da bi se lahko spočili. Ko boste želeli, pišite ali pokličite.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Zadeva: **Odgovor na zaprosilo za podatke**

Na Društvo za nenasilno komunikacijo je 17. 10. 2013 poklicala gospa Mlinar Kolarič. Povedala je, da je v hudi stiski zaradi moža, od katerega se je skupaj s sinom zaradi nasilja umaknila pred štirinajstimi dnevi. Od takrat dalje je gospa vključena v program Individualna pomoč ljudem, ki doživljajo nasilje.

Na individualnih pogovorih je povedala ...³

... Tak način življenja je zelo slabo vplival na gospo in njunega sina. Gospo Mlinar Kolarič je bilo večino časa zelo strah, vnaprej je predvidevala, kaj bo pri gospodu spodbudilo ponovno povzročanje psihičnega nasilja in se prilagodila. Poleg tega da ji je gospod omejeval življenje, si ga je začela omejevati tudi sama, da bi preprečila nasilje, vse bolj je postajala negotova vase in je prevzemala občutke krivde, pretirane odgovornosti in neustreznosti, ki ji jih je skoraj vsakodnevno več let pripisoval njen mož.

Gospod Kolarič nadaljuje z intenzivnimi pritiski na gospo in sina, saj zahteva, da se vrneta domov ...

... Ugotavljam, da je šlo za dolgotrajno psihično in ekonomsko nasilje. Glede na dinamiko predvidevam, da bi lahko prišlo tudi do fizičnega nasilja, če ne bi gospa ravnala zelo previdno in se ves čas prilagajala moževim zahtevam. Glede na intenzivnost in stopnjevanje nasilja z gospo še naprej izdelujeva sprotni varnostni načrt in načrt

---

³ Na tem mestu je izpuščeno podrobno opisovanje oblik in dogodkov nasilja, ki so že opisani v drugih delih knjige. Vsa mesta, kjer je dopis skrajšan, so označena s tropičjem.

dolgotrajnega urejanja situacije.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na telefonski številki 01/43 44 822.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić, svetovalka

18. 11. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes sva imela s Sinišo na CSD ponovno pogovor, da bi se dogovorila glede stikov. Kot veste, sem od prvega dogovora odstopila, ker ni bil dober za Gorazda. Zame je bil pogovor in čas čakanja na pogovor zelo stresen. Ne le zato, ker sem vedela, kako naporno se bo pogovarjati s Sinišo in kaj vse bom morala spet poslušati, temveč tudi zaradi gospoda Zenita, ki na prejšnjem, prvem pogovoru, ni pustil ravno dobrega vtisa name. Pogovor je zelo slabo vodil in sploh ni upošteval, da je Siniša povzročal nasilje do mene. Prav nič ga ni ustavljal ali soočal z njegovimi neprimernimi vedenji, izjavami. Vse, kar mu je bilo pomembno, je bilo to, da sklenemo dogovor. Ali bo dogovor res v korist otroka, pa ni bilo pomembno. Počutila sem se popolnoma stisnjeno v kot.

Tudi današnji pogovor je bil katastrofa. Zenit sploh ni poskrbel za to, da bi Sinišo ustavljal in ga prekinil, ko je bil verbalno nasilen. Siniša je na primer poviševal glas, mi žugal s prstom, mi grozil. Gospod Zenit je vse to le opazoval in sploh ni odreagiral. Tudi ko se je Siniša neprestano ponavljal in ni njegov monolog vodil nikamor, ga ni prekinjal, ampak je pustil, da kar govori tja v en dan. Zadevo je ves čas vodil tako, kot da gre za običajno ločitev, za odnos, kjer ni bilo prisotnega nasilja. Nasilje je popolnoma spregledal in neupošteval, čeprav je bil prisoten na multidisciplinarnem timu. Tudi sodelavka ga je seznanila s situacijo, torej bi pričakovala, da bo ravnal ustrezno situaciji. Na koncu je celo rekel, da se sploh ne znavaja pogovarjati in naj se najprej naučiva komunicirati, potem se

bomo pa lahko kaj dogovorili. Si predstavljate? Kot da je težava tudi v meni! Ven sem prišla ožeta kot cunjica. In ne vem, če si bom sploh še upala na center. *

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

---

* Tu je nazorno opisan primer tako imenovane sekundarne viktimizacije. Oseba, v tem primeru Ana, je primarno viktimizirana, torej prvič postane žrtev, ko doživlja nasilje s strani partnerja. Nato lahko ob reševanju problematike nasilja na različnih institucijah doživi nestrokoven ali neprimeren odziv, ki ji še dodatno odvzame moč, namesto da bi v programih pomoči moč pridobila. Tako ponovno postane žrtev, tokrat institucij, čemur rečemo sekundarna viktimizacija.

Če želimo, da oseba preneha povzročati nasilje, ji je potrebno posredovati jasno in nedvoumno sporočilo o nedopustnosti nasilnega vedenja. To sporočilo so dolžni posredovati vsi strokovni delavci in delavke. Če se povzročitelj zaveda, da bo njegovo nasilno vedenje ustavljeno in sankcionirano, se možnosti za nasilje zmanjšajo.

Pozdravljeni,

glede na opisano je bil pogovor res zelo težak. Upam, da se vam bo uspelo umiriti in spočiti, saj vam je zagotovo vzel veliko energije. Razmišljam o tem, kako je res pomembno, da vse institucije in vsi strokovni delavci in delavke povzročitelju dajejo jasno sporočilo, da je nasilje nedopustno. Kar pomeni, da ga tudi odločno ustavljajo. Žal mi je, da gospod Zenit tega ne zna ali ne zmore. Želite karkoli narediti v zvezi s tem? Sporočite, kako razmišljate.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

19. 11. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

glede gospoda Zenita trenutno nimam ne volje ne časa, da bi o tem razmišljala. Danes sem neuspešno klicala kriminalistko go. Drobnik na PP Mengeš, da bi vprašala, v kateri fazi je preiskava in kdaj bodo vabili Sinišo na pogovor.

Glede stanovanja sem razmišljala, da bi mogoče poskusila z mediacijo. Pred dobrim mesecem sem spoznala pravnico, ki se ukvarja z mediacijo. Takrat se mi je zdela prepričljiva. Ona mi je že takrat priporočala multidisciplinarni tim, začasno odredbo ... Zdi se mi, da je razumela situacijo. Mogoče je vredno poskusiti, kljub temu da resnično ne vem, kako se bo mož odzval na mediacijo, kaj šele po klicu policije oz. prejeti tožbi.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

Ponovno pozdravljeni,

vendarle sem dobila gospo Drobnik, ki mi je razložila, da zbira podatke. Zaenkrat je dobila vaše poročilo, čaka še poročilo centra za socialno delo in da ljubljanska policijska postaja zasliši mojo mamo in očeta. Z mojimi starši še niso stopili v stik, Anite Novak iz centra ta teden ni, zato sklepam, da še nekaj dni ne bo nič novega na tem področju. Rekla je tudi, da me bo obvestila, ko bo moža vabila na razgovor. Govorila je tudi s tožilko, ki je rekla, da je psihično nasilje težko dokazljivo, ampak kljub temu so dejanja opredelili kot kaznivo dejanje nasilja v družini ter še kot poskus posilstva. Preverila sem tudi na službi za brezplačno pravno pomoč, če so prejeli mnenje centra za socialno delo, ki sem ga poslala. Gospa mi je razložila, da bodo s prejetim mnenjem dali mojo vlogo za brezplačno pravno pomoč v prednostno obravnavo. Z mnenjem prejmem brezplačno pravno pomoč za postopke po 19. in 21. členu ZPND*. Za tožbo za razvezo in začasno odredbo pa morajo

upoštevati cenzus. Torej, če se odločim za prepustitev stanovanja, dobim BPP, za ostale stvari moram iskati drugega odvetnika, ker že zdaj vem, da imam prevelik dohodek in bi preseгла cenzus.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

---

* 19. člen Zakona o preprečevanju nasilja v družini govori o ukrepih sodišča zaradi nasilnih dejanj. Sodišče lahko povzročitelju nasilja

- prepove vstopiti v stanovanje, v katerem živi žrtev;*
- prepove zadrževati se v določeni bližini stanovanja, v katerem živi žrtev;*
- prepove zadrževati in približevati se krajem, kjer se žrtev običajno nahaja (na primer delovno mesto, šola, vrtec ...);*
- prepove navezovati stike z žrtvijo na kakršenkoli način, vključno s sredstvi za komuniciranje na daljavo in tudi prek tretjih oseb;*
- prepove vzpostaviti vsakršno srečanje z žrtvijo;*
- prepove objavljati osebne podatke žrtve, dokumentov iz sodnih in upravnih spisov in osebnih zapisov, ki se nanašajo na žrtev;*
- odloči o prepustitvi stanovanja v skupni uporabi žrtvi v skladu z 21. členom tega zakona.*

21. člen govori o prepustitvi stanovanja v skupni uporabi, saj lahko sodišče naloži povzročitelju nasilja, ki živi ali je živel v skupnem gospodinjstvu z žrtvijo, da mora stanovanje v skupni uporabi prepustiti žrtvi v izključno uporabo, torej da se mora iz skupnega stanovanja izseliti.

Telefonsko svetovanje

Slišiva se po telefonu. Ana pove, da je mož ponovno izkoristil predajo sina za pregovarjanje. Ona je vztrajala pri svojem predlogu glede stikov. On se delno strinja, delno bi drugače. Povedala mu je, da je vložila tožbo za razvezo. Ob tem se je zelo razburil, nato pa je začel jokati, če misli resno in ji govoriti, da jo ima rad in da naj se vrne k njemu.* Danes je bila pri odvetnici, pogovarjali sta se o tem, kakšne možnosti ima glede delitve premoženja.

---

* Moški, ki povzročajo nasilje do žensk, uporabljajo številne strategije, kako zadržati žensko v odnosu ali ji preprečiti, da bi odnos prekinila. Čeprav svojo partnerko neprestano kritizirajo, ne želijo, da se odnos zaključi. Ko se ženska odloči, da bo partnerja zapustila, začne povzročitelj izgubljati svojo premoč nad njo. Zato se večina moških s končanjem partnerske zveze ne sprijazni. Da bi partnerko prepričali ali prisilili, naj nadaljuje odnos, lahko uporabljajo dve različni strategiji. Ena so obljube, da se bodo spremenili in da bo vse drugače ter hkratno izpovedovanje ljubezni do partnerke. Druga strategija so bolj neposredni pritiski, kot so zalezovanje, grožnje, da se ji bo maščeval, da bo kaj naredil njej, sebi ali otrokom in podobno. Tudi Siniša je izmenično uporabljal obe strategiji – po eni strani je izpovedoval svojo ljubezen in Ano prosil, naj se vrne, po drugi strani pa ji je grozil in jo še naprej žalil ter nadaljeval s povzročanjem nasilja do nje.

---

20. 11. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

iz naših izkušenj odsvetujemo mediacijo med ljudmi, kjer je eden drugemu povzročal nasilje⁴, ker je nasilje znak neenake moči in prenašanja odgovornosti enega na drugega, vse to so pa stvari, ki

---

⁴ Mediacija med partnerjema, kjer eden povzroča nasilje, je prepovedana tudi z *Zakonom o preprečevanju nasilja v družini*.

onemogočajo mediacijo. Jaz vidim smisel v mediaciji, če poznate vse pomisleke proti mediaciji v primerih nasilja, če imate mediatorja_ko, ki se ne bo pustil_a zavesti povzročitelju in začel_a pritiskati proti vam, da se prilagodite in sprejmete dogovor, ki je za vas škodljiv. Kako pa vi razmišljate glede mediacije?

Psihično nasilje je težko dokazljivo, ker ga je težko zaznati, prepoznati in ubesediti. Vi pa vse to zmorete. DNK, CSD in vaši starši pa tudi. Organizacije, ki delamo na področju nasilja, imamo različne naloge in usmeritve in poudarke, kaj je bistvo. Za našo organizacijo je bistvo, da Siniša ne povzroča več nasilja nad vami, da naredimo vsi vse, da se ga ustavi in da se on ustavi. Policija in tožilstvo dajeta večji poudarek na dokaze in uspešno zaključen postopek na sodišču. Meni se zdi dobro, da tudi država posreduje jasno sporočilo, kakšna ravnanja v družini in intimnih odnosih so nedopustna in kazniva. In z obsodbo takšnih ravnanj da jasno sporočilo. Toda, tudi če sodba ne bo izrečena, a bosta vidva s sinom varna, je to to. Pomemben cilj je dosežen.

Na ravni družbe in ustanov pa je gotovo potrebno narediti še mnogo korakov za izboljšanje odnosov in življenje po načelih zapisanih človekovih pravicah. Ali lahko vprašate odvetnico, koliko stane, če vas ona spremlja na sodišče glede začasne odredbe in razveze? Da imate informacijo.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

hvala za vaš odgovor. Gospa se ukvarja le z mediacijami in ne dela kot odvetnica. Malo prej sem govorila z njo. Povprašala sem jo še glede mediacije v primeru nasilja in je rekla, da bi se morali dobiti, da bi mi potem lažje svetovala, ali je mediacija res prava izbira ali le izguba časa. Moji pomisleki pri mediaciji so enaki kot vaši. Poleg tega me skrbi tudi, kdaj izbrati čas za pogovor. Preden policija opravi razgovor z njim, bo verjetno težko, ker pričakujem, da bo že

drug teden vabljen na policijo. Sprašujem se tudi, če je sploh možen dogovor z njim, ker še vedno ni sprejel, da ne bova več skupaj. Verjetno ne bo nikoli pripravljen na pogovor in dogovor, tako, da to niti ni tako bistveno.

Glede stanovanja čakam odgovor banke, če lahko banka prevzame hipoteko oz. stanovanje. Po odgovoru se bom mogoče lažje odločila. Glede odvetnika razmišljam, da bi počakala, da mi s službe za brezplačno pravno pomoč dodelijo odvetnico, ki sem jo izbrala za postopek za prepustitev stanovanja. Po razgovoru z njo lahko ocenim, kako se mi zdi, preverim njeno ceno in se mogoče z njo dogovorim še za sodelovanje za razvezo. Malo me skrbi, da bi ljubljanski odvetniki želeli še potne stroške do sodišča v Mengšu. Ne vem pa, kako hitro bo služba za brezplačno pravno pomoč odreagirala in kaj za njih pomeni prednostna obravnava. Mogoče se lahko zgodi, da bo že kakšen odgovor za predlog za začasno odredbo, pa bom morala na hitro iskati odvetnika. Pri vsaki stvari imam nekaj možnosti, ki jih preverjam. Hvala za vaš čas in skrb.

Želim vam lep vikend.

Ana Mlinar

Pozdravljeni,

na sodišče lahko tudi pokličete in vprašate, kaj je s predlogom za začasno odredbo, prav tako pa na službo BPP. Dobra ideja, da bi bila ista odvetnica za oba postopka. Tudi vam želim lep vikend.

Klavdija Aničić

3. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

trenutno še nimam odgovorov banke ali službe za BPP. Doma me čaka priporočena pošta s sodišča. Na policiji se odvija naprej. Danes je kriminalistka opravila razgovor z mojo mamo in očetom.

Čez vikend je mož dvakrat prišel po sina, v soboto po običajnem dogovoru, v nedeljo po izrednem dogovoru, zaradi Božička v službi, kamor si je želel peljati Gorazda. Srečanje z menoj je izrabil, da me je zasliševal glede tožbe za razvezo. Hitro sem zaključila pogovor, saj se mi ne zdi primerno, da o razvezi govoriva pred Gorazdom.

V nedeljo me je zopet spraševal, če sem se res odločila za razvezo, pritrčila sem. Ko sem odhajala s sinom, je za menoj vpil, da če pa vztrajam, da potem bo pa on zahteval ... (ni povedal do konca, s čem mi je želel ponovno groziti).

Stiki so me ponovno razburili. Opazila sem, da Siniša ne potrebuje veliko, da doseže, kar hoče, saj avtomatično odreagiram tako kot ponavadi, če na stvari nisem pripravljena. Recimo, pripravila sem se na pogovor o stikih in sem vztrajala pri svojem. Debata o tožbi, ki je bila nepričakovana, me je že presenetila. Zato sem se drugi dan odločila, da bom čim manj govorila in se čim prej odmaknila.*

Razmišljam, da bi bil še nekdo ob meni, kadar pride oz. pripelje sina. Dejansko vidim, da ne morem preko tega vzorca odnosa, ki sva ga imela. Verjetno bo potreben čas in pa še delo na sebi, da bom prišla do zelenih sprememb.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

---

* Razumljivo je, da se ljudje v odnosih vedejo na nek značilen način. Pri osebah, ki doživljajo nasilje, je lahko eno od značilnih vedenj v odnosu s povzročiteljem podreitev. Oseba se namreč boji, da bo nasilje še hujše in želi preprečiti nasilen izbruh, zaščititi sebe in otroke, zato ugodi partnerju. Ko se odnos konča, potrebuje nekaj časa, da si povrne občutek varnosti, začne ponovno zaupati v svojo presojo in postavljati meje. To pa je seveda proces, ki je lahko dolgotrajen. Meje je še posebno težko postavljati povzročitelju, saj se lahko odzove z nasiljem.

---

4. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

s službe za BPP sem dobila odločbo za brezplačno pomoč po 19. in 21. členu ZPND. Kontaktirala sem izbrano odvetnico, dogovorjeni sva za jutri popoldne. Klicala sem na sodišče glede začasne odredbe, kjer so mi razložili, da čakajo mnenje centra za socialno delo. Predvidevam, da Anita Novak še malo čaka z mnenjem za policijo in sodišče, ker je verjetno danes opravila še en razgovor z možem.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

Spoštovani!

Ta teden sem na bolniški, zato vas prosim, da pokličete na društvo na telefonsko številko 01 43 44 822, v kolikor nujno potrebujete podporo ali pomoč. Drugače se bereva, ko se vrnem z bolniške. Dobro opravite.

S spoštovanjem.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

hvala za vaš odgovor. Za enkrat ni nič nujnega. Želim vam čimprejšnje okrevanje.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

16. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

upam, da ste se pozdravili. V zadnjih dneh se je kar nekaj dogajalo. V sredo me je klicala socialna delavka Anita Novak. Obvestila me je, da je opravila razgovor z možem, da mu je podala svojo oceno družinske dinamike in mu razložila, kaj pomeni psihično in spolno nasilje. Vprašala sem jo, kako je mož odreagiral. Povedala je, da je bil večinoma tiho, rekel je le, da ni nikoli vpil in da me on najbolje pozna. Potem se je ponovno pritoževal glede stikov. Prav tako me je obvestila, da ji je kriminalistka sporočila, da bo opravila razgovor z njim. Trenutno me ne skrbi več toliko, kako bo reagiral na zaslišanje na policiji. Mogoče zato, ker je zdaj nekaj o nasilju slišal tudi na centru, pa se ob tem ni burno odzval, mogoče pa tudi zato, ker ta teden nisem imela stika z njim in sem bolj pomirjena. Trenutno me veliko bolj vznemirja to, kako rešiti zadevo glede stanovanja. Z banke sem namreč dobila odgovor, da ne morejo prevzeti stanovanja, ker redno plačujem kredit. Svetujejo mi, naj ga prodam.

Bila sem pri odvetnici Maja Stenovski, kjer sem dobila nekaj informacij. Na pogovoru sem izvedela naslednje:

- Po zakonu mi pripada prepustitev stanovanja; predlaga, da bi čim prej sprožila postopek, preden poteče rok. Nekako sva se zmenili, da v roku 10 dni, ker je nekje v izjavah zapisano, da so se začele stvari stopnjevati v septembru. Verjetno bi kot zadnji datum lahko upoštevali tudi 5. oktober, ko je bilo povzročeno spolno nasilje vpričo otroka.
- Pogovarjali sva se o tem, kaj so prednosti in kaj slabosti, če sprožim postopek za prepustitev stanovanja. Prednosti so, da bi bilo to jasno sporočilo, da je Siniševo vedenje kaznivo dejanje in da se mi ne bi bilo več potrebno drenjati v majhnem stanovanju s starši in hkrati plačevati stroške za stanovanje, v katerem živi on. Slabost je vsekakor ta, da bi se morala preseliti nazaj v stanovanje, kar mi trenutno ni najbolj po godu, saj je sin že vpisan v vrtec v Ljubljani, prav tako bi se mi v stanovanju verjetno znova začeli vračati vsi spomini, katere bi zdajle najraje pozabila. Slabost je tudi ta, da bi lahko zahteval, da mu plačujem polovico najemnine za

stanovanje, v katerega bi se preselil. Vendar je zame glavni razlog, da ne bi šla v postopek, selitev. Selitev bi me še dodatno izčrpala. Čez vikend sem razmišljala tudi o tem, da se lahko zgodi, da ne bo želel iz stanovanja, s čimer bi se zadeva še dodatno zapletla.

Z odvetnico sva se pogovarjali še o drugih možnih rešitvah:

- Hkrati s tožbo za ločitev lahko vlagam tudi predlog za delitev skupnega premoženja in poskušam zadevo rešiti s pomočjo mediacije, ki jo ponuja sodišče. Ko bi delitev premoženja prišla na vrsto, bi bila verjetno že uradno ločena, zadeve s stiki bi bile rešene in mogoče bi se bil Siniša bolj pripravljen pogovarjati. Mogoče pa tudi ne! Če se namreč odločim za mediacijo, bi lahko na začetek postopka čakala kar dolgo, medtem pa izgubila možnost, da vlagam predlog za prepustitev stanovanja, ki ga lahko vlagam le v določenem roku. On bi medtem živel v skupnem stanovanju, za katerega bi jaz še vedno odplačevala kredit, se na 33 m² drenjala s starši, saj zaradi finančne stiske ne bi mogla najeti svojega stanovanja. Hkrati bi imela še težave pri obračunu davka, plačevanju vrtca in pri otroškem dodatku, ker bi bila še vedno lastnica nepremičnine, čeprav ne morem živeti tam.

- Če mediacija ne bi bila uspešna, bi morala iti v tožbo za delitev premoženja, ki se lahko vleče še dodatni dve leti. Težava ni le dolgotrajnost postopka, temveč tudi to, da bi imela s tem ogromne stroške.

- Če bi sama prodala stanovanje, ki je sicer pisano name, ne da bi se midva o tem dogovorila, bi me lahko tožil in zahteval polovico vložka v stanovanje (po moji približni oceni gre za 25.000 EUR).

Posredovala vam bom še mail odvetnice, da lahko preberete njene predloge in pomisleke. Kljub vsem pomislekom, ki sem vam jih opisala, sem se vendarle odločila, da se bom poskusila v roku 14 dni dobiti z možem na mediaciji. Najprej bom poskusila dobiti datum na brezplačni mediaciji, ki jo nudi občina Mengeš. Če bo mediacija uspešna, je zadeva zaključena, če ne bo, bom vložila predlog za prepustitev stanovanja.

Odvetnica mi je tudi razložila, zakaj nima smisla, da bi le jaz imela pri mediaciji odvetnika, mož pa ne. Povedala je, da se na mediaciji lahko pogovarjata odvetnik_ca z odvetnikom_co ali pa partner s partnerko. Da ne gre tako, da bi se ona dogovarjala z mojim možem, zato tudi nima kaj početi na mediaciji. Prav tako je poudarila, da naj izbereva mediatorja_ko, ki mu_ji zaupa tudi mož. Tudi zato sem pomislila na mediacijo v Mengšu, saj jo je enkrat omenjal tudi mož. Še takrat, ko je menil, da se bom vrnila k njemu, če greva na mediacijo.

Mislím, da bi se na mediacijo lahko pripravila. Določila bi si jasne cilje, se vprašala, kaj želim, pri čem bom neomajno vztrajala in kje sem pripravljena popustiti. Moj glavni cilj je vsekakor ta, da se stanovanje čim prej proda. Težko bo in če bom videla, da mož preveč pritiska name, bom odstopila.

Želela sem vas še nekaj vprašati. Sodišče je za izdajo začasne odredbe pozvalo CSD za mnenje. Na centru sem preverila, kako je s tem in povedali so mi, da bo mnenje pisal socialni delavec Goran Zenit, s katerim smo že reševali stike. Ko sem ga klicala, je rekel, da naju bo pozval na srečanje. Vendar je moje mnenje, da gospod Zenit ni strokovno usposobljen za nasilje v družini. Zato me zanima, ali je lahko mnenje, ki ga bo napisal, tako, da bi mi škodovalo?

Naj omenim še, da je odvetnica rekla, da sta tožba in začasna odredba dobro napisani, mogoče malo predolgi s stališča sodnika, ki mora prebrati veliko spisov, za odvetnico pa je bilo odlično, ker je spoznala vse dogajanje. Zdelo se ji je le, da bi mogoče pri preživnini omenili še nekaj več o trenutnem stanju in tako utemeljili, zakaj je takšen predlog za preživnino. Odvetnica je rekla še, da je iz tožbe razbrala predvsem to, da je moj poglavitni namen ta, da zaščitim sina.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

Pozdravljeni,

kot sem vam obljubila, vam posredujem še moj mail, ki sem ga posredovala odvetnici in njen odgovor.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

Pozdravljeni,

pred vložitvijo postopka za prepustitev stanovanja imam še nekaj vprašanj.

1. 21. člen: (6) Povzročitelj nasilja lahko od žrtve zahteva primerno nadomestilo za izključno uporabo stanovanja, če je to skladno z načelom pravičnosti. Ali to pomeni, da bi mu morala plačati še nadomestilo?

2. Ali bi pred vložitvijo postopka morala pokazati še kakšno posebno namero, da tam želim živeti?

3. Če bo odobreno, da dobim stanovanje za 6 mesecev, me zanima, če se lahko mož kaj pritoži, če ne bi čisto vsak dan preživela tam? Ali si bom morala tudi urediti ponovno tam stalno prebivanje, ali je dovolj začasno?

Hvala in lep pozdrav.

Ana Mlinar

To pa je odgovor odvetnice:

Spoštovana ga. Mlinar!

Namen 21. člena ZPND je zagotoviti žrtvi nasilja stanovanjske prostore, ki jih je uporabljala prej, kar se doseže z začasno odstranitvijo nasilneža. To pomeni, da se žrtvi nasilja nudi zaščita, saj ni prav, da se mora žrtev umikati nasilnežu. Glede na to, da, kot pravite sama, nimate interesa, da bi se s sinom selila nazaj v Mengeš, menim, da je dejansko potrebno razmisliti, ali bi ta začasen ukrep

imel za vas kakšne koristi. Res bi ob ugoditvi vašemu predlogu mož moral ven iz stanovanja, obenem pa se zastavlja vprašanje vašega pravnega interesa za vložitev tega predloga. Ugoditev predlogu za vas pomeni določene posledice, res lahko on zahteva, da mu plačujete primerno plačilo za uporabo stanovanja - njegove polovice (praviloma je to nadomestilo vezano na višino najemnine za stanovanje, njemu pripada 1/2 znesek), sodišče pa bo moralo predhodno ugotoviti, ali je tak zahtevak skladen z načelom pravičnosti, kar se presoja v vsakem primeru posebej ... Poleg tega bi lahko mož v odgovoru dejansko izpostavil vaš resnični namen bivanja v tem stanovanju in se bo vsebina obravnave zagotovo dotikala tudi tega vprašanja. Glede na to menim, da je treba ugotoviti, ali lahko na drug način dosežete cilj, ki ga zasledujete - to pa je v končni fazi, kot ste mi dejala, prodaja stanovanja in razdelitev kupnine. To pa lahko dosežete z vložitvijo predloga za delitev skupnega premoženja, lahko tudi že v tem trenutku, še pred uradno razvezo zakonske zveze.

Predlagam, da se o tem najprej pogovorite z vašim možem. O tem lahko, če se uskladita, s pomočjo odvetnika in notarja, skleneta tudi izvensodni sporazum in se izogneta dolgotrajnim in dragim sodnim postopkom. Seveda pa vam, če ne bosta prišla do dogovora, ostane še vedno možnost zahtevati delitev premoženja na sodišču. S tem pa bi bila zaključena tudi sporna premoženjska razmerja med vama. Upam, da sem odgovorila na vaše dileme in zastavljena vprašanja.

Želim vam lep dan.

odv. Stenovski

Telefonski pogovor

Na hitro sva se slišali in izmenjali nekaj pomembnih informacij. Povedala sem ji, da ji bom na njene maile odgovorila jutri.

17. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

odpisujem vam na vaše štiri maile. Upam, da vidite, koliko stvari vam je že uspelo urediti. Jaz to vsekakor vidim in zelo cenim. Tudi iz izkušenj vem, da boste dokaj kmalu imeli občutek v razliki življenja, ko ste bili še skupaj z možem in tistim, ko nista bila več skupaj. Pomembno pa je, da so stvari tudi pravno urejene, ker se tako zaključi veliko tem, s katerimi se vam potem ni potrebno več ukvarjati.

Sporazumna razveza se sliši kot boljša možnost, a je dejstvo, da je lahko tudi dražja. Potrebno je namreč skleniti sporazum pri notarju in je notarska dajatev po navadi višja kot pa so stroški tožbe za razvezo. To je lahko tudi vaš argument pri možu. Lahko ga spodbudite, naj se pozanima pri notarju, koliko stane sporazum o razvezi, zaupanju otroka v varstvo in vzgojo, stikih, preživnini in skupnem premoženju (stanovanje, prihranki, dva avtomobila). Povejte mu, da seveda lahko še vedno gresta v sporazumno ločitev, a da se morata res o vsem strinjati, sicer sporazumna razveza ni mogoča. Lahko mu pošljete svoj predlog. Če se bo z njim strinjal, gresta lahko k notarju in plačata vsak pol stroškov. Potem podata notarski sporazum še na sodišče, ki zadevo prouči in vaju razveže. Čeprav je to lahko velik strošek (na pamet bi rekla, da gre za kakšnih 1000 EUR), je to zelo koristen strošek, saj se s tem izogneta drugim stroškom. Veliki so predvsem stroški delitve premoženja, pa tudi izvedensko mnenje za zaupanje otroka v varstvo in vzgojo. Problem pri razvezah, kjer je eden do drugega povzročal nasilje, pa je, da povzročitelj nasilja ponavadi še vedno skuša izkoriščati, prelagati odgovornost, vzeti sebi več. V takih primerih je škoda, ki jo ima lahko oseba zaradi sporazumne razveze (če zaradi pritiskov bivšega partnerja pristane na stvari, ki jih ne želi), prevelika. Če bi plačali le majhno škodo, a hkrati s tem dobili, kar želite, bi to bilo smiselno. Iti v škodo, ki pa je prevelika in dolgotrajna, pa res ne bi bilo dobro. Pa tudi potrebno ni, ker obstajajo dobre ali vsaj boljše variante.

Lahko pričakujete, da vas bodo stiki očeta s sinom tudi v bodoče razburili. Včasih bolj, drugič manj. Siniša je nevešč in tudi dokaj nemotiviran za starševski odnos z Gorazdom, tako je bilo v preteklosti. Morda se bo v prihodnje kaj spremenilo, morda ne. Vi ste senzibilna mama in imate več kriterijev zase, kaj je primerna skrb za Gorazda in kaj pomeni imeti dober odnos z njim. Že ta dva različna pristopa in videnja bosta lahko vir vašega nezadovoljstva ali strahov, saj vaš mož nima enakih kriterijev. Dejstvo, da bo Siniša preko Gorazda stopal v kontakt z vami, pa je tudi nekaj, česar si vi ne želite, a se temu še ne morete izogniti. Verjemite pa mi, da se boste najkasneje, ko bo Gorazd star 10 let, lahko umaknili, saj se bo znal že sam dogovarjati z očetom. Vem, da je Gorazd še majhen in da se sedem let lahko sliši veliko, a vsaj veste, da se bo enkrat končalo. Je slaba tolažba boljša kot nobena tolažba?

Pravite, da ni potrebno veliko, da Siniša doseže, kar hoče. Ne zdi se mi, da je Siniša kaj dosegel, vidim to, da ste vi prenehali govoriti z njim, ko ste videli, kam zadeva pelje. Meni se to ne zdi slabo. Siniša lahko govori neprestano, brez argumentov. Pri vas pa se mi zdi, da govorite, ko imate argumente, ko menite, da je primerno govoriti, upoštevate Gorazdovo prisotnost in nehate govoriti, ko vidite, da vas drug človek ne posluša. Včasih se nam zelo zdi, kako fino bi bilo govoriti in vpiti, ne glede na vsebino, obliko in cilj. To je zelo lepa podoba, lahko jo narišete (vi stojite na mizi in skačete po njej, Siniša sedi na majhnem stolčku, vi imate velik oblak (kot v stripu), v katerega napišete vse, kar želite, grde besede, glasne besede, posplošene besede, popolnoma necenzurirano, saj ste vi umetnica tega stripu. V njem ima Siniša majhen oblaček, v katerem na primer piše: »Prav imaš. Res je.« V realnosti bi takšno necenzurirano sproščanje domišljije naredilo škodo, zato sta molk in zapiranje v svoj svet resnice lahko povsem konstruktivna odziva. Menim, da ste že zelo spremenili svoje vedenje, delovanje, odzive. Prej ste se ves čas prilagajali, da bi odnos lahko funkcioniral in da ne bi bilo nasilja. Sedaj ne vidim nobenega prilagajanja. Mislim, da je molk zelo primeren način, da ne dodajate na njegov ogenj agresije, saj si

on tega želi. Če bi se tudi vi začeli neargumentirano prepirati z njim, bi dobil odziv, ki ga želi.

Verjamem, da vas skrbi delitev skupnega premoženja. Pravite, da ste preverili pri banki, kaj bi se dalo narediti. Odločili ste se tudi, da boste šli na mediacijo, in videli, ali se lahko s pomočjo mediatorja ali mediatorke konstruktivno dogovorita. Dobro je, da izberete tisto mediacijo, ki jo je on ponudil. Bodite pripravljeni, da bodo lahko na mediaciji želeli zadevo obravnavati bolj celostno. Če bo na primer glavna Siniševa tema to, da si želi, da ostaneta skupaj, vaša pa prodaja stanovanja, bo lahko mediator_ka predlagal_a, da se dogovorite o dodelitvi, stikih, preživnini in šele na koncu o stanovanju. Če bo konstruktivno, je morda smiselno iti na več mediacij in doseči, da niso časovno preveč razpotegnjene. Na mediaciji lahko poveste tudi, da boste, če se ne bosta dogovorila, predlagali postopek prepustitve stanovanja. Iz izkušenj vam lahko povem, da je skoraj vsak povzročitelj šel ven iz stanovanja, saj se zavedajo, da so ravnali narobe (čeprav ne priznajo) in ker se bojijo zaporne kazni. Verjamem, da bi bila selitev v stanovanje za vas izjemno naporna, vendar pa bodo naporni tudi dolgotrajni postopki in sočasno plačevanje kredita. Večini meni znanih povzročiteljev, ki jim je uspelo ostati v stanovanju, ja dolgo časa izkoriščalo to prednost. Niso imeli stroška za najem stanovanja, v nepremičnino niso nič vlagali, nekateri so naredili velike dolgove, ker niso plačevali stroškov. Hkrati so na sto in en način zavlačevali postopke na sodišču. Vse skupaj je imelo za žrtve nasilja težke finančne, psihološke, socialne in zdravstvene posledice.

Ali ste uspeli pisati na CSD glede mnenja za začasno odredbo, ki ga morajo posredovati sodišču? Ste dobili kakšen odziv?

Veseli me odziv odvetnice na tožbo in začasno odredbo. Ga bom posredovala sodelavki Nini Obran, ki ju je sestavila. Fino je, da vaša odvetnica komunicira tudi po mailih.

Če sem kaj spregledala, mi, prosim, napišite še enkrat.

Lep dan vam želim.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

hvala vam za vaš obširen odgovor. Vem, da je bilo že veliko narejenega. Včasih, ko ob koncu dneva pomislim, kaj vse sem naredila v tistem dnevu, še sama težko verjamem. Čeprav bi si želela, da bi bilo še več stvari zaključenih. Dostikrat mislim, da je kaj že rešeno, pa se pojavijo novi zapleti, ki ponovno zahtevajo veliko energije in časa. Odločila sem se za mediacijo, že stopila v stik z mediacijskim centrom, ker trenutno nimajo veliko mediacij, zato predvidevajo, da bomo našli skupen termin v roku 14 dni. Ko se uskladijo z možem glede termina, mi sporočijo. Včeraj sem naredila še en pomemben korak. Ko sem z možem govorila o sinovem zdravstvenem stanju, sem mu povedala še, da sem naju prijavila na brezplačno mediacijo glede reševanja premoženja. Mož se je strinjal. Še nekaj stvari ga je zanimalo na to temo in sem mu razložila ter poudarila, da je mediacija na temo premoženja. Da so ostale zadeve na sodišču. Na mediacijo se bom poskusila čim bolje pripraviti. Določila bom svoje glavne cilje, kje lahko kaj popustim, kako komunicirati z možem. Odvetnica mi je predlagala, da sestavimo *Sporazum o razdelitvi skupnega premoženja*. Verjetno ne bo dovolj ena mediacija, da bi prišli do sporazuma, upam pa, da bom dobila vsaj informacije, za kaj naj se odločim. Zoprno je to, da sem časovno omejena pri ukrepu za prepustitev stanovanja. Če bom videla, da dogovor ni možen, bom rajši za krajši čas potrpela in vložila predlog za prepustitev stanovanja, kot pa da se zadeve vlečejo leta. Pisala sem na center za socialno delo glede mnenja za sodišče, ko ste mi včeraj svetovali, a za enkrat niso nič odgovorili.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

Pozdravljeni,

posredujem vam mail, ki sem ga poslala gospodu Zenitu, ki bo napisal mnenje za sodišče:

Pozdravljeni,

na sodišče sem oddala tožbo za razvezo in začasno odredbo za dodelitev otroka, urejanje stikov in preživnino. Na sodišču so mi povedali, da čakajo še mnenje centra za socialno delo. Na CSD sem dobila informacijo, da boste mnenje napisali vi, zato se obračam na vas. V petek sva tudi govorila, ugotovili ste, da je bila poleg tožbe vložena tudi začasna odredba. Veseli me, da sva to majhno napako rešila. Vprašala sem vas, če naju boste z možem vabili na razgovor, na to ste pritrdilno odgovorili.

Razmišljala sem o ponovnem dogovarjanju pri vas. Ponovni sestanek se mi ne zdi smiseln, saj smo imeli pri vas že **dvakrat sestanek na temo stikov**, prav tako se je že sestal **multidisciplinaren tim**. Glede sina Gorazda bi želela, da se stvari čim prej uredijo in umirijo, saj se bodo sicer pritiski s strani moža še stopnjevali. **Zaprošam vas, če lahko naredite, kar je v vaši moči, da se zadeve čim hitreje premaknejo naprej.**

Naj samo povzamem sklep MDT-ja, da so predlagani stiki v začasni uredbi zapisani tako, da sin preživi le kratek čas z očetom, saj so daljši stiki zanj škodljivi. Mož je svoja nasilna dejanja izvrševal tako nad mano kot nad sinom in stiki mu dajejo možnost, da z nasiljem nadaljuje.

Prosim za čim prejšnjo rešitev zadeve.

Hvala in lep pozdrav.

Ana Mlinar Kolarič

18. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

ko spremljam vse procese in postopke in vse ostalo, s čimer se ženske soočajo, ko se odselijo zaradi nasilja, vidim, da imajo toliko obveznosti, kot bi imele še eno službo (selitev, CSD, policija, odvetnik, svetovanje, sodišče, pa verjetno še kaj). Zato jih zelo

spodbujam, da vzamejo, kolikor se le da, bolniški ali redni dopust ali da se v službi skušajo dogovoriti za koriščenje morebitnih nadur. Če je to možno, je vsaj malo lažje, saj je obveznosti res vrh glave. Veliko postopkov je odprtih, na žalost vse skupaj kar traja. Začetek je najbolj intenziven, potem pa se zadeve toliko stabilizirajo, da lahko zadihate vmes. Morda se bo za vas malo stabiliziralo, ko bo sodišče izdalo začasno odredbo. Mislim, da vas bo to razbremenilo. Stanovanje vas bo res verjetno dlje časa obremenjevalo, toda verjamem, da so pozitivni izidi na vidiku. Do kdaj najkasneje lahko vlagate predlog za prepustitev stanovanja?

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

točen datum, do katerega lahko vložim predlog za prepustitev stanovanja, je težko določiti. Vsaj po moji razlagi zakona, saj je nasilje trajalo 10 let. Kateri je potem tisti datum, ko se šteje rok treh mesecev? Odvetnica je rekla, da bi bilo dobro vložiti predlog v decembru, ker je v nekih zapisih omenjen september. Ko sem pregledala te zapise (tožba), je tam navedeno, da se je septembra nasilje začelo stopnjevati. Ta kratek rok me res stiska. Razmišljam, da bom vložila predlog, če se v desetih dneh nič ne dogovoriva. Naj gre zadeva naprej, za vsak slučaj. Tudi po tem se lahko midva še vedno pogovarjava na mediaciji in se še pred šest mesečnim rokom dogovoriva. Povedala mi bom tudi, da je lahko za njega pozitivno, če se odseli sam in ne čaka na posredovanje policije. Lahko pa ga ta zadeva še dodatno ujezi, pa se ne bova mogla pogovarjati. Mislim, da ne smem zamuditi možnosti, da vložim predlog, saj bi mi bilo kasneje verjetno žal.

Z mediacije so mi sporočili, da so govorili s Sinišo in mu razložili glede mediacije. Rekel jim je, da potrebuje nekaj dni, da se odloči. To jutro je bilo zanj zelo pestro. Poklicala me je namreč kriminalistka in mi povedala, da je danes govorila z njim. Povedala mi je, da sem podala ovadbo. Dogovorila sta se, da se drugi teden

oglasi pri njej. Verjamem v to, da se bo počasi vse uredilo. Mogoče bo začasna odredba en večji korak naprej.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

Pozdravljeni,

želim vas seznaniti z moževo reakcijo. Pravkar me je klical in me prijazno povprašal za sina. Ko sem mu povedala, da do sobote verjetno ne bo zdrav, je zaostril ton in začel povzdigovati glas. Potem me je spraševal za mediacijo, če se bomo o vsem pogovarjali tam. Rekla sem, da le o premoženju, da je ostalo na sodišču. Nato je prišel do bistva – do ovadbe na policijo. Začel me je žaliti, mi očitati. Če sem normalna, da igram žrtev, da nimam pojma, kaj sem mu naredila, da ga bodo zdaj mučili in podobno. Da je vse, kar želi, le to, da se pogovori z mano. Rekel je, naj se dobiva, se dogovoriva in naj umaknem tožbo. Ko sem ga vprašala, če se strinja glede stikov, pa je rekel, da ne in da bo zahteval več stikov. Povedala sem mu, da v tem primeru ne moreva doseči sporazumne ločitve. Skrbi ga, da se ni dovolj pozanimal in da bo prikrajšan. Povedala sem mu, da želim, kar se tiče premoženja, le polovico in nič več. Rekla sem mu, da bova postopoma rešila vse, najprej lahko rešiva premoženje na mediaciji.

Bilo me je strah. Pa saj me je pravzaprav vsakega stika z možem strah. Hkrati sem vedela, da moram vztrajati, tako sem se že vnaprej pripravila. Ves čas si moram v glavi ponavljati, da lahko rečem ne, da vztrajno ponavljam ne in da rečem ne, kadar me preseneti s kakšnim vprašanjem. To mi je uspelo, a me je pogovor vseeno povsem iztiril.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

23. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

zaradi sobotnih stikov sem zelo v skrbeh. V soboto zjutraj je mož poslal sms, da pride ob 10. uri po sina, čeprav sem mu v sredo po telefonu povedala, da ima norice in verjetno še ne bo zdrav. Odpisala sem mu, da je sin še vedno bolan in da zato ne more priti ponj. Nato sem ga poklicala, da mu razložim, kakšno je njegovo stanje ter ga prosila, naj oceni, ali je vseeno primerno, da ga pride iskat. Zagotovil mi je, da bo na toplem in ne v stiku z drugimi, zato sva se kljub vsemu dogovorila, da stik bo. Potekal naj bi od 10. do 13. ure. Ob 12.30 me je poklical in povedal, da je sin zaspal v njegovem naročju, ko sta gledala risanke, in da ga je odnesel v spalnico. Rekel je, da ga sedaj ne bo zbujal, da pa ga bo pripeljal takoj, ko se zbudi. Ob pol štirih sem ga poklicala in vprašala, kje sta. Odgovoril mi je, da se je pred 10 minutami zbudil in rekel, da je lačen. Zato mu je v tistem trenutku kuhal kosilo in rekel, da ga takoj ko poje, pripelje domov. Rekel je tudi, da se jaz ne držim dogovora s centrom za socialno delo (mislil je verjetno prvi najin dogovor, od katerega sem odstopila). Povedala sem mu, da se tudi on ne drži dogovora, prav tako ne plačuje preživnine. Povedal je, da ima odvetnico in da ve, kakšne so njegove pravice. Rekla sem mu tudi, da bom poklicala policijo, saj sem se ustrašila, da Gorazda morda sploh ne bo pripeljal nazaj. Hkrati sem bila zelo jezna, da se spet ne drži dogovora. Policijo sem informativno res poklicala, a so mi odgovorili, da brez odločbe sodišča ali centra za socialno delo ne morejo nič. Ob pol petih sem ga ponovno poklicala. Rekel je, da se odpravljata. Ob 17.10 ga je pripeljal k meni. Sin mi je takoj, ko je prišel domov, povedal, da sem mu odnesla vse blazine iz Mengša in da ni imel nobene, s katero bi spal. Ta stavek mi je dal misliti, zato sem ga vprašala, zakaj je potrebovala blazino, če je zaspal v očijevem naročju. Povedal mi je, da je zaspal v spalnici, saj mu je oči rekel, da mora iti spat. Torej je mož vse skupaj načrtoval in se mi namenoma zlagal. Predvidevam, da mu je nekdo to svetoval in da

se je pozanimal, kakšne so njegove pravice. Verjetno je s tem tudi dokazal, da zna kuhati in da otroku nič ne manjka, če je dalj časa z njim. Skrbelo me je, da je sin v stiski, ker ne pozna ure, razume pa čas preko dnevnega ritma. Predno je šel, sva se dogovorila, da se bo vrnil domov pred popoldanskim spanjem, da bova šla skupaj spat, pojedla kosilo in se igrala, da greva na morje.

Sin mi je v tistem popoldnevu in večeru povedal še kar nekaj stvari, ki so me zaskrbele, predvsem, kaj se z njim pogovarja oče in kakšno breme nalaga na otroka. Sin je na primer rekel, da se je oči hotel samo igrati z mano. Ni mi bilo jasno, o čem govori. Nato je nadaljeval, da se je oči želel igrati z menoj, jaz pa nisem želela. Da se je želel z mano igrati ponoči in da mi ni nagajal. Predno sva se s sinom odmaknila iz skupnega stanovanja, je bil večkrat priča očetovemu spolnemu nadlegovanju in nasilju ter je o tem veliko govoril in bil zaradi tega tudi v stiski. Sin je povedal tudi, da je očka rekel, da se babi (moja tašča) joka, ker nismo več skupaj. Povedal je tudi, da je oči rekel, da ne more spati, ker njega ni tam. Rekel mi je, da bo spal pri očiju, če bom jaz jezna nanj. Povedal je tudi, da bo oči ponovno prišel po njega čez tri dni, medtem ko je meni rekel, da pride čez štirinajst dni, ker ima to sredo obveznosti. Upam, da to ni spet kakšno novo presenečenje. Sedaj me najbolj skrbi, da sina sploh ne bo pripeljal nazaj, saj se je očitno poučil o svojih pravicah. Ko pomislim, kaj vse je sinu govoril, kakšne neprimerne stvari za njega, mi je res težko, saj se mi zdi to nedopustno. Ob vsem tem pa ga na centru za socialno delo obravnavajo kot zglednega očeta.*

---

* Vedenja, škodljiva za otrokov psihofizični razvoj, so lahko zelo prikrita. Takšna vedenja so tudi vsa tista, ki so povezana z obremenjevanjem otroka s težavami, ki jih morajo razrešiti odrasli in s temami, ki presegajo otrokovo razumevanje. Teme kot so finančne težave, težave v odnosu in podobne, otroka pretirano obremenijo. Vse težave, ki se tičejo odnosa med mamo in očetom, morata razreševati starša in ne smeta vpletati otroka.

Mimogrede, prebrala sem članek *Tudi duša lahko pade po stopnicah*. Precej me je pretresel. V tej zgodbi sem zelo prepoznala tudi svojo zgodbo. Kako te, v prenesenem pomenu, po stopnicah najprej porine partner, nato pa ti še institucije, ki naj bi ti pomagale, samo še otežujejo življenje.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

TUDI DUŠA LAHKO PADE PO STOPNICAH⁵

(pripoved gospe, ki je bila žrtev nasilja)

O različnih oblikah nasilja se v medijih in javnosti govori in piše vse več, kar je pomembno, saj ima pojem doživljanja in videnja nasilja veliko različnih obrazov, ki se pogosto (ne pa vedno) prepletajo s fizičnim, psihičnim in drugimi oblikami nasilja. Najlažje je definirati fizično nasilje, ki je tudi najbolj prepoznavno, oblik psihičnega nasilja pa je ogromno, tako definiranega, kot nedefiniranega. Nedefinirano in še kako prisotno nasilje se dogaja povsod: v vrtcih, šolah, delovnih mestih, v odnosih med prijatelji, znanci, sosedi, partnerskih odnosih.

V partnerskem odnosu – prenesemo lahko tudi na druge odnose - tudi ne samo odnos moški ženska – gre največkrat še vedno za klasično prevlado moških nad ženskami. Občuti se ga kot zelo, zelo razdiralno in za žensko povsem razvrednoteno obliko, ko je nasilje prisotno, pa se nanj ne more pokazati s prstom, niti o njem govoriti, ker gre za strah, nemoč, sprenevedanje, prelaganje

---

⁵ Objavljeno na spletnem portalu Metina lista, avtorstvo zgodbe Društvo SOS telefon. Dostopno na: <https://metinalista.si/tudi-dusa-lahko-pade-po-stopnicah/>.

odgovornosti. To je, ko povzročitelj v javnosti kaže prijazen obraz, ko gre celo na roko ženski, da ji nekako "pomaga", "jo razume", "da ve", da je "njej" težko, ko je ona sama z otroki, ko ga ne more izplačati, ko preverja pri ustanovah (npr. na banki), kako je z njegovimi pravicami. Ženska ne more nič, saj je on vendar preverjal le zase, ima pravico, javnost bivši mož celo zavede, da hoče ženski pomagati. Stiki z otroki so na videz odlični, preživnine pa ni, komunikacija na videz teče, sosedje izvedo, da je bil ON v šoli, ker to ON vedno počne, da ji pomaga, ker ONA ne more, ne pove pa, da ona ne more zaradi službe, ON je vendar poskrbel za otroke, drugič ga pa ni videti, ker ima on neke obveznosti, češ, kaj je to takšnega, saj vendar pridem po otroka, ženska pa ne more dokazati, da trepeta, kdaj bo otroka pripeljal nazaj, v kakšnem stanju. Tega ne izvedo niti sosedje, niti ženska ne dobi podpore, saj ji on vendar pomaga ... In tako v nedogled. To je le vrh ledene gore.

Drugi del ledene gore so zaznave, ki imajo skupni imenovalec **STRAH** in se ga lahko prepozna v odgovorih na vprašanja – Se vam je kdaj zgodilo, da vas je bilo strah, pa niste vedele, zakaj? Ste imele občutek nemoči, na videz brez vzroka? Se vas je lotil občutek tesnobe, da nekaj nosite, kar ni vaše, pa niste vedele, zakaj nosite? Ste se kdaj vprašale, ali zaznale sprenevedanje, ki ga ne znate razložiti? Tretji del ledene gore pa ima skupni imenovalec **RAZDIRALNOST** in je videti kot podoba za javnost, ki jo moški lansira kot nasmejanost, prizanesljivost do ženske, sram ženske, da bi to "idilo" posredovala v javnost, ker ni tako hudo, bo že, prizanesljivost, opravičevanje njegovega obnašanja (zakaj je sram njo in ne

njega!!!), prepričevanje moškega za štirimi zidovi: kaj je ženska tako sitna, da si on ne sme vzeti pet minut, prepričevanje moškega, da še drugi pravijo, da si čudna, da so še drugi opazili, da ti je vse težko narediti. Če ste poskušale razložiti, ste dobile odgovor, kaj se greš, saj ni tako hudo, saj ... Ob vsem tem pa moški pripoveduje, kaj vse je naredil za žensko, seveda tako, da drugi slišijo ...

Četrty del ledene gore pa ima skupni imenovalec **NALAGANJE ODGOVORNOSTI**, ki se kaže kot sprenevedanje – saj sem ji rekel, naj gre študirat, pa ne gre (ne pove pa, da je preden “ji je to rekel”, ženski doma, za štirimi zidovi povedal, da je nesposobna za študij, da si ne zapomni niti 1x1). Peti del ledene gore nosi ime **ZLORABA ZAUPANJA**, ko mož/bivši mož, partner/bivši partner “varno”, za štirimi stenami, grozi ženski, da bo vsem povedal, da je nora (ker mu je v trenutku zaupanja povedala, da je pred 20 ali več leti obiskala psihologa, psihiatra, skratka, službo za mentalno higieno), on pa to spretno zlorablja, ko pove, da je ona njemu uničila življenje že s tem, da jo je spoznal, da je bil to najslabši dan njegovega življenja, naslednji dan pa se tega ne spomni ...

Poanta tega “eteričnega”, subtilnega, pretanjenega nasilja je, da ženska ve, da je partner do nje verbalno, psihično nasilen, pa tega ne more z ničemer dokazati. Kako ženska “ve”, da se ji dogaja nasilje, ki ga ni mogoče dokazati? Predvsem je tu velik občutek nemoči, krivde, prilagajanja, ženska dejansko ne ve, ali se ji nasilje dogaja ali ne; ima občutek, kot bi se zaletela v zid. Ko poskuša osvetliti, kaj se je zgodilo in bi želela opisati situacijo, zaprepadenost, nemoč, ženska ugotovi, da poslušalec posluša z nerazumevanjem, češ, kaj je to takšnega, kaj pa, če le ona ni

morda malce preveč sitna. **TAKRAT DUŠA PRVIČ PADE PO STOPNICAH (NERAZUMEVANJE).** Naslednji logični korak je iskanje strokovne pomoči. Ženska naivno upa, da jo bo strokovnjak razumel, nakar ugotovi, da niti strokovnjaku ni jasno, kaj se dogaja. Z vprašanji in podvprašanji namreč pogloblja njeno nemoč, saj gre velikokrat zgolj za analitično raziskovanje situacije. Ženska resignirano ugotovi, da nima smisla razlagati, kaj se ji dogaja, saj strokovnjak, če ne pozna njene zgodbe že od prej, ne razume njenega doživljanja. **TU DUŠA DRUGIČ PADE PO STOPNICAH (NERAZUMEVANJE STROKOVNIH SLUŽB).**

Koraki v prepoznavanje te smeri nasilja so, da prične ženska čutiti, da dobi "potrditev", da ta subtilnost nasilja, ki se ji dogaja, dejansko je nasilje in to najhujše, kar more biti, ker je nedokazljivo, pa še kako prisotno. Žensko zamaje v temeljih, jo razvrednoti, prebudi občutek nemoči, na tej poti je veliko neznanja, ali je res, kar se dogaja ali ne. Med strokovnjaki ta oblika, žal, pogosto ni dovolj prepoznana, oz. se zaključi, ko je akutna (vidna) faza vsaj delno mimo. Pogosto je ključen trenutek pri obravnavi pretanjenih oblik nasilja, pri prepoznavi in zdravljenju posledic, ki jih je to nasilje pustilo ženski, prav sposobnost strokovnjaka, da zadrži analitičnost in se zave, da ženska potrebuje poglobljeno, pretanjeno obravnavo, ki seže pod meje vidnega nasilja. Prav to "globoko" subtilno zaznavanje, priznanje, sposobnost zdržati tako strokovnjaku kot obravnavanemu na poti čutenja, je lahko zelo dober začetek za imenovanje dogajanja, za potrditev, da je to, kar ženska občuti (tudi) lahko nasilje. S tem

ženska dobi potrditev in imena za strah, nemoč, prilaganje, zmanjšuje se občutek nemoči, ženska prične čutiti, prične spoznavati, kaj je zanjo dobro, prav, dobi imena, kaj je manipulacija, kako to vpliva nanjo. Šele z imeni dejstev, se bo ženska lahko izkopalala iz primeža strahu pred izbruhom nasilja v kakršni koli obliki.

Za konec morda še beseda o NVO – zelo pomembno je, da strokovnjaki imenujejo nasilje, ga potrdijo v tisoč in eni obliki, da ženski pokažejo pot, da ženska ve, da je lahko nasilje tudi tisto, kar misli, da ni, predvsem pa, da mora imeti tisti, ki preživlja (je preživljal) nasilje, ob tako globokem doživljanju nekoga, ki čuti najmanj tako globoko kot “žrtev”, če ne celo korak pred “žrtvijo”, da ga strokovnjak lahko nese preko vseh težkih spominov, občutkov, da odpre pot čutenjem. Vsem strokovnjakom, ki to zmorete, se ženska, ki je deležna takšne pomoči, nikoli ne more dovolj zahvaliti za nov začetek življenja, zato lahko vsem reče le **HVALA**.

Avtorica zapisa je nekdanja članica skupine za samopomoč Društva SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.

Telefonski pogovor

Skrbi jo, ker še vedno ni bila izdana začasna odredba. Predlagam, da napiše prošnjo za pospešitev postopka, v katerem naj opiše razloge, zakaj je hitra izdaja odredbe pomembna. Hkrati naj prošnjo za pospešitev postopka pošlje v vednost tudi na center za socialno delo. Včeraj je govorila z odvetnico, ki ji je tudi predlagala, naj preveri, če je že prišlo poročilo centra za socialno delo na sodišče. Spodbudim, naj preveri pri odvetnici, če se ji zdi smiselno tudi to, da pošlje prošnjo za pospešitev postopka.

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pomembno je, da veste, da vaš mož pravno ne dela nič narobe, če sina zadrži pri sebi. Pa čeprav vam to ni všeč in imate za to svoje razloge. On ima to pravico, tako kot jo imate vi. Oba imata v tem trenutku enake pravice in odgovornosti. Čim bolj spodbujajte stik z Gorazdom, vprašajte ga o blazinah, ki jih ni, kaj je pogrešal, kako je bilo spati brez blazine, recite, da je pa to res zoprno ali kaj podobnega. Ko se bosta igrala, mu razlagajte, kaj je igranje, kakšna so pravila pri igranju, vprašajte ga, kaj mu je pri igranju všeč in kaj ne, povejte, kako je vam. Ni mu potrebno neposredno razlagati, ampak lahko odprete to temo na primer z lutkami, ko se ena lutka hoče igrati, druga pa nekako odreagira. Glede tega, da oči ne more spati, ko njega ni, pa da bo on pri njem, če boste vi jezni nanj, mu povejte, da se bosta to z očijem zmenila in mu povedala. Da sedaj še nista čisto zmenjena. Da to ni njegova skrb, pač pa vajina. Pazite nase in ne obupajte.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

vem, da ima mož iste pravice, ampak se s tem težko sprijaznim. Vendar ne bom obupala!

Danes sem klicala na sodišče, če so dobili mnenje centra za socialno delo za začasno odredbo. Mnenja, ki bi ga moral poslati g. Zenit, še vedno ni. Kot ste mi svetovali, sem mu včeraj poslala mail. Ne vem, kaj naj še naredim, da bi g. Zenit dojel, da se mudi. Pomislila sem, če bi ga lahko vi poklicali in mu razložili, zakaj je pomembno, da njegovo mnenje pride čim prej na sodišče. Ali se vam to zdi smiselno oz. če vas lahko prosim za to?*

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

---

* Del svetovalnega procesa z žrtvijo nasilja je lahko tudi zagovorništvo, ki ga opravlja svetovalka. Potrebno je takrat, ko ženska začuti, da je premalo ali sploh ne slišana, upoštevana, da se stvari ne odvijajo v pravo smer ali zgolj v določenem trenutku ne zmore ali ne zna zagovarjati svojih pravic. Zgoraj opisani primer, torej klic socialnega delavca, z namenom dodatne pojasnitve situacije, je značilen primer zagovorništva.

Pozdravljeni,

zdi se mi zelo smiselno, da tudi jaz pokličem gospoda Zenita. In seveda me lahko prosite za to, to je zagovorništvo, ki je pomemben del mojega dela in prav vaša trenutna situacija je primer, ko je zagovorništvo potrebno. Ko dobim gospoda Zenita, vam sporočim, kako je šel pogovor.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

govorila sem z gospodom Zenitom in mu razložila situacijo. Povedala sem mu, da je nujno, da je začasna odredba čim prej izdana, kar pa ni mogoče brez mnenja centra za socialno delo. Povedal je, da je mnenje že napisano in ga bo danes odposlal na sodišče. Vprašala sem ga tudi, če lahko vi vidite to mnenje in je povedal, da lahko.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

24. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včeraj sva se z odvetnico dogovorili, da bo na sodišče vložila predlog za prepustitev stanovanja. Svetovala mi je, da ga vloživa, kljub temu da se je mož odzval na mediacijo. Povedala mi je, da se lahko zadeva umakne, če se bova uspela dogovoriti na mediaciji. Zdi se ji škoda, da bi zamudili rok za oddajo vloge, ker kasneje te možnosti ni več. Njeno mnenje je, da mi ta pravica pripada in da so čisto realne možnosti, da bo razsojeno meni v prid. Ocenjuje, da bo obravnava v februarju.

Poklicala sem gospoda Zenita glede poročila. Po telefonu ni želel dajati informacij, zato sem šla na center za socialno delo in dobila kopijo njegovega mnenja, ki vam ga tudi prilagam. Z odvetnico sva ga skupaj prebrali. Njem komentar je bil, da g. Zenit sploh ne ve, kaj je začasna odredba in kaj je njen namen. Ujezilo jo je, da je bilo tudi v tem mnenju predlagano, naj greva na partnersko svetovanje. Pravi, da se ji zdi tak predlog povsem neprimeren, saj po njenih izkušnjah ženske veliko vlagajo v to, da bi se stvari uredile, moški pa se še na teh svetovanjih delajo norca iz njih.* Vznemirilo me je tudi, da je bilo v mnenju zapisano, da sem jaz v strahu, mož pa v šoku! Kot bi bil mož žrtev nekih okoliščin, na katere ni imel vpliva in je zdaj v šoku. Prav tako je v mnenju navedeno, da sin ni v povečani nevarnosti. Stike so predlagali med tednom, tako kot sva se dogovorila, in vsako drugo soboto od 10. ure do nedelje 16. ure, kar se mi zdi povsem neprimerno. Oče ne zmore v zadostni meri poskrbeti za sina, saj tega ni nikoli počel, zato se mi zdijo stiki čez noč povsem neprimerni. Gorazd z njim sploh nima pravega stika in bo v veliki stiski, če bo moral biti toliko časa sam z njim. In tudi mož se bo težko toliko časa pretvarjal, kako dober očka je.

Odvetnica bo spisala prošnjo za čim prejšnjo reševanje začasne odredbe. Utemeljila bo, zakaj za sina ni dobro, da bi spal pri očetu in zakaj so škodljivi dolgotrajnejši stiki. Potrebno je rešiti tudi

vprašanje preživnine, saj imam veliko stroškov, on pa ne plačuje ničesar.

Po včerajšnjem razgovoru z odvetnico se mi zdi, da razume situacijo. Ni najcenejša, res pa tudi med najdražjimi ni. Dobila sem upanje, da bo mož dobil kar nekaj sporočil o nedopustnosti svojega vedenja tudi na sodišču. Upam, da bo res tako.

Prilagam vam še mnenje CSD Mengeš, ki ga je napisal gospod Zenit.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

---

* Partnersko svetovanje ali partnerska terapija je v primerih, ko eden izmed partnerjev povzroča nasilje nad drugim, popolnoma neprimeren način razreševanja težav. Glavni razlog je dejstvo, da je v odnosu, kjer je prisotno nasilje, porušeno razmerje moči. Partner, ki povzroča nasilje, ima bistveno več moči od osebe, ki nasilje doživlja. Brez enakomerne razporeditve moči svetovanje in terapija nista mogoča. Prav tako pomemben argument je ta, da sta partnerska terapija ali svetovanje lahko uspešna le takrat, ko sta oba udeleženca motivirana za spremembo. Oseba, ki povzroča nasilje, svojega vedenja ponavadi ne želi spremeniti, prav tako ne želi izgubiti svoje prevlade in nadzora, ki ga ima nad žrtvijo. Zato za spremembo ni motivirana. Namen partnerske terapije je boljše medsebojno razumevanje, obojestransko prilagajanje in sklepanje kompromisov, v nasilnem odnosu pa to pomeni, da se žrtev še bolj prilagodi in podredi povzročitelju. Zato je v prvi fazi nujno, da se partnerja vključita v individualno terapijo ali svetovanje in se šele kasneje, ko nasilje že preneha, morda odločita tudi za skupno delo, če ocenita, da je smiselno.

**ZADEVA: Mnenje glede predloga za izdajo
začasne odredbe**

Siniša Kolarič in Ana Mlinar Kolarič sta se poročila 17. 12. 2005. V času trajanja zakonske zveze se jima je rodil sin Gorazd Kolarič, roj. 26. 01. 2010. Družina je do nedavnega živela na skupnem naslovu Ulična 1, Mengeš.

Zaradi dlje časa trajajočega psihičnega nasilja in v zadnjem času tudi spolnega nasilja, ki ga je doživljala Ana Mlinar Kolarič s strani zakonca Siniše Kolarič, se je Ana Mlinar Kolarič s svojim sinom Gorazdom Kolaričem oktobra 2013 umaknila iz skupnega stanovanja k svojim staršem. Tam si je že uredila stalno bivališče ter prepisala sina Gorazda Kolarič v vrtec v Ljubljano. Podala je tudi tožbo za razvezo zakonske zveze s predlogom za izdajo začasne odredbe glede dodelitve mld. otrok v varstvo in vzgojo, plačila preživnine in določitev stikov.

Takoj po umiku od doma žene Ane Mlinar Kolarič in sina Gorazda Kolarič, se je na CSD Mengeš oglasil oče Siniša Kolarič in podal pobudo za pomoč CSD pri dogovarjanju glede stikov z mld. Gorazdom Kolaričem. Siniša Kolarič je ob odhodu žene Ane Mlinar Kolarič in sina deloval pretresen. Kazal je pripravljenost, da bi sodeloval s pristojnimi institucijami za ohranitev zakonske zveze in družine. Ana Mlinar Kolarič je vztrajala pri razvezi zakonske zveze. Starša sta se na prvem pogovoru dogovorila glede stikov očeta s sinom, a je naslednji dan Ana Mlinar Kolarič izrazila zaskrbljenost nad tem, da bi mld. Gorazd Kolarič prespal pri očetu. Izrazila je

tudi bojazen, da bo oče Siniša Kolarič odpeljal sina Gorazda Kolariča v Slavonijo.

Siniša Kolarič je v zapisniški izjavi povedal, da je zmožen poskrbeti za otroka.

V zvezi z nasiljem je bil dne 2. 11. 2013 sklican multidisciplinarni tim s področja obravnave nasilja v družini, ki je v zaključni oceni ugotovil ogroženost.

Starša Siniša Kolarič in Ana Mlinar Kolarič sta se na drugem sestanku na CSD Mengeš v zvezi z dogovarjanjem glede stikov z mld. Gorazdom Kolarič dogovorila, da stiki med očetom Sinišem Kolarič potekajo vsako sredo od 16. do 18. ure v času, ko je oče zaposlen dopoldne in od 9. do 11. ure v času, ko je oče zaposlen popoldne. Glede stika med vikendom starša nista dosegla dogovora. Medtem ko Ana Mlinar Kolarič vztraja, da otrok pri očetu ne prespi, ampak ima možnost stika čez vikend vsako drugo soboto od 10. do 13. ure, se oče Siniša Kolarič s tem ne strinja in želi, da ima pravico do stika z mld. Gorazdom Kolaričem (poleg srede) tudi vsak drugi vikend od petka od 16. ure, do nedelje do 12. ure, ko pripelje mld. Gorazda Kolarič nazaj na dom njegove matere Ane Mlinar Kolarič.

Mati Ana Mlinar Kolarič sicer poroča o pritiskih očeta, vendar v tem trenutku starša živita ločeno, drugih stikov, razen ob predaji otroka, kolikor nam je znano, starša nimata.

Mnenje

Največji problem v družini je dlje časa izvajajoče psihično nasilje moža Siniše Kolariča do žene Ane Mlinar Kolarič, ki se je v zadnjem letu stopnjevalo v intenziteti in

pogostosti; Ana Mlinar Kolarič se boji moževega nepredvidljivega vedenja, skrbi jo, kako bi bilo, če bi sin pri očetu prespal. To utemeljuje s tem, da se oče Siniša Kolarič prej ni toliko zanimal za sina in s tem, da se boji, da bi ga odpeljal v Slavonijo. Oče Siniša Kolarič izraža željo po čim več stikih z mld. sinom Gorazdom Kolarič, tudi v času vikenda, ko bi mld. Gorazd Kolarič pri njem prespal.

Nasilje, ki mu je bila dlje časa izpostavljena Ana Mlinar Kolarič in je posredno vplivalo tudi na mld. Gorazda Kolariča, izhaja iz konflikta, ki je nastajal v zakonskem odnosu. Starša sta z umikom Ane Mlinar Kolarič pristopila k razrešitvi konfliktnega zakonskega odnosa. Ocenjujemo, da starša kljub temu uspeta vsak zase ustrezno poskrbeti za mld. Gorazda Kolariča ter ga vsak zase ne ogrožata. Posledice dolgotrajnega psihičnega in v zadnjem času tudi spolnega nasilja s strani Siniše Kolariča, vplivajo na izvrševanje starševske vloge, zato bi bilo smiselno, da se starša vključita v katero od oblik pomoči za starše.

Najustrezneje bi bilo, da starša v tem trenutku, zaradi nerazrešenega partnerskega odnosa in njune konfliktne situacije, ne bi prihajala v medsebojni stik pri predaji otroka, vendar zaradi narave dela očeta Siniše Kolariča takšen dogovor med staršema v tem trenutku ni mogoč.

Menimo, da je v korist mld. Gorazda Kolariča, da je zaupan v varstvo in vzgojo materi Ani Mlinar Kolarič.

Stiki med očetom Sinišem Kolaričem in mld. Gorazdom Kolaričem potekajo na naslednji

način:

v tednu, ko je oče Siniša Kolarič v službi dopoldne pride iskat mld. Gorazda Kolariča v sredo ob 16. uri na dom njegove matere Ane Mlinar Kolarič ter ga isti dan do 18. ure pripelje na dom njegove matere Ane Mlinar Kolarič,

v tednu, ko je oče Siniša Kolarič v službi popoldne pride iskat mld. Gorazda Kolariča v sredo ob 9. uri na dom njegove matere Ane Mlinar Kolarič ter ga isti dan do 11. ure pripelje na dom njegove matere Ane Mlinar Kolarič,

stiki med očetom Sinišem Kolaričem in mld. Gorazdom Kolaričem potekajo prav tako vsako drugo soboto od 10. ure, ko oče Siniša Kolarič pride iskat mld. Gorazda Kolariča na dom njegove matere Ane Mlinar Kolarič ter ga naslednji dan, v nedeljo, do 16. ure pripelje na dom njegove matere Ane Mlinar Kolarič.

Glede stikov med prazniki in počitnicami starša nista dosegla dogovora.

Glede preživnine se stranki do sedaj nista uspeli dogovoriti. Preživnina naj se zato določi sorazmerno glede na finančne zmožnosti staršev po pregledu finančnega stanja obeh staršev.

Zakonca v tem trenutku ne zmoreta uvideti in doseči ustreznega dogovora v korist mld. otroka, saj so pri žrtvi prisotne posledice, pri Siniši Kolariču pa šok zaradi odhoda žene in sina. Zaradi nespoštovanja medsebojnih dogovorov predlagamo čim bolj natančno opredelitev izvedbe stikov (mesto prevzema otrok, ura, osebe, ki mld. Gorazda Kolariča

lahko prevzamejo) in preživnine.

Glede predloga začasne odredbe menimo, da je sicer smiselno, da se dodelitev mld. Gorazda Kolarič v varstvo in vzgojo, določitev stikov in preživnine čim prej uredi, vendar povečana grožnja do mld. Gorazda Kolariča v tem trenutku ni izražena.

Lep pozdrav.

Goran Zenit, univ. dipl. soc. del.

Pozdravljeni,

žal mi je, da je center izdal tako mnenje. Ne morem reči, da sem presenečena, sem pa upala, da vas bodo bolj slišali in manj delovali po nekem splošnem kopitu, kaj naj bi bilo za otroka na splošno dobro. Me pa veseli, da imate dober občutek glede odvetnice, ker bo ona ob vas, ko boste šli na sodišče in je občutek, da vas razume in da zna ubesediti, kaj je prav in pomembno povedati in izpostaviti. Morda naj odvetnica doda tudi zapisnik medinstitucionalnega tima, kjer je več napisano tudi o nasilju in naj napiše, da mnenje premalo upošteva, da je gospod do vas in sina povzročal nasilje, ter da zato sin sedaj potrebuje čas, da se bo spet privadil. Ter da morata tudi vidva urediti medsebojna razmerja, vsaj do te mere, da tožba in ostalo ne bodo tema, ki jo bo moral poslušati sin. Če boste presodili, da je Gorazd bolan, povejte očetu, da stik ni možen. Z njim pa pojdite k zdravniku, da boste imeli zdravniško potrdilo in vam ne bo mogel kasneje očitati, da ste si bolezen izmislili.

Upam, da si boste lahko v teh dneh malo oddahnili. Hvala tudi za vašo lepo novoletno čestitko. Tudi vam želim vse dobro v prihajajočem letu.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić

25. 12. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

prejela sem sklep sodišča, oziroma izdano začasno odredbo, ki vam jo pošiljam v vednost. Kot boste videli, je zaradi napačne navedbe centra, kako potekajo stiki, sodišče določilo stike tudi čez noč, kar me zelo skrbi. Dvomim, da je mož trenutno sposoben poskrbeti za sina, saj vidi predvsem sebe in to, kako se mu godi krivica. Mislim, da bo potrebno podati ugovor. O tem se bom pogovorila z odvetnico.

Več trenutno nisem sposobna zapisati, saj me je vse skupaj precej potrlo in ponovno zbudilo vse spomine. Vam napišem kdaj drugič.

Želim vam lepe praznike.

Ana Mlinar

SKLEP

Okrožno sodišče v Mengšu je po okrožni sodnici svetnici Dragi Novak,

v pravdni zadevi tožeče stranke: Ana Mlinar Kolarič, Ulica 17, Ljubljana, zoper tožečo stranko: Siniša Kolarič, Ulična 1, Mengeš

zaradi razveze zakonske zveze, zaupanja mld. otroka v vzgojo in varstvo in določitve preživnine,

na predlog tožeče stranke za izdajo začasne odredbe,

24. december 2013,

SKLENILO:

1. Mladoletni otrok pravdnih strank Gorazd

Kolarič, rojen dne 26. 1. 2010 v Ljubljani, se zaupa v varstvo in vzgojo materi Ani Mlinar Kolarič, rojena dne 17. 11. 1979, stanujoča Ulica 17, Ljubljana.

2. Stiki med mladoletnim otrokom Gorazdom Kolaričem ter očetom Sinišem Kolaričem potekajo na naslednji način:

- v tednu, ko tožena stranka delo opravlja v dopoldanskem času, vsako sredo od 16. ure, ko pride tožena stranka po mld. Gorazda Kolariča na dom njene matere, do 18. ure, ko mld. Gorazda Kolariča tožena stranka pripelje nazaj na dom njene matere,
- v tednu, ko tožena stranka delo opravlja v popoldanskem času, vsako sredo od 9. ure, ko pride tožena stranka po mld. Gorazda Kolariča na dom njene matere, do 11. ure, ko mld. Gorazda Kolariča tožena stranka pripelje nazaj na dom njene matere,
- vsako drugo soboto od 10. ure, ko tožena stranka pride po mld. Gorazda Kolariča na dom njegove matere, do nedelje do 16. ure, ko tožena stranka mld. Gorazda Kolariča pripelje nazaj na dom njegove matere.

V primeru bolezni otroka, stik med toženo stranko in mld. Gorazdom Kolaričem odpade, kar tožeča stranka pravočasno sporoči toženi stranki.

Začasna odredba velja do pravnomočnosti pravnega postopka glede zaupanja mladoletnega otroka v varstvo in vzgojo ter določitve preživnine in stikov.

Ugovor in pritožba zoper sklep o začasni

odredbi ne zadržita izvršitve tega sklepa. Kar zahteva tožeča stranka več ali drugače (glede preživnine za mld. otroka in denarne kazni ter glede predlaganih stikov med vikendi v krajšem času in neizvajanje stikov v primeru materinega dopusta), se predlog za izdajo začasne odredbe zavrne.

Odločitev o stroških postopka za izdajo začasne odredbe se pridrži do dokončne odločitve o stvari.

OBRAZLOŽITEV⁶:

Tožeča stranka je na naslovno sodišče vložila tožbo, v kateri uvodoma navaja, da si zaradi psihičnega, ekonomskega in v zadnjem času tudi spolnega nasilja želi razvezati od moža Siniše Kolariča ... Hkrati je vložila predlog za izdajo začasne odredbe, s katerim se v obrazložitvi naslanja na trditveno podlago iz tožbe, s predlogom pa želi, da se ji mld. sin začasno zaupa v varstvo in vzgojo, ob tem naj bi stiki med mld. sinom in očetom potekali zgolj dvakrat tedensko, tožena stranka pa naj zanj plačuje preživnino v mesečni višini 230 EUR ...

... Sodišče je na podlagi tožbe, predloga za izdajo začasne odredbe, zapisnika o sprejemu ustne ovadbe, zapisnikov Centra za socialno delo Mengeš o izjavi strank in mnenja CSD Mengeš, ki služijo kot dejanska podlaga za izkaz verjetnosti obstoja terjatve, zaključilo, da je tožeča stranka izkazala za verjetno, da je v trenutnih dejanskih razmerah za varovanje koristi njenega mld. otroka potrebno poseči po začasnem regulacijskem ukrepu ...

⁶ Sodišče je napisalo nekaj strani dolgo obrazložitev sodbe, ki smo jo na tem mestu skrajšali in izpuščena mesta označili s tropičjem. Večinoma gre za že znana dejstva iz drugih dokumentov, na katera se sodišče opira pri obrazložitvi.

... Sodišče na podlagi navedb iz tožbe, predloga za izdajo začasne odredbe in mnenja pristojnega CSD uvodoma ugotavlja, da sta pravdni stranki starša mld. Gorazda Kolariča, ki po umiku iz skupnega prebivališča družine trenutno živi pri materi. Iz mnenja je razbrati, da starša enostavno ne zmoreta uvideti in doseči ustreznega dogovora v korist mld. otroka, saj so pri tožeči stranki prisotne posledice dlje časa izpostavljenemu psihičnemu nasilju, ki se kažejo v preplašenosti in strahu tožeče stranke, na strani tožene stranke pa je izražen šok ob odhodu žene in sina ter tudi v odstopanju oziroma nespoštovanju medsebojnih dogovorov, kar dodatno vodi v medsebojno napetost. Sodišče glede na opisano družinsko situacijo, zlasti upoštevajoč nezmožnost pravnih strank za sklenitev medsebojnega dogovora za zagotovitev zdrave rasti, skladnega osebnostnega razvoja in usposobitve za življenje in delo mld. otroka, nadalje upoštevajoč trenuten prevzem celotne skrbi za mld. sina s strani matere in že izkazano vključitev mld. otroka v okolje pri tožeči stranki ter tudi zatrjevano nezrelost tožene stranke pri skrbi za vzgojo in varstvo mld. otroka, zaključuje, da je v korist mld. Gorazda Kolariča, da se za čas trajanja tega postopka skladno z mnenjem CSD Mengeš začasno zaupa v varstvo in vzgojo tožeči stranki, ki je do sedaj izkazala večjo skrb za njegov zdrav psihofizičen razvoj. Tožena stranka je namreč s svojimi ravnanji, ki so se glede na trditveno podlago iz predloga, zapisnika o sprejemu ustne ovadbe in zaključke iz mnenja pristojnega CSD, izražala v ekonomskem, psihičnem in spolnem nasilju, botrovala k

fizičnemu umiku tožeče stranke in mld. otroka iz skupnega okolja. Tožeča stranka pa na drugi strani uvideva osebne stiske in se z njimi sooča, kar pomeni, da je sposobna poiskati ustrezne oblike pomoči ter prepozna tudi stisko sina in mu nudi ustrezno pomoč in podporo ...

Sodišče zaključuje, da je izkazana tudi ena izmed nadaljnjih predpostavk za izdajo začasne odredbe, in sicer, da je odredba potrebna, da se prepreči nastanek težko nadomestljive škode, ki bi jo utrpel mld. otrok, če začasne odredbe ne bi izdalo. Sodišče zaključuje, da bi v primeru, če sodišče ne bi poseglo v družinsko situacijo s predlaganim instrumentom zavarovanja, do določenih posledic, ki se izražajo predvsem na duševnem razvoju mld. otroka, verjetnostno podprto prišlo. Iz tožbenih navedb in zatrjevanj iz predloga namreč izhaja, da se je mld. sin aktivno vključeval v odnos med staršema na način, da je stopil v bran tožeči stranki v primeru spolnega nasilja. Nadalje je potreba po zaščiti mld. otroka izražena preko zatrjevanj, da je v času, ko je družina še živela skupaj, toženec nad otrokom izvajal psihično nasilje v smislu večdnevnega ignoriranja in norčevanja iz njegove hoje. S pritiskanjem in manipulacijo nad mld. otrokom pa je dodatno povečal psihično nestabilnost pri mld. sinu, ki je izkazana preko navedb o stiski, ko mora mld. sin sam na stik z očetom. Tudi iz mnenja CSD Mengeš izhaja ocena toženčeve reakcije na nastalo situacijo, ki se na eni strani kaže v tem, da se postavlja v vlogo žrtve, na drugi strani pa se odziva s pozicije moči z grožnjami, čustvenim izsiljevanjem, psihičnimi pritiski, kar dodatno stopnjuje ogroženost

otroka. Toženec tudi ne zmore uvida v to, kako nasilno vedenje v trenutni situaciji vpliva na ženo in mld. otroka. Že dejstvo, da je toženec pri tožnici uspel izvajati močan psihični pritisk, zaradi česar se je tožnica zelo prestrašila za svojo varstvo in varnost mld. otroka, kaže na to, da bo za sinov zdrav telesni in duševni razvoj najbolj poskrbljeno pri tožeči stranki, ki je vseskozi izražala večjo skrb zanj kot toženec. Vse zgoraj navedeno sodišče utrjuje v zaključku, da je na stopnji dokaznega standarda, ki je potreben za izdajo začasne odredbe izkazano, da je v nasprotnem primeru nenadomestljiva škoda na psihičnem stanju mld. otroka neizogibna, saj se po oceni sodišča mld. otroku v neposrednem konfliktu med staršema vrši prevelik pritisk zaradi kaotične družinske situacije. Sodišče na podlagi mnenja deli zaključek, da je za mld. Gorazda najustreznejše, da bi vzgojo in varstvo začasno prevzela njegova mati ...

... V tožbi in predlogu za izdajo začasne odredbe so predlagani stiki za vsako sredo popoldne od 16. do 18. ure in vsako drugo soboto od 10. do 13. ure. V primeru materinega dopusta in v primeru bolezni, naj bi stik z otrokom odpadel. Tožnica je predlagane stike utemeljevala z zatrjevanji, da oče za otroka v času trajanja zakonske skupnosti ni skrbel v smislu čez dan in ponoči, zaradi dogodkov v zvezi s spolnim nasiljem pa je primernejše, da mld. sin še ne prespi pri očetu ...

... Iz mnenja pristojnega centra za socialno delo izhaja, da sta se pravnici stranki na CSD sporazumeli o poteku stikov med mld. Gorazdom Kolaričem in toženo stranko, in sicer vsako sredo od 16. do 18. ure v času, ko je oče zaposlen dopoldne in od 9. od 11. ure v času,

ko je oče zaposlen popoldne. Med vikendi stiki potekajo vsako drugo soboto od 10. ure do nedelje do 16. ure. Sodišče zaključuje, da so stiki, ki se, kot je zapisano v mnenju, že izvajajo⁷, v korist mld. otroka, na stopnji dokaznega standarda, ki se zahteva za izdajo predlaganega instrumenta zavarovanja pa se zaključuje, da so tudi stiki med vikendom primerni za otrokov zdrav razvoj. Tožeča stranka ni izkazala, da bi bil mld. sin kakorkoli ogrožen zaradi stikov med vikendi, zgolj zatrjevanja, da toženec ne zna zadovoljivo poskrbeti za mld. sina pa v luči njegove izjave pred CSD Mengeš z dne 14. 11. 2013 ne govorijo v korist njenega predloga, da bi se stiki vršili vsak drug vikend zgolj v trajanju treh ur. Iz navedb v predlogu, zapisnika o sprejemu ustne ovadbe in mnenja CSD Mengeš izhaja skupni imenovalec, ki se kaže v tem, da je mld. sin ogrožen v situaciji, ko sta starša skupaj, saj se je takrat vršilo spolno nasilje očeta nad materjo. Kakršnih koli indicev, da bi toženec izvajal spolno nasilje nad mld. sinom ni zaznati, tudi nasilje samo je bilo v želji po drugem otroku s strani toženca usmerjeno zgolj zoper tožečo stranko. Stiki čez noč se glede na mnenje pristojnega CSD med vikendom že izvajajo, tožeča stranka pa v predlogu ni podala zatrjevanj, ki bi ustrezala dokaznemu standardu za izdajo predlaganega instrumenta zavarovanja v smeri, da bi bil mld. sin zaradi tega kakor koli ogrožen ali fizično oziroma psihično prizadet ...

---

⁷ Sodišče se pri izdaji začasne odredbe opira na mnenje centra za socialno delo, ki naj bi situacijo poznal dovolj dobro, da lahko priporoči primeren način izvajanja stikov do dokončne odločitve sodišča. Težava je, da je v tem mnenju centra za socialno delo prišlo do napake, zaradi katere je sodišče domnevalo, da stiki že potekajo čez noč, čeprav to ni držalo.

... Tožeča stranka je s predlogom za izdajo začasne odredbe zahtevala plačilo preživnine za mld. sina v mesečnem znesku 230,00 EUR. Ob tem pa navedb, katere eksistenčne potrebe otroka je potrebno na ta način zagotoviti, listinsko ni podprla. V tem kontekstu sodišče ne zazna nikakršnih indicev, da bi ogroženost otroka terjala nemudoma določitev višine preživnine na način, da bi tožnica razpolagala z izvršilnim naslovom.

... Tožeča stranka je s predlogom zahtevala naložitev denarne kazni v višini 100,00 EUR za primer, če tožena stranka ne bo ravnala po predlagani začasni odredbi ...

... Sodišče ni sledilo predlogu tožeče stranke po izreku denarne kazni, saj je mnenja, da izkazane konfliktne situacije med staršema ne želi še dodatno potencirati. Staršema najprej želi dati možnost, da sama postavita otrokovo korist in njune potrebe na prvo mesto ter jima tako podeliti zaupanje, da bosta tako ravnala. Spisovno niti ni izkazano, da bi katera koli pravedna stranka (ne)namenoma kršila njun medsebojni dogovor glede izvajanja stikov med mld. otrokom in očetom. V primeru, če bo do tega prišlo, pa bo sodišče s sklepom denarno kazen določilo in jo v primeru kršitve tudi izvršilo.

Ta začasna odredba velja do pravnomočne rešitve tega pravnega postopka* in pomeni le začasno ureditev nekega razmerja, ki ga je mogoče ob spremenjenih pogojih tudi spremeniti.

Mengeš, 24. december 2013

Sodnica: Draga Novak, l. r.

---

* Začasna odredba velja, dokler se ne zaključi postopek za razvezo in zaupanje otroka v varstvo in vzgojo ter določitev preživnine in stikov. Ta postopek je lahko zelo dolgotrajen, še posebno, kadar so potrebna tudi mnenja sodnih izvedencev oz. izvedenk. Od vložitve tožbe do končne sodbe sodišča lahko mineta tudi dve leti ali več. Začasna odredba zato omogoči, da so razmerja vsaj začasno urejena, kar zmanjša možnosti manipulacij s strani povzročitelja.

2014

3. 1. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za poslan sklep. Prebrala sem mnenje CSD in sklep začasne odredbe, prav tako ju je prebrala sodelavka Nina Obran. Obe sva negodovali nad tem, koliko prostora in besed je v mnenju namenjeno razlagi, da se vaš mož sedaj trudi za partnerski odnos. Res nesmiselno, saj je jasno določeno, da se zakon razveže na željo enega človeka, tudi če drugi nima take želje.

Glede argumentacije sodišča sem tudi jaz dobila podoben občutek kot vi. Kot da ima dva dela, med katerima ni povezave. Tudi sicer se mi zdi, da je to ena od najpogostejših napak ali resnih pomanjkljivosti sistema. Sistem po eni strani spodbuja (pogosto tudi na neprimeren način) ali prehitro sili žensko, da se zaščiti pred nasiljem s strani storilca, da ga torej zapusti, obenem pa storilcu odpirajo prosto pot za nadaljnje nasilje preko stikov z otrokom.

Razumem vašo skrb. Res ... Strinjam se, da bi bil potreben ugovor.

Kako ste kaj trenutno? Kaj se je dogajalo v tem času, ko se nisva slišali? Ste morda dobili datum iz sodišča? Upam, da ste imeli med prazniki tudi lepe trenutke.

Se bereva. Želim vam lep dan.

Klavdija Aničić

6. 1. 2013

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vašo skrb.

Prazniki so bili v prvi polovici mirni, druga polovica pa je bila zelo napeta. Sklep začasne odredbe sem dobila pol ure, predno je šel sin k očetu. Začasna odredba mi dvigne pritisk. Povsem sem razočarana, da o zadevah odločajo ljudje, ki se ne zavedajo, kako odločilno vplivajo na življenje drugih.

Prvo napako je naredil g. Zenit. V poročilu je napisal, da se glede stikov nisva mogla uskladiti, v mnenju je pa napisal, da stiki potekajo med vikendom od sobote od 10. ure do nedelje do 16. ure, kar ne drži. Sodišče ni preverilo, ali stiki dejansko potekajo na ta način.

V prvem delu, ko sodišče ugotavlja, če je upravičeno, da je sin zaupan v varstvo in vzgojo meni ter če je potrebna začasna odredba, povzamejo vse ugotovitve centra za socialno delo ter dejstva, ki sem jih navedla v svoji tožbi. Sklenejo torej, da je izdaja začasne odredbe upravičena. V drugem delu, ko določajo stike, pa ugotovijo, da je mož sposoben poskrbeti za otroka, ker je podal izjavo na centru za socialno delo in sta z g. Zenitom naredila zapisnik, v katerem je zapisano, da je sina peljal v BTC in podobno. Nevarnosti za spolno nasilje pa naj ne bi bilo več, ker jaz ne bom prisotna pri stikih. Vse ostale ugotovitve iz prvega dela so v tem delu pozabili. Ker so iz mnenja centra razbrali, da stiki že potekajo čez noč, so se odločili, da jih ne bodo krčili. Ugotovili so tudi, da sedaj ni potrebno določiti preživnine, ker otrok ni materialno ogrožen.

Ne vem, kaj si o vsem skupaj misli mož, saj se ne pogovarjava.

Z odvetnico sva sestavili in oddali ugovor in pritožbo. Preden se bodo zavrteli sodni mlini, bo minilo kar nekaj časa. Jezi me, da možu ni bilo potrebno prav nič narediti, nobene spremembe, nobenega uvida. Počutim se, kot da mu center in sodišče pomagata, da me obremenjuje, uničuje. Visoki stroški, ki jih imam zaradi vsega skupaj, so še najmanj. Najbolj me skrbi stiska sina. Za enkrat mu še nisem povedala, da bo spal pri očetu. Sva se pa o tem pogovarjala, ko mu je očka rekel, da bo šel poleti z njim v Slavonijo. Gorazd mi je rekel, da bova šla midva skupaj v Slavonijo, očka naj ostane doma. Ko sem mu razložila, da je mišljeno obratno, da bom doma ostala jaz, on pa bo šel z očijem, ga je zelo zaskrbelo. Začel se je jokati in spraševal »*kaj bom pa pol, ko tebe ne bo tam*«. Zelo sem se morala zadrževati, da mu nisem pokazala svoje stiske in ga še dodatno obremenila.

Zdi se mi nedopustno, da so na centrih za socialno delo zaposleni ljudje, kot je Zenit. Mislim, da bi moral tudi on dobiti sporočilo, da je njegov način delovanja nestrokoven. Odločila sem se, da bom ukrepala tudi v zvezi s tem. Za tožbo nimam denarja, ampak zagotovo so tudi drugi načini. Za mene in sina je verjetno prepozno, saj je škoda že bila narejena, a se mi zdi pomembno zaradi drugih. Verjetno tudi ni dobro, da sedaj drezam, da ne bom imela še kakšne dodatne poledice. Kaj mislite, kako bi se dalo ukrepati?

Sodišče mi je poslalo še vabilo za obravnavo glede tožbe, in sicer za 13. 2. Ker odvetnica tisti dan nima časa, bova prosili, da se obravnava preloži.

Z možem sva pristala na mediacijo. Sedaj se moram pripraviti še na to. Na mediaciji se ne mislim pogovarjati o drugih stvareh, pripravljena sem se dogovarjati le glede premoženja, čemur naj bi bila ta mediacija tudi namenjena. Razmišljam, da bi nekoga imela ob sebi. Pa ne odvetnice, ampak osebo, ki razume mojo situacijo. Da bi lahko posegla v pogovor, če bi opazila, da gre zadeva v mojo škodo, ali mi saj namignila, da tega ne smem dopustiti.

Pričakujem, da bosta meseca januar in februar zelo pestra. Najprej mediacija, potem bo mogoče obravnava za začasno odredbo (če ne bodo ponovno odločili brez obravnave), potem obravnava za prepustitev stanovanja in še obravnava glede tožbe. In bojim se, da me, kot je bilo do sedaj, verjetno čaka še kup nepričakovanih dogodkov.

V sredo bom šla na srečanje skupine za žrtve nasilja, ki ga organizira SOS telefon. Želim se pogovarjati o teh zadevah tudi z drugimi osebami, ki imajo svoje izkušnje. Spomnila sem se, da imam še napotnico za psihiatra, bom poskusila tudi to, čeprav mislim, da psihiater ni pravi pristop, bolje bi bil psihoterapevt, ki pa seveda veliko stane. Ali imate vi informacije, kje bi lahko še kaj naredila na sebi in pridobila na moči, a da to ne bi bilo povezano z večjimi stroški?

Pošiljam vam nekaj dokumentov, ki vam bodo mogoče v društvu prišli prav pri komu drugemu (ugovor in pritožbo na začasno odredbo in predlog za prepustitev stanovanja)*.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

---

* Ana deluje izrazito empatično, iz čuta za pravičnost in solidarnost, kar se kaže tudi v tem, da želi svojo izkušnjo poti iz nasilja uporabiti za to, da jo olajša komu drugemu. Meni, da mora ukrepati v zvezi s socialnim delavcem, ki je naredil napako v mnenju, a ne le zaradi njenega primera, temveč predvsem zato, da se takšne napake ne bi ponavljale v prihodnje, pri drugih ženskah, ki bi bile v podobni situaciji.

ODVETNICA

MAJA STENOVSKI

Končna ul. 75, 1290 Mengeš

Predlagateljica: ANA MLINAR KOLARIČ

Nasprotni udeleženeec: SINIŠA KOLARIČ

**PREDLOG ZA PREPUSTITEV STANOVANJA V SKUPNI
UPORABI**

IN

PREPOVED ZARADI NASILNIH DEJANJ

I.

Stranki postopka sta zakonca. Zakonsko zvezo sta sklenila dne 17. 12. 2005 v Mengšu. Strankama postopka se je dne 26. 01. 2010 rodil sin Gorazd Kolarič. Stranki sta do 22. 10. 2013 živeli skupaj na naslovu Ulična 1, v Mengšu. Oktobra 2013 pa se je bila predlagateljica skupaj s sinom prisiljena umakniti iz stanovanja na naslovu Ulična 1 v Mengšu. Predlagateljica se je bila prisiljena preseliti zaradi nasilja, ki ga je izvajal nasprotni udeleženeec proti predlagateljici ob prisotnosti sina. Odšla je k svojim staršem v Ljubljano, kjer sedaj živi skupaj s sinom na naslovu Ulica 17, Ljubljana.

Predlagateljica je pri naslovnem sodišču že vložila tožbo, s katero zahteva razvezo zakonske zveze, sodišče pa bo moralo odločati tudi o zaupanju mld. otroka v varstvo in vzgojo, o preživnini in stikih. Obenem je

zaradi nevezdržne situacije predlagala še izdajo začasne odredbe, vendar sodišče o tej še ni odločalo.

II.

Nasprotni udeleženec je nad predlagateljico že več let izvajal psihično in ekonomsko nasilje, v zadnjem času pa je bil do nje tudi spolno nasilen.⁸

III.

Predlagateljica je po odselitvi poiskala pomoč na Društvu za nenasilno komunikacijo, kjer se je pogovarjala s svetovalko Klavdijo Aničić, ki je zaradi nastale situacije na CSD Mengeš posredovala pobudo za sklic multidisciplinarnega tima. Na CSD Mengeš se je organiziral multidisciplinarni tim, ki je obravnaval problematiko družine Mlinar-Kolarič. Na tem sestanku, je CSD podal tudi oceno ogroženosti, iz katere izhaja, **da gre za ogroženost Mlinar Kolarič Ane in njenega mld. sina s strani moža Kolarič Siniše.**

Predlagateljica trenutno prebiva na naslovu Ulica 17, Ljubljana, skupaj s sinom in svojimi starši. Stanovanje je izredno majhno, saj obsega komaj 33,5 m², tako da so razmere na meji vzdržnega. Predlagateljica si zaenkrat ne more urediti bivanja v drugem stanovanju, saj za to niti ni finančno sposobna. Nenazadnje pa je predlagateljica lastnica stanovanja na naslovu Ulična 1 v Mengšu, v njem so ostale še nekatere njene osebne stvari, ter stvari sina,

---

⁸ Ta del dokumenta smo skrajšali, saj se ponovi opis nasilja, ki je že opisan v drugih dokumentih.

zaradi česar je še toliko bolj nepravilno, da bi se kot žrtev umikala iz tega stanovanja, storilec pa bi v njem nemoteno bival naprej.

Predlagateljica v spis vlaga še ovadbo, ki jo je podala na PP Mengeš zoper nasprotnega udeleženca.

IV.

Glede na vse navedeno, predlagateljica na podlagi 21. člena Zakona o preprečevanju nasilja v družini (v nadaljevanju ZPND), zahteva, da sodišče nasprotnemu udeležencu naloži, da za obdobje šestih mesecev prepusti predlagateljici Ani Mlinar Kolarič in njenemu sinu Gorazdu Kolarič v izključno uporabo enosobno stanovanje na naslovu Ulična 1, Mengeš ter opusti vsa dejanja, ki bi utegnila otežiti ali ovirati takšno uporabo.

Prav tako predlagateljica na podlagi 19. člena ZPND zahteva, da sodišče nasprotnemu udeležencu za obdobje šestih mesecev prepove vstop v predmetno stanovanje, iz razloga, ker se je najhujše nasilje vršilo prav v tem stanovanju in ker tako obstaja realna možnost, da bi se nasilje ob vstopu v stanovanje s strani nasprotnega udeleženca zoper predlagateljico, ali mld. sina, ponovilo.

Glede na vse navedeno, predlagateljica naslovnemu sodišču

p r e d l a g a ,

da dopusti in izvede vse predlagane dokaze, nato pa

o d l o č i :

Nasprotnemu udeležencu Siniši Kolariču, Ulična 1, Mengeš, se naloži, da za obdobje šestih

mesecev, prepusti predlagateljici Ani Mlinar Kolarič in njenemu sinu Gorazdu Kolarič v izključno uporabo enosobno stanovanje na naslovu Ulična 1, Mengeš ter opusti vsa dejanja, ki bi utegnila otežiti ali ovirati takšno uporabo.

Prav tako se nasprotnemu udeležencu Siniši Kolariču, Ulična 1, Mengeš, za obdobje šestih mesecev prepove vstop v predmetno stanovanje.

Nasprotni udeleženec je dolžan povrniti predlagateljici njene stroške tega postopka v roku 15 dni.

Ana Mlinar Kolarič

ODVETNICA

MAJA STENOVSKI

Končna ul. 75, 1290 Mengeš

Tožeča stranka: ANA MLINAR KOLARIČ

Tožena stranka: SINIŠA KOLARIČ

**Zaradi razveze zakonske zveze,
zaupanja mld. otroka, preživnine, stikov**

UGOVOR

IN

PRITOŽBA ZOPER SKLEP O ZAČASNI ODREDBI

tožeče stranke

V nadaljevanju tožeča stranka podaja ugovor in pritožbo **zoper sklep naslovnega sodišča**, kakor

sledi:

Tožena stranka v zakonskem roku na podlagi čl. 53 ZIZ, **podaja ugovor** zoper sklep naslovnega sodišča, in sicer zoper 2. točko izreka sklepa, ki se nanaša na določitev stikov mld. otroka z očetom,

ter pritožbo zoper 5. točko izreka predmetnega sklepa, ki se nanaša na zavrnitev preživninskega zahtevka, ter glede zavrnitve tožničinega predloga glede stikov med vikendi in

na podlagi 1., 2. in 3. točke prvega odstavka 338. člena ZPP in uveljavlja pritožbene razloge bistvene kršitve določb pravnega postopka, zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, ter zmotne uporabe materialnega prava, ter

p r e d l a g a ,

da naslovno sodišče ugovoru ugodi in sklep o začasni odredbi v 2. točki izreka spremeni tako, da namesto stikov, kot so določeni v izpodbijanem sklepu določi stike mld. otroka z očetom tako, kot je predlagano v predlogu za začasno odredbo tožeče stranke, ter naloži toženi stranki v plačilo ugovorne stroške in stroške predloga za začasno odredbo tožeče stranke,

oziroma,

da Višje sodišče v Ljubljani pritožbi ugodi, ter sklep v izpodbijanem delu spremeni tako, da v celoti ugodi zahtevku tožeče stranke iz predloga za začasno odredbo, ki se nanaša na način izvajanja in potek stikov, ter na preživninski zahtevki, ter zahtevki glede

določitve denarne kazni, ter naloži toženi stranki v plačilo pritožbene stroške tožeče stranke, v 15 dneh od prejema prepisa sklepa, oziroma podredno, da izpodbijani sklep v izpodbijanem delu razveljavi in zadevo v tem delu ponovno vrne v sojenje sodišču prve stopnje.

O b r a z l o ž i t e v :

Naslovno sodišče je izdalo sklep o začasni odredbi. Sodišče ni v celoti sledilo predlogu tožeče stranke in je določilo širši režim stikov mld. otroka z očetom, obenem pa je zavrnilo tožničin predlog glede določitve denarne kazni v primeru kršitve režima stikov, kakor tudi predlog tožnice za določitev preživnine. Glede zavrnilnega dela tožeča stranka vlaga pritožbo, ugovor pa vlaga zoper izdano začasno odredbo v delu, ki se nanaša na začasno odločitev o stikih v času vikendov, ter glede mesta prevzemanja otroka, saj sodišče tožeči stranki tudi v tem delu ni sledilo, kakor bo obrazloženo v nadaljevanju.

I.

Tožeča stranka se z odločitvijo sodišča ne strinja, saj stiki na način, kot so urejeni z začasno odredbo, otroku nikakor niso v korist. Iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da je sodišče ugotovilo, da so podani pogoji za izdajo začasne odredbe tako glede zaupanja mld. otroka materi, kakor tudi glede določitve stikov. Sodišče v izpodbijanem sklepu najprej ugotavlja, da je tožeča stranka doživljala nasilje in so pri njej prisotne posledice **dlje časa trajajočega nasilja tožene stranke nad**

tožečo. Tožeča stranka je nasilje tožene stranke podrobno opisala že v tožbi in predlogu za začasno odredbo. Tožeča stranka se zaveda, da je sinu v korist, da ima urejene stike z očetom, zato je tudi predlagala izdajo začasne odredbe, vendar ne v tako širokem obsegu, kot so določeni z izpodbijano začasno odredbo. Sodišče je samo s seboj v nasprotju, ko utemeljuje razloge za izdajo začasne odredbe, ki se nanaša na zaupanje mld. otroka materi. Sodišče po eni strani ugotavlja, **da se je mld. sin aktivno vključeval v odnos med staršema na način, da je stopil v bran tožeči stranki v primeru spolnega nasilja.** Prav tako sodišče ugotavlja, da je **toženec nad otrokom izvajal psihično nasilje** v smislu večdnevnega ignoriranja in norčevanja iz njegove hoje, **na otroka je izvajal pritiske in manipuliral z njim,** s tem pa je povečeval psihično nestabilnost pri mld. sinu, **kar je pustilo posledice pri sinu,** kar se kaže takrat, ko mora sin sam na stik z očetom. Na nastalo situacijo se **toženec odziva z grožnjami, čustvenim izsiljevanjem, psihičnimi pritiski,** kot ugotavlja sodišče in **kar še dodatno stopnjuje ogroženost otroka.** Prav tako, kot pravilno povzema sodišče, **toženec ne zmore uvida** v to, kako opisano nasilno vedenje vpliva na tožnico in otroka. Vse to in pa dejstvo, da je tožnica večinoma sama skrbela za mld. otroka, so razlogi, zaradi katerih je sodišče mld. sina zaupalo v varstvo in vzgojo tožeči stranki, materi.

Po drugi strani pa sodišče v nasprotju z ugotovitvami, ki jih je povzelo ob ugotavljanju razlogov za zaupanje otroka v varstvo in vzgojo materi, ugotavlja, da so podani pogoji za širše stike od predlaganih v

predlogu za izdajo začasne odredbe. Sodišče v točki 8. napačno zaključuje, da stiki, kot so zapisani v mnenju, že potekajo. Tožnica opozarja, da je **poročilo in mnenje CSD, kjer so zapisani stiki, ki naj bi že potekali na način, kot ga povzema sodišče v začasni odredbi, povsem napačno!** Tožnici sicer ni znano, zakaj CSD navaja v poročilu in mnenju, da stiki že potekajo na način, kot ga je povzelo sodišče v sklepu, več kot očitno pa gre za dvoumen zapis CSD ali pa za nedopustno napako delavca CSD, ki pa nikakor ne more iti v škodo otroka. Sodišče bi lahko pozvalo CSD, da dopolni mnenje s podatkom o tem, kako dejansko potekajo stiki, oziroma bi to dejstvo lahko ugotovilo na podlagi zaslišanja pravnih strank. Naloga sodišča namreč je, da skrbno oceni vsa dejstva in dokaze, ki jih ima na razpolago, še posebej v tistih zadevah, kjer je evidentno prisotno nasilje v družini, ter ob dejstvu, ki je bilo sodišču znano, da tožnica izrecno nasprotuje stikom otroka z očetom čez noč. Tožeča stranka opozarja, da je učinek izdane začasne odredbe v zvezi s potekom stikov v času vikenda ravno nasproten od učinka, ki naj bi ga imel predmetni sklep. Namen izdane začasne odredbe naj bi bil varstvo mld. otroka in njegovih pravic in koristi. Sodišče pa je s tem, ko je otroka prepustilo očetu tudi čez noč, omogočilo pri otroku ponovno podoživljanje nasilja, ki ga je otrok doživljal v času, ko je družina živela skupaj in tudi istem okolju, kjer potekajo stiki. Otrok nima v času stikov prav nikogar, ki bi ga zaščitil in mu nudil psihično oporo. V času skupnega življenja je bila praktično ves čas ob otroku tudi mati, ob sedanjem izvajanju stikov pa je otrok sam. **Dejstvo**

namreč je, da toženec nadaljuje z manipulativnim ravnanjem in pritiski. S tem, ko je otrok daljši čas ob očetu, je ponovno izpostavljen psihičnemu nasilju, ter zlorabi s strani očeta, kar je povsem nedopustno. Toženec želi ponovno vzpostaviti stike s tožnico, saj tudi tožnici ob sicer redkih kontaktih, ob predaji sina, govori, naj pride živet nazaj k njemu. Toženec zlorablja stik z otrokom za ponovno izvajanje pritiskov nad tožnico. Toženec preko otroka išče stik s tožnico, otrok je zaradi tega zmeden in ne ve, kaj se sploh dogaja. Sin je zmeden in se toženca tudi boji. Poleg tega mu oče govori, da ne more spati, ker njega (sina) ni tam in da če bo mami jezna nanj, bo ostal pri očetu, k mami pa bo hodil le na obisk. Nadalje se je zgodilo, da je toženec sinu obljubil, da bo zopet prišel po njega čez tri dni, potem pa ga na dogovorjeni termin ni bilo, poleg tega otroku toženec tudi obljublja, da ga bo poleti odpeljal v Slavonijo, brez mamice, kar vse pri otroku vzbuja stisko, saj ne želi biti ločen od matere. Vse to zelo negativno vpliva na razvoj mld. otroka. **Otrok je zaradi še vedno trajajočega nedopustnega ravnanja tožene stranke na stikih, ki trajajo dlje od nekaj ur, zagotovo ogrožen.** Sedaj, ko stiki dejansko trajajo le nekaj ur, lahko tožnica sina s primernimi odgovori na njegova številna vprašanja pomiri in mu zagotovi takojšnje varstvo in oporo, v primeru, da bi se stiki izvajali nepretrgano čez vikend, pa bi bil sin prepuščen sam sebi. Deček je dejansko še vedno ogrožen s strani očeta, vendar ta ogroženost ob krajših stikih ni tako velika ter nima tako močnih posledic.

Trenutno potekajo stiki otroka z očetom enkrat

tedensko med tednom, in sicer tako, kot je sodišče zapisalo v prvi in drugi alineji 2. točke izreka izpodbijanega sklepa. **Nikakor pa ne drži, da bi mld. sin že sedaj prespal pri očetu vsak drugi vikend od sobote do nedelje, temveč sin preživi z očetom vsako drugo soboto od 10. do 13.ure.** Tak obseg stikov zadošča za ohranjanje čustvene navezanosti in povezanosti otroka z očetom in prav nobene potrebe ni, da bi se stiki širili!

Poleg navedenega pa tožeča stranka nasprotuje tudi kraju, kjer potekajo predaje mld. otroka. Sodišče je določilo, da se predaje otroka vršijo **na domu matere**, kar pa je zaradi že opisanega nasilnega vedenja toženca do tožnice povsem nesprejemljivo. Tožeča stranka poudarja, da je način, kot ga je predlagala sama, edini možen in potreben, tak način predaje otroka pa poteka tudi sedaj. Kot je že zgoraj opisano, toženec namreč ob vsakem srečanju s tožnico, skuša z njo vzpostaviti stik in ji povzroča določene pritiske, kar vsekakor, neposredno, ali posredno, občuti tudi mld. sin. Pri predajah otroka pred stanovanjskim blokom so možnosti za izvajanje raznih pritiskov na tožnico bistveno manjše, saj so pred blokom vedno prisotni tudi drugi ljudje.

Otrok, ki je bil tudi sam žrtev nasilja, kot je ugotovljena tudi na podlagi mnenja in ocene ogroženosti CSD, ne more biti pri očetu na stikih več kot le nekaj ur čez dan, kaj šele nepretrgoma dva dni. Toženec nenazadnje poleg vsega niti ne zna poskrbeti za sina, saj doslej zanj ni nikoli skrbel, niti ni nikoli izrazil želje po skrbi zanj. Dejstvo je, da je mld. sin pravnih strank star komaj dobra tri

leta in da je zanj doslej v pretežni meri skrbela tožnica. Toženec ni bil nikoli zainteresiran za vzgojo otroka in se ni zanimal za sina. Toženec tudi sedaj ne kaže nikakršnega interesa za sina, pač pa zgolj želi preko otroka ponovno vzpostaviti stik s tožnico. Še posebej je ob tem potrebno opozoriti na ugotovitve mnenja CSD, v katerem je med drugim navedeno tudi to, **da tožena stranka ne zmore uvida v to, kako nasilno vedenje v trenutni situaciji vpliva na ženo in mld. otroka.** Toženec nikakor ni pripravljen prevzeti nase kakršnekoli odgovornosti za nastalo situacijo, kar je še posebej zaskrbljujoče.

Zaradi navedenega je začasna odredba v delu, ki se nanaša na potek stikov čez vikend ter na mesto predaje otroka, nepravilna in v škodo otroku. Glede na navedeno sta ugovor in pritožba utemeljena. Tožeča stranka v zvezi z ugovorom zoper izdano začasno odredbo, kakor tudi pritožbo, ki se nanaša na stike, predlaga, kot uvodoma.

II.

a. Pritožba zoper zavrnilni del v zvezi s preživninskim zahtevkom:

Naslovno sodišče je zavrnilo tudi predlog tožeče stranke za izdajo začasne odredbe v zvezi s plačevanjem preživnine. Tožeča stranka poudarja, da je v zadostni meri opisala položaj v zvezi s preživljanjem otroka.

Pravdni stranki sta se na sestanki na CSD v Mengšu dogovorila, da bo toženec za svojega mld. sina plačeval preživnino v višini 150,00 EUR. Kljub takemu dogovoru pa toženec doslej

za svojega mld. sina ni plačal nikakršne preživnine, niti ni zanj drugače prispeval. Tako je celotno preživljanje sina na njenih plečih.

Tožeča stranka je v tožbi natančno pojasnila, kolikšni so mesečni stroški za otroka. Zgolj redni prihodki tožeče stranke ne zadoščajo za zaključek, da je sposobna sama v celoti poskrbeti za materialne potrebe otroka. Tožnica prejema mesečno plačo v višini okoli 1.050,00 EUR neto. Za otroka prejema otroški dodatek v višini 23,20 EUR, drugih dohodkov nima. Tožnica mora odplačevati kredit za stanovanje, v katerem sedaj živi tožena stranka, v mesečni višini 500,00 EUR. Za vrtec za sina sedaj plačuje 99,00 EUR, za bivanje v stanovanju v Ljubljani pa še okoli 250,00 EUR. Tako tožnici za preživljanje sina in svoje preživljanje ostane le okoli 100 evrov. Ta znesek pa nikakor ne zadošča za pokrivanje osnovnih potreb sina, kaj šele za pokrivanje potreb tožnice. Stroški za hrano za mld. sina namreč znašajo okoli 100,00 EUR, nekaj manj znašajo stroški za oblačila, tako da tožnica s svojimi lastnimi dohodki ne zmore pokrivati stroškov za oblačila in obutev, vrtec za otroka, niti stroškov za razvedrilo, prostočasnih dejavnosti, igrač, toaletnih potrebščin, zdravil, ipd., zaradi česar je mld. sin prikrajšan. Tožnica sina zaradi pomanjkanja denarja denimo ne more peljati na ogled predstave, v živalski vrt, na rojstne dneve, ne zmore mu kupiti plačljivih zdravil, kot npr. sirupa proti kašlju, ipd., zaradi česar je zagotovo ogrožen razvoj otroka. Tožnici pri preživljanju sicer pomagata njena starša, vendar pa imata tudi onadva zelo nizke dohodke, poleg tega pa starša tožnice nista

dolžna prispevati za preživljanje otroka.

Po drugi strani pa ima tudi toženec redne dohodke, ki znašajo okoli 700,00 EUR mesečno. Te pa toženec v celoti porabi zase in za svoje potrebe, kar je glede na zgoraj opisano situacijo povsem nedopustno, saj bi lahko prispeval k stroškom za otroka.

Glede na navedeno je izdaja začasne odredbe v zvezi s preživljanjem otroka zelo nujna in potrebna, zato so podani vsi zakonski pogoji. Tožnica na tem mestu še opozarja, da dejansko obstaja realna možnost, da bo preživnina, ki bo določena v tem postopku, težko izterljiva. V kolikor sodišče ne bo sledilo predlogu tožnice, bo razvoj mld. sina zagotovo ogrožen.

b. Pritožba v zvezi z zavrnilnim delom glede odmere denarne kazni:

Tožnica podaja pritožbo tudi v zvezi z zavrnitvijo zahtevka, ki se nanaša na določitev denarne kazni za neizpolnjevanje obveznosti izvrševanja stikov. Tožeča stranka vztraja pri zahtevku za določitev denarne kazni, ker je dejansko že prišlo do kršitve dogovora med strankama, zato obstaja realna možnost, da bo toženec kršil dogovore.

Glede na navedeno tožeča stranka predlaga, da Višje sodišče v Ljubljani pritožbi ugodi in v izpodbijanem delu sklepa odloči skladno s predlogom tožeče stranke.

S tem je pritožba utemeljena.

Ana Mlinar Kolarič

6. 1. 2014

Telefonsko svetovanje

Govoriva o tem, kaj bi lahko naredila v zvezi z napako, ki jo je v svojem mnenju naredil socialni delavec. Predlagam, da govori in piše neposredno socialnemu delavcu Zenitu, druge možnosti se mi zdijo preveč posredne. Pogovarjava se tudi o možnosti ponovnega multidisciplinarnega tima. Pove, da tudi pri socialni delavki Aniti Novak ni začutila, da je zaznala problem ogroženosti sina. Na CSD Ljubljana bo preverila, kdo je prevzel zadevo.

Na mediacijskem centru bo preverila, ali lahko pride kdo z njo na mediacijo. Opozorim jo na jezo, da je bo veliko, a naj se je izogiba, ker jemlje veliko energije. Razlagam, kaj je mediacija in naj bo pozorna na vse tri strani (sebe, njega, mediatorja). Še enkrat govoriva o tem, zakaj jo odsvetujemo v primerih nasilja.

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

čeprav sva danes že govorili, vam na kratko še odgovarjam na mail. Tudi sama se pogosto soočam s podobnimi občutki, ko vidim, kako lahko napake ljudi nosijo za sabo takšne posledice. Gledano širše sem vesela, da je začasna odredba sploh bila izdana, ker sem pogosto videla, da niti ta ni bila izdana, pa bi bilo dobro, da bi bila. Mislim, da je vseeno bolje, da je izdana, kot pa, da ne bi bila. Po pogovorih z vami in glede na dinamike, ki sem jih zaznala pri drugih ljudeh, bi izpostavila dvoje: prvič, vi ste zelo dobra mama in boste Gorazdu pomagali, da bo predelal, kar mu bo oče naložil. Drugič, po navadi je tako, da ljudje, ki nimajo iskrene želje ali potrebe, da skrbijo za otroka, to tudi nehajo početi, takoj ko nimajo takojšnje koristi in se jim ne da ukvarjati z vsem skupaj. Skratka, vprašanje je, koliko bo Siniša še zainteresiran za stike z Gorazdom, ko bo ugotovil, da se ne boste vrnili k njemu.

Kar ste mi napisali v mailu o mnenju CSD in začasni odredbi, ter o nekonsistentnostih, je zelo dobro zapisano tudi v pritožbi. Dejstvo

je, da vi lahko vplivate samo na omejen del celote. Verjamem, da bi za Gorazda želeli poskrbeti v večjem delu, a žal ne gre. Toda vi v svojem delu naredite vse in to je zelo pomembno.

Res je, da ste sedaj v centru dogajanja, saj se dogaja veliko stvari hkrati. Kot sem vam, upam, že predlagala, skušajte kolikor se da veliko počivati, poskrbeti zase, dobiti in sprejeti pomoč, se razvedriti, saj boste tako lažje zmogli vse obveznosti in pritiske.

Želim vam, da boste tudi na podporni skupini SOS telefona dobili zase dodatno razumevanje, empatijo, tenkočutnost in podporo. Morda lahko poskusite najti psihiatra, ki je hkrati psihoterapevt, ali pa si priskrbite napotnico za psihoterapijo. To je sicer velik podvig, ker je potrebnih veliko, virov pa dokaj malo. Toda velja poskusiti. Še vedno imate tudi možnost, da si pomagata s pogovori pri meni.

Hvala, ker ste mi v vednost poslali pritožbo in vlogo. Ali prav razumem, da jo lahko v anonimizirani obliki uporabimo za pomoč, ko bodo druge ženske vstopale v take postopke?

Sicer bi vam rada povedala, da vsakič, ko si piševa ali govoriva, vidim, kako povečujete svojo moč. To vidim, ko mi napišete, kaj vse ste uredili, kako se odzivate na sina in kako se zoperstavlja možu, pa tudi kako konstruktivno, upravičeno in na vso moč se jezite* na ne dovolj dobre odzive.

Ne vem, če vam pomaga, a še enkrat bi napisala, da se spomnite, da sem kot zaposlena na društvu na vaši strani in da bom skušala narediti vse, kar je v moji moči, da boste uspešno prišli do konca te težke in zelo smiselne poti.

Lep dan želim.

Klavdija

---

* Mnoge osebe imajo težave z izražanjem jeze. Bodisi jo potlačijo, se je ne upajo občutiti ali izraziti ali pa jo izražajo na neprimerne načine, na primer z nasiljem. Vendar ima jeza zelo pomembno funkcijo. Pomaga nam, da drugim postavimo mejo in se na ta način zaščitimo. Pomaga nam tudi, da spoznamo, kaj nam ni všeč in kdaj je potrebna

sprememba. Da nam moč za soočenje s težavo in ukrepanje, da se bo situacija spremenila.

Z izražanjem jeze imajo še posebej pogosto težave ženske, saj so tekom vzgoje dobile sporočilo, da se »deklice ne jezijo«. Posledično lahko svojo jezo potlačijo ali jo zanikajo, kar pa ne pomeni, da jeza izgine. Nekatero jo usmerijo vase in razvijejo različna samodestruktivna vedenja ali jo izražajo na neprimerne načine.

Posebno negativen odnos do jeze imajo lahko osebe, ki so doživljale nasilje, saj jo povezujejo z nasiljem in si je tudi zato ne dovolijo izraziti. A jeza je zgolj čustvo. Nasilno se vede oseba, ki svoje jeze ne zna, ne zmore ali ne želi izraziti drugače in ki meni, da je nasilje ustrezen način izražanja jeze. Dodatno težavo žrtvam nasilja predstavlja dejstvo, da so v odnosu jezo težko izrazile, saj je bilo za mnoge to prenevarno. Jeza, ki jo izraža ženska, ki je doživljala nasilje, je zato vedno dober znak. Pomeni, da se njena moč krepi in da začenja postavljati meje.

---

10. 1. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

klicala sem na CSD Ljubljana. Povedali so mi, da je oseba, ki se bo ukvarjala z nasiljem v družini, gospa Nives Zaplatil. Govorila sem tudi z njo. Povedala je, da bo vse, kar je povezano s sodiščem, še naprej obravnaval center Mengeš, ker je bilo tam naše zadnje skupno bivališče. Gospa mi je dala tudi nekaj hitrih nasvetov, kako naj zaščitim sina. Poudarila je, naj odvetnica čim prej ukrepa, saj lahko sodišče izda novo odredbo tudi v treh dneh. Rekla je, naj naredim vse, da zaščitim sina. Gospa Zaplatil me je veliko bolj prepričala v svojo strokovnost, zdelo se mi je, da razume situacijo in ve, kaj je nasilje v družini. Odvetnico sem vprašala, kaj lahko še naredim ter ali je smiselno stopiti v stik s socialnim delavcem Zenitom. Meni, da trenutno ni ničesar, kar bi lahko naredila, da je

sedaj na potezi sodišče. Kasneje je vseeno predlagala, da bi Zenitu poslala mail s sklepom začasne odredbe in ugovor ter pritožbo, ter ga hkrati prosila, naj popravi napako ter pošlje popravljeno mnenje na sodišče. To se mi je zdelo kar smiselno in sem tudi naredila.

Poslana odvetniška spisa lahko uporabite pri drugih uporabnicah, saj ste tudi vi meni pomagali na ta način. Hvala za vse vaše spodbudne besede. Seveda si želim še naprej pogovore pri vas. Cenim tudi vaše napotke, kako s sinom, saj pri drugih ne dobim nasvetov na to temo. Lep pozdrav. Ana Mlinar

Takole pa sem napisala gospodu Zenitu:

Pozdravljeni,

pišem vam v zvezi s sklepom začasne odredbe glede dodelitve otroka, stikov in preživnine, ki ga je izdalo Okrajno sodišče. Sodišče je pri odločanju upoštevalo poročilo in mnenje, ki ste jim ga poslali. Mislim, da ste v mnenju naredili napako, to pa je za seboj prineslo določene odločitve sodišča, ki otroku niso v korist.

V mnenju ste zapisali, da stiki potekajo vsako drugo soboto od 10.00 ure do nedelje do 16.00 ure. Poudariti želim, da stiki do sedaj niso nikoli potekali čez noč, temveč so potekali le ob sobotah od 10. do 13. ure. Zaradi te napake sodišče ni imelo vpogleda v dejansko situacijo. Na podlagi vašega napačnega podatka je sodišče sprejelo sklep, da bodo stiki tudi v naprej potekali čez noč, saj niso želeli zmanjšati obsega že obstoječih stikov.

Če ne gre za napako in ste zares mislili, da stiki potekajo na način, kot ste ga opisali, me zanima, kje ste dobili to informacijo. Na srečanjih, ki sva jih z možem imela pri vas na centru za socialno delo, ni nobeden od naju nikoli omenjal, da naj bi stiki potekali čez noč.

*Menim, da je potrebno popraviti zapisano napako, saj se je na njo sodišče oprlo pri odločanju. **Prosim vas, če lahko vaše Poročilo in mnenje popravite ter popravek posredujete sodišču.** Za lažje razumevanje situacije vam pošiljam Sklep začasne odredbe ter Ugovor in pritožbo na sklep začasne odredbe.*

V kolikor potrebujete še kakšne informacije, se lahko osebno oglasim pri vas in podam izjavo na zapisnik ali vam pošljem pisno prošnjo.

Prosim za vaš odgovor.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar Kolarič

To je torej mail, ki sem ga poslala.

Lep pozdrav.

Ana

11. 11. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

posredujem vam odgovor gospoda Zenita:

Spoštovani, prejeli smo vašo pobudo in vprašanje v zvezi z mnenjem, posredovanim na pristojno sodišče v Mengšu. Glede stikov, o katerih sprašujete, je šlo za mnenje CSD Mengeš. Glede na vašo pobudo bomo pristojnemu sodišču poslali dodatno pojasnitev k poročilu in mnenju. Lepo vas pozdravljam.

Goran Zenit, Center za socialno delo Mengeš

14. 1. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včeraj sem bila na skupini za samopomoč na Društvu SOS telefon. Dobro je delo, da sem se lahko izpovedala ženskam, ki razumejo mojo situacijo. Dobila sem tudi cel kup informacij in nasvetov. Videla sem, kako se druge soočajo s podobnimi situacijami. Vseeno mislim, da se skupine ne bom udeleževala. Srede mi ne ustrezajo, saj je ob sredah stik in moram hraniti moči za Gorazda. Pa tudi sicer, kaj pa vem ... Prenaporno mi je. Preveč se vživim v stisko

drugih. Zdi se mi, da imam trenutno že sama s sabo dovolj dela in me poslušanje o težavah drugih le še dodatno obremeni.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

zelo dobro ste napisali pismo gospodu Zenitu, jasno in odločno. Zanima me, kakšna bo dodatna pojasnitev. Upam, da jo bo smiselno in čim prej napisal, da bo imelo sodišče pravilne podatke.

Vesela sem, da ste na skupini skupaj z drugimi ženskami soustvarjale skupno podporo ena za drugo, ki jo ljudje vedno potrebujemo, v težkem obdobju življenja pa še posebej. Vas pa povsem razumem, da vam je trenutno prenaporno, da bi se skupine redno udeleževali. Dobro je, da se poslušate.

Ko boste potrebovali, se bova brali ali slišali ali videli osebno. Držim pesti za vas, ko boste imeli v ponedeljek mediacijo. Upam, da bo Siniša uporabil razum in konstruktivnost. Če ne bo, pa verjamem, da boste to prepoznali in za svoje in sinove interese poskrbeli v drugih postopkih.

Veseli me, da vas je gospa Zaplatil dobro slišala in točno razumela vašo situacijo. Taka podpora zelo prav pride.

Lep vikend vam želim.

Klavdija

21. 1. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes je za menoj prva mediacija, naslednja bo v petek. Spremstva nisem imela. Klicala sem namreč podjetje, ki izvaja mediacijo, in mi je mediatorica povedala, da imam lahko spremstvo, če se s tem strinja tudi mož. Seveda se ni strinjal. Vseeno me je vsaj do tja

pospremil bratranec, ki ga je mož videl in potem počakal pred vrati. Tako sem se počutila bolj varno, saj je mož vedel, da nisem sama. Zadovoljna sem, da sem uspela povedati, kar sem želela in da nisem nasedla moževim provokacijam. Z delom mediatorke sem bila tudi zadovoljna. Najprej je razložila, kako poteka mediacija, potem pa je pustila, da je vsak povedal, kar je želel. Zelo dobro se mi je zdelo, da je vsakič, ko je eden od naju nekaj povedal, povzela njegove besede. Torej sem jaz nekaj povedala in potem je mož iste besede slišal še od mediatorke. Ne vem, če poznate film Zgubljeno s prevodom, ampak dogajalo se je nekaj podobnega. Mož je govoril na dolgo in široko, ona pa je povzela njegove stavke le v enem stavku. Večkrat mu je povedala, naj izhaja iz sebe, da je neka zadeva njegovo videnje in podobno. Povedala sem mu, da si ne želim biti več z njim, da upam, da bo pristopil k zadevi konstruktivno oz. razumno in da si želim urediti življenje, tudi finančno, zato sem predlagala mediacijo. Povedala sem, da plačujem kredit za stanovanje, v katerem živi, večino prihrankov je na njegovem računu in vozi veliko boljši avto kot jaz. Opremila sem se z vsemi številkami, ki so spodbijaje njegova pretiravanja, koliko naj bi plačeval. Ko sem se pripravljala na mediacijo, sem po davčnih napovedih ugotovila, da sem v devetih letih zaslužila še enkrat več kot on, da so mi moji sorodniki finančno in materialno pomagali, da ne govorim, da je bila vsa skrb za gospodinjstvo in otroka predvsem na meni. Strinjal se je s tem, da prodava stanovanje. To je že napredek, da se vsaj v nečem strinjava. Rekla sem, da bi stanovanje prodala tudi pod ceno, ker je zaradi odplačevanja kredita vsak mesec zame strošek. S prodajo pod ceno se ni strinjal. Mediatorka mu je želela nekajkrat razložiti, da ni prav, da on živi v stanovanju, jaz pa plačujem kredit, on pa nič ne prispeva. Ne vem, ali mu ni bilo jasno ali se je delal neumnega. Izjavil je celo to, da bo seveda živel v svojem stanovanju, iz katerega sem jaz tako ali tako odšla prostovoljno. In kaj da sem mislila, ko sem šla. Ta izjava se mi zdi zaskrbljujoča. Vmes je povedal tudi to, da mi gre le za denar; da sem jaz dobila otroka, zdaj pa hočem še premoženje; da me ima še vedno rad; da ga ignoriram in ne pozdravljam in podobno. Njegove

besede se me niso dotaknile, pri določenih izjavah sem komaj zadrževala smeh (na primer, ko je rekel, da mu je hudo, da ga nikoli ne pokličem). Poslušala sem ga z distanco in videla, kako se določene stvari enostavno zlaže, nekaterih pa resnično ne dojame. Na trenutke se zdi, kot bi imel malo zamračen um da zaradi stiske, ki jo doživlja, ni sposoben slišati. Verjetno tako deluje njegov obrambni mehanizem in ga ščiti. Če bi namreč dojel, kaj vse se mu dogaja, bi ga sesulo. Že sedaj je deloval precej sesut. Rekel je, da je dobil začasno odredbo in da mora plačevati preživnino. To ga je popolnoma sesulo, ko se je zavedel, da bo moral prispevati za sina. In seveda ni bil pripravljen plačevati polovice kredita, ker po njegovih besedah potem ne bo imel niti za hrano. Skrbi ga, da bo moral najeti sobo, ker si stanovanja ne bo mogel privoščiti in kam bo potem peljal sina.

Toliko o mediaciji.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

hvala za izčrpen opis. Veseli me, da ste si kljub temu, da ste šli na mediacijo sami, dogovorili z bratrancem in ste se zato počutili bolj varno. Brez občutka varnosti bi bilo gotovo še težje.

Napisali ste, da je mož rekel, da je dobil začasno odredbo. Ste jo tudi vi že dobili?

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

ne, jaz nisem dobila začasne odredbe. Vprašala sem odvetnico, če ve, o čem je govoril mož. Klicala je na sodišče, kjer so ji povedali, da je mož dobil moj ugovor in pritožbo na začasno odredbo. Torej si je mož napačno interpretiral, da je to že sklep sodišča in ne le moj

ugovor na izdano začasno odredbo. Poslali so tudi račun za sodne stroške mojega ugovora. Res ne razmem, kako lahko tako delajo, čisto nič niso rešili, samo zakomplicirali so stvar. V začasni odredbi so naredili napako, tudi utemeljevali so zelo kontradiktorno, na koncu pa imam jaz dodatno delo in stroške. Odvetnica pa zaslužek. Kljub vsemu mislim, da je bil ugovor potreben. Iz moževega pripovedovanja sem razbrala, da sploh ni dobil začasne odredbe. Odvetnico sem prosila, naj poizve, kaj je dobil in česa ne. Včasih razmišljam, da z vsem skupaj uničujem samo sebe. Da bi naju s sinom zaščitila, vložim predlog za začasno odredbo in rezultat je katastrofalen, situacija je še slabša, kot je bila. Potem vložim ugovor in ugotovim, da on sploh ni vedel za začasno odredbo in z mojim ugovorom to izve. Kakšna ironija!* Do obravnave sta še dva vikenda, ki naj bi jih sin preživel pri možu. Govoril je tudi o tem, kako se sin obnaša pri njemu in da mu govori, kako si želi v Mengeš ter da mu je hudo, ko mu reče, da mora domov. In kako vesel otrok je bil včasih, sedaj pa, ko ga kaj vpraša, kar povese glavo. To je stvar, ki me je zaskrbelo. Zakaj pri njem ni vesel, zakaj poveša glavo, pri meni se ne vede tako. Še eno stvar sem razbrala – mož je šel k Zenitu po tem, ko sem mu rekla, da ne bodo stiki potekali tako, kot sva se dogovorila na CSD. K njemu je šel potožit in Zenit mu je predlagal, naj poda izjavo na zapisnik, ker mu bo to lahko pomagalo. Zakaj pa meni ni Zenit tega predlagal, da ko sem mu napisala mail, kako mož ravna s sinom in zavlačuje sobotni stik?! Iz njegovega mnenja za sodišče sem videla, da je moje pismo le omenjeno, ni pa kot priloga, moj mail pa je zapisan le v zadnjem stavku, da mati sicer poroča o pritiskih ... Te stvari sem povezala s pripovedovanjem ene od žensk v skupini na SOS telefonu, ki je omenila, da gre za vsako spremembo na CSD in zahteva, da naredijo zapisnik. Očitno štejejo le zapisniki, pogovori po telefonu in maili niso nič vredni. Zenit je res težka lekcija na moji poti. Zanimivo, da do moža ne čutim jeze, da bi se mu maščevala, pri Zenitu pa jo. Višek vsega pa je bil predlog, ki ga je mož podal na mediaciji, kako bi uredili stvar, dokler ne prodamo stanovanja. Mož je predlagal, da prideva s sinom nazaj v stanovanje in da bo on spal

v dnevni sobi in mi ne bo nič naredil. Na naslednji mediaciji naj bi se dogovarjali, kako prodati stanovanje, kako s kreditom, agenti, ogledi ... Ne vem še, kako bom speljala, ampak sem zavzela stališče, da je vse moje: stanovanje, denar in avta. Danes tega še nisem povedala direktno, sem pa utemeljila, koliko sem jaz prispevala. Čim dalj časa bom poskusila vztrajati na temu stališču. S stanovanjem bodo le stroški, tudi če ga razdeliva na pol, ne bo želel plačati stroškov, dobička pa verjetno pri prodaji ne bo. Zato moram dobiti denar, da bom pokrila stroške stanovanja in odvetnice. Pa tudi za malo se mi zdi, da sem toliko prispevala in da bo on vse dobil. Toliko o mediaciji.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Z Anine strani je čutiti veliko jeze, kar je razumljivo. Jezna je, saj je menila, da bo z začasno odredbo vsaj delno poskrbela za sinove koristi in da se bo majhen delček zgodbe zaključil, premaknil naprej. To se ni zgodilo, zato je njen odziv primeren in pričakovan. Dobro je, da svojo jezo izrazi s pisanjem, s tem, da o napaki govori, da poskuša spremeniti situacijo. Tako ni v pasivni vlogi osebe, ki se ji dogajajo krivice, na katere nima vpliva, ampak zavzame aktivno vlogo – ukrepa, a po razmisleku, ne impulzivno (piše gospodu Zenitu in ga opozori na napako), hkrati pa s Klavdijo podeli svoje ogorčenje in jezo.

Spoštovani,

v priponki vam pošiljam vabilo na sklop delavnic o asertivnosti, ki jo bosta vodili sodelavki leva in Tjaša.

Delavnica je namenjena uporabnicam Društva za nenasilno komunikacijo. Če vas zanima, ste vljudno vabljeni. Prosim, da mi v tem primeru sporočite, da povem sodelavkama za vaš interes in prijavo.

Na vaš mail se bom še odzvala, sedaj sem vam le poslala podatke o delavnicah, kar se mi zdi prav tako pomembno.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

sem zainteresirana. Ali se lahko kar preko vas prijavim? Veseli me, da je zraven organizirano tudi varstvo otrok.

Lep pozdrav.

Ana

Super, me veseli, da ste se prijavili. Ja, bom jaz sporočila Tjaši in levi. Varstvo pa je res pomembno, ja.☺

Lep pozdrav.

Klavdija

23. 1. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes ne utegnem govoriti po telefonu, tudi daljšega maila nujne službene obveznosti ne dopuščajo.

Jutri bom šla k Zenitu in mu opisala, kakšna je trenutna situacija - kako sin reagira na stike in kako veliko finančno breme je na meni. Rekla mu bom tudi, naj da vse v zapisnik. Sedaj čakam, da popravi mnenje in pozvan je tudi za mnenje glede tožbe. Rekel je, da bo oba spet povabil na pogovor. Mogoče imate še kakšen nasvet, kaj naj poudarim pri pogovoru z Zenitom?

Če se spomnite, sem prejšnjič pohvalila mediatorko, a sem drugi dan že ugotovila, da je pri eni zadevi padla pod možev vpliv, in sicer pri temi stikov.* Čeprav o tem nisem želela govoriti, saj je mediacija

namenjena dogovarjanju okoli premoženja, je mož tarna, kako ne vidi sina in da je čez vikend zbolel, zato ga ni videl. Mediatorka mu je predlagala, da bi se stiki nadomestili. Drugi dan me je ob 20. uri že klical mož, da bi imel sina od 10. do 18. ure, da nadomesti stike. Bila sem zelo jezna, rekla sem mu, da si izmišlja vedno nekaj novega. Da bi mi moral v naprej sporočiti takšne stvari, da lahko Gorazda odjavim iz vrtca in ga pripravim na stik. Pa je rekel, da bi potem bil sin pri njem popoldne, pa sem mu rekla, da imam že druge načrte. Čez nekaj minut sem mu poslala sms, da lahko pride ponj za dve uri, saj je bila sreda in naj bi stik potekal. Nameravam poklicati mediatorko in ji nekako povedati, da ne želim govoriti o stikih, da niti ne želim, da spodbuja več stikov in da naj ne govorimo o začasni odredbi. Kajti ona je želela videti začasno odredbo, o kateri je govoril mož. To se mi zdi višek, da bi mu še ona tolmačila zadeve, ki nimajo veze s temo mediacije.

Lep pozdrav.

Ana

---

* O neprimernosti mediacije v primerih nasilja v družini smo že pisali. Tu je vidna še ena težava. Povzročitelji so pogosto verbalno spretni ali enostavno zelo vztrajni in neomajni. Prav tako so večji manipuliranj, zaradi česar lahko mediator_ka nehote omaja svojo nevtralno pozicijo, ki je nujna. Povzročitelj torej tudi na mediaciji s posrednimi ali neposrednimi pritiski doseže, kar želi.

Telefonsko svetovanje

Ana je povedala, da je imela pogovor tako z mediatorko kot tudi z gospodom Zenitom. Oba pogovora sta bila naporna. V pogovoru z mediatorko je ven prišla vsa njena jeza, ki se ji je nabirala.* Pove, da se ji zdi, da se ves čas trudi biti konstruktivna, Siniša pa ves čas ponavlja eno in isto in se ne premakne nikamor. Tudi mediatorka ji je priznala, da ne ve več, kaj naj z njim, da ga ne more premakniti,

da ne ve več, kaj naj naredi.⁹ Ker je bila Ana že v Mengšu, je odšla še do gospoda Zenita. Najprej se ji je zdelo, da je gospod Zenit uvidel, da je problem v nasilju, da je začel razumeti situacijo. Potem pa je z nekimi svojimi izjavami in dejanji to njeno mnenje povsem omajal. Rekla je: »Po eni strani se mi je zdelo, da je razumel, po drugi strani pa je imel čisto neprimerne izjave. Rekel mi je na primer, da je delal z odvisniki in da je en postal odvisnik zaradi svoje mame in tako namignil, da jaz delam škodo otroku in da lahko postane odvisnik, kazal mi je pa tudi Milivojevičeve knjige o zaljubljenosti in odnosih. Povedal je, da ni problem nasilje, ampak vzgoja in partnerski odnos ...« Povedala je še, da je vztrajala, da sestavi zapisnik.

---

* Ana v preteklosti ni bila vajena izražati svoje jeze, saj bi bilo to za njo prenevarno. V procesu krepitve moči pa se sooča tudi s tem, prej potlačenim, čustvom. Ker je svojo jezo tako dolgo tiščala v sebi, lahko zdaj pride na dan tudi v okoliščinah ali na način, ki ni najbolj ustrezen. To je povsem pričakovano. Dobro je, da izrazi svojo jezo, še posebno v varnem okolju. Z izražanjem jeze v varnem okolju dobi izkušnjo, da to dejanje ne privede do katastrofe, kot tudi ne do nasilja. Žrtve nasilja namreč jezo pogosto enačijo z nasiljem, saj so vajene, da jo njihov partner izraža izključno z nasilnim vedenjem. A jeza je zgolj čustvo, nasilje pa je vedenje, za katerega se odločamo in ga izbiramo. Ana je kasneje sama povedala, da se je v njej ves čas nabirala jeza. Kasneje je imela obdobja, ko je sploh ni občutila ter obdobja, ko se ji je zdelo, da je polna jeze. Povedala je tudi, da ji je bilo v pomoč, da ji je v tem procesu stala ob strani mama, ki jo je spodbujala h konstruktivnemu izražanju jeze.

---

⁹ Pisali smo že o tem, zakaj je mediacija v primerih nasilja neprimeren način reševanja težav.

28. 1. 2014

Telefonsko svetovanje

Ana pove, da je drug teden na centru za socialno delo sestank zaradi določitve stikov. Rada bi, da bi bil kdo zraven, morda njena svetovalka iz CSD. Počuti se namreč, da sta mož in socialni delavec povezana proti njej, saj gre socialni delavec pogosto čez mejo z raznimi nasveti, ki jih ima za moža. Zdi se ji, da je veliko ljudi, ki ji ne verjamejo, da je mož povzročal nasilje in da jo jemljejo kot histerično mamo. Po treh mesecih je premagala strah in je šla v stanovanje v Mengeš. Povedala je, da jo je bilo zelo strah, da » ... čeprav sem vedela, da je mož v službi, je bilo grozno. Že samo to, da sem bila spet v stanovanju, kjer se je vse dogajalo. Imela sem panični napad, povsem sem se tresla ...« Prav tako ji je bilo neprijetno, da bo srečala koga od sosedov, saj ni vedela, kaj vse jim je Siniša govoril in kako jim je predstavil situacijo.

Videla je, da pošto prevzema po petnajstih dneh in da je začasno odredbo dobil. Opazila je tudi, da je z računa pobral 2/3 skupnega denarja; dvignil ga je po prvem pogovoru za stike na CSD. V sredo imata pogovor na CSD, v četrtek pa mediacijo. Mediacija ji ni všeč, saj se ji zdi, da se ne premaknejo nikamor.

29. 1. 2017

Elektronska pošta

Pošiljam vam izjavo, ki jo je mož dal na zapisnik na Centru za socialno delo.

ZAPISNIK,

sestavljjen v uradnih prostorih Centra za socialno delo Mengeš.

Pristopi stranka **Siniša Kolarič** in predlaga zapis naslednje izjave:

»Spodaj podpisani Siniša Kolarič v zvezi z otrokom povem, da Gorazd ni zahteven otrok. Gorazd rad igra igrice na računalniku in gleda risanke, kar mu mama pogosto ni dovolila, jaz pa poskrbim, da ima igrice in risanke. Zjutraj sem ga vedno zbudil, počesal, umil zobke, pripravil zajtrk in odpeljal v vrtec. Rad je hodil v vrtec v Mengeš. Gorazd se je rad igral s svojim sosedom, ki ga zdaj, ko se je preselil, zelo pogreša. V času stikov greva na igrišče. Ali pa Gorazd gleda risanke ali igra igrice na telefonu. Povedal bi, da se na stiku Gorazd ves čas stiska k meni, saj me zelo pogreša. Če se igra, se igra z mano. Zelo je navezan name, večkrat mi pove, da je njegov dom v Mengšu in da bi spet rad živel v našem starem stanovanju, da bi bili skupaj. Želi si, da bi bila oba z mamico skupaj, vendar mu razložim, da sva trenutno narazen. Opazil sem, da Gorazd ni več tako vesel in razigran kot takrat, ko smo živeli skupaj. Povem, da nikoli v življenju nisem želel, da bi otroka odpeljal v Slavonijo.

Glede težav v zakonu povem, da sva se z ženo za kakšen čas medsebojno oddaljila. Po določenem času sva se spet zbližala in se pogovarjala. Glede spolnega nasilja nad ženo povem, da ga nisem nikoli izvajal, da sva imela spolne odnose enkrat do dvakrat mesečno, ker Ana ni želela imeti bolj pogostih spolnih odnosov. Večkrat sem predlagal, da se o tem pogovoriva, a se Ana ni želela. Glede ekonomskega nasilja povem, da ga nisem nikoli izvajal. Žena je imela na razpolago ves svoj denar, dal pa sem ji tudi svojega. Ker je bila varčna, sem ji jaz večkrat rekel, naj si kaj kupi, naj si kaj privošči in ji dal denar. Želim povedati še to, da mi je žena takoj po

izdaji začasne odredbe sporočila, da je Gorazd zbolel in da stik odpade. Zavedam se, da moram imeti stike z Gorazdom po začasni odredbi tudi čez vikend.

Zapisnik je prebran in brez pripomb zaključen ob 11. 40 uri.

Zapisnik je sestavljen v dveh izvodih, eden se hrani v zgoraj navedenem dokumentu, drugega prejme stranka osebno.

Strokovni delavec:

GORAN ZENIT, univ. dipl. soc. delavec

Stranka:

Siniša Kolarič

3. 2. 2014

Pozdravljeni,

v priponki vam pošiljam pošto, ki sem jo prejela od kriminalistke. Če prav razumem, gre zadeva naprej k tožilcu. Ali to pomeni, da gre tudi naprej na sodišče, ali o tem še odločajo? Ali kaj bolje poznate te zadeve? Želela sem vas še prositi, če bi se dobili ali pa se slišali še pred obravnavo, ki bo 14. 2. 2014. Želela bi se še pripraviti, predvsem, kako prepričljivo argumentirati, zakaj niso primerni stiki čez noč.

Lep pozdrav.

Ana

Zadeva: Obvestilo o zaključku policijske preiskave suma kaznivega dejanja

Spoštovani,

sporočamo vam, da smo na podlagi preiskave suma kaznivega dejanja, storjenega na vašo škodo, dne 24. 1. 2014, na Okrožno državno tožilstvo v Mengšu, podali poročilo po desetem odstavku 148. čl. Zakona o kazenskem postopku, v zvezi s sumom storitve dejanja Nasilje v družini po členu 191/I KZ-1B in Posilstvo po členu 170/I KZ-1B v zvezi s členom 34 KZ-1B.

Lepo pozdravljeni!

Teja Drobnik

Kriminalistična inšpektorica spec. II

3. 2. 2014

Telefonsko svetovanje

Pokličem Ano in ji predlagam, naj pokliče kriminalistko in preveri. Ko je to tudi naredila, kriminalistka ni želela govoriti o postopku, usmerila jo je na Okrožno državno tožilstvo. Dogovoriva se, da bo klicala tja, potem se bova slišali. Dogovoriva se tudi za svetovanje pred obravnavo na sodišču.

Telefonsko svetovanje

Ana pokliče in pove, da je klicala na Okrožno državno tožilstvo, kjer hočejo pisno zaprosilo za informacije. Povem, kaj naj napiše v zaprosilu (da je šlo za nasilje in kaznivo dejanje, da bi rada vedela, kaj meni o tem ODT in da bi prišla na pogovor), povem, da grem

lahko z njo na ODT, če bi to želela. Dogovoriva se, da bo napisala in poslala.

5. 2. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včeraj sem prejela novo grožnjo s strani moža, tokrat preko njegove odvetniške pisarne. V prilogi vam pošiljam njihov dopis. Moja odvetnica bo na srečo brezplačno odgovorila na to.

Glede vikend stika pa tole. V petek sem vzela bolniško in sina peljala k pediatru. Sinovo zdravstveno stanje je tako, da že od septembra kašlja, vmes se mu je nekajkrat kašelj umiril, potem pa zopet poslabšal. V petek je imel tudi povišano temperaturo. Ker je imel že en teden prej kašelj in vročino, mi je pediatrinja dala napotnico za pulmologa.

Sem pa zaskrbljena, da mož v sredo, 8. 1. 2014, ko sta bila skupaj z Gorazdom, ni opazil, da sin močno kašlja. Prejšnji vikend 25. 1. 2014 sem bila presenečena, da ga je pripeljal nazaj še isti dan ob 13. uri, čeprav naj bi bil po odločbi stik čez noč, do nedelje. Moram priznati, da sem se spraševala, kaj zopet naklepa, da ga je pripeljal nazaj. Mislim, da je načrtoval, da ga pripelje nazaj, potem pa obrne vse skupaj tako, da me obtoži, da sem preprečila stik.* Čeprav res ne vem, kako bi lahko utemeljeval, da sem stik preprečila, tudi njegova odvetnica ni znala utemeljiti zadeve. Ta dopis smatram kot novo moževo grožnjo in nadaljevanje njegovih pritiskov.

Prejšnji teden sva bila z možem pri g. Zenitu na CSD glede stikov. Mož je glede prejšnje sobote rekel, da mu preprečujem stik, ker sem dala ugovor na začasno odredbo in ker nisem pripravila oblek za sina. Ko je mož odšel iz sobe, me je Zenit presenečeno vprašal: »Saj začasna odredba se izvršuje, ne glede na moj ugovor.« Skratka, nobenemu od naju ni bilo jasno, zakaj je mož sina pripeljal nazaj. Lep pozdrav.

Ana

---

* Ženske z izkušnjo nasilja razvijejo številne tehnike, kako iz neverbalne govorice ter drugih znakov razbrati, kaj povzročitelj razmišlja in načrtuje. Gre za strategijo, kako v popolnoma nepredvidljivih okoliščinah (nikoli namreč ne morejo zares vedeti, kdaj bo prišlo do naslednjega izbruha nasilja), poskušajo najti vsaj nekaj predvidljivosti in nadzora. Zato so zelo izurjene v razbiranju prikritih sporočil, vsekakor mnogo bolj kot osebe, ki stopamo v stik s povzročitelji in žrtvami.

Spoštovana gospa Ana Mlinar Kolarič!

Na vas se obračamo v imenu naše stranke Siniše Kolariča, Ulična 1, Mengeš.

Okrožno sodišče v Mengšu je izdalo sklep o začasni odredbi, s katero je določilo izvajanje stikov med mld. Gorazdom Kolaričem in očetom Sinišo Kolaričem.

Našo stranko ste preko sms sporočila obvestili, da je mld. Gorazd Kolarič zbolel, da ima vročino ter da se mu je kašelj zelo poslabšal in da zato pričakovani stik v prihajajočem vikendu odpade. Naša stranka je bila nad omenjenim sporočilom presenečena. Otrok je bil namreč v sredo, ko je imel z njim stik, še popolnoma zdrav in ni kazal nobenih znakov prehlada. Potem pa je nenadoma zbolel. Ravno tako ste stik naše stranke in mld. Gorazda Kolariča omejili za vikend, ko je bil mld. Gorazd Kolarič v varstvu pri naši stranki zgolj 3 ure v soboto in ne do nedelje!

Iz zgoraj navedenega izhaja, da kršite določbe sklepa o začasni odredbi, zato vas v imenu naše stranke pozivamo, da s takimi ravnanji

prenehate ter da dosledno omogočate stike naši stranki z mld. Gorazdom Kolaričem po izdani začasni odredbi.

Ob tej priložnosti naj vas tudi opozorim, da vaša dejanja predstavljajo kaznivo dejanje po 190. členu KZ-1, za katerega je predvidena kazen do enega leta.

S spoštovanjem!

Odvetniška družba Kovač-Zemnik d. o. o.

Telefonsko svetovanje

Ko preberem dopis in Anin mail, jo pokličem. Zaskrbljena je zaradi pisanje njegove odvetnice. Predlagam, naj teh pisanj ne jemlje kot grožnje. Mož namreč zdaj marsikaj poizkuša, tudi preko svoje odvetnice. Čeprav je to za njo lahko zelo stresno in ji prinaša dodatno delo, ima mož do tega pravico in naj poskuša na to gledati kot na še en njegov neuspešen poskus, da doseže svoje.

6. 2. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes sem prejela obvestilo odvetnice, da je obravnava preložena s 24. 2. na 10. 4. Sistem je tak, da dopušča veliko možnosti za zavlačevanje. Predlagam, da najino srečanje za drugi teden, na katerem naj bi se pripravila na obravnavo, prestaviva za kakšen mesec.

Lep pozdrav.

Ana

7. 2. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

res je, sistem omogoča prestavljanje obravnav, kar mnogi prepogosto zlorablja za zavlačevanje in ne uporabljajo za reševanje situacije. Če bi se drug teden midve srečali, bi vas vprašala, kako zelo ste jezni zaradi tega – zelo ali zelo zelo? Predstavljam si in tudi vem, da je težko skrbeti za otroka, opravljati vsa službena dela in dela doma ter še slediti sistemu služb, s katerim sedaj delate ali se srečujete. Strinjam se, da izbirate, kje boste energijo investirali in kje jo boste hranili. Če boste želeli, se lahko na kakem pogovoru, osebno ali telefonsko, srečava že prej kot čez mesec dni. Dobiti podporo je pomembno, pa čeprav je to še eden od niza pogovorov, zato da tiste druge pogovore in postopke opravljate bolj celi, močni in razbremenjeni.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

sem razmišljala, da bi termin za drugi teden kar ohranili. Res sem v dilemi, ali bi si nakopala še nekaj minus ur, ampak mislim, da moram še kaj narediti na moči, da bom zdržala vse to. Če imate drugi petek ob 8. uri še čas, potem se bom oglasila pri vas.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

upam, da bova naslednji petek uspeli pridelati psihološke plus ure ☺, da se bo malo uravnotežilo z realnimi minus urami v službi. Ali je kakšna možnost, da v službi pokažejo nekaj razumevanja? Prav s temi urami, mislim. Ali neko prilagoditvijo?

Zdržite, vem, da bo vse to enkrat za vami.

Lep pozdrav.

Klavdija

11. 2. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

vem, da se drug teden vidiva, pa sem vam vseeno hotela še zapisati nekaj misli, ki se mi te dni pletejo po glavi. Razmišljam, koliko truda in dela je potrebno, ko zapustiš nasilnega moža. Še posebej težko mi je, da mož ves čas trosi neresnice, se prikazuje kot popoln očka in tako dalje. Ne vem, ali sam sebi verjame ali namensko laže, da bi se zaščitil. Težava je, ker tej njegovi neresnični sliki veliko ljudi nasede. In potem se jim zdi, da ni bilo tako hudo, da saj je čisto v redu in podobno. Kot da sem jaz na zaslišanju in se moram braniti. Kot da bi zapustila moža in se odselila k staršem, če bi imela super zakon in bi bil tako idealen očka.

Včasih se mi zdi, kot da mi za vse skupaj zmanjkuje moči. Ampak vem, da mi je ne sme zmanjkati, ker hočem zadevo izpeljati do konca.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

prav imate, res je veliko dela in veliko energije potrebujete za vse skupaj. Zato je dobro, da z njo varčujete. Da se odločate, za kaj jo je vredno uporabiti in za kaj ne. Da si privoščite tudi dneve, ko se povsem odklopite od tega, ko ne razmišljate o postopkih, ne berete o tem, ne pišete dopisov ... Čas zase skratka, kolikor si ga le utegnete vzeti.

Ogromno ste že naredili in verjamem, da vam bo uspelo priti do konca. Takrat boste lahko ponovno zadihali.

Lep pozdrav.

Klavdija

13. 2. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včeraj sem se skoraj sesedla, ko sem na poti do stanovanja brala dokumente, ki vam jih pošiljam. Jezna sem na Zenita, ker je ponovno napisal dvoumno mnenje. Prizadele so me tudi Siniševe izjave, ki jih je dal na policiji, saj so skoraj vse po vrsti neresnične. Ne vem, ali sem bolj jezna ali žalostna. Mislim, da sem predvsem žalostna. Tolažim se z mislijo, da je velik uspeh, da sem odšla od moža. Odpisal mi je tudi gospod Zenit, ki je rekel, da je dal dopolnjeno mnenje za sodišče še v pregled direktorici centra.

Pošiljam vam torej dopolnjeno mnenje CSD glede začasne odredbe, možev odgovor na tožbo ter odgovor na ugovor in pritožbo in zapisnik s policije.

Veliko je vsega, pa bi vas vseeno prosila, če lahko mogoče malo preletite, predvsem to, kakšne odgovore je mož dal na policiji in preko odvetnice. Prosim vas tudi, da pogledate mnenje centra za socialno delo. Mislim, da je mnenje centra zopet napisano dvoumno (vsak drugi vikend, potem pa navaja en vikend tako, drugi vikend drugače; bojim se, da odo na sodišču mislili, da je mišljeno vsak vikend) in zopet brez preverbe dejstev - kadar je mož v službi popoldne, vedno dela tudi čez vikend, torej drugi predlog sploh ni mogoč.

Moževi odgovori in zapisnik so polni laži. Mislim, da ni smiselno odgovarjati na vsako posebej, ker lahko napišem roman. So me pa vse te laži prizadele, čeprav so bile pričakovane.*

Razmišljam, da bi šla še do direktorice centra za socialno delo in ji povedala, da se mi dozdeva, kot a CSD sporoča dve različni stvari. Eno je stališče multidisciplinarnega tima, da sva s sinom ogrožena, drugo pa je od g. Zenita, ki nasilja sploh ne upošteva in sploh ne dela več na njihovem CSD. Čeprav mislim, da kakšnega odgovora ne bom dobila, ampak poizkusila bom.

Dogovorjena sem, da se z odvetnico dobiva in vidiva, kaj se da narediti.

Koliko časa pa naj še počakam na odgovor tožilstva, preden jih ponovno pokličem?

Lep pozdrav.

Ana

---

* Siniša poskuša sebe na institucijah prikazati v dobri loči. Delno lahko to pripišemo temu, da ne prepoznava svojih neprimernih vedenj in vso odgovornost prelaga na Ano, delno pa temu, da ga v izkrivljeno prikazovanje realnosti sili strah pred sankcijami. Temu primerne so njegove izjave na institucijah in njegova interpretacija dogodkov. Ana je, kot pravi sama, pričakovala, da bo Siniša nasilje zanikal ali minimaliziral, a jo vse skupaj kljub temu prizadene, kar je povsem razumljivo, saj je nemogoče ostati ravnodušen.

Zadeva: Dopolnitev k mnenju glede predloga za izdajo začasne odredbe

Decembra 2013 smo na vaše sodišče poslali mnenje glede predloga za izdajo začasne odredbe, ki ga je vložila tožeča stranka ANA MLINAR KOLARIČ, roj. 17. 11. 1979, s stalnim prebivališčem Ulica 17, Ljubljana, proti nasprotnemu udeležencu SINIŠI KOLARIČ, roj. 15. 03. 1973, s stalnim prebivališčem Ulična

1, Mengeš.

Pravdna stranka Ana Mlinar Kolarič je v dopisu na CSD Mengeš izrazila nestrinjanje s stavkom 5. odstavka predmetnega mnenja »Stiki med očetom Sinišam Kolarič in mld. Gorazdom Kolaričem potekajo na naslednji način.« Pravdna stranka Ana Mlinar Kolarič opozarja, »da je sodišče zaradi napačnega oz. dvoumnega zapisa v mnenju CSD Mengeš, v 8. točkičasne odredbe, napačno zaključilo, da stiki, kot so zapisani v mnenju, že potekajo, kar pa nikakor ne drži.«

Ana Mlinar Kolarič v zgoraj omenjenem dopisu pojasnjuje, da stiki med očetom in mld. Gorazdom Kolaričem do sedaj nikoli niso potekali čez noč.

Dodatno pojasnilo

CSD Mengeš je v svojem poročilu v 5. odstavku mnenja zapisal: »Stiki med očetom Sinišo Kolaričem in mld. Gorazdom Kolaričem potekajo na naslednji način: ...«

V zvezi s tem pojasnjujemo, da CSD Mengeš ni razpolagal z informacijo, da bi stiki med očetom in mld. Gorazdom Kolaričem na ta način že potekali, ampak je dvoumno zapisal, da stiki tako »potekajo«. Pravilno bi bilo zapisano: »Predlagamo, da stiki med očetom Sinišem Kolaričem in mld. Gorazdom Kolaričem potekajo na naslednji način: ...«

Sodišču torej pojasnjujemo, da so stiki med očetom Sinišem Kolaričem in mld. Gorazdom Kolaričem, kot jih opisujemo v 5. odstavku našega mnenja, kako naj bi stiki potekali, da bi bila zagotovljena korist mld. Gorazda

Kolarič.

Ob ponovnem pregledu našega mnenja obenem pojasnjujemo, da so naše navedbe glede psihičnega, spolnega in ekonomskega nasilja Siniše Kolariča do Ane Mlinar Kolarič, zapisane v mnenju, pridobljene iz dokumentacije obravnave na področju nasilja v družini pri CSD Mengeš.

V zvezi s tem prilagamo še izjavo g. Siniše Kolariča, ki je v svetovalnem razgovoru povedal, da nikoli ni izvajal spolnega nasilja nad ženo Ano Mlinar Kolarič ter podal tudi dodatna pojasnila glede psihičnega in ekonomskega nasilja, kot izhaja iz priložene zapisniške izjave.

Lep pozdrav.

Strokovni delavec

GORAN ZENIT, univ. dipl. soc. delavec.

Direktorica

NIVES ZAPLATIL, univ. dipl. pedagog.

ZADEVA: Poročilo in mnenje v zvezi s tožbo za razvezo zakonske zveze, dodelitev mld. Gorazda Kolariča v varstvo in vzgojo, določitve preživnine in stikov

V pravnih zadevi, ki jo je pri vašem sodišču vložila ANA MLINAR KOLARIČ zoper toženo stranko SINIŠO KOLARIČA zaradi dodelitve mld.

GORAZD KOLARIČ v varstvo in vzgojo, določitve preživnine in stikov, vam na podlagi 70. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, posredujemo poročilo in mnenje.

POROČILO

Od zadnjega mnenja, ki smo ga poslali, je nekaj novih okoliščin. Na CSD Mengeš se je oglasila Ana Mlinar Kolarič in podala izjavo, s katero je želela pojasniti zadržke glede stikov mld. Gorazda Kolariča, ki bi potekali čez noč pri očetu Siniši Kolariču. V omenjeni izjavi mati Ana Mlinar Kolarič pove, da ne želi preprečevati stikov mld. Gorazda Kolariča z očetom Sinišem Kolaričem, vendar nasprotuje stikom, ki bi potekali čez noč. Ana Mlinar Kolarič pove, da oče Siniša Kolarič prihaja po mld. Gorazda Kolariča na stik v popoldanskem času, v dopoldanskem času se ne drži dogovora. Prav tako pove, da stika med mld. Gorazdom in očetom v soboto ni bilo, ker je sin zbolel. Mati v nadaljevanju pove, da je pripravljena, da bi stiki med očetom in Gorazdom potekali tudi dlje časa v soboto in nedeljo, vendar tako, da bi se mld. Gorazd vsak dan s stika vračal k njej domov in ne bi prespal pri očetu. Mati prav tako pove, da je po razhodu s Sinišo predlagala ure stikov Gorazda z očetom za prehodno obdobje, z namenom da bi po razhodu sin lažje prilagodil novi situaciji.

Oba starša sta bila ponovno vabljeni na CSD Mengeš. Starša dogovora glede stikov med mld. Gorazdom in očetom, ki bi potekali v času vikenda, nista dosegla. Mati je predlagala, da stiki potekajo vsako drugo soboto in nedeljo, od 10.00 do 16.00 ure, s tem, da se Gorazd vsak dan vrača domov k njej prespat, vendar se

s tem predlogom oče ni strinjal. Oče pove, da se strinja s stiki, ki potekajo ob sredah od 16.00 do 18.00 ure v tednu, ko je oče v službi dopoldne. Oče je povedal, da se glede stikov, ki bi potekali ob sredah med 09.00 in 11.00 uro, v tednu, ko je v službi popoldne, ni strinjal. Oče Siniša Kolarič je povedal, da želi, da stiki med njim in mld. Gorazdom potekajo vsak drug vikend od petka od 16.00 ure do nedelje do 16.00 ure, ko pride Gorazda iskat na njegov dom in ga do nedelje do 16.00 ure vrne na njegov dom.

Z obema staršema je bil opravljen tudi individualni pogovor, kjer je Siniša Kolarič povedal, da je še v času trajanja zakonske zveze zjutraj vselej poskrbel za sina Gorazda tako, da ga je zbudil, počesal, umil zobke ter ga odpeljal v vrtec. Pove, da je Gorazd živahen otrok, da se rad igra na igrišču in da pogreša prijatelje iz Mengša. Pove, da Gorazd tudi rad poje in pleše. Glede izvajanja stika z Gorazdom pove, da se gresta v Mengšu včasih igrat na igrišče za blok, včasih pa ostaneta v Ljubljani, ker dve uri stika hitro mineta. V Ljubljani gresta v nakupovalni center ali kaj podobnega. Oče pove, da nikoli v življenju ni želel, da bi otroka odpeljal v Slavonijo. Glede težav v zakonu z ženo je povedal, da sta se včasih z ženo medsebojno oddaljila, vendar sta se po določenem času ponovno pogovarjala. Glede spolnega nasilja nad ženo pove, da ga ni izvajal. Glede ekonomskega nasilja nad ženo je povedal, da je njegova žena imela na razpolago svoj in njegov denar, s katerim je lahko razpolagala.

Ana Mlinar Kolarič je povedala, da sina pri dejavnosti zelo motivira neki skupni cilj,

zelo rad ima dogajanje, gibanje. Po naravi je zelo senzibilen in pripravljen pomagati. Rad hodi v vrtec, veselijo ga dodatne dejavnosti v vrtcu (telovadba, knjižnica, ure plesa, ustvarjalne dejavnosti itd.). Mati pove, da se veliko pogovarja z otrokom, tudi glede njegovih morebitnih stisk. S sinom sta veliko v naravi, ker v tem oba uživata, veliko se gibata, pogosto rolata ali kolesarita. Mati pove, da Gorazda vključuje tudi v njegovo staro okolje, saj želi, da ohrani stike s svojimi prijatelji iz Mengša. Pove, da občasno obiščeta njegove prijatelje iz Mengša ali gresta z njimi na igrišče. Mama pove, da morebitne stiske, ki jih sin prinese iz vrtca in pa stiske, ki jih doživlja po stiku z očetom, s sinom rešujeta tako, da ga najprej skuša pomiriti, potem se pogovarjata. Glede postavljanja meja mati Ana Mlinar Kolarič pove, da sin potem, ko mu pojasni, da nečesa ne more dobiti, v pogovoru to razume. Mati pove, da oče izraža skrb za Gorazda na način, da ga primerno obleče in poskrbi za hrano, vendar se, po njenih besedah, z njim aktivno ne ukvarja oz. kot si, po njenih besedah, sin tudi želi. Pove, da se sin vnaprej pripravlja na srečanje z očetom, vendar pride pozneje domov razočaran.

UGOTOVITVE IN MNENJE

Starša se strinjata, da je mld. Gorazd Kolarič zaupan v varstvo, vzgojo in oskrbo materi Ani Mlinar Kolarič. Menimo, da njun dogovor ni v nasprotju s koristjo otroka.

Menimo, da konflikt med staršema izhaja iz nerazrešenega partnerskega odnosa, vendar starša vsak zase ustrezno poskrbita za mld.

Gorazda Kolariča. Glede ureditve stikov starša nista dosegla soglasja.

Predlagamo, da stiki med mld. Gorazdom Kolaričem in očetom Sinišo Kolarič potekajo vsak drugi vikend, in sicer:

v tednu, ko je oče Siniša Kolarič v službi dopoldne, od petka od 16. ure, ko pride oče iskat mld. Gorazda na dom matere Ane Mlinar Kolarič in ga **do nedelje, do 16. ure** pripelje nazaj na dom njegove matere.

v tednu, ko je oče Siniša Kolarič v službi popoldan, pa od sobote, od 10. ure, ko pride oče iskat mld. Gorazda na dom matere Ane Mlinar Kolarič in ga **do nedelje, do 16. ure** pripelje nazaj na dom njegove matere. Pri taki organizaciji bo mati lahko sina na stik z očetom pripravila in priskrbela tudi vse potrebno za stik, v nedeljo pa se lahko pri materi še vedno vzpostavi nedeljska večerna rutina in priprava sina za v vrtec.

Predlagamo, da stiki med očetom in mld. Gorazdom Kolaričem potekajo tudi med tednom, in sicer:

v tednu, ko je oče Siniša Kolarič v službi dopoldne, prevzame mld. Gorazda **v sredo ob 16. uri** na domu matere in ga **do 18. ure** pripelje nazaj domov;

Predlagamo, da se o dodatnih stikih (npr. v času popoldanskega dela očeta) ter stikih med prazniki in dela prostimi dnevi starša dogovarjata sproti in sporazumno*.

Starša nista dosegla dogovora o višini preživnine za mld. Gorazda Kolarič. Predlagamo, da o primerni višini preživnine odloči sodišče.

Strokovni delavec

GORAN ZENIT, univ. dipl. soc. del.

Direktorica

NIVES ZAPLATIL, univ. dipl. pedag.

---

* V odnosih, kjer je bilo ali je prisotno nasilje, je neustrezno pričakovati, da se bosta starša sproti dogovarjala. To je mogoče le v odnosih, kjer obstaja medsebojno zaupanje in razumevanje, v odnosih, ki so varni in spoštljivi. Sicer je nujno, da so stiki čim natančneje določeni, saj se tako zmanjša prostor za manipulacije, dodatne konflikte ali nasilje.

Odvetniška družba

Kovač-Zemnik d. o. o.

Jakopičeva 113

1000 Ljubljana

TOŽEČA STRANKA: Ana Mlinar Kolarič

TOŽEČA STRANKA: Siniša Kolarič

Zaradi razveze zakonske zveze, zaupanja mld.
otroka, preživnine, stikov

ODGOVOR

tožene stranke

NA PRITOŽBO

tožeče stranke zoper sklep o izdaji začasne odredbe

Skladno s pozivom sodišča, tožena stranka Siniša Kolarič v zakonskem roku odgovarja na pritožbo tožeče stranke zoper sklep naslovnega sodišča kot sledi v nadaljevanju.

Tožena stranka odgovarja na pritožbene navedbe tožeče stranke, ki jih je navedla v ugovoru.

Tožena stranka pojasnjuje, da se z odločitvijo izdane začasne odredbe ni v celoti strinjala, kot tudi ne z obrazložitvijo v sklepu, vendar zoper sklep ni podala ugovora, ker si je želela, da bi se zadeva čim prej pravnomočno zaključila. Ker pa tožnica vztraja pri podajanju neresničnih navedb ter skuša na povsem neprimeren način očrniti toženo stranko, si je bila tožena stranka primorana poiskati pravno pomoč zaradi zaščite lastnih interesov, kot tudi interesov mld. Gorazda Kolariča.

Tožena stranka nikoli ni nasprotovala, da se mld. Gorazd dodeli v vzgojo in varstvo tožnici. Ob tem dodaja, da sta se s tožnico po rojstvu Gorazda sporazumela, da si toženec poišče službo bližje domu, zaradi varstva in skrbi za otroka. Zato je v decembru 2010 toženec odpovedal pogodbo o zaposlitvi v Firma o. o. o. in se zaposlil v Podjetje d. o. o. v Mengšu, kjer sicer prejema precej nižjo plačo kot jo je v Firmi, vendar je zaposlitev v Mengšu kljub vsemu sprejel, da bi lahko poskrbel za Gorazda.

Po odselitvi tožnice in Gorazda sta toženec in tožnica na CSD sklenila dogovor o ureditvi

razmerij med njima in Gorazdom. Toženec se je za tem oglasil na CSD, ker se obstoječi dogovor ni izvajal, kot je bilo dogovorjeno. Namesto treh ur, koliko mu je po dogovoru v četrtek pripadalo, je tožnica samovoljno spremenila stik na dve uri. Tudi v nadaljevanju je tožnica ves čas odrejala, kdaj bo oče lahko imel stike in koliko časa. Nazadnje je tožnica kršila izdano začasno odredbo prejšnji vikend, ko je samovoljno omejila stike toženca z Gorazdom le na tri ure v soboto. Tožnica sicer to tudi sama priznava in potrjuje, da ne spoštuje odločitve sodišča ter da izvršuje kaznivo dejanje odvzema mladoletne osebe po 190. členu KZ-1.

Tožnica tudi izkorišča začasno odredbo, saj je le dan pred predvidenim stikom pisala tožencu, da je Gorazd zbolel in da stiki za vikend odpadejo, čeprav je bil Gorazd v sredo, ko je preživel stike z njim, še zdrav.

Tožnica se sicer postavlja v vlogo žrtve, vendar je bila v odnosu vedno dominantna, toženec pa v podrejenem položaju. Vedno je počela stvari, kot je želela, denar je porabljala, kakor je hotela, toženec ji ni nikoli oporekal ali ji kaj prepovedal. Toženec prav tako nad njo ni izvajal nikakršnega psihičnega, ekonomskega kot tudi ne spolnega nasilja. Toženec navedbe tožnice, da naj bi nad tožnico izvajal nasilje, označuje kot žalitev in manipulacijo, ki so namenjene nekemu cilju tožeče stranke, ki tožencu ni znan. Finance sta imela skupne.

Pravdni stranki sta imeli spolne odnose po rojstvu sina redko, ker je bila tožnica ves čas utrujena. Tožničin odnos do toženca se je po Gorazdovem rojstvu ohladil. Tudi kadar

toženca cel dan ni bilo doma, se ga tožeča stranka ni razveselila. Toženec se je s tem sprijaznil.

Prav tako toženec ostro zanika, da bi nad otrokom izvajal psihično nasilje ali z otrokom manipuliral in izvajal pritisk nad njim. Gorazda ima zelo rad in ga ne bi nikoli prizadel ali mu storil kaj hudega. Vedno je skrbel zanj. Vsak dan je zjutraj vstal ob 5. uri, da se je uredil za službo, medtem ko je tožnica še spala. Gorazda je zbudil ob 6. uri in ga pripravil za v vrtec (umil, oblekel, nahranil). Tožnica je ob 6. uri že odšla od doma v službo v Ljubljano, zato je Gorazda tudi peljal v vrtec, v tednu, ko je delal dopoldne, ga je v vrtec tudi prišel iskat, če pa je delal popoldne, je Gorazda v vrtcu prevzela tožnica. Ko je prišel popoldne domov, se ga je Gorazd vedno razveselil, tudi pred spanjem sta se vedno pogovarjala. Toženec je tudi vedno, če je bilo možno, skuhal Gorazdu kosilo. Ko je Gorazd zbolel, je tudi toženec vzel bolniško, vedno pa sta ga skupaj s tožnico tudi peljala k zdravniku.

Tako nikakor ne vzdržijo navedbe, da je tožnica za Gorazda večinoma sama skrbel. Gre za neresnico z očitnim namenom, da tožnica očrni toženca. Toženec se je zelo veliko ukvarjal z Gorazdom.

Kot že omenjeno, se tožnica ne drži veljavnečasne odredbe. Že pred tem je tožencu pojasnila, da ne bo spoštovala dogovora, sklenjenega na CSD v zvezi s stiki, in sicer iz razloga, ker se je tako odločila. Toženec je vselej prišel po Gorazda in ga pripeljal nazaj takrat, ko je zahtevala tožnica. Boji se, da če se ne bi podredil njenim samovoljnim

pravilom, Gorazda sploh ne bi več videl. Tudi na CSD so tožnici pojasnili, da se mora držati začasne odredbe, prav tako je tožnici pojasnila mediatorica, ki posreduje v zvezi z delitvijo premoženja, da se morajo stiki izvrševati in nadomeščati.

Toženec ne vidi nobenega posebnega razloga, zakaj Gorazd ne bi smel med vikendom prespati pri njemu. Razlogi, ki jih navaja tožnica, so plod njene domišljije. Toženec si želi, da bi bila z Gorazdom več skupaj. Tudi iz mnenja CSD Mengeš izhaja, da Gorazda pravdni stranki vsak zase ne ogrožata.

Ko sta skupaj, Gorazd toženca vpraša, ali gresta v Mengeš ter pove, da je tam njegov dom ter da ima v Mengšu »prijateljčke«. Gorazd mu večkrat pove, da ga ima rad, oče mu z dejanji in besedami vrača ljubezen. Večkrat mu je rekel, da si želi več časa preživeti z njim in ko mine dodeljen čas, toženca vpraša, če lahko ostaneta skupaj še nekaj časa. Nikakor ne drži, da bi se Gorazd očeta bal.

Toženec ni nikoli rekel, da bo Gorazda odpeljal brez mamice v Slavonijo, tega tudi ni rekel Gorazdu. Oče na sina ne izvaja nikakršnih pritiskov, ne govori grdo o tožnici, poskuša zgolj odgovoriti na zastavljena vprašanja Gorazda, ki ne razume, zakaj niso več skupaj in si želi, da bi bili.

Toženec nikoli ne gre iskat otroka na dom matere, saj mu tožnica tega ne dovoli, vedno pripelje otroka pred blok. Tožencu je vseeno, kje prevzame otroka, le da lahko preživi čas z njim. Sicer pa tožnica in Gorazd živita s starši tožnice, s katerima se toženec ne razume, saj mu od vsega začetka odnosa s

tožnico nista bila naklonjena.

Tožena stranka se strinja z ugotovitvami in odločitvijo sodišča glede preživnine. Toženec se ne izogiba plačilu preživnine za Gorazda. Tožnica pretirava v svoji oceni stroškov. Sicer pa se tožnica v pritožbi sploh ne spušča v preživninske zmožnosti toženca, ne upošteva stroškov, ki jih ima toženec s stanovanjem, ki ga poleg vsega zahteva še v svojo uporabo, zaradi česar bo, v kolikor bi bila tožnica uspešna, imel še stroške z najemom drugega stanovanja. Poleg tega pa tudi sedaj ni predložila dokazov glede kreditne obveznosti.

Prav tako se toženec strinja z odločitvijo sodišča glede zavrnitve predloga za izrek denarne kazni.

Na koncu mora toženec opozoriti še na kronologijo dogajanja, in sicer na dejstvo, da se je tožeča stranka najprej strinjala z dogovorom, sklenjenim na CSD, potem je navajala, da naj oče ne bi znal poskrbeti za Gorazda ter da naj bi Gorazda želel odpeljati v Slavonijo, nato pa toženo stranko ovadila zaradi domnevnega nasilja in spolnega nadlegovanja. Jasno je, da tožena stranka uporablja vsa sredstva, da Gorazda odtuji očetu.*

Glede na vse navedeno tožena stranka predlaga, da Višje sodišče pritožbo tožeče stranke v celoti zavrne, tožeča stranka pa povrne toženi stranki priglašene stroške tega postopka.

SINIŠA KOLARIČ

po pooblaščenki

---

* Pogosto se zgodi, da se ženski, ki prijavi nasilje nad sabo ali nad otrokom, očita, da je podala prijavo zaradi maščevanja ali za lažjo dosego svojih ciljev, še posebno če poda prijavo ob razvezi. Zato je potrebno vedno znova poudariti, da so lažne prijave na področju vseh oblik nasilja izjemno redke. Anton Toni Klančnik¹⁰, do nedavnega vodja oddelka za mladoletniško kriminaliteto na Generalni policijski upravi, pravi, da so na policiji v zadnjih 23-ih letih obravnavali in dokazali le eno lažno prijavo. Drži pa, da se kar nekaj prijav nasilja zgodi prav ob končanju partnerskega razmerja, kar je razumljivo. Žrtev nasilja se ponavadi opogumi prijaviti nasilje, šele ko se odloči, da bo partnerja zapustila. Žrtve veliko težje in zato tudi redkeje prijavljajo nasilje v času, ko so še v odnosu s partnerjem. Trditev, da se želijo ženske s prijavo maščevati, zato ni le napačna, temveč tudi nevarna, saj lahko služi kot izgovor za povzročitelja nasilja, da mu ni potrebno sprejeti odgovornosti za svoje vedenje. To vidimo tudi v Siniševem primeru.

Odvetniška družba
Kovač-Zemnik d. o. o.
Jakopičeva 113
1000 Ljubljana

TOŽEČA STRANKA: Ana Mlinar Kolarič

TOŽEČA STRANKA: Siniša Kolarič

ODGOVOR NA TOŽBO

tožene stranke

---

¹⁰ V: Igor Dernovšek. Do otrok tudi z lažnimi prijavami nasilja. V: Dnevnik, 6. 10. 2016.

zaradi tožbe zaradi razveze zakonske zveze, zaupanja mld. otroka v varstvo in vzgojo, preživljanja ter stikov.

Tožena stranka Siniša Kolarič prereka tožbene navedbe v tožbi Ane Mlinar Kolarič, če se z njimi izrecno ne strinja, na tožbo pa odgovarja, kot sledi:

I.

Tožena stranka se strinja, da se zakonska zveza pravnih strank razveže. Ostro pa prereka tožbene navedbe, da naj bi nad tožečo stranko izvajala kakršnokoli nasilje.

V zakonski zvezi je bila tožeča stranka dominantna v odnosu, vedno je počela, kar je želela, v odnosu je bila v podrejenem položaju tožena stranka. Tožena stranka je s tožečo stranko ravnala spoštljivo, upoštevala je njene želje, nesoglasja je tožena stranka poskušala rešiti z dialogom, če je bila tožeča stranka na dialog pripravljena. Ne drži, da naj bi toženec v odnosu zlorabljal svojo moč, da naj bi tožečo stranko krivil za vse, jo kritiziral in poniževal.

Tožeča stranka je bila pogosto utrujena. Tožena stranka je utrujenost razumela in ji zato pomagala pri vseh hišnih opravilih, kot so kuhanje, pranje perila, sesanje, pomivanje posode, obešanje perila, skrb za vrt ...

Tožeča stranka se je do tožene stranke čustveno in spolno ohladila, kar je tožena stranka občutila, vendar se je s tem sprijaznila in nikakor ni izvajala spolnega

nasilja nad tožečo stranko! Tožeča stranka je zoper toženo stranko sprožila vrsto pravnih postopkov, vložila je tudi kazensko ovadbo, s katero utemeljuje tudi to tožbo. Tožena stranka meni, da je tožeča stranka s kazensko ovadbo želela zgolj opravičiti svoj nenapovedani in nenaden odhod iz skupnega bivališča pravnih strank na način, da je obremenila toženo stranko. Dne 2. 10. 2013 je namreč tožnica otroka odpeljala, ne da bi tožencu karkoli omenila.

Kazenska ovadba je bila sicer Okrožnemu državnemu tožilstvu odstopljena s poročilom na podlagi 10. odstavka 148. člena ZKP, kar pomeni, da policija ni našla dovolj ustreznih dokazov, s katerimi bi potrdili storitev kaznivega dejanja.

II.

Tožena stranka preroka navedbe tožeče stranke, da naj bi predvsem ona prevzemala skrb za mld. Gorazda Kolarič, tožena stranka pa naj ne bi veliko sodelovala pri negi otroka.

Tožena stranka je vedno poskrbela za mld. Gorazda Kolariča ...¹¹

Tako nikakor ne vzdržijo navedbe, da je tožnica večinoma sama skrbela za mld. Gorazda in da naj toženec ne bi sodeloval pri negi otroka. Kot tudi ne držijo navedbe tožeče stranke, da bi mld. Gorazda ignoriral ter se norčeval iz njegove hoje ter da bi z mld. Gorazdom grdo govoril ali ga ščuval proti tožeči stranki. Toženec se je zelo veliko ukvarjal z Gorazdom, zato sta zelo navezana en

---

¹¹ Na tem mestu se ponavljajo opisi iz prejšnjega dokumenta, zato jih tu izpuščamo.

na drugega.

III.

Tožena stranka v celoti prereka tudi navedbe tožnice, da naj bi ji omejeval stike, jo nadzoroval, jo silil v spolne odnose, ji pregledoval telefon in torbico.

Tožeča stranka je velikokrat hodila zgodaj spat, kljub prošnjam tožene stranke, da preživita večere skupaj, sklicevala se je na utrujenost. Tožena stranka tožeči ni nikoli ničesar prepovedovala, za nič je ni prikrajšala, tožeča stranka je imela popolno svobodo pri odločanju in gibanju ter stikih s komerkoli.

Tožeča stranka očitno poskuša prepričati sodišče, da do nje toženec ni imel ustreznega odnosa tudi z navedbami, da naj bi toženec izvajal ekonomsko nasilje. Tožeča stranka je imela od oktobra 2010, ko je toženec zaradi tega, da bi bilo za mld. Gorazda kar najbolje poskrbljeno, odpovedal pogodbo o zaposlitvi v Firma d. o. o. in se zaposlil v Podjetje d. o. o. v Mengšu, precej višjo plačo kot tožena stranka. Toženec kot delavec v Podjetje d. o. o. prejema plačo približno 630,00 EUR mesečno, stroški za stanovanje so bili v času skupnega bivanja v izključni domeni tožene stranke, prav tako je tožena stranka poravnala mesečne stroške vrtca za mld. Gorazda, približno 220,00 EUR mesečno. Kot že rečeno, tožeča stranka je imela vedno dostop do denarja, tako svojega kot njegovega.

IV.

Tožena stranka zanika, da naj bi komunicirala s tožečo stranko preko mld. Gorazda ter še navaja, da meni, da prav tožeča stranka komunicira z njo preko mld. Gorazda. Na prvem stiku, ki sta ga imela tožena stranka in mld. Gorazd za vikend po izdaji začasne odredbe, je bilo mld. Gorazda npr. strah prespati pri očetu, ker mu je tožeča stranka rekla, da ne sme prespati pri očetu.

V.

Tožena stranka je mnenja, da sta oba s tožečo stranko primerna, da se jima mld. Gorazd zaupa v varstvo in vzgojo. Ker pa tožeča stranka ne bi mogla vedno poskrbeti za varstvo mld. Gorazda, se strinja s predlogom tožeče stranke, da se mld. Gorazd zaupa njej v vzgojo in varstvo.

VI.

Tožena stranka se ne strinja s predlaganim načinom izvrševanja stikov, kot jih tožeča stranka predlaga v tožbi. Meni, da tako predlagani stiki tudi niso v korist otroka.

Gorazd je na očeta zelo navezan, prav tako je na sina navezan oče. Gorazd tožencu večkrat pove, da ga ima rad, oče mu z dejanji in besedami vrača ljubezen. Večkrat mu je rekel, da si želi več časa preživeti z njim. V kolikor se pravdni stranki ne bosta mogli dogovoriti glede stikov, tudi glede časovnega trajanja, bo tožena stranka primorana vložiti nasprotno tožbo. Tožena stranka se načeloma strinja, da za čas bolezni otroka stik odpade,

vendar pa ga je potrebno po tem nadomestiti. Tožena stranka je mnenja, da bi izmenično preživljanje dopusta in praznikov mld. Gorazda z očetom in enkrat z materjo, najbolj zagotovilo koristi mld. Gorazda.

VII.

Tožeča stranka je mnenja, da tožeča stranka pretirava v oceni mesečnih stroškov za otroka. Toženec se ne izogiba plačilu preživnine za mld. Gorazda, vendar meni, da je tožeča stranka mesečne stroške za mld. Gorazdom ocenila bistveno previsoko ter jih sam ocenjuje bistveno nižje. Tožena stranka še dodaja, da je njena plača cca 600,00 EUR/mesec in toženec ni zmožen plačevati preživnine v znesku, kot ga predlaga tožeča stranka.

SINIŠA KOLARIČ

URADNI ZAZNAMEK

o izjavi osumljenca

sestavljjen na podlagi 6. odstavka 148. člena Zakona o kazenskem postopku, **v prostorih Policijske postaje Mengeš** zaradi suma, da je Siniša Kolarič storil kaznivo dejanje Nasilje v družini po čl. 191/I KZ-1B in Posilstvo po čl. 170/I in IV, v zvezi s 34.čl. KZ-1B.

Osumljeni Siniša Kolarič je bil seznanjen, katerega kaznivega dejanja je osumljen in kaj je podlaga za sum.

Po pravnem pouku je osumljenec izjavil, da si

ne bo vzel zagovornika.

Na postavljena vprašanja osumljenec navaja naslednje podatke:

Ime in priimek, (vzdevek): Siniša Kolarič

Datum rojstva: 15. 3. 1973

Kraj rojstva: Slavonski Brod

Stalno bivališče: Ulična 1, Mengeš

Začasno bivališče: /

Državljanstvo: Slovensko

Poklic: elektrotehnik

Zaposlen: Podjetje d. o. o.

Družinske razmere: poročen, oče enega otroka

Ali je pismen: Da

Izobrazba: srednja strokovna

IZJAVA:

Pokaže se mu vsebina prijave in zbrana obvestila. Pove, da je bilo na začetku njune zveze vse v redu. Večinoma se ji je podrejal, Ana se ni nikoli podrejala. Ana ni šla rada kam ven, na zabavo ali drugam, raje je šla v naravo. Zato sem pogosto tudi jaz ostal doma ali pa jo prosil, da kam greva.

Ana je bila vedno finančno neodvisna, vedno je imela vse. Nikoli ji nisem govoril, kaj naj dela, vedno je delala vse po svoje. Tudi šla je, kamorkoli je hotela in se družila, s komerkoli je želela.

Med nama je kasneje prišlo tudi do nesoglasij, predvsem je bila za to kriva Ana. Jaz nisem pijanec ali nasilnež, ne dobivam se z drugimi ženskami. Nikoli nisem pretepal Ane. Kadar sva

se sprla, sva se vsak bolj zaprla vase. Včasih sem bil bolj vase zaprt kakšen dan ali dva, včasih pa sva se takoj pobotala, se pogovorila in je bilo vse v redu.

Njena starša me nista nikoli sprejela. Že na začetku sta kazala, da me ne marata. Ana ju je tudi zelo upoštevala, kaj sta ji rekla. Večkrat sem ji rekel, da je poročena z mano, ne z njima in naj upošteva mene.

Na vprašanje, ali ji je kdaj preprečeval stike s starši, pove, da nikoli. Večkrat na mesec sta jih skupaj obiskala.

Glede denarja pove, da je včasih zaslužil več, potem pa je imela ona večjo plačo kot on. Iz njene plače se je odplačeval kredit, z njenim denarjem sta kupovala tudi hrano. Iz njegove plače so se plačevale položnice. Glede avta pove, da sta ga kupila s skupnim denarjem in da se je z njim vedno vozil on, saj se Ana ni želela voziti z novim avtom.

Glede sina pove, da sta se z njim ukvarjala oba. Morda on celo več, saj je bila Ana vedno utrujena, on pa ni nikoli utrujen.

Glede spolnosti pove, da si Ana po rojstvu sina ni več želela tako pogostih spolnih odnosov, kot sta jim imela na začetku zveze. Ni res, da je hotel Ano posiliti, želel si je le malo nežnosti, ona pa si to napačno razlaga.

Glede še enega otroka pove, da je res, da ji je dejal, da si želi še enega otroka. Že na začetku zveze ji je povedal, da si želi, da imata veliko družino, z vsaj tremi otroki. Ana je na začetku zelo dvomila, če bi imela otroka, ves čas je iskala izgovore, na primer, da mora dokončati faks, da mora dobiti službo

in podobno. Potem si je premislila in je povedala, da si želi otroka. Ampak pred tem so minevala leta, on pa se je prilagajal. Vsa ta leta ga je imela za norca. A ji je vseeno ves čas stal ob strani.

Do nesporazumov je prihajalo tudi zato, ker Ana ni želela veliko spolnih odnosov, on pa si je želel nežnosti. Velikokrat ga je odklanjala in je zato prišlo do nesoglasij.

Enkrat je Ani rekel, da si želi še enega otroka, da je že toliko stara, da morata malo pohiteti, če želita imeti tri otroke. Takrat mu je Ana jasno povedala, da si otroka ne želi, ni pa povedala, točno zakaj. To ga je prizadelo in se je zaprl vase. Povedal ji je tudi, da so kontracepcijske tablete škodljive za zdravje, saj so hormonske in da je bolje, da jih ne jemlje, zato jih je odstranil.

Sedaj se Ana noče pogovarjati z njim. On se želi pogovoriti z njo o sinu, stanovanju in takšne reči. Rad bi le, da se z Ano lepo pogovorita in da pobotata in da živijo še naprej skupaj kot normalna družina.

Ona mu ne dovoli, da bi se dobil s sinom. Boli ga, da ga Ana popolnoma.

Vsebina uradnega zaznamka je bila prebrana. Nima nikakršnih pripomb.

Osumljenec:

Siniša Kolarič

Kriminalistka:

Teja Drobnik

20. 2. 2014

Svetovanje

Z Ano govoriva o njenih občutkih, ki so se ji pojavili ob prebiranju dokumentov. Povedala je, da je prvi večer, po tem, ko je vse skupaj prebrala, zaspala v solzah. Drugo jutro jo je žalost nekoliko minila in je bila bolj kot ne jezna.

Povedala je, da je bila na centru za socialno delo pri soc. delavki Mateji Klopčič. Med drugim sta govorili o napačnih podatkih, ki jih je v mnenju za sodišče navedel g. Zenit. Gospa Klopčič meni, da nima kaj izgubiti, če se obrne na direktorico centra, zato se je Ana odločila, da to tudi naredi.

Govorili sva tudi o tem, kako naj poskuša doseči, da se bo bivši mož umaknil iz skupnega stanovanja, da ga bo lahko prodala. Kot možnosti sva omenjali neformalni pogovor z obema odvetnikoma, morda tožba za najemnino.

Klicala bo tudi na Okrožno državno tožilstvo in se dogovorila za pogovor. Želi jim še sama povedati, kaj je doživljala, saj je policija oddala na tožilstvo le poročilo*, ne pa kazenske ovadbe.

Ker se ji občasno zdi, da ji zmanjkuje moči in da se bije z mlini na veter, sva pogledali, kaj vse je že dosegla. Meni, da je njen največji uspeh to, da je zapustila Sinišo. Zaveda se, da to ni bil enostaven korak in da je to, da je prepoznala nasilje, velik uspeh. Meni, da je tudi zelo uspešno uspela pomiriti Gorazda. Prej se je je ves čas oklepal in kazal znake strahu, zdaj pa je postal bolj sproščen in kaže večji občutek varnosti.

Pove, da ima Siniša danes samostojni pogovor z mediatorko. Če bi pristal na prodajo stanovanja, bi bilo super, a Ana meni, da ni veliko možnosti. V ponedeljek sta imela četrtič mediacijo. On je vztrajal na tem, naj Ana umakne zahtevo za prepustitev stanovanja. Ugotavlja, da mora spremeniti cilj, ki si ga je zastavila za mediacijo. Na začetku mediacije si je za cilj postavila, da se konstruktivno dogovorita okoli stanovanja. Zdaj je njen cilj samo še to, da je škoda čim manjša. Največja škoda bi ji bila povzročena, če mož ostane v stanovanju,

ne plačuje stroškov, ona pa še vedno odplačuje kredit za to stanovanje. Svoj cilj si je torej postavila tako, da bi odplačala kredit za stanovanje, kar pa bi bilo možno le s prodajo stanovanja.

---

* Policija po prejeti ovadbi zbira dokaze in ugotavlja, ali obstaja sum, da se je zgodilo kaznivo dejanje (nasilje v družini je kaznivo dejanje po 191. členu Kazenskega zakonika). Če ugotovi, da ni dovolj dokazov, poda na tožilstvo zgolj poročilo in ne kazenske ovadbe. To ne pomeni, da se nasilje ni zgodilo, pomeni zgolj to, da policije ni uspela zbrati dovolj dokazov za vložitev obtožnice.

---

23. 2. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

mož je sporočil mediatorki, da potrebuje še nekaj dni za odločitev glede prodaje stanovanja, saj si želi ogledati še nekaj stanovanj. Svojo odločitev ji bo sporočil jutri. Z mediatorko sta se dogovorila, da bo to sporočil tudi meni, česar seveda ni storil. Recimo, da upanje še ostaja. Današnje srečanje z mojo odvetnico odpade, tako da bo potrebno počakati glede zadev, o katerih sva govorili v petek. Drugi teden pa sem dogovorjena z direktorico CSD Mengeš glede napake, zapisane v mnenju za sodišče.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

hvala za sporočilo. Tudi jaz upam, da je dobra novica, da vaš mož ni rekel, da se ne strinja z mediacijo. Ta čas, ko čakate, da se stvari premaknejo naprej, pa boste lahko izkoristili zase in za sina. Upam, da bo direktorica centra za socialno delo slišala, kar ji želite

sporočiti, in da bo to prineslo izboljšave za vas (in tudi za druge v podobni situaciji).

Lep pozdrav.

Klavdija

5. 3. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes sem bila na CSD Ljubljana pri ge. Zaplatil, ki je nadomestila gospo Novak iz CSD Mengeš.

Svetovala mi je, naj poizkusim pri direktorici CSD Mengeš pridobiti dve zadevi. Prva je natančna ocena ogroženosti. Na timskem sestanku namreč nismo podali ocene ogroženosti od 1 do 3, temveč je zgolj zapisano, da sva s sinom ogrožena. Zato predlaga, naj poizkusim dobiti še dodaten dokument z oceno ogroženosti. S tem dokumentom lahko odvetnica urgira za postopek prepustitve stanovanja.

Predlagala je tudi, naj zahtevam, da popravijo zadnje mnenje g. Zenita, saj je zopet napisano dvomljivo. Sodišče lahko namreč razume, da priporoča stike vsak vikend.

Želim vas vprašati za mnenje. Kako naj predlagam stike pri direktorici? Seveda ne morem reči, da naj črtajo tiste od petka do nedelje, predvidevam, da bo želela slišati, kakšni stiki bi se zdeli smiselni meni.

Glede mediacije se mož še vedno ni zjasnil. Ta teden sem ga dvakrat po stikih s sinom vprašala, kako se je odločil, pa ni dal jasnega pogovora. Danes me je poklical, ker me je želel nekaj vprašati in sem mu spet zatežila, kako se je odločil, pa pravi, da mora najprej govoriti z mediatorko. Vprašala sem ga, v čem je težava in s katerim delom dogovora se ne strinja. Rekel je, da se strinja z vsem, ampak mora prej govoriti z mediatorko. Na zadnji mediaciji je rekel, naj na spletu objavim oglas za stanovanje.

Dogovorila sva se, da mi v ta namen pošlje fotografije stanovanja. Zdaj pravi, da ne more narediti dobrih fotografij in naj uporabim kakšne stare. Skrbi me, da ni to spet nek trik. Da bo objavo prodaje stanovanja nekje izkoristil meni v slabo. Sploh ne vem, kako bi to naredil, ampak njemu nikoli ne zmanjka idej.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

danes sem ponovno prebrala zapisnik multidisciplinarnega tima. Na tretji strani, kjer je ocena ogroženosti, piše: »Ocena ogroženosti: Člani tima smo mnenja, da gre za ogroženost ...« Dobila sem vtis, da je prav zmanjkala ocena ogroženosti. V mojem osebem zapisu nisem našla informacije, kaj smo dorekli, domnevam, da smo se ravno takrat pogovarjali, za kakšno stopnjo ogroženosti gre (1- osnovno, 2- srednjo, 3- visoko). Ali se vi morda spomnite kakšnega od teh izrazov? Da bi govorili o stopnji ogroženosti in kaj smo dorekli? Jaz se žal nič točnega ne spomnim. Moji domnevi sta dve: ali o tem sploh nismo govorili ali pa je bila debata, za kakšno stopnjo ogroženosti gre, kajti včasih članice in člani tima nismo poenoteni okoli tega in debatiramo. Pripravila in poslala vam bom dve strani iz Kaljenja, strokovnega glasila Skupnosti centrov za socialno delo. Tam je kratek opis za vsako od stopenj ogroženosti. Tako boste lažje govorili z direktorico centra. Sprašujete tudi, kaj naj poudarite na pogovoru z direktorico. Meni se zdi pomembno, da si poskušate odgovoriti na takšna vprašanja:

Kako vi razumete zadnje mnenje od Zenita, kakšne interpretacije so po vašem mnenju možne, ko ga bodo prebrali na sodišču?

Kakšne stike vi vidite kot primerne za Gorazda in jih predlagate?

Kakšne stike predlaga Gorazdov oče?

Kakšne stike predlaga za Gorazda CSD?

Direktorica ne daje mnenja o stikih, če ona ni hkrati strokovna delavka, ki dela na konkretni zadevi.

Direktorici lahko poveste o tem, da so strokovne delavke zaznale nasilje ter z vami izdelale načrt varnosti in načrt dela, da je bil izpeljan multidisciplinarni tim in da strokovni delavec, ki je delal na predlogu stikov, vaše in sinove ogroženosti ni upošteval ter ni dal nobenega predloga za postopno uvajanje stikov. Povejte za napačen podatek v mnenju, da dlje časa trajajoči stiki potekajo, čeprav dejansko niso potekali in da je v dodatnem mnenju ponovno dvoumno napisal, kako naj bi stiki potekali.

Razumljivo je, da vaš mož zavlačuje z vsem skupaj. Domnevam, da je njegov namen, da se čim manj ukvarja z vsem skupaj in da si pridobi čim več časa. Tako je zanj najceneje. Če vi menite, da je prodaja stanovanja za vas v redu možnost, ali je možno, da greste stanovanje sami fotografirati, ko ga ni doma? Kakšne ideje imate, kako bi mož lahko obrnil proti vam prodajo stanovanja? Ali lahko vi sporočite mediatorki, da želi mož govoriti z njo in jo prosite, če ga ona pokliče? Predvsem pa, ali menite, da vam je v korist, če to naredite? Imam občutek, da moj mail nima ravno repa in glave ... Bova skupaj vnesli smisel in naredili načrt ...

Pišite mi ali pokličite, kot vam je lažje.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

sem 99 %, da nismo določili ocene ogroženosti na multidisciplinarnem timu. Vem, da ste mi o tem govorili pred timom, na samem sestanku pa nismo govorili o tem.

Zavedam se, da direktorica ne more dati mnenja, verjetno pa ga lahko preda strokovni osebi, ki mnenje izdelata. Trenutno nadomešča g. Zenita oseba, ki hkrati nudi osebno pomoč možu. Torej bo pogovor z direktorico tudi priložnost, da ji predlagam, naj dodelijo nekoga drugega.* Bom še premislila, kako jutri vse skupaj povedati. Moram še enkrat preštudirati, kaj ste zapisali. Ker sem v

službi, sem lahko le na hitro preletela vaš odgovor in vam le na hitro odgovarjam.

Prodaja stanovanja je seveda v mojem interesu, ampak svojemu možu ne zaupam, ker je ob tem, ko je rekel, da naj dam oglas, povedal še nekaj laži - da nima računalnika in da so fotografije slabe. Jutri bom še enkrat vprašala odvetnico, če me lahko objava oglasa kje ovira. Mož pa mi je sporočil, da je mediatorica do četrтка na smučanju.

Toliko za enkrat.

Hvala in lep pozdrav.

Ana

---

* Pri delu na področju nasilja v družini je nujno, da poteka na način, da isti strokovni delavec ali delavka ne dela hkrati s povzročiteljem in tudi z žrtvijo nasilja. To je pomembno iz več razlogov, eden bistvenih pa je, da se le tako lahko ustvari potrebno zaupanje med uporabnikom_co in strokovnim delavcem_ko.

Pozdravljeni,

na vaš spomin se zagotovo lahko zanašava, tako da povejte direktorici, da smo člani in članice tima pozabili narediti oceno ogroženosti in vas je sedaj na to opozorila strokovna delavka na CSD Ljubljana. Ste že dogovorjeni za pogovor z direktorico? Pripenjam vam še odlomek iz kaljenja, o treh stopnjah ocene ogroženosti.

Lep pozdrav.

Klavdija

Ocena ogroženosti

Osnovna stopnja ogroženosti

Povzročitelj nasilja: grozi, delno prevzema odgovornost za svoje nasilno vedenje, kaže pripravljenost za sodelovanje z institucijami, ni novih izbruhov nasilja.

Žrtev nasilja: meni, da povzročitelj nasilja groženj ne bo uresničil, ni socialno izolirana, ima potrebne informacije o možnostih zaščite, ne boji se, meni pa, da bi se moral povzročitelj nasilja vključiti v obravnavo.

Socialna mreža: sorodnice in sorodniki, sosede in sosedje, prijateljice in prijatelji in delovna organizacija ne opravičujejo nasilnega vedenja. Žrtev nasilja ima podporo socialne mreže pri ukrepanju ob morebitnih ponovnih izbruhih nasilja.

Srednja stopnja ogroženosti

Povzročitelj nasilja: grozi, da bo poškodoval ali ubil družinske člane ali sebe. Žrtev meni, da je povzročitelj nasilja sposoben grožnje uresničiti. Povzročitelj nasilja ne prevzema odgovornosti za svoje vedenje in odgovornost za nasilno vedenje preлага na žrtev ali na okoliščine. Nasilje traja dlje časa, njegova intenzivnost in pogostost se povečujeta.

Žrtev nasilja: je prestrašena in na podlagi prejšnjih izkušenj verjame, da bo povzročitelj nasilja grožnje uresničil. Načrtuje odhod, a nima izdelanega varnostnega načrta.

Socialna mreža: prisotni so rizični psihosocialni dejavniki (brezposelnost, alkoholizem, revščina, stanovanjska problematika itn.), vendar socialna mreža žrtvi daje podporo za dejavnosti, ki jih bo izpeljala za izhod iz nasilja.

Visoka stopnja ogroženosti

Povzročitelj nasilja: Odkrito grozi in se nasilno vede, ima orožje, ne prevzema odgovornosti za nasilje in ga ne zanimajo spremembe. Ima zgodovino nasilnega vedenja. Pogostost in intenzivnost nasilja se stopnjujeta. Opaziti je osebne lastnosti, ki kažejo na obsesivno, sadistično ali psihopatsko osebnost.

Žrtev nasilja: občuti izrazit strah pred povzročiteljem nasilja, na podlagi prejšnjih izkušenj je prepričana, da je povzročitelj nasilja sposoben uresničiti grožnje, da bo poškodoval njo ali otroke. Žrtev nasilja nima izdelanega varnostnega načrta, opazne so strategije preživetja, ki blokirajo dejavnost žrtve.

Socialna mreža: prisotni so visoko-rizični psihosocialni dejavniki (kronična brezposelnost, duševna bolezen, alkoholizem, narkomanija, smrt v družinskem krogu, kronične bolezni, posttravmatska stresna motnja), žrtev nasilja nima podpore v okolju.

Vir: Svetičič, T. H.; Horvat, D.; Hrovatič, D.; Premzel, F. et al (2010). Strokovna izhodišča za delo z odraslimi žrtvami in povzročitelji nasilja v družini za strokovne delavce centrov za socialno delo. *Kaljenje*, letn. 5, št. 10, str. 38-95. Ljubljana: Skupnost centrov za socialno delo.

Pozdravljeni,

glede na opise stopenj ogroženosti, bi rekla, da gre pri meni za osnovno stopnjo ogroženosti. Z direktorico sem dogovorjena jutri ob 14.30, kasneje pa še z odvetnico.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

odgovarjam zelo na kratko, ker sem med svetovanji.

Ne strinjam se, da gre v vašem primeru za osnovno stopnjo ogroženosti. Pri osnovni stopnji ogroženosti je pomembno dvoje, in sicer, da povzročitelj nasilja sprejema odgovornost za povzročeno nasilje in da se nasilje v odnosu ni stopnjevalo. Siniša nasilje zanika, torej tudi ne priznava odgovornosti za nasilje. Prav tako se je nasilje v vašem primeru zelo stopnjevalo.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

ja, imate prav. Odgovornosti za svoje nasilje Siniša definitivno ne priznava. Zdel bi se mi že napredek, če bi sploh prepoznal, da je mnogo tega, kar je delal, nedopustno. Še sama ne vem, ali laže ali sam sebi verjame, da je bilo vse v najlepšem redu.

Lep pozdrav.

Ana

10. 3. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

bila sem na pogovoru pri direktorici CSD. Bila je kar težka sogovornica. Glede Zenitovih mnenj za sodišče je rekla, da je Zenit pač neroden v zapisih in če bi bil še pri njih v službi, bi se z njim pogovorila, kaj je mislil s tem zadnjim mnenjem. Ker pa je šel drugam, ne ve, kaj naj naredi. Na koncu je rekla, da bo pregledala dokumentacijo in se posvetovala s strokovnimi sodelavci. Predvsem pa je poudarjala, naj to urejam na sodišču, ker so na centru s tem zaključili. Rekla je, da je škoda, da nisem že prej prišla k njej. Zraven pa mi je povedala še, da sem se spravila na center za socialno delo, ker se je lažje spraviti na njih, kot na sodišče. To je letelo na moj ugovor na prvo napačno mnenje za začasno odredbo. Ko sem ji povedala, da sem se na centru počutila neslišano, je

odvrnila, da tako mislim le zato, ker niso upoštevali moje želje. Ko sem jo vprašala glede ocene ogroženosti, me je najprej vprašala, kaj pa mi tam ni všeč. Zdelo se mi je hinavsko, ker se je videlo, da ne bo nič naredila, da nima namena karkoli narediti, a je hkrati sporočala, kot da *ne more* ničesar narediti, da ima zvezane roke, saj gospoda Zenita ni več na centru ... Rekla mi je, da sta zapisnik tima in ocena ogroženosti narejena na podlagi tega, kar sem povedala. Razložila sem ji, da je ga. Novak opravila pogovor tudi z možem in da je naredila oceno na podlagi vsega skupaj. Zanimivo se mi zdi, da je tudi g. Zenit rekel, da je vse narejeno na podlagi tega, kar sem jaz povedala. Kot bi hoteli name preložiti odgovornost. Ne vem, ali strokovni delavci sploh vedo, na podlagi česa se postavi oceno ogroženosti.

Težko na hitro povzamem skoraj uro trajajoči sestanek, ne vem pa, če bo kakšen rezultat. Vseeno mi ni žal, da sem povedala svoje mnenje. A bila sem jezna zaradi odziva. Hkrati pa tudi žalostna, da v bistvu nisem mogla nič spremeniti. Dala sem vse od sebe, a nisem dosegla cilja, ker sogovornica ni imela posluha.

Na sestanku pri odvetnici sem padla na realna tla. Glede stikov je povedala podobno kot vi. Njeno mnenje je, da sodišče ne upa ničesar narediti po svoje, zato bodo sledili mnenju centra. Upam, da bodo zapis v mnenju razumeli, kot da so stiki vsak drug vikend. Moja odvetnica je ta dvoumen zapis namreč razumela tako, da bo sin vsak vikend pri možu.

Na odgovore moževe odvetnice ne bova odgovarjali, ker ni smiselno. Glede stanovanja, odvetnica upa, da se bo to vprašanje rešilo na mediaciji, če pa ne bo šlo, bova potem ukrepali. Navedla je kar nekaj možnih ukrepov. Če sem jo prav razumela, tožba za delitev premoženja sploh ne bi bila potrebna, če bi jaz zahtevala le polovico in ne več, ker po zakonu tako pripada polovica vsakemu.

Toliko na hitro.

Lep pozdrav.

Ana

Dobro jutro,

mislím, da se je svet premaknil naprej ravno na način, da so ljudje, ki so razumeli, razlagali stvari ljudem, ki so jih razumeli bolj počasi. In čeprav ti drugi ljudje niso izrazili navdušenja nad slišanim, so vseeno kaj slišali - tako se dogajajo spremembe.

Tudi mene veseli, da ste uspeli povedati direktorici, kar ste si zastavili. In super bi bilo, če ji je uspelo kaj od povedanega tudi zares slišati.

Mislím, da sodišče ne bo bralo predloga na način, da so stiki vsak vikend. Običajno je, da so stiki vsak drugi vikend. Če vas skrbi, da bi ga vseeno brali tako, lahko prosite direktorico, naj center napiše sodišču pojasnilo, kako je bilo mišljeno. Naj najprej še sami razmislijo, ali lahko kaj naredijo ali ne, kasneje pa jim lahko predlagate tudi to možnost. Z gospodom Zenitom bi pa lahko, kljub temu da ni več na njihovem centru, direktorica vseeno govorila o napaki, razen če je šel gospod Zenit v poklic, kjer ne bo več izdajal (nenatančnih) mnenj. Res mi je zanimiva ta močna človeška potreba, da se branimo, da najdemo vse druge razloge in razlage, le da se ne bi ukvarjali tudi s svojim delom. Se pač ne morem strinjati z mnenjem direktorice, da pritiskate na CSD, ker je to lažje, kot da bi pritisnili na sodišče. Res čudna misel. Držim pesti za mediacijo. No, bolj za razum vašega moža ... Če pa tega ne bo, pa vem, da vaš razum zelo dobro deluje in da boste, pa čeprav po težji poti, prišli do cilja.

Lep dan vam želim.

Klavdija

11. 3. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

klicala me je mediatorka in povedala, da je mož pristal na mediacijo. Danes bo spisala sporazum, ki ga bo poslala na mail. Predvidevam, da bo mož še kaj popravil. V torek se dobimo, da podpišemo!

Rekla je tudi, da si je našel garsonjero. A dokler dogovor ni podpisan, še ne odpirajte šampanjca. Vendarle upam, da smo na dobri poti!!! To je namreč ogromen preskok! Da je sploh bil pripravljen iti iz stanovanja oz. je vsaj dajal znake, da razume, da bo v končni fazi šel iz stanovanja. Je nek korak k temu, da se to res uresniči. Zelo sem zadovoljna, da se premikamo naprej, da se dogajajo spremembe.

Lep vikend.

Ana

Pozdravljeni,

naj bo, sedaj nazdravljam z vodo☺ Čin! Zelo sem vesela za vas.

Čakam na nadaljnje dobre novice in vas lepo pozdravljam.

Klavdija

17. 3. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pošiljam vam osnutek mediacijskega dogovora, ki mi ga je poslala mediatorka. Prosim vas, če ga lahko pogledate. Ali imate kakšno idejo, kaj bi lahko dodala ali odstranila?

Mislím, da sem s takim dogovorom dosegla, da dobim polovico (in nič več) denarja, da gre mož iz stanovanja ter dovoljenje za prodajo stanovanja.

Po drugi strani bom ves čas prodaje zalagala vse možno stroške. Mož se nikakor ni želel strinjati s tem, da bi polovico kredita plačeval ves čas, ko bi prodajala stanovanje. Prav tako ni želel vrniti polovice kupnine, ki so jo prispevali moji sorodniki. Ne strinja se, da

bi stanovanje prodala pod ceno. Do prodaje stanovanja bom morala sama kriti stroške stanovanja, kot so stroški upravnika in upravljanja bloka, stroške za vodo, elektriko, plin, RTV ... in teh stroškov mu ne bo potrebno poplačati. Želel je tudi, da bi bil prisoten pri vseh ogledih morebitnih kupcev. Kasneje je pristal, da bo sodeloval le pri resnih kupcih. Jaz pa sem pristala na polovico denarja, vendar pod določenimi pogoji. Zato sem v dokument dodala tudi svoje pogoje, ki sem jih označila z modro barvo, da bo jasno, kaj so moji dodatki. Mislim, da so ti dodatki potrebni, da bo Siniši jasno, da bodo stroški visoki in jih bo moral slej ko prej tudi on plačati. Dodala sem tudi nekaj rokov. Mogoče se v take dogovore ne piše tega, kar sem dodala, ampak meni se zdi pomembno, da je zapisano.

Zelo sem zadovoljna, da imamo končno dogovor. Zdaj lahko le še držim pesti, da bo zares podpisan in da se to poglavje končno zaključi.

Srečanje oziroma podpis mediacijskega dogovora imamo v torek popoldne, zato bi vas prosila, če mi lahko odgovorite tekom ponedeljka, da bo mediatorica še pravočasno dobila dopolnjen dokument.

Hvala in lep pozdrav.

Ana

MEDIACIJSKI DOGOVOR,

ki ga sklepata

Ana Mlinar Kolarič in Siniša Kolarič

V postopku družinske mediacije Ana Mlinar Kolarič in Siniša Kolarič soglašata, da v nadaljevanju zapisan dogovor predstavlja sporazum glede ugotovitve in razdelitve skupnega premoženja ter nekaterih drugih

pomembnih zadev.

I.

Stranki sta sporazumni, da v njuno skupno premoženje spada:

2-sobno stanovanje na naslovu Ulična 1, Mengeš, v skupni izmeri stanovanjske površine 36 m², katastrska občina XY, št. stavbe XY, leto izgradnje 1975.

Osebna avtomobila:

- osebni avtomobil Citroen Saxo, letnik 1998
- osebni avtomobil Volkswagen Passat, letnik 2004

Denarna sredstva, ki so bila na osebnem računu Ane Mlinar Kolarič in Siniše Kolariča v začetku meseca oktobra 2013.

Prav tako stranki soglašata, da v njuno skupno negativno premoženje spada stanovanjski kredit, odobren pri Ljubljanski banki, pisan na ime Ane Mlinar Kolarič.

II.

Stranki sta sporazumni, da si skupno premoženje sporazumno razdelita tako, da

2-sobno stanovanje na naslovu Ulična 1, Mengeš, v skupni izmeri stanovanjske površine 36 m², ostane v lasti obeh strank, Ane Mlinar Kolarič in Siniše Kolariča.

Osebni avtomobil Citroen Saxo pripade v last

in posest Ane Mlinar Kolarič.

Osebni avtomobil Volkswagen Passat pripade v last in posest Siniše Kolariča.

Iz naslova denarnih sredstev, ki so bila na osebnih računih obeh strank v začetku meseca oktobra 2013, ter večje vrednosti osebnega avtomobila, se Siniša Kolarič zaveže izplačati Ani Mlinar Kolarič znesek v skupni vrednosti 4. 000,00 EUR.

Denar bo Siniša Kolarič nakazal na osebni račun Ane Mlinar Kolarič, in sicer najkasneje v roku osmih dni od podpisa tega mediacijskega dogovora.

III.

Stranki se dogovorita, da bosta skupno stanovanje prodali.

Prodaja se bo pričela takoj. Stanovanje bo oglaševala, prisostvovala na ogledih in se v začetni fazi dogovarjala s strankami Ana Mlinar Kolarič. O vsem bo sprotno in v celoti obveščala Sinišo Kolarič.

V zaključni fazi prodaje stanovanja, dogovarjanja glede končne cene in podrobnosti prodaje, bo sodeloval tudi Siniša Kolarič.

Stranki se dogovorita, da bosta s kupnino stanovanja najprej poplačali stanovanjski kredit, pisan na ime Ana Mlinar Kolarič.

Morebitni preostanek kupnine si bosta stranki razdelili v dveh enakih deležih.

Prav tako bosta stranki v enakih deležih pokrili morebitno razliko do celotnega poplačila stanovanjskega kredita, v kolikor kupnina za to ne bo zadoščala.

IV.

Stranki v enakih deležih pokrijeta stroške:

- mesečnih obrokov kredita oziroma obrokov obresti med moratorijem od vključno marca 2014 do poplačanega kredita,
- predčasnega poplačila kredita,
- izdaje izbrisne pobotnice,
- odobritev 6 mesečnega moratorija kredita,
- notarske in odvetniške storitve pri prodaji,
- poplačila agencije pri posredovanju nepremičnine,
- davka za promet z nepremičninami,
- davka na nepremičnine,
- izdelave energijske izkaznice,
- dodatnega oglaševanja,
- potnih stroškov Ane Mlinar Kolarič za prisostvovanje na ogledih morebitnih kupcev,
- poračun gretja in elektrike za stanovanje in
- vse nepredvidene stroške.

Stroške poplača Siniša Kolarič najkasneje v 30-ih dneh od dne prodaje stanovanja.

V.

Ana Mlinar Kolarič in Siniša Kolarič se nadalje dogovorita še o nekaterih zadevah.

Siniša Kolarič se obveže, da se bo v roku enega meseca od podpisa tega mediacijskega

sporazuma izselil iz skupnega stanovanja, v katerem biva ves čas, ko zakonca ne živita več skupaj.

Ob izselitvi Siniša Kolarič pusti v stanovanju pohištvo in gospodinjske aparate ter predmete, ki so v lasti Ane Mlinar Kolarič.

Po izselitvi Siniše Kolariča, lahko Ana Mlinar Kolarič zamenja ključavnico.

Ana Mlinar Kolarič se obveže, da bo v roku 8 dni od podpisa tega mediacijskega dogovora pri notarju umaknila tožbo *Prepustitev stanovanja v skupni rabi*.

VI.

Stranki sta sporazumni, da sta s tem dogovorom v celoti razdelili njuno skupno premoženje in iz naslova skupnega premoženja nimata druga proti drugi nobenega zahtevka več in se tudi odpovedujeta kakršnimkoli zahtevkom iz tega naslova.

Ana Mlinar Kolarič

Siniša Kolarič

Pozdravljeni,

govorila sem z našo pravnico, ki je prebrala mediacijski dogovor. Njen pomislek je bil, kako bi se lahko zaščitili, če se stanovanje dolgo ne bo prodalo. Sicer se ji zdi predlog sprejemljiv, če bi ga mož, takega kot je, sprejel. Predlaga tudi, da si izračunate, ali se vam cenovno bolj splača, da nosite vse stroške, ki so zdaj predvideni za vas, ali vložite tožbo za delitev premoženja.

Poudarila je tudi, da mediacijski dogovor ni zavezujoč, notarski zapis pa je.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

se strinjam, da lahko nastane težava, če se stanovanje dolgo ne proda, kar je možno. Imela bi ogromno stroškov, da ne govorim o kreditu. Morda bi se lahko zavarovala tako, da umaknem predlog za prepustitev stanovanja šele, ko se on izseli. Tako je vsaj neka časovna omejitev. Sicer glede dogovora nimam več kakšnih drugih vprašanj. Bom dodala, kar ste mi svetovali.

Dobila sem odgovor tožilstva, ki se glasi takole: *Policijska postaja Mengeš je v zadevi podala poročilo, katero obravnavamo kot kazensko ovadbo zaradi kaznivega dejanja nasilje v družini in poskusa kaznivega dejanja posilstva. Tožilska odločitev v zadevi še ni sprejeta.*

Lep pozdrav.

Ana

19. 3. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

kot sem pričakovala in se bala, mediacijski dogovor ni bil podpisan. Mož se ne strinja, da bi sproti plačal kakršnekoli stroške ali da bi jih plačal, ko se proda stanovanje in dobi pol kupnine (stroški za obroke kredita, sproti stroški stanovanja, fiksni stroški prodaje). Pristane na to, da jaz prevzamem vse stroške in celotno kupnino. Stanovanja ne smem prodati pod ceno. Pravi, da se iz stanovanja lahko izseli, ampak ne smem menjati ključavnice, ker je to tudi njegovo stanovanje. Pravi, da ne bo hodil vanj, le z mojim dovoljenjem, če bi kaj potreboval, saj še ne more preseliti vseh stvari. Zaključili smo, da razmislim o tem njegovem predlogu in sporočim odločitev.

Na nek način vidim v tem tudi luč upanja. Hkrati me skrbi, da bo imel prevelik manevrski prostor za nagajanje in se bo spomnil česa, kar sama trenutno sploh ne morem predvideti. Imam tudi vprašanje, kako definirati izselitev? Skrbi me namreč, da bi hodil v stanovanje ali se celo preselil nazaj. Ali bi definirali, da gre za izselitev, ko odpelje vse svoje stvari in se odjavi s tega naslova?

Mediatorka mu je predlagala, da mu izplačam njegov delež, ker pa je glede na vrednost kredita njegov delež nič evrov, ne dobi nič. Jaz, po drugi strani, prevzamem vse stroške in sem 100 % lastnica in lahko delam s stanovanjem, kar hočem. Kajti na nek način je že sedaj pristal na to, razlika bi bila le, da mi s takim dogovorom ne more več nagajati, saj ne bi bil več solastnik stanovanja. Seveda mu to ni bilo všeč, ker bi lahko jaz spremenila kredit na daljše odplačevanje in celo nekoč imela to stanovanje, kar se mu ne zdi fer.

Potem pa sem prišla do ideje, da bi mu predlagala naslednje: če v roku dveh mesecev uspemo prodati stanovanje (tukaj si dam pogajalski čas, lahko tudi v šestih mesecih), dobi celotno kupnino, plača vse stroške (fiksne stroške, ki so približno 2500 EUR), moratorij kredita (približno 410 evrov za 2 meseca oziroma 750 za 6 mesecev), tekoče stroške (približno 300 EUR za dva meseca oziroma 900 EUR za 6 mesecev). Seveda se mora izseliti v roku enega meseca. Tudi jaz bom pobrala vse stvari, odjavljena sem že. Naj on vodi prodajo, lahko pomagam. Mislim, da bi imel dobro motivacijo, da proda stanovanje. Če v tem času NE proda stanovanja, jaz prevzamem vse stroške ter kupnino in sem 100 % lastnica.

Upam, da se lahko danes kaj slišiva ali pa piševa.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

čez dve minuti imam nek nujen sestanek. Potem imam štiri ali pet pogovorov enega za drugim. Če se zgodi, da kdo odpove, je možno, da se slišiva, sicer danes žal ne.

Meni se zdijo vaše ideje, ki ste jih zapisali v zadnjem odstavku, super. Ali je možno, da se o tem pogovarjate na mediaciji in morda tudi v prisotnosti vajinih odvetnic? Mislim, da ga mora nekdo potisniti naprej, morda je to njegova odvetnica. Vaš mail bom posredovala še pravnici Nini in jo prosila, naj ga prebere. Morda ima tudi ona še kakšno idejo. Toliko zaenkrat, na hitro.

Lep pozdrav.

Klavdija

Telefonsko svetovanje

Povem ji, da je sodelavka Nina mnenja, da se Siniši ne sme dovoliti, da pusti v stanovanju svoje stvari, saj bo imel tako prevelik manevrski prostor za povzročanje težav. Prav tako je potrebno natančneje določiti, ali bi on iz kupnine tudi poplačal kredit, ki ga zdaj odplačuje Ana. Načrt: imeti mediacijo skupaj z odvetnicama. Naj pove, da je cilj, da se s prodajo pokrijejo kredit in stroški, cilj ni zaslužek, temveč nula. Lahko prodaja on ali ona. Potrebno je narediti tabelo, kakšni so stroški, dokler se stanovanje ne proda in če se dogovorita s pomočjo mediacije. Nato pa še eno tabelo, kakšni so stroški, če bosta šla v sodni postopek. Manevrski prostor za nagajanje se lahko zmanjša tako, da naj se izseli ter odseli tudi vse svoje stvari, naj spremeni naslov, zamenja naj se ključavnica. Ona lahko popušča pri spremembi naslova, ni nujno, da ga mož takoj zamenja.

20. 3. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pišem, da se malo razbremenim. Včeraj je bil kar težek dan zame. Gorazd je bil pri očetu in ponovno je prišel iz stika povsem »razštelan«. Ves čas se me je oklepajal, spraševal me je, kdaj bo moral spet do očija, potem se je jezil name, zakaj ne maram očija, hip za tem se je spet hotel crkljati ... Ponoči se je ves čas zbujal, tako da sem ga na koncu dala kar k sebi v posteljo, da mi ni bilo potrebno ves čas vstajati in sem ga hitreje potolažila. Skratka, naporno. Tako zanj kot zame. Ne vem, kdaj se bo vse skupaj umirilo.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

verjamem, da je zelo naporno, ko morate po stiku vložiti toliko energije v to, da se Gorazd vsaj približno pomiri. Ampak mislim, da vam to zelo dobro uspeva. Otrok ve, da je pri vas varen prostor, kjer lahko pokaže tudi svoje stiske in tudi manj prijetna čustva. To je dobro. A seveda naporno. Zato upam, da veččine tolaženja in pomirjanja uporabljate tudi zase. Kako poskrbite zase v takšnih napornih trenutkih? Kaj vam pomaga, da zdržite vse to?

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

res bi lahko bolje poskrbela zase, a ponavadi za to zmanjka časa.

Kako zdržim? Ne vem, saj moram, druge nimam. V službi imam ogromno dela, ker se trenutno prijavljamo na neke razpise, poleg tega pa še pišemo poročila za pretekle. Zato sem marsikaj

zreducirala, predvsem kar se tiče mojega dopolnilnega dela. Izdelava nakita je tako bolj na stranskem tiru, le sem ter tja najdem čas. Kdaj pa kdaj prodam kaj od že narejenega. V trenutni situaciji prav pride vsak evro.

Mogoče me pa tudi lepo vreme gor drži in upanje, da je sedaj življenje že veliko boljše. Imam veliko več časa zase, kot sem ga imela prej (kadar je sin pri očetu), in si lahko privoščim celo klepet in pijačo s prijatelji. Prijatelji in sodelavci me podpirajo, kar mi veliko pomeni. Tudi vi ste velik delež v tem mozaiku.

Jutri zjutraj imamo mediacijo. Po mailu sem možu in mediatorki poslala svoj predlog, torej, da ima dva meseca, da sam proda stanovanje, potem menjam ključke. Upam, da bo mož pristal na ta dogovor ali na to, da stanovanje prodajam sama in zamenjam ključavnico. Eno tabelo s stroški sem naredila, druge mi ni uspelo, saj je preveč podatkov, ki jih nisem uspela pridobiti. Jutri bo en teden, odkar sem objavila oglas za stanovanje, a nisem prejela niti enega klica. Vendar imam načrt, kako narediti oglas bolj viden. Sedaj pa hitim, danes sem dobila naročilo za neko poročno ogrlico, kar je super.

Lep pozdrav.

Ana

21. 3. 2014

Telefonsko pogovor

Ana pokliče in pove, da sta z možem na mediaciji sklenila dogovor. Lastništvo stanovanja bo preneseno na njo. Siniša ima rok za izselitev. Ko se izseli, bo ona umaknila predlog za prepustitev stanovanja. Dogovor sta odnesla k notarju.

Zelo je zadovoljna, povedala je, da »se počuti, kot bi mu prerezala še eno lovko, s katero me je držal v svoji mreži.« Zdi se ji, da se ji »ni le kamen odvalil iz srca, temveč cela skala.« Podpis dogovora se ji zdi ogromen korak naprej.

25. 3. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

razmišljala sem, če bi lahko poslali poročilo na tožilstvo, mogoče bi kaj vplivalo. Mogoče bi še kaj dodali, predvsem to, čemu je bil sin priča, bolj natančno opisali, kaj je videl in kako je to vplivalo nanj. To poročilo bi lahko priporočeno poslala še sodnici, ki vodi zadevo glede stikov, in ji ga tudi osebno izročila na začetku obravnave. Kaj mislite o tem?

Lep pozdrav.

Ana

26. 3. 2014

Telefonski pogovor

Pogovarjali sva se o njeni želi, da pošljem na sodišče mnenje glede izvajanja stikov. Moj pomislek je bil, da bo delovalo v nasprotni smeri od zelene, kot pritisk na sodišče. Na koncu sva se dogovorili, da bom poslala dopis le na Okrožno državno tožilstvo. Dodala mu bom poročilo, ki sem ga konec leta 2013 poslala na PP Mengeš in kjer je podrobno opisano nasilje in dinamika nasilja v odnosu. Dopis tožilstvu je namenjen predvsem temu, da se preveri, kaj se dogaja z zadevo.

5. 4. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

dobila sem odgovor Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na mojo pritožbo glede dela gospoda Zenita in vam ga pošiljam v branje.

Lep pozdrav.

Ana

Spoštovani!

V zvezi z vašim dopisom vam sporočamo, da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti nima zakonskih pooblastil, da bi lahko vplivalo na strokovno delo centrov za socialno delo v posameznih postopkih.

Želimo vam tudi pojasniti, da sodišče pri odločitvi o stikih ni vezano na mnenje centra za socialno delo. V postopku mora predvsem ugotoviti, ali so stiki očeta z otrokom v korist otroka. Pri tem lahko izvaja tudi druge dokaze, ki jih lahko tudi vi v postopku predlagate.

V zvezi z vašo navedbo, da imate obravnavo na sodišču ter da je strokovni delavec centra za socialno delo izdal dvoumno mnenje, vam pojasnjujemo, da se imate pravico izjaviti o mnenju in predlagati sodišču tudi druge dokaze (npr. zaslišanje prič, izvedensko mnenje, zdravniška potrdila, mnenje šole ali vrtca ...).

V kolikor pa dvomite v strokovno delo centra za socialno delo, lahko podate tudi zahtevo na socialno inšpekcijo, ki deluje v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo.

S spoštovanjem.

mag. Maja Šolirnik, strokovna sodelavka

7. 4. 2014

Svetovanje

Govoriva glede mnenja, ki bi ga poslali na sodišče. Odvetnica ji je odsvetovala, misli, da je potrebno zadevo umiriti in da bi sodišče to lahko razumelo kot pritisk. Tako še vedno obstaja možnost, da se lahko s Sinišo na sodišču dogovorita. Ana pove, da se ji ne zdi

možno, da bi se lahko z možem karkoli dogovorila. Tolikokrat je že poskušala, pa ni šlo.

V petek je gledala Polnočni klub, v katerem so bili gostje štirje moški, ki ne morejo imeti stikov z otroki, sodnica, socialni delavec, sodni izvedenec in odvetnik. Povedala je, da jo je vse skupaj postavilo na realna tla, da ne more kaj preveč pričakovati. Sodnica je zastopala stališče, da morata imeti starša deljeno skrbništvo, socialni delavec pa je celo trdil, da trenutno obstaja *trend* prijavljanja nasilja s strani žensk. To jo je zelo prizadelo. Pove, da se ji zdi, da so ženske končno toliko ozaveščene, da nekoliko prej prepoznajo nasilje, zdaj pa hočejo nekateri to prikazati, kot da si ženske nasilje izmišljujejo. Sprašuje se, zakaj bi si ga. Da imajo še dodatne sitnosti? Meni, da ob takem razumevanju situacije s strani strokovnih delavcev in delavk, težko pričakuje pravičen razplet kazenskega postopka.

10. 4. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pred dobro uro me je poklicala odvetnica, da so ji iz sodišča sporočili, da je obravnava za danes odpovedana. Nov datum še ni znan.

V ponedeljek sem šla pomirjena od vas, saj se mi je zdelo, da sem se res dobro pripravila na obravnavo. Zdaj je sicer obravnava prestavljena, ampak vsaj nisem se tako zelo obremenjevala, saj sem bila pripravljena. Še dodatno me je pomirila odvetnica. Predlagala je, da bi napisala še odgovor na njegov odgovor na tožbo in odgovor za pritožbo. Predlog se mi je zdel dober. V vlogi je razložila, kako mož dela v turnusu in zakaj predlagani stik deloma ni izvedljiv, pa kako stiki potekajo ... To je včeraj poslala na sodišče in nasprotni stranki. Ne vem, ali se je zaradi te vloge vse skupaj zavleklo in je zdaj obravnava prestavljena. No, očitno je tako moralo biti. Počutim se pomirjena, naredila sem korak naprej, v

smislu, da sem končno dojela, da je treba živeti tudi zdaj. Prej sem si ves čas govorila, da bo vsega hudega konec, ko se konča postopek, in bom lahko spet začela normalno živeti. Zdaj sem vendarle dojela, da se ne bo končalo. Vedno se bo nekaj dogajalo, vedno bodo neke težave. Zato sem nehala čakati in sem začela že zdaj živeti na polno, čeprav stvari še niso razrešene.

Čutim, da sem pripravljena na obravnavo, kadarkoli bo. Sedaj se lahko začnem ukvarjati s prodajo stanovanja.

V vednost vam pošiljam vlogo odvetnice.

ODVETNICA

MAJA STENOVSKI

Končna ul. 75, Mengeš

Tožeča stranka: ANA MLINAR KOLARIČ

Tožena stranka: SINIŠA KOLARIČ

Zaradi razveze zakonske zveze,
zaupanja mld. otroka, preživnine, stikov

PRIPRAVLJALNA VLOGA

tožeče stranke

Tožeča stranka vztraja pri vseh svojih dosedanjih navedbah in predlogih, prereka navedbe tožene stranke iz odgovora na tožbo in pritožbo tožeče stranke, v kolikor se z njimi izrecno ne strinja, ter še navaja:

I.

Naslovno sodišče je v predmetnem postopku

izdalo sklep o začasni odredbi, s katerim je mld. sina pravnih strank zaupalo v varstvo in vzgojo materi, tožeči stranki, določilo pa je tudi potek stikov med mld. otrokom in očetom, toženo stranko. Tožeča stranka je zoper predmetni sklep o začasni odredbi vložila ugovor in pritožbo, vendar sodišče o navedenih pravnih sredstvih še ni odločalo.

Medtem je tožena stranka podala odgovor na tožbo in odgovor na pritožbo. Iz predmetnih vlog smiselno izhaja, da se tožena stranka strinja z razvezo zakonske zveze, prav tako se strinja s tem, da se mld. sin pravnih strank zaupa v varstvo in vzgojo materi, Ani Mlinar Kolarič. Stranki pa se ne moreta dogovoriti o pogostnosti izvrševanja stikov med mld. sinom pravnih strank in očetom, tožencem, niti glede višine preživnine, ki naj jo za sina plačuje toženec.

II.

Tožeča stranka je z vpogledom v sodni spis ugotovila, da je CSD sodišču posređoval novo mnenje glede ureditve stikov med mld. Gorazdom Kolaričem in njegovim očetom, Sinišem Kolaričem. Tožeča stranka se s predlogom CSD nikakor ne more strinjati, saj je ta, poleg tega da ne zasleduje koristi mld. sina, tudi nestrokoven in ga je zaradi objektivnih okoliščin, ki bodo opisane v nadaljevanju, tudi nemogoče izvajati.

Trenutno stiki mld. sina pravnih strank z očetom le deloma potekajo tako, kot je to odločilo sodišče v začasni odredbi. Stiki potekajo v tednu, ko tožena stranka opravlja delo v dopoldanskem času, vsako sredo od 16.

do 18. ure in vsak drug vikend od sobote, od 10. ure, do nedelje do 16. ure, pri čemer tožena stranka pride po sina na njegov dom in ga ob koncu stika tudi pripelje nazaj.

Stiki med tednom, ko tožena stranka dela v popoldanski izmeni, ne potekajo. Po predlogu CSD naj bi se stiki razširili tako, da bi potekali vsak drugi vikend, od petka od 16. ure, do nedelje do 16. ure, v tednu, ko je oče v službi dopoldne. V tednu, ko je oče v službi popoldne, pa od sobote od 10. ure, do nedelje, do 16 ure. Predlog stikov med tednom, v tednu, ko je oče v službi dopoldne, je, da bi stiki potekali v sredah od 16. do 18. ure.

Tak režim stikov ni izvedljiv. Tožena stranka namreč dela v tedenskih turnusih (teden dni dopoldne, teden dni popoldne). Kadar dela popoldne, je vedno v službi tudi cel dan ob sobotah. Prav tako enkrat mesečno toženec dela v nedeljo. Glede na navedeno je predlog CSD glede stikov čez vikend delno neizvedljiv.

Tožeča stranka meni, da so stiki trenutno preobsežni in za otroka preobremenjujoči. Če je sin z očetom iz sobote na nedeljo, pride domov vedno povsem utrujen, stiska se k materi in išče njeno bližino, matere ne izpusti od sebe. Poleg tega materi po koncu takega stika čez vikend vedno pove, da bi rad, da bi bil z njo skupaj še v ponedeljek in tako da ta dan ne bi šla mati v službo, sin pa ne v vrtec. Vse to jasno pa kaže, da je sin zaradi predolgega stika čez vikend otrok obremenjen in v stiski.

Glede na navedeno, tožeča stranka predlaga, da bi stiki med mld. sinom in toženo stranko zaenkrat potekali:

- med tednom, ko oče dela dopoldne, vsako sredo popoldne od 16. do 18. ure,
- ter vsak drugi vikend od sobote od 10. ure do 18. ter od nedelje od 10. ure do 18. ure,
pri čemer vsakič toženec pride iskat sina na njegov dom in ga po končanem stiku na njegov dom tudi pripelje.

Tožeča stranka še poudarja, da mld. sin nikakor ni navezan na toženo stranko v taki meri, kot to skuša prikazati tožena stranka v svojih vlogah. Res je toženec vodil mld. sina v vrtec ter ga iz vrtca tudi pripeljal domov, kadar tega ni utegnila storiti tožeča stranka. Prav tako je sina včasih peljal na igrišče. Večinoma pa je za vse prostočasne dejavnosti skrbela tožeča stranka, ki je sina večinoma sama vodila na igrišče, na izlete ali se z njim igrala doma. Toženec je v času skupnega življenja veliko časa preživel na kavču ob gledanju TV ali ob računalniku, tožnica pa se je medtem igrala s sinom. Toženec prav tako v času skupnega življenja nikoli ni kuhal. Tako toženec sploh ne zna kuhati drugega kot jajca, nikakor pa ne zna skuhati kosila. Vse to pa se kaže tudi ob prihodu sina domov s stika, saj vedno, kot je že navedeno, sin pride domov lačen in prosi tožnico, naj mu kaj pripravi. Po navedbah sina, mu oče sedaj skuha zgolj juho iz vrečke, in to postreže sinu tako v soboto, kot tudi v nedeljo, kar je povsem neprimerno za odraščajočega otroka.

Poleg tega je povsem neresnična navedba tožene stranke, da je toženec vzel bolniški dopust, če je Gorazd zbolel. Tožnica poudarja, da je vedno vzela bolniški dopust ona, toženec pa zgolj enkrat, za kar je tudi predložil

potrdilo, ki je v spisu.

Sicer pa tožeča stranka poudarja, da se zaveda, da mora imeti otrok stike z očetom in toženi stranki očetovsko vlogo tudi priznava. Želi pa si, da bi stiki potekali brez nepotrebne obremenitve otroka, kot je opisano že zgoraj. Otroku je potrebno dati čas, da se postopoma privadi na situacijo ter na stike z očetom, ki se doslej s sinom ni aktivno ukvarjal in ga sin ni vajen.

III.

Tožeča stranka izrecno zanika navedbo tožene stranke iz III. točke odgovora na tožbo, iz katere izhaja, da je toženec odpovedal pogodbo o zaposlitvi v Firma d. o. o. zaradi tega, ker bi bilo s tem za mld. Gorazda kar najbolje poskrbljeno. Dejstvo je, da je toženec zgolj na lastno željo podal odpoved pogodbe o zaposlitvi in se zaposlil v Podjetje d. o. o., saj z delom v Firma d. o. o. ni bil zadovoljen. Tam se je toženec namreč več čas prepiral s sodelavci in z nadrejenimi, o čemer je pogosto tožil in govoril, da bo zamenjal službo. Zgolj to je bil edini razlog, da je zamenjal delodajalca. Tožnica se z njegovo odločitvijo o zamenjavi službe ni strinjala, saj je imel v Firmi d. o. o. višjo plačo, vendar tožencu ni upala oporekati.

Toženec po podatkih, ki jih je posređoval, prejema okoli 700,00 EUR neto plače. Tožnica mesečno odplačuje kredit za stanovanje, v katerem še vedno živi toženec. Mesečna anuiteta znaša okoli 500,00 EUR. Poleg tega tožnica mesečno za otroka plačuje oskrbnino v vrtcu v višini 180,00 EUR. Tako ji za tekoče

stroške, ki nastajajo dnevno, ostane zgolj 320,00 EUR. Od tega plačuje svojim staršem 100,00 EUR za režijske stroške stanovanja, kjer trenutno s sinom živita. S preostankom mora tožnica poskrbeti še za vse ostale potrebe, ki jih imata s sinom. Toženec vse od odselitve tožnice za mld. sina ni prispeval preživnine.

Glede na vse navedeno tožnici za preživetje otroka in sebe, ostane mnogo manj sredstev, kot jih ima na razpolago toženec.

IV.

Tožnica še pojasnjuje, da sta pravdni stranki pred kratkim sklenili mediacijski dogovor glede delitve skupnega premoženja.

Glede na ta dogovor, ki ga tožnica prilaga, bo tožencu po izplačilu tožnice ostalo še 6.000,00 EUR v denarju, ter osebni avtomobil Volkswagen Passat, letnik 2004, ki je vreden najmanj 5.000,00 EUR. Tožnici je po dogovoru ostal v lasti avtomobil Citroen Saxo, letnik 1998, katerega vrednost je praktično zanemarljiva.

Tudi tožnica bo prejela po dogovoru o razdelitvi skupnega premoženja 4.000,00 EUR, vendar pa bo morala tožnica v celoti poplačati vse obveznosti iz naslova stanovanjskega kredita. Iz kreditne pogodbe izhaja, da bo kredit odplačan šele leta 2023, torej šele čez 9 let, kar bo močno obremenilo tožnico. Še posebej pa je pri tem potrebno upoštevati tudi dejstvo, da si bo morala tožnica, skupaj s sinom, v kratkem poiskati primerno stanovanje. Trenutno namreč s sinom živita v stanovanju skupaj s starši. Stanovanje je veliko komaj

33, 5 m² in je premajhno za skupno življenje štirih oseb. Tudi s tem bodo tožnici nastali stroški, kar naj sodišče ob odločanju o preživninski obveznosti toženca prav tako upošteva.

Glede na navedeno, tožnica vztraja pri preživnini, kot je predlagana v tožbi.

v.

Tožnica vztraja tudi pri vseh svojih navedbah glede nasilja v družini, kot jih je opisala v svojih prejšnjih vlogah. Toženčevo zanikanje tega in navedbe glede tega so izraz njegovega pogleda na celotno situacijo. Tožeča stranka se zaveda, da sodišče v predmetnem postopku ne bo reševalo partnerskih odnosov med strankama. Zgolj v dokaz, da njene navedbe glede nasilnega vedenja toženca do tožnice niso izmišljene in da je zadeva še v obravnavi pred pristojnimi organi, pa tožnica v spis vlaga dopis ODT Mengeš, iz katerega izhaja, da je pred ODT še v obravnavi kaznivo dejanje nasilja v družini in poskus kaznivega dejanja posilstva, katerega žrtvi sta tožnica in mld. sin. Vse to pa naj sodišče upošteva tudi ob odločanju o pogostnosti stikov otroka s tožencem.

Glede na vse navedeno, tožnica predlaga, kot zgoraj in v prejšnjih vlogah.

Ana Mlinar Kolarič

15. 4. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

se opravičujem za pozen odgovor, bila sem odsotna zaradi bolezni. Verjamem, da ni dober občutek, da se zadeve ves čas prestavljajo, verjamem pa tudi, da je zelo dobro, da ste vi pomirjeni in pripravljeni. Mislim, da je odvetnica dobro napisala. Dobro je utemeljila, zakaj predlagate stike na način, kot jih.

Sedaj sem ponovno v službi (tok tok na les), tako da se lahko spet redno bereva ali se slišiva.

Lep dan vam želim.

Klavdija

17. 4. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v priponki vam pošiljam dopis za Okrožno državno tožilstvo, za katerega sva se dogovorili, da ga pošljem. Prilagam še poročilo, ki je bilo že poslano na policijo in bo priloženo dopisu.

Prosim, preberite ga in mi povejte ali napišite vaš odziv.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za napisano. Lahko pošljete, nimam nobenih pripomb.

Lep pozdrav.

Ana

Zadeva: Poročilo o zaznanem nasilju do gospe Ane Mlinar Kolarič in mld. sina Gorazda

V dogovoru z gospo Mlinar Kolarič pošiljamo na Okrožno državno tožilstvo poročilo o zaznanem nasilju, ki smo ga pred časom poslali na PP Mengeš, na njihovo zaprosilo.

Ker se je PP Mengeš odločila, da je zadevo predala na ODT kot poročilo, sva se na svetovanjih, v katere je gospa vključena od oktobra 2013, odločili, da bom isto poročilo poslala tudi na ODT v Mengšu. Pomoč in ukrepi strokovnih služb so nujni, da se žrtev nasilja zaščiti pred psihičnim, ekonomskim in spolnim nasiljem in si povrne moč, ki ji je bila odvzeta z nasiljem ter da se odpravijo posledice nasilja. Pri našem delu v programu *Stop! Nasilju: Individualna pomoč ljudem, ki doživljajo nasilje*, opažamo dve pomembni dinamiki, na kateri želimo opozoriti v tem dopisu.

Prvič, tako kot je proces nasilja, ki je hoten in škodljiv proces odvzemanje in zmanjševanje moči, običajno dolgotrajen in postopen proces, tako je tudi potreben daljši čas za proces prekinitve nasilnega odnosa in povečevanje moči ter širjenje življenjskega prostora. V tem procesu potrebujejo žrtve nasilja jasna sporočila svojih socialnih in strokovnih mrež, da je kakršno koli nasilje nesprejemljivo in da so nasilna dejanja kazniva. S tako izraženo podporo ljudje z izkušnjo nasilja, lažje trajno uredijo stabilno in varno življenje.

Drugič, povzročitelji nasilja po prekinitvi nasilnega odnosa ne prenehajo z zlorabo moči, pač pa moč zlorabljujejo na bolj subtilne

načine, ki niso kaznivi, so pa namenjeni ohranjanju in vzpostavljanju nadzora, kaznovanju žrtve za neposlušnost, maščevanju in izkoriščanju, da bi zadržali z nasiljem pridobljene privilegije. Žrtve nasilja so v želji, da bi se zaščitile pred nadaljevanjem in/ali povečanjem nasilja, razpete na eni strani med strahom, kakšni bodo učinki represivnih kazenskih postopkov in na drugi strani med občutkom, da jim je bila z nasiljem storjena velika škoda, krivica in ponižanje, zato je razumljiva želja, da bi se nasilje dejansko in povsem zaključilo in da bi prišlo tudi do pravične restitucije.

Ker sta gospa Ana Mlinar Kolarič in njen sin doživljala nasilje v družini, potrebujeta intervenco strokovnih služb za preprečevanje nadaljnjega nasilja in odpravljanja posledic nasilja.

V prilogi vam pošiljam poročilo za PP Mengeš, za vse morebitne dodatne informacije sem dosegljiva na telefonski številki 01 43 44 882.

Lep pozdrav.

Klavdija Aničić, svetovalka

Priloga: Odgovor na zaprosilo za podatke:
Policijska postaja Mengeš¹²

---

¹² Glej str. 65.

18. 4. 2014

Telefonsko svetovanje

Ana pove, da ima Gorazd škrlatinko, zato sta trenutno oba doma. Gorazd izraža veliko stisko glede stikov, zato je v stiski tudi Ana, saj si želi, da bi bil Gorazd dobro pripravljen in bi se imel lepo, a hkrati razume njegov strah. Iščeva načine, kako bi mu lahko pomagala. Eden od načinov je, da lahko Gorazd, ko gre k očetu, s seboj vzame svojo najljubšo igračko ali igračke, da mu bo lažje. Lahko se tudi dogovorita, da se bosta slišala po telefonu.

Moje pisanje za Okrožno državno tožilstvo se ji je zdelo neosebno. Razmišlja, če morda tako mora biti. Povem, da bova skupaj naredili pravo verzijo, da bi bila učinkovita. Bo še enkrat pogledala in se bova slišali.

28. 4. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

prišel je dan, ko se mora mož glede na dogovor izseliti. Včeraj sva govorila in pravi, da se je izselil iz stanovanja. Jutri popoldan bom šla preveriti, če to drži ter tudi zamenjala ključavnico. V mediacijskem dogovoru sva zapisala, da se bo ob izselitvi tudi odjavil z naslova. Tega še ni storil, ker bo šel v drugo stanovanje šele s 5. 5. Po njegovih besedah bo do takrat spal v avtu. Ko sem ga vprašala, kje bosta torej ta vikend z Gorazdom, je padel v jok, kako ga pogreša. Moram se pohvaliti, da nisem popustila, čeprav sem imela že na koncu jezika, da bi mu predlagala, naj ostane do konca meseca še v stanovanju.

Pri odvetnici bom preverila, če lahko to, da se ne odjavi iz naslova, izrabi za kakšne manipulacijske manevre. Če bi namreč čakala, da se bo odjavil, bi to zaradi praznikov in vikenda lahko naredil šele dan pred obravnavo za prepustitev stanovanja.

Za vikend mu bom predlagala, naj Gorazda pripelje spat domov. Dabila sem tudi datum obravnave za razvezo in zaupanja otroka v varstvo in vzgojo, ki bo v začetku junija. Kljub temu da stiki z začasno odredbo niso najboljše določeni, se mi zdi dobro, da so določeni. Verjetno bi bilo vse skupaj brez odredbe bolj napeto.

Lep pozdrav.

Ana

29. 4. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

veseli me, da stvari potekajo po dogovoru. Upam, da ste se tudi sami v stanovanju prepričali, da držijo moževe besede, da se je izselil. Čeprav je včasih res težko ostati nepopustljiv in vsaj na videz trd, so situacije, ko je to nujno. In razhod med partnerjema je ena od takih situacij, ko mora vsak od njiju poskrbeti zase, sprejeti težave, ki trenutno so in se z njimi soočiti, pa čeprav sta v preteklosti skrbela drug za drugega ali je pa vsaj eden od njiju to počel. Upravičeno ste si čestitali, tudi jaz vam.

Kaj pa pravi odvetnica na dejstvo, da se ni odjavil z naslova? Je mož sprejel vaš predlog, da bi Gorazd spal pri vas doma? Upam, da ste te dni prosti in da boste lahko uživali v času zase.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

včeraj sem bila v stanovanju in mož je res izpraznil stanovanje in pobral vse stvari.

V sredo, ko je Gorazda pripeljal domov, sem mu predlagala, da Gorazd med vikendom prespi pri meni, glede na to, da naj bi zdaj živel v avtu. Takoj je povzdignil glas, če sem že umaknila predlog za

prepustitev stanovanja. Čutila sem se napadeno, povedala sem mu, da želim najprej videti stanovanje in da se še ni odjavil. Rekla sem mu, da bom že uredila. Potem pa me je vprašal, če nameravam tam živeti, pa sem rekla, da še ne vem. Predlagal mi je, da bi bil on tam do 5. 5., dokler ne gre v drugo stanovanje, da mi tudi plača. Bilo je težko, ampak morala sem vztrajati in ponavljati NE. Govorila sem z odvetnico, ki me je tokrat kar presenetila. Ponavadi deluje zelo umirjeno in vedno spodbuja, da bi se dogovarjala, predvsem v smislu, da bo to dobro za odnos z Gorazdom. Včeraj pa se je popolnoma razburila, da ne smem popustiti, da je to izsiljevanje, da naj naredim, kar hočem, ampak mi ne svetuje, da odmaknem predlog, preden se on odjavi. Opozorila me je, da ima on posestniško pravico, dokler je stalno prijavljen na naslovu. Če bom sedaj odmaknila predlog, bom lahko imela še leta težave, če bo ostal prijavljen. Tudi ključavnice ne bi smela zamenjati, ker ima on posestniško pravico. Kljub temu sem jo za vsak slučaj zamenjala. Težko opišem svoje občutke ob vsem tem. Čutim, da me je ponovno strah, da bo Siniša izvajal pritiske name, da naj umaknem predlog. V stanovanju si je vzel čas in določene stvari pustil z namenom, da sem dobila še dodatna sporočila. Kupi smeti, vse razmetano, vse uničeno. Zaudarjalo je po bioloških odpadkih, ki jih je pustil v odprti posodi na pultu. Veliko dela bo, da spravim stanovanje v red za prodajo.

Upam, da bo za Gorazda čez vikend primerno poskrbel. Upam, da bo vikend miren in bom malo prišla k sebi.

Tudi vam želim lep vikend.

Ana

Pozdravljeni,

dobro se mi zdi, da ste govorili z odvetnico in da vas je podprla v vaši odločnosti ter v tem, da vztrajate, da mož najprej izpolni svoje obveznosti, potem pa jih boste tudi vi. Ali menite, da mu je potrebno še enkrat jasno povedati, da boste predlog umaknili, ko se bo prijavil drugje? Na njegove napade odgovarjajte mirno in

kratko, ponavljajte, kar je bistveno in se ne pustite zaplesti v teme, ki jih on ponuja. Glede ključavnice se strinjam z vami. Dobro je, da naredite, kar je prav in potrebno. Vašemu strahu, da bo izvajal pritiske, povejte, da boste pritiske zdržali, da niste več sami in ne živite več skupaj. Kaj ste mislili s tem stavkom: V stanovanju si je vzel čas in določene stvari pustil z namenom, da sem dobila še dodatna sporočila?

Pridružujem se vašemu upanju, da bo oče za Gorazda poskrbel, to je v njegovih rokah. Dobro je, da še poteka postopek na sodišču in da ga to tudi najbrž dodatno motivira, da ustrezno poskrbi zanj.

Tudi jaz vam želim lep vikend.

Klavdija

6. 5. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

za menoj je stresen vikend. Pripravljala sem se na to, da moram možu povedati dve stvari, in sicer, da želim nekaj stvari, ki jih je vzel, nazaj in da se mora odjaviti iz naslova, predno odmaknem predlog na sodišču. Vsakič, ko sem pomislila na to, me je kar zvalo. Vendar sem zmogla. Povedala sem mu oboje in po mojem mnenju tudi dobro. Ves čas sem ostala mirna, a sem kljub temu (ali ravno zaradi tega) pri njem izzvala hudo jezo. Povedala sem mu, da je vzel skupne stvari in naj jih ima. Ko sem govorila, me je prekinjal in želel debatirati o tem, kaj je kdo vzel, pa sem ga prekinila, in rekla, da ne bom o tem, želim le določene stvari, ki so moje. Rekel je, da mi jih bo vrnil. Potem sem mu povedala tudi, da sem še enkrat prebrala dogovor in da v njem piše, da se mora izseliti, odpeljati stvari in se odjaviti iz naslova. Rekla sem mu, da ne morem odmakniti predloga na sodišču, ker se ni odjavil, in da tega ne bom naredila, dokler se ne odjavi. Napadel me je, da želim to urejati na sodišču. Začel me je žaliti, govoril je zelo ponižujoče. Vprašala sem ga, če se lahko prijavi v stanovanju, kjer bo bival in kdaj se lahko in da to lahko naredi tudi

en dan pred obravnavo. Verjetno me sploh ni slišal, ker je vpil, da sem nesramna in da ga hočem uničiti. V tem tednu sem se mu dvakrat uprla in postavila mejo, kar ga je zelo razburilo. Tega ni vaju, saj je bilo vedno vse po njegovem. V preteklosti mu je uspelo izsiliti, karkoli je želel, zdaj pa mu to ne uspeva več.*

---

* Ana je tudi sama prepoznala svojo na novo pridobljeno moč, ki jo je v tem primeru uporabila za to, da je postavila jasno mejo bivšemu partnerju. Dokler je živela z njim, to ni bilo mogoče, saj je vedela, da bi s tem tvegala še hujše nasilje. Prav tako ji je bila tekom let vsa moč v odnosu odvzeta; dvomila je vase in v svoje odločitve, mnenja. Zaradi vsega tega v odnosu ni mogla odločno postavljati in braniti svojih mej.

Tudi v odnosih, kjer ni nasilja, je lahko začetna reakcija osebe na drugo osebo, ki postaja bolj asertivna in odločna pri postavljanju svojih mej, negativna. Vsi imamo raje, če se drugi prilagodijo nam in se ni potrebno nam prilagajati drugim. Če smo navajeni, da nekdo ustreže vsaki naši prošnji, se ne bomo tako zlahka sprijaznili, da ta oseba kar naenkrat reče ne. Kljub temu je za dolgoročno kvaliteto odnosa - tako prijateljskega, poslovnega ali partnerskega - dobro, da znamo vsi postavljati svoje meje, jasno izražati, kaj želimo in kaj ne in pri tem upoštevati tudi želje in potrebe druge osebe.

Naj povem še, kako je bilo z Gorazdom. V soboto sem Sinišo vprašala, če ga bo pripeljal k meni prespat, pa je rekel, da ne ve. Ob pol devetih zvečer ga je pripeljal in ga naslednji dan ob devetih spet odpeljal. V soboto, ko se je Gorazd vrnil od očeta, je bil vidno razburjen. Še preden me je sploh pozdravil, me je vprašal, zakaj sem zamenjala ključavnico, saj mu zaradi mene oči ni mogel skuhati kosila. Skratka, Siniša je Gorazda odpeljal pred moje stanovanje in porival ključ notri in mu rekel, da je mami zamenjala ključavnico, da je mami kriva, da mu ne more skuhati kosila in da je mami kriva, da oči spi pri raznih ljudeh in nima doma. Ker v kleti še nisem

zamenjala ključavnice, sta ven vzela skiro. Gorazd me je prosil, naj ne menjam ključavnice še tam, da bo lahko tudi drugič vzela skiro. Po vsem skupaj je kar težko zaspal, dolgo sem morala ležati ob njem in mu pripovedovati pravljice. Drugi dan ni bil tako vznemirjen, je bil bolj podobno razpoložen kot po kratkih obiskih očeta med tednom. Mislim, da moja teorija o večji primernosti kratkotrajnih stikov kar drži, saj se sin napolni in pomiri, potem gre lažje naprej. Gorazdu prej nisem želela razlagati o stanovanju, pa sem se po teh moževih dejanjih odločila, da mu postopoma, preko zgodbic, razložim glede selitve očeta, "jemanju" stvari in menjanju ključavnice. Počasi mu poskušam razložiti, da se zdaj dogajajo določene spremembe, da je zdaj drugače kot je bilo in tako. Kolikor ga zanima in sprašuje.

Odleglo mi je, ker sem Siniši povedala, kar sem mu morala. Seveda pa sem še vedno polna skrbi, kako se bo to rešilo glede odjave iz naslova oziroma sodišča. Žal mi je za Gorazda, da je bil po nepotrebnem deležen vseh teh dodatnih vznemirjenj.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

prav je, da ste Siniši povedali, naj se sam ukvarja s svojo jezo. Velikokrat je dosegel, da je bilo po njegovo, ker vas je na pol slišal ali pa preslišal, zdaj pa imate možnosti, da mu poveste, da mora izpolniti svoje obveznosti. Ne predstavljam si, kaj se mu je podilo po glavi, da je šel s sinom kuhati v stanovanje, ki ga je nekaj dni nazaj predal in se odselil. Prav pokazal je, kako bi on po mili volji hodil v stanovanje, zato je prav, da ste se odločili za zamenjavo ključavnice. Predlagam, da menjajte tudi ključavnico v kleti, skiro pa dajte sinu, ko gre na stik. Dejstvo je, da oče Gorazda vznemiri in mu naloži svoje vsebine, s katerimi se otrok ne bi smel ukvarjati (kje bo spal in kuhal), dejstvo pa je tudi, da vi Gorazda čisto lepo pomirite, mu stvari primerno razložite, zato v vajinem odnosu ne nastane

škoda. Ko bo Gorazd večji, bo najbrž tudi sam videl, kako oče svojo odgovornost prevrača na druge ljudi in bo lažje razumel vse skupaj. Pomirjajte svoj strah glede sodišča. Vsakič ko začutite strah in začnete razmišljati, kaj neugodnega se bo zgodilo, si povejte, kaj je vaš del in kaj boste vi povedali. Določite, na kaj lahko vplivate, kaj pa je odgovornost drugih, konec koncev tudi sodišča. Mislim, da lahko tudi pri Gorazdu vidite dobre stvari v teh težkih trenutkih. Zdi se mi dober znak, da vam je Gorazd vse prinesel na pladnju – zaupal vam je vse svoje vsebine, tudi ko je bil jezen zaradi vaših ključavničarskih 😊 veščin. Gorazda boste lahko le vi učili, kako razumeti očetove maneuvre, skrite namene in kako se na to primerno odzivati. Dobro ga učite, to lahko tudi sami vidite. Tudi Siniša pokaže, da se zaveda, da ni več vse po njegovo.

Lep dan vam želim in veliko miru.

Klavdija

9. 5. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes sem prejela možev sms s fotografijo dokumenta, kjer je razvidno, da je spremenil stalno bivališče. Moja odvetnica je zato predlog za prepustitev stanovanja odmaknila s sodišča. Ampak kakšne želje po praznovanju nimam, saj me čakajo naslednji koraki. Na primer prodaja stanovanja. In to čim prej.

Prejšnji teden je prišel na ogled stanovanja prvi potencialni kupec. Ko sem njega in agentko čakala v stanovanju, so se mi misli kar podile po glavi. Po eni strani sem bila ponosna in zadovoljna, da sem prišla tako daleč. Da se stanovanje končno prodaja, da se stvari urejajo. Po drugi strani pa mi je bilo res neprijetno. Počutila sem se, kot da to stanovanje ne bi bilo zares moje in kot da ne bi nikoli živela tam. Nekak težko opisljiv občutek. Vsekakor sem zelo motivirana, da stanovanje čim prej prodam, saj mi predstavlja ogromno breme.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

veseli me, da se nekatere stvari zaključujejo in da je mož naredil, kar sta se dogovorila. Res je, še veliko stvari vas čaka, a vseeno je prav, da tudi malce vdihnete, se razgledate po svojem življenju in vsaj kakšen trenutek uživajte v tem, kar ste dosegli.

Naj bo nekemu vaše stanovanje prav to, kar si želi in kar zmore kupiti. Držim pesti, da boste hitro našli kupca.

Lep dan vam želim.

Klavdija

10. 5. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes je mož nakazal denar in s tem dejanjem izpolnil svoje obveznosti iz mediacijskega dogovora. Zadeva je tako zaključena. Na nek način sem pozitivno presenečena, da je bilo vse skupaj res izpeljano. Dolgo sem dvomila, ali bova res uspela skleniti dogovor in ga tudi izvesti. Očitno je pri Siniši prevladal njegov strah pred sankcijami, pred tem, da bi bil še zaradi stanovanja v kakšnem postopku na sodišču. Sama pa sem seveda izpolnila svoj del obveznosti, saj sem bila zelo motivirana, da se zadeva čim prej zaključi.

Sem pa v skrbeh za Gorazda. Ponovno je prišel s stika popolnoma sesut. Ni mi jasno, kako možu uspe v dveh dneh spremeniti samozavestnega in veselega otroka v čisto poklapanega otroka. Mož nenehno pritiska nanj s tem, da mu govori, kako ga pogreša, kako ga pogreša tašča, kako jima je hudo, ker ni z njima ... Govori mu, da se s taščo zato jokata, da ne moreta spati ... Meni se zdi, da

to Gorazdu povzroča veliko stisko, saj je v dvomu, ali naj ustreže očetu ali naj prizna, da pogreša mamo. Poskušam se čim več pogovarjati z njim o vsem tem, tudi preko zgodbic, ampak se mi pa smili.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

ne vem, kaj bi vam rekla glede sina. Ponovila bom, da sem zelo vesela, da ima Gorazd vas, ki mu sledite, ste mu v oporo, zgled in ste njegova moč, ko njemu moči zmanjka. Ko sem brala teh nekaj vrstic, v katerih ste napisali, v kakšnem stanju je prišel iz stika, sem pomislila, da Gorazd sedaj doživlja s strani očeta podoben pritisk, kot ste ga doživljali vi v času skupnega življenja. Pomembno razliko vidim v dvojem. Prvič, vi ste bili pod pritiskom 24 ur na dan, Gorazd to doživlja krajši čas, ko ima stik. Drugič, mož je imel od vas dejansko korist, od Gorazda pa ima le psihično korist. Zato mislim, da so stvari, ki jih govori Gorazdu, dejansko sporočila, namenjena vam. Domnevam, ali vsaj upam, da bo sčasoma gospod dojel, da je vajina zveza končana za vedno. Morda se vam ne zdi tako, vendar je dejstvo, da je sprememba v vajinem odnosu še dokaj sveža in mislim, da je to razlog očetovih pritiskov na sina. Mislim, da se bodo pritiski sčasoma zmanjšali, da pa bodo v manjši meri ostali prisotni. Vendar se boste vi z Gorazdom naučili, kako zmanjšati doživljanje napetosti in pomembnost očetovih besed. Če boste videli, da se to ponavlja in boste želeli pogovor, v katerem bova skupaj iskali ideje, ste dobrodošli.

Lep dan vam želim.

Klavdija

11. 5. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vaše podporne besede glede Gorazda. Tudi jaz vidim, da sedaj počne iste stvari njemu, kot jih je meni. Zato me tako skrbi. Razmišljala sem, da bi mu povedala, naj neha početi te stvari. Morala bi še razmislit, kako to povedat. Ampak sedaj, ko sem prebrala te vaše stavke, da so to sporočila zame, razmišljam, da bi ga to le podžgalo.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

če boste želeli, lahko skupaj premisliva in načrtujeva, kako govoriti z možem o tem. Vsekakor pa to naredite, ko boste pripravljeni.

Predvidevam, da se tožilstvo ni še nič oglasilo. Upam, da vam njihova neodzivnost v tem trenutku paše.

Lep pozdrav in lep dan.

Klavdija

25. 5. 2014

Telefonsko svetovanje

Ana pove, da zadnje čase Gorazd zelo slabo prenaša stike. V petek zvečer je jokal, da naslednji večer noče prespati pri očetu, da je zadnjič pogrešal mamo ... Ana ga je zelo pomirjala in motivirala, tako da je deček zaspal. Zjutraj, takoj ko se je zbudil, je rekel, da noče prespati pri očiju. Ana ga je ponovno razbremenjevala, tako da je šel na stik pripravljen. Ko je prišel naslednji dan domov, je povedal, da bo naslednjič pri očiju spal od petka do nedelje. Mama ga je vprašala, če si to želi, in deček je povedal, da si. Ana domneva, da je oče s sinom govoril o tej temi. Včeraj ji je vzgojiteljica rekla, da

je pri Gorazdu opazila zanj nenavadno vedenje in da je bil v vrtcu ves dan jokav, da ni želel sodelovati in da mu ni bilo nič prav. Ana je povedala, da se sicer Gorazd tako obnaša v nedeljo, ko se vrne iz stika. Ko sta včeraj prišla na društvo, na delavnico asertivnosti, se je tudi drugače obnašal, saj se je mame tokrat zelo oklepal, jokal in ni želel iti k drugim otrokom, temveč je želel ostati pri mami. Pove, da je bila zato ves čas na delavnici zelo raztresena, ni mogla zares slediti, saj je ves čas poslušala, ali se Gorazd v sosednjem prostoru joka. Vprašala sem jo, če lahko pri odvetnici preveri, ali lahko do razprave odda pripravljalno vlogo, v kateri opiše sedanje dogajanje in morda tudi priloži poročilo iz vrtca. Povedala sem ji, da so prakse iz vrtca zelo različne glede tovrstnih poročil. Nekateri jih zelo neradi napišejo, nekateri pa s tem nimajo težav.

26. 5. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včeraj sem govorila z odvetnico in ji omenila, kar sva midve govorili. Zmenjeni sva za jutri, da bova pretehtali, kaj narediti. Toliko za enkrat. Hvala za vaš včerajšnji klic. Potrebovala sem ta pogovor z vami, da lažje precenim, kaj narediti in se nekoliko umirim.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

odkar ste se odselili od bivšega moža, verjetno večino dni tuhtate, kaj in kako. Veliko stvari ste že pretuhtali in tudi zaključili. Ko bodo stvari dovolj dobro dorečene za Gorazda, pa bodo najpomembnejše stvari vsaj pravno urejene in očetovo polje za povzročanje pritiskov bo bolj zamejeno.

Ena dobra stvar pa je le v Gorazdovem vedenju v ponedeljek v vrtcu - morda vadi, da se bo upiral in se bo znal postaviti zase tudi pri

očetu. Za to pa je potreben trening, kajne? Me veseli, da sva se včeraj slišali in da vam je bilo v pomoč.

Lep pozdrav.

Klavdija

29. 5. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

z odvetnico sva se dogovorili, da je napisala pripravljalno vlogo, ki vam jo pošiljam v prilonki. Jo je že poslala na sodišče. Na kratko je opisala, da se razmere z Gorazdom ne izboljšujejo, ampak celo slabšajo.

Odvetnica predvideva, da se zadeva ne bo zaključila že na obravnavi, verjetno bo potrebno predlagati sodnega izvedenca. Predlagala sem ga že v eni od pritožb, zato ga sodišče ne bo. Torej jaz krijem stroške 800 do 1000 EUR, lahko bi se dogovorila, da vsak pol krijeva stroške. Haha, dogovor ni mogoč.

Zadovoljna sem, da sem v sredo šla do vzgojiteljice, ki mi je povedala, kako Gorazd funkcionira v vrtcu, opisala sem tudi razmere, ki jih Gorazd doživlja. Peljala me je še k svetovalki, ki je rekla, da bo Gorazda nekaj časa opazovala, tudi vzgojiteljico bo usmerila pri njenem delu in opazovanju. Zmenili sva se, da se zopet oglasim pri njej. Dala mi je cel kup nasvetov, kaj naj govorim Gorazdu, kako naj mu pomagam. Nisem jima rekla, da bi kaj napisali za sodišče, ker je bil sedaj le en dan, da je bilo Gorazdovo vedenje v vrtcu nenavadno. Zdelo se mi je bolj pomembno, da z njima dolgoročno vzpostavim zaupen odnos, kot pa da bi jih silila, da nekaj napišejo.*

Lep pozdrav.

Ana

---

* Ta Anin stavek kaže na to, da je že zelo okrepila svojo moč in si začela zaupati. Odločila se je, da ne bo sledila Klavdijinemu nasvetu, naj prosi zaposlene v vrtcu, da sestavijo dopis za sodišče, saj je ocenila, da to v tem trenutku ne bi bilo koristno. Ana seveda še vedno potrebuje podporo in prostor, kjer lahko na glas razmišlja in premleva različne možne rešitve, a odloča se sama, suvereno in z zaupanjem v svoje odločitve. Takšen je tudi namen svetovalnega procesa.

Tožeča stranka: ANA MLINAR KOLARIČ

Tožena stranka: SINIŠA KOLARIČ

Zaradi razveze zakonske zveze,
zaupanja mld. otroka, preživnine, stikov

2. PRIPRAVLJALNA VLOGA tožeče stranke

Tožeča stranka vztraja pri vseh svojih dosedanjih navedbah in predlogih, ter še navaja:

Tožeča stranka naslovno sodišče obvešča, da se je po vložitvi zadnje vloge tožeče stranke vedenje mld. Gorazda močno spremenilo in tožeča stranka je prepričana, da gre za spremembo, ki je povezana z izvajanjem stikov mld. Gorazda z očetom.

Tožeča stranka sedaj vedno težje sina pripravi na stik, vedno več časa tudi porabi, da sina po stiku pomiri. Sin ji namreč sedaj že vnaprej pove, da ne želi prespati pri očetu in tožnica ga le stežka prepriča, da odide z

njim. Tako se sin že dan pred predvidenim stikom stiska k tožnici, joka in jo prosi, da bi ostal pri njej in je ne izpusti stran od sebe.

Sin zaradi razburjenosti večer pred stikom zelo pozno in težko zaspi, tožnica ga komaj potolaži. Ponoči v sanjah govori, da hoče ostati pri mamici, včasih tudi joka. Zjutraj začne govoriti, da ne bo prespal pri očetu. Tožnica mu ves čas govori, da mu bo z očetom lepo in da ga ima oče rad. Predlaga mu, naj s seboj vzame svojo najljubšo igračo, pove mu, da se bosta kmalu videla in ga na vse možne načine skuša pripraviti na stik. Doslej ji je to sicer vedno uspelo. Ko pride toženec po sina, njegove stiske niti ne opazi, saj je sin po zaslugi tožnice potolažen in pripravljen na stik.

Ko se sin vrne iz stikov, ki potekajo tudi čez noč, se ponoči še nekaj dni po stikih zbuja. Poleg tega v spanju kriči »Ne, ne, nočem!«, ali pa se nemirno premetava. Tožnica sicer ne ve, kaj se sinu pri očetu dogaja, a tako stanje vsekakor ni običajno za otroka, ki pride s stika pri očetu. Tožnica je mislila, da bodo težave, ki jih je opisovala, izginile in se bo stanje sčasoma umirilo, žal pa se stiska sina le še povečuje.

Tožnica želi opisati enega izmed takšnih dogodkov, ki jo skrbijo in zaradi katerih meni, da je Gorazd v veliki stiski. V nedeljo po končanem stiku, je bil Gorazd izredno nerazpoložen. Takoj ko je toženec odšel, je začel močno jokati in se oklepati matere. Gorazd je močno jokal, hlupal ter v joku govoril, da hoče mamico. Takšno razpoloženje se je nadaljevalo tudi v ponedeljek, ko je

Gorazd odšel v vrtec. Ko je tožnica prišla po sina v vrtec, ji je vzgojiteljica rekla, da se je Gorazd vedel zelo nenavadno zanj, da je bil zelo odmaknjen, z nikomer se ni želel družiti, prav tako je komajda kaj pojedel in se nasploh nenavadno obnašal. Ker se še nikoli doslej ni vedel na tak način, so menili, da je zbolel, zato so mu večkrat izmerili vročino, a je ni imel.

Tožnica je prepričana, da gre za Gorazdovo reakcijo na stik z očetom. Tožnica predlaga, da sodišče opravi poizvedbe o zgoraj opisanem vedenju v vrtcu, ki ga obiskuje mld. Gorazd. Takšno vedenje so opazili tudi njeni starši, s katerimi tožnica trenutno živi.

Opisane okoliščine kažejo na to, da tožnica upravičeno predlaga krajše stike, ki ne potekajo čez noč, saj je očitno, da taki stiki mld. Gorazdu niso v korist in zato tožnica ponovno predlaga, da bi stiki zaenkrat potekali, kot je predlagano v zadnji vlogi:

- med tednom, ko oče dela dopoldne, vsako sredo popoldan od 16. do 18. ure,
- ter vsak drugi vikend od sobote od 10. do 18. ure ter od nedelje od 10. do 18. ure, pri čemer toženec pride iskat sina na njegov dom in ga po končanem stiku na njegov dom tudi pripelje.

Tožeča stranka prav tako meni, da je povsem neprimerno, da toženec sinu govori, da bo kmalu pri njem prespal kar cel teden, s čimer ga le še dodatno obremenjuje. Sin ji to večkrat pove v joku in zraven doda, da sploh nikoli več ne želi prespati pri očetu.

Tožeča stranka sporoča tudi, da tožena stranka

doslej ni plačal niti enega obroka preživnine za mld. sina.

Glede na vse navedeno, tožnica predlaga, kot zgoraj in v prejšnjih vlogah.

Ana Mlinar Kolarič

Pozdravljeni,

prebrala sem pripravljeno vlogo, ki jo je pripravila odvetnica. Menim, da je v njej stanje dobro opisano in predlogi ustrezno argumentirani. Ali se lahko z odvetnico posvetujete tudi o tem, kako bi moža prepričali, da sodeluje pri plačilu izvedenca? Da odvetnica in vi izpostavite vaš pogled na to, kaj je za Gorazda primeren dogovor za stike in če se oče s tem ne strinja, naj sodeluje pri tem, da izvedenec pomaga ugotoviti, kaj je v Gorazdovo korist.

Vaše sodelovanje z vrtcem je dobro, ker je postopno. Vzgojiteljice in svetovalna delavka bodo lahko Gorazdu v oporo, vam pa lahko tudi vir informacij glede sinovega počutja in vedenja.

Zanima me, če vi možu kaj rečete glede preživnine za Gorazda in kaj mu rečete? Rada bi vam dala informacijo, da je neplačevanje preživnine kaznivo dejanje* in da na sodišču nujno vztrajajte, da je v sodbi napisano, da preživnina pripada od tistega meseca, ko sta se z Gorazdom odselila. Mogoče tudi vaš mož potrebuje informacijo o obveznosti plačevanja.

Če se ne bova brali pred obravnavo, držim pesti za vas in upam, da bo tudi kaj sreče, saj ta vedno pomaga.

Lep pozdrav.

Klavdija

---

* Kljub temu da je neplačevanje preživnine kaznivo dejanje in oblika ekonomskega nasilja, je veliko očetov po razvezi ne plačuje. Ob tem navajajo različne izgovore. Pogosto materam očitajo, da zahtevajo previsoko preživnino, da so stroški za otroka veliko nižji, da mati preživnino porabi za svoje potrebe in podobno. Kakršnokoli opravičevanje neplačevanja preživnine je nedopustno, saj preživnina pripada otroku in je namenjena temu, da je za njegove potrebe ustrezno poskrbljeno. Prav tako sodišče poskrbi, da je višina preživnine usklajena z zmožnostmi plačevanja osebe, ki mora preživnino plačevati, zato je ponavadi nižja od dejanskih stroškov in ne višja.

---

30. 5. 2014

Elektronska pošta

Spoštovani,

morda potrebujete informacijo o razpisu za dodelitev neprofitnih stanovanj pri JSS MOL. Razpis poteka do 30. 6. 2014. Če boste želeli, lahko dobite na DNK potrdilo o vključenosti v program.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za poslano. Mislim, da se ne bom prijavila. Imam prevelike dohodke, da bi prišla na listo brez lastnega denarnega vložka in tudi lokacije stanovanj mi ne ustrezajo. Veliko mi pomeni, da ostanem v bližini staršev, saj mi oče in mama veliko pomagata, kar bi bilo mnogo težje, če bi bila na čisto drugem koncu mesta.

Lep pozdrav.

Ana

3. 6. 2014

Sms

Dobro opravite danes na sodišču, spomnite se, kako veliko stvari ste že povsem uredili. Naj vam bo to spodbuda.

Lep pozdrav. Klavdija, DNK

Hvala za spodbudne besede.

Ana

Telefonsko svetovanje

Ana pove, kako je bilo na sodišču. S Sinišo sta sklenila začasno sodno poravnavo, ki bo veljala do končanja postopka. Dogovorili so se, da bodo stiki do oktobra potekali približno tako, kot sedaj. Vsako sredo bo oče prišel po Gorazda in bo tri ure z njim, čez vikend bosta skupaj od petka do sobote, da se bo Gorazd v nedeljo spet navadil pri mami. Počitnic pri očetu ne bo, ker je sodnica ocenila, da Gorazdu ni dobro, če preživi več dni skupaj pri očetu. Očeta je zelo trdo prijela glede neplačevanja preživnine. Moral jo bo začeti plačevati in poravnati dolg za nazaj. Ne ve še, ali bo morda določen tudi sodni izvedenec. Če bo to potrebno, so se dogovorili, da bosta plačala zanj oba. Ana je še pod vtisom dogajanja in zadovoljna.

24. 6. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

kako ste kaj? Upam, da preživljate lepe dneve.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

dolgo se vam nisem nič oglasila, saj sem bila zelo zaposlena s prodajo stanovanja, kar je pomenilo, da sem ga morala urejati, se voziti v Mengeš in še kup drugega. Prav tako pa vas nisem želela obremenjevati, saj se mi ni zdelo, da imam kakšne večje težave, ki jih ne bi mogla rešiti sama.*

Sprašujete, kako sem. Trudim se, da so dnevi lepi. Danes podpišem pogodbo o prodaji stanovanja. S 1. 9. se z Gorazdom seliva v podnajemniško stanovanje. Stanovanje sem našla v bližini svojih staršev, le dva bloka naprej od tam, kjer sva zdaj. Selitve se zelo zelo veselim. Trenutno je sicer še nekaj težav pri dogovarjanju z lastnico, a mislim, da bova uspeli vse pravočasno urediti. Malce mi že preseda, da se s starši gnetemo na 33 m² in da noben od nas nima zasebnosti. Starša sicer pravita, da lahko ostanem, kolikor časa želim, a vidim, da sta tudi onadva že utrujena.

Finančne zadeve se umirjajo, dobivam preživnino, tudi nekaj sem dobila za nazaj. Končno sem dobila tudi nov izračun za plačevanje vrtca in je 40 evrov nižji kot prej. Žal pa Gorazd nič bolje ne prenaša stikov čez vikend. Domov prihaja zamorjen. Mislim, da se ni prav nič navadil, zdi se mi celo, da je vedno slabše. Siniša ga še vedno obremenjuje z neprimernimi temami in ga čustveno zlorablja. Razlaga mu zadeve, ki so povsem neprimerne. Govori mu o svoji finančni stiski in jo pripisuje temu, da mora plačevati preživnino. Gorazd mi je enkrat celo rekel, da ne potrebuje novih čevljev, ker potem oči ne bo imel za hrano. Kaj točno se dogaja na stiku, seveda ne vem, ker nočem vrtati v Gorazda in ga spravljati v še dodatno stisko, bolj po drobcih kdaj kaj pove. Stiska pa je očitna, vsakič ko se vrne s stika. Moj cilj je, da do obravnave, ki bo konec oktobra, pridobim še nekatera druga mnenja. Zdi se mi, da sodišče mojega mnenja ne jemlje resno, da vsi mislijo, da si izmišljujem, da bi zmanjšala stike med očetom in Gorazdom. V vrtcu hodim k svetovalki, ki spremlja Gorazda. V vrtcu so zgroženi, da stiki potekajo tako, da oče pride v vrtec po sina in ga pripelje nazaj. Zato bodo svoja opažanja, kako to vpliva na Gorazda, zapisali. Poskusila

bom pridobiti tudi zapisnik na CSD, glede tega, kako se izvajajo stiki, ter verjetno prosila svetovalko, naj moža povabi k sebi na razgovor. To opcijo mi je nekako ponujala že zadnjič. Dobila sem tudi napotnico za psihologa za Gorazda (sodnica je rekla, da bi bilo dobro, da ga spremlja psiholog, žal pa to ni zapisano), mogoče bo že septembra dobil kakšen termin. Včeraj sem dobila še pripravljalno vlogo, ki jo je moževa odvetnica spisala 14 dni nazaj. Nisem je pričakovala, saj smo se le nekaj dni nazaj na sodišču že zmenili in me je nekoliko razburilo, ko sem prebrala 10 strani laži. Razburilo me je, da je predlagal priče, ki bi govorile o njegovi skrbi za Gorazda in najinem odnosu, za katere pa jaz mislim, da sploh ne vejo, kaj se je dogajalo za zaprtimi vrati. Pa laži o tem, da ga ne pozdravljam, ko pride po Gorazda, čeprav je obratno, on mene ne pozdravlja in me namenoma ignorira kot je to pogosto počel tudi prej. In spet te njegove laži o tem, kako dobro skrbi za Gorazda in kako dobro je vedno skrbel zanj. Skratka, polno tega.

Želim vam lepo poletje!

Lep pozdrav.

Ana

---

* V Anini izjavi, da svetovalke ni »želela obremenjevati« se kaže njen zelo izražen čut za odgovornost. Medtem ko je čut za odgovornost seveda dobrodošel, še posebno ko postanemo starši in smo dejansko odgovorni za drugo življenje, nam lahko pretiran čut za odgovornost povzroča težave. Ana se je počutila odgovorno za počutje in občutke svetovalke, kar seveda ni njena odgovornost. Vsak je odgovoren za svoja čustva in počutje in če bi se svetovalka počutila preobremenjena, mora za razbremenitev poskrbeti sama. Po drugi strani je v stavku opazno tudi minimaliziranje težav – Ana se je oglasila le takrat, kadar je ocenila, da je težava RES velika – tako velika, da ima pravico prositi za pomoč. Seveda pa imamo vedno pravico prositi za pomoč, ne glede na »velikost« težave. Hkrati se moramo zavedati, da je »velikost« težave zelo odvisna od stališč in prepričanj tistega, ki težavo opazuje ali doživlja. Nekateri so nagnjeni

k minimaliziranju težav, drugi lahko že iz najmanjše ovire naredijo nerešljivo dramo. Dobro je, če imamo realen pogled.

Pozdravljeni,

skupaj z vami se veselim dobrih novic glede prodanega in najetega stanovanja ter manjših finančnih težav. Načrt, kako boste pomagali zaščititi Gorazda, je dober. Imate tudi podporo, da ga boste lažje izpeljali. Vsekakor je zaskrbljujoče, da se stanje ne umirja, temveč slabša, zato je prav, da poskušate najti različne načine, kako pomagati Gorazdu.

Zadnjič nam je sodelavka poslala študijo, ki se osredotoča na življenje žensk po odhod od nasilnega partnerja. Rezultati raziskave so pokazali, da proces ponovne vzpostavitve in organizacije življenja po zaključku nasilnega odnosa traja kar nekaj let. To vam ne pišem zato, da bi vas prestrašila, ampak kot spodbudo, da vztrajajte na zastavljeni poti, čeprav se morda kdaj zdi, da se zadeve ne bodo nikoli uredile. Ogromno ste že naredili in lepo je brati, da so vaši dnevi lepi.

Še veliko takih dni vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

mislim, da proces ne bo nikoli dokončan, ker je vse skupaj del življenja. Se je pa kar nekaj stvari uredilo. V slabem letu sem naredila ogromne korake. Kot največji korak vsekakor štejem to, da sem se uspela upreti Siniši, mu reči ne. To, da sem vztrajala pri svojem, da sem počasi spet krepila svojo moč. Spet sem se začela veseliti življenja in normalno živeti, ponovno sem vzpostavila stik z ljudmi, s katerimi sem ga morala prej prekiniti. In še bi lahko naštevala. Res je dober občutek, da spet diham s polnimi pljuči.

Ob razmišljanju o svojih uspehih se dostikrat spomnim na vas, ker se vam želim resnično iskreno zahvaliti za vso vašo pomoč, ki je prišla v pravem času. Na prvem srečanju z vami ste me edini strokovno prepričali, zakaj moram moža prijaviti in da to vse skupaj niso zakonske težave, temveč nasilje. To ozaveščanje mi je pomagalo, da sem lahko reševala zadeve naprej.* Vsi telefonski pogovori, pa vsi maili, spodbude, nasveti, pohvale, umirjanje ... Vse to mi je res pomagalo. HVALA!

Tudi delavnice asertivnosti so bile več kot dobrodošle. Všeč mi je bilo, da smo bile skupaj ženske s podobnimi izkušnjami in smo si ena drugi nudile podporo. Naučila sem se tudi bolje ubesediti, kaj se mi je sploh dogajalo. Se mi zdi, da sem s pomočjo delavnic pridobila nazaj svojo moč. Tudi v vsakdanjem življenju - v službi in v drugih odnosih - se skušam držati veččin asertivnosti. Naučila sem se reči ne, postaviti mejo, si zastaviti cilje in jih tudi doseči ... Ko smo si na začetku delavnice postavile en cilj, ki naj bi ga v naslednjih mesecih, ko se delavnice končajo, izpolnile, se mi sploh ni zdelo, da bom svoj cilj sposobna doseči. Pa sem ga. In kakšen dober občutek je to! Predvsem pa skušam tudi Gorazda vzgajati na ta način, da se bo v vsakem trenutku zavedal, da je ok in da so tudi drugi ljudje ok, pa čeprav vsi delamo napake. In da bo znal poskrbeti zase in postaviti svoje meje. Zavedam se, da ga največ naučim s svojim zgledom in tudi zato sem vesela, da mi je uspelo dobiti nazaj svojo moč in asertivnost.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Ženske, ki doživljajo psihično nasilje, veliko težje prepoznajo, kdaj gre za nasilje in ne zgolj partnerske konflikte. Težje tudi ubesedijo, kaj doživljajo, saj so dejanja psihičnega nasilja mnogo manj oprijemljiva in konkretna. Lahko gre za serijo dejanj, ki se sama po sebi ne zdijo nasilna, ko pa jih pogledamo v kontekstu, vidimo, da gre za nasilje. Tudi odziv drugih je lahko drugačen, če ženska spregovori o fizičnem ali o psihičnem nasilju. Izjave kot je »Oh, potrpi no malo, to pa res ni

nič takega,« so veliko pogostejše, kadar ženska spregovori o psihičnem nasilju in redke ob omembi fizičnega nasilja.

Prav tako ženske težje prepoznavajo spolno nasilje, ki ga doživljajo v intimnopartnerskem odnosu. Nekatere ženske so bile namreč vzgojene na način, da morajo partnerju v spolnosti ustreči, ne glede na njihove želje in preference. Še vedno se kaže velika potreba po osveščanju, da se posilstva dogajajo tudi v partnerskem odnosu in da večino posilstev povzročijo žrtvi poznane osebe.

Pozdravljeni,

Gorazd je lahko res vesel, da ima vas za zgled. Vesela sem, da ste naredili tako velike korake in da pri sebi prepoznavate ogromne premike na bolje. Res sem vesela, da sem bila lahko tudi jaz del podpore na poti do življenja, ki ga želite živeti.

Lep pozdrav.

Klavdija

11. 7. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

ravnokar sem se vrnila z dopusta, zato se vam nekaj časa nisem oglasila. Z Gorazdom sva bila na morju, najela sem apartma skoraj tik ob plaži. Z nami je šla še moja prijateljica, ki ima hčerko, ki je podobne starosti kot Gorazd. Imeli smo se res lepo in sproščeno. Poskusila sem odmisлити službo in vse, s čimer se sicer ukvarjam in se res posvetiti Gorazdu in sebi. Uspelo mi je celo prebrati eno knjigo in narediti skice za nekaj ogrlic, ki se jih bom kmalu lotila.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

super, da ste si privoščili oddih na morju. In da se vam je celo uspelo odklopiti. To zahteva kar nekaj veščin ;)

Lepo se imejte.

Klavdija

15. 7. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v okviru projekta *Usklajena prizadevanja – K novim evropskim standardom za zaščito žensk, ki doživljajo nasilje zaradi spola*, je izdelan tudi vprašalnik.¹³ Namen vprašalnika je pridobiti informacije o doživetem nasilju in o odzivanju policije in centrov za socialno delo. Tako bodo narejeni predlogi za izboljšavo dela, bolj bomo poznali kritična področja in vedeli, na kaj moramo biti pozorni ljudje, ki delamo na področju nasilja.

Prosila bi vas, da preletite vprašalnik in se odločite, ali bi ga bili pripravljeni izpolniti. Če boste pripravljeni, se vam zahvaljujem za prijazno pomoč. Prosim vas, da izpolnjen vprašalnik vrnete v elektronski obliki na moj e-naslov ali pa v natisnjeni obliki na naslov društva do konca septembra 2014.

Sporočite mi prosim, če ste pripravljeni sodelovati in če imate morda dodatna vprašanja.

Lep dan vam želim.

Klavdija

---

¹³ Društvo za nenasilno komunikacijo je, poleg drugih slovenskih organizacij, sodelovalo pri mednarodnem projektu z naslovom *Usklajena prizadevanja – K novim evropskim standardom za zaščito žensk, ki doživljajo nasilje zaradi spola*, v okviru katerega je nastal vprašalnik.

18. 7. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v priponki pošiljam izpolnjen vprašalnik. Želim vam lep dan.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

hvala, ker ste tako hitro izpolnili vprašalnik.

Lepo bodite.

Klavdija

Na tem mestu je spet nekoliko daljše obdobje, ko Ana in Klavdija nista v stiku.

---

15. 10. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,*

kdaj pa kdaj se spomnim na vas in na Gorazda. Upam, da sta oba dobro.

Če boste želeli in vam ne bo odveč, mi prosim napišite, kako ste, kaj se pomembnega za vas dogaja, ali glede česa morda potrebujete mojo pomoč. Lahko se tudi slišiva.

V vsakem primeru vam želim lep dan.

Klavdija

---

* Svetovalka mora razmisliti, kdaj je pravi trenutek (če sploh kdaj), da ponovno povabi uporabnico k pogovoru, sodelovanju. Nekatere uporabnice potrebujejo nekaj spodbude, da se zopet javijo, druge to brez težav storijo same, spet tretje pa želijo po določenem obdobju prekiniti stik s svetovalko. Klavdija in Ana sta imeli dober, zaupen odnos, zato je Klavdija lahko pravilno ocenila, da razlog, da se Ana ne oglašča, ni v tem, da bi želela prekiniti stike s svetovalko, zato ji je poslala mail.

Pozdravljeni,

tudi jaz se kdaj pa kdaj spomnim na vas. Prav v zadnjem času sem razmišljala, ali bi vam spet pisala, oziroma se mi je zdelo, da bi potrebovala kakšno vašo modro besedo. Če na kratko povzamem dogajanje v zadnjih mesecih:

- Uspešno sem prodala stanovanje v Mengšu, poplačala hipoteko in vse ostale stroške, ostala sem na nuli.
- Septembra sva se z Gorazdom preselila v najemniško stanovanje, ki je le dva bloka naprej od stanovanja mojih staršev. Vsi štirje smo navdušeni, da imamo svoj mir, hkrati pa smo zelo blizu.
- Z Gorazdom sva bila na morju, na izletih, se družila ... Skratka, ko pogledam nazaj, sva res maksimalno izkoristila čas in se dobro imela.
- Stiki so še vedno problematični. Gorazd se ni navadil in gre ponavadi nejevoljno, vrne se razdražen, po vikend stikih pa je še vedno zelo hudo – pade v histeričen jok, kaže brezvoljnost, razdražljivost, oklepa se me. Veliko se ukvarjam s tem, kako naj ga pomirim, kako naj mu odgovorim na njegova vprašanja, predstavim zadeve.

- Govorila sem z dvema otroškima psihologinjama o tem, da bi ga vključila v svetovanje. Najprej sem govorila z gospo Pošternik, ki ima sedaj svojo zasebno prakso. Rekla je, da dvomi, da bi se Gorazd psihologinji odprl, da verjetno največ naredim jaz s svojim delovanjem. Po pogovoru nisem povsem prepričana, kaj narediti. Gospa je povedala, da je dobro, da mi sin zaupa in govori o stvareh, ki ga mučijo, saj lahko tako predela zadeve. Če ne bi imel z mano te možnosti, bi se ji delo s psihologom zdelo nujno, tako pa se lahko celo zgodi, da se psihologu ne bo tako odprl. Meni, da sem jaz tista oseba, ki lahko sinu najbolj pomagam. Gospa Završnik iz zdravstvenega doma, h kateri se lahko vključi z napotnico, je na malo bolj grob način povedala, da nima kaj početi s tako majhnim otrokom. Da se z njim ne da verbalno delati in je po prvem srečanju z mano zaključila. Svetovalka v vrtcu mi je dala nekaj napotkov, občasno opazuje Gorazda.
- 13. 11. imamo na sodišču obravnavo v postopku razveze in zaupanja otroka v varstvo in vzgojo. Želim doseči predvsem to, da se stiki ne bi razširili. Odvetnica bo oddala pripravljeno vlogo, kjer bo povedala, kako so stiki potekali do sedaj, kako se Gorazd odziva, dodali bova še zapisnik s CSD, kjer sva s svetovalko zapisali, kako je s stiki. Upam, da bo tudi svetovalka v vrtcu napisala svoje mnenje. Najprej je bila zelo zagreta, želela je celo predlagati ponoven multidisciplinarni tim, no zdaj pa se ji zdi, da je kar vse v redu. Meni se ne zdi, da je v redu, le zamenjal je vzgojiteljico, ki ni občutljiva na te zadeve in se ji zdi vse v redu, jaz pa imam doma samo še večje težave. Na svoji poti občasno obupujem nad institucijami - pač vzponi in padci, kot so v življenju.
- Bivši mož je dobil novo partnerko, ki jo je Gorazd že spoznal. Veliko ljudi mi je reklo, da bo z novo partnerko izgubil zanimanje zame in za to, da si izmišlja nove načine, kako me prizadeti. Žal še čakam na to. Zaenkrat je še v fazi,

da vse počnejo skupaj, vsi trije. Meni se zdi fino, da bo preusmeril misli na nekoga drugega. Me pa vse te novosti spravljajo v stisko, ker ne vem, kaj bo to pomenilo za Gorazda.

- S Sinišo sicer skoraj ne komunicirava, le če so kakšne spremembe pri stikih. Ko sem mu kdaj hotela povedati kaj več o Gorazdu, je samo gledal, nič ni odgovoril, pa tudi upošteval me ni. Zato zdaj samo pozdravim, ko pride.
- Splošno gledano se imam veliko bolje kot pred enim letom. Živim povsem drugačno življenje, sem gospodarica svojega življenja, ne nosim bremena, ki sem ga prej. Počnem stvari, ki jih želim početi. Po mnogih letih sem se spet vrnila tudi nazaj k plesu in zdaj spet redno obiskujem treninge jazz baleta. Uživam v malenkostih. Vsak dan poskušam za naju z Gorazdom pripraviti nekaj, kar naju razveseli, da nama je lepo.
- Veliko delam na sebi. V praksi poskušam uporabljati veščine, ki sem se jih naučila na delavnicah asertivnosti. Vmes sem bila dvakrat tudi pri psihoterapevki, pa mi je po koncu drugega srečanja rekla, da »nima kaj delati z mano«, ker imam itak že vse razdelano 😊 Ne vem, če se ravno strinjam z njo ... Včasih grem še na kakšen pogovor h gospe Zaplatil na center za socialno delo. Redno hodim tudi na konzultacije k svetovalki v vrtcu, ki spremlja Gorazda in mi da vedno kakšno dobro idejo, kaj še lahko naredim.
- Napeta sem zaradi prihajajoče obravnave. Čeprav delam na sebi, me še vedno stiska, kaj on pripravlja.* Čeprav ima zdaj drugo partnerko, se mi zdi, da še vedno ni prebolel razveze, da ne prenese poraza in tega, da sem odšla.

Skratka, veliko se dogaja, dobro sem, sem pa želela pred obravnavo še z vami izmenjati kašno besedo.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Ne glede na to, koliko smo »naredili na sebi« in koliko truda smo vložili v izboljšanje kvalitete našega življenja, bomo še vedno občutili neprijetna čustva kot so strah, tesnoba ali jeza. Iluzorno je pričakovati, da bomo ves čas občutili le srečo in veselje. Vsa čustva so koristna, tudi neprijetna, čeprav bi jih pogosto radi kar izbrisali. To, da Ana čuti napetost in strah pred prihajajočo obravnavo, je povsem običajen in primeren odziv na stresno okoliščino. So okoliščine, v katerih se počutimo neprijetno, ne glede na to, koliko smo že naredili na sebi in ne glede na to, kakšne spremembe smo vnesli v svoje življenje.

---

17. 10. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

vesela sem, da ste se ponovno oglasili. Če odmislim vse, kar pišete o težavah, ki jih ima Gorazd po stikih, sem bila vaših novic zelo vesela. Saj ne, da bi me veselilo, da nimate več stanovanja oz. kupnine, sem pa vseeno vesela, da se je izšlo, kot se je. Prevečkrat sem videla, kakšne izgube lahko doživijo ženske kot posledico ekonomskega nasilja, tako da je, žal, stanje nula, realno gledano, dobro stanje. Čestitam vam za vaš in vajin novi dom, upam, da se počutita domače in varno. Biti blizu staršev je gotovo veliko bolje, kot biti predolgo skupaj z njimi☺.

Če boste želeli, se najbrž lahko tudi kdaj v prihodnje obrnete na katero od dveh psihologinj, s katerima ste se posvetovali. Morda je res najboljša pot, da si vi sami ali s pomočjo koga postavite strukturo in cilje, ter potem pomagajte Gorazdu. Verjamem tudi, da je lahko zelo pomirjujoče, da se ne počutite edini v skrbi za sina in da bi vam bilo lažje, če bi vedeli, da Gorazdu stoji ob strani še kdo, ki je dobronameren, sposoben in skrben. Včasih se zgodi, da bivši partner z začetkom novega partnerskega odnosa izgubi ali zmanjša

interes za odnos z otrokom, ni pa nujno. Če je njegova partnerka motivirana za preživljanje skupnega časa skupaj z otrokom, potem se dinamika ohranja ali pa celo poveča. Vaš bivši partner doseže dvoje: ugodi njej in dela skrbi vam. Najbrž se bom ponovila, ampak vseeno, v vaši situaciji se mi zdi bistveno dvoje. Prvič, da se Gorazd z vašo pomočjo uspe pomiriti in sprostiti. Njegova stiska ni trajna. Vam je sicer naporno, ampak vseeno je bolje tako, kot da bi Gorazd ostal sam s svojimi stiskami in razvil neke notranje prilagoditve in obrambe ter vse skupaj potlačil.* Po navadi je tako, da ko otrok malo zraste in je bolj samostojen, njegov svet ni več tako usmerjen v starša. Otrok se začne osamosvajati od starša. Najbrž se sliši grozno, da morate še čakati na to, ampak vseeno, to ni celo življenje, mine in se zaključi.

Vzgojiteljici vi dajajte informacije, na umirjen način, zelo pozorno sprejmite njena opažanja, se ji zahvalite za njeno pozornost, morda bo tako postala bolj senzibilna.

Če želite in zmorete organizirati svoj čas, se lahko dogovoriva za kak pogovor pred obravnavo.

Lep dan in vikend vam želim.

Klavdija

---

* Otroci, ki živijo v družini, kjer eden od staršev povzroča nasilje nad drugim, ali odraščajo v drugačnih težkih okoliščinah, lahko brez potrebne podpore razvijejo dve vrsti prilagoditve. Lahko se tudi sami začnejo vesti nasilno (npr. do svojih vrstnikov in vrstnic, do sorojenk in sorojencev ...) ali razvijejo druge vrste neprimernega in motečega vedenja. Svojo stisko pa lahko izražajo tudi tako, da se popolnoma zaprejo vase, se prilagodijo, poskušajo narediti čim manj vidne, slišne, moteče. Takšni otroci so navzven videti brez težav in kot da ne doživljajo nobene stiske. Lahko so tudi zelo uspešni v šoli ali na drugih področjih. Kljub temu v sebi trpijo in posledice se lahko pokažejo kasneje. Varovalni delavnik, da otrok svoje stiske ne izraža na en ali drug neustrezen način, je, da ima otrok vsaj eno varno odraslo osebo, ob kateri lahko izrazi svojo stisko ter brez strahu pokaže vsa

neprijetna čustva. Tako je možnost, da bo njegov psihofizični razvoj kljub neugodnim okoliščinam potekal nemoteno, veliko večja. Gorazd ima vsaj eno takšno osebo in to je njegova mama. Ob njej se lahko sprosti, zjoka, trmari, ne da bi se moral bati, da ga bo mama zaradi tega zavrnila ali prenehala imeti rada.

Telefonski pogovor

Dogovoriva se za svetovanje pred obravnavo.

20. 10. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v priponki vam pošiljam vabilo na delavnico, ki jo bosta na društvu izvedli moji sodelavki Urša in Katarina. Delavnica ima naslov *Nasilje v odnosih*, vse podrobnosti pa so navedene v vabilu.

Lep pozdrav.

Klavdija

25. 10. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

mogoče imate nekaj časa, predno se vidiva danes, da preberete pripravljeno vlogo, ki jo je pripravila odvetnica.

Lep pozdrav.

Ana

Tožeča stranka: ANA MLINAR KOLARIČ

Tožena stranka: SINIŠA KOLARIČ

**Zaradi razveze zakonske zveze,
zaupanja mld. otroka, preživnine, stikov**

PRIPRAVLJALNA VLOGA

tožeče stranke

Tožeča stranka vztraja pri vseh svojih dosedanjih navedbah in predlogih, prereka navedbe tožene stranke v njeni 1. pripravljalni vlogi, ter še navaja:

Pravdni stranki sta na zadnjem naroku sklenili začasno sodno poravnavo, s katero sta se dogovorili, kako bodo potekali stiki med mld. Gorazdom Kolaričem in njegovim očetom. Tožeča stranka naslovnemu sodišču sporoča, da tako določeni stiki niso bili realizirani v vseh terminih. Tako je odpadlo šest stikov zaradi dopusta tožeče stranke. Zaradi obveznosti tožene stranke je bil nadomeščen le en stik. Tožena stranka je zelo pozno tožeči stranki sporočila, da nima časa za stike, in sicer v dveh primerih le eno uro pred predvidenim stikom. Tožeča stranka ob tem poudarja, da je tak način sporočanja odpovedi stikov »tik pred zdajci«, povsem neprimeren. Dejstvo je, da mld. Gorazd vedno v naprej ve, kdaj bo imel stik z očetom in da mama porabi veliko časa, da ga na stik pripravi. Kadar stik odpade v zadnjem hipu, je otrok zbežan, saj ne more

razumeti, zakaj takšna sprememba. Prav tako bi bilo prav, da se o odpovedanem stiku vnaprej obvešča tudi vrtec, kadar je prevzem v vrtcu. Tožeča stranka je tista, ki sedaj obvešča vrtec, ali bo oče prišel po sina, saj vrtec sicer sploh ne ve. Nad takim obveščanjem v vrtcu niso zadovoljni, saj se morajo prilagajati, kar obremenjuje njihov delovni proces.

Tožeča stranka naslovnemu sodišču sporoča, da ob izvedbi stikov ne opaža bistvenih sprememb na bolje. Tožeča stranka je težave, ki se pojavljajo po zaključenem stiku, podrobno opisala že v svoji prejšnji vlogi. Tožeča stranka je upala, da se bo situacija sčasoma umirila, da se bo sin navadil na stike z očetom in jih lepo sprejel. Žal pa še vedno nastajajo težave, predvsem po stikih, ki potekajo čez noč. Ko se sin vrne po takem stiku v soboto zvečer nazaj domov, je zelo nerazpoložen, zaprt vase, zamišljen, jokav; noče se igrati, stiska se k materi, jo ves čas sprašuje, če bosta naslednji dan z mamico skupaj, pogosto začne takoj, ko prideta v stanovanje, tudi močno jokati in traja kar nekaj časa, da ga tožeča stranka umiri. Običajno se Gorazd umiri šele tekom naslednjega dne, v nedeljo. Tožnica ne ve, zakaj sin na stike z očetom reagira na tak način, ve pa, da je sin očitno v stiski. Mld. Gorazd je star komaj štiri leta, kar pomeni, da še ne zna povedati, kaj ga moti ob stikih z očetom. Tožeča stranka poudarja, da se s sinom zelo veliko ukvarja in mu posveča prav vso pozornost. Že od vsega začetka si zelo prizadeva, da bi stiki otroka z očetom

normalno stekli in sina na stike tudi ves čas pripravlja. Velikokrat se še vedno tudi zgodi, da Gorazd odklanja odhod k očetu, da je zaradi tega, ker mora na stik, tudi jezen na tožnico.

Glede na opisane okoliščine tožeča stranka predlaga, naj stiki v pretežnem delu še naprej potekajo tako, kot je bilo določeno v začasni sodni poravnavi, saj ni pogojev za kakršnokoli razširitev stikov. Zaradi zdravega razvoja mld. Gorazda se je kot umesten izkazal predlog, da otrok pride domov s stika že v soboto zvečer in ne šele v nedeljo. Le tako je namreč mogoče pri Gorazdu ponovno vzpostaviti občutek varnosti in stabilnosti. Če bi se obseg stikov trenutno povečal, bi otroku zagotovo nastala nepopravljiva škoda.

Tožeča stranka tudi predlaga, da se dopoldanski stik zamenja s popoldanskim, v tednu, ko oče opravlja delo v dopoldanskem času. S tem se obseg stikov ne bi zmanjšal, Gorazd pa bi bil lahko ves čas prisoten v vrtcu, kar mu ne podre rutine in konstantnosti. Otrok je del skupine in v času stika, je izvzet iz skupine in prikrajšan za dejavnosti, ki potekajo v okviru vrtca (npr. ogled lutkovnih predstav, obisk razstav ...). Poleg tega je zaradi izvedbe stika v vrtcu moten cel pedagoški proces. S starostjo otroka je pričakovati, da bo v času vrtca vse več dejavnosti, zaradi česar je tudi iz tega razloga smiselno, da se uredijo stiki v popoldanskem času, oziroma v času, ko otrok ni v vrtcu.

Tožeča stranka je zaradi težav, ki jih zaznava

v povezavi s stiki, poiskala pomoč na CSD Ljubljana. Iz zapisnika, ki ga prilaga, je razvidno, s kakšnimi težavami se sooča tožeča stranka v povezavi s stiki otroka z očetom, ter tudi na kakšen način skuša svojemu sinu pomagati, da bi stiki normalno stekli. Po informacijah, ki jih ima tožeča stranka, je bil zaradi reševanja težav na razgovor na CSD povabljen tudi toženec, a je ta izjavil, da se srečanja ne bo udeležil in da bo na sodišču dokazal, da ni težav, kar je zaskrbljujoče.

Glede na vse povedano, pa bo, če se stranki ne bosta sporazumeli, sodišče moralo angažirati sodnega izvedenca klinične psihologije, ki bo na podlagi vseh razpoložljivih podatkov ugotovil, kakšni in kako pogosti naj bodo stiki mld. Gorazda z njegovim očetom, da bodo v korist mld. otroka. Tožeča stranka predlaga, da sodišče po potrebi opravi tudi poizvedbe v vrtcu, ki ga obiskuje mld. Gorazd.

Tožeča stranka v sodni spis vlaga še položnico za plačilo vrtca, v višini 130 EUR. Običajno sicer ta strošek znaša 160,00 EUR, tokrat je nižji zaradi tega, ker je Gorazd nekaj dni manjkal v vrtcu. Poleg tega tožeča stranka vlaga še kopije računov, s katerimi dodatno izkazuje stroške, ki jih ima s sinom, ter kopijo svoje plačilne liste za plačo, ki jo je prejela v avgustu 2014. Poleg tega tožeča stranka še sporoča, da se je s sinom preselila v najemniško stanovanje v izmeri 49 m², za katero plačuje mesečno najemnino, ki skupaj s stanovanjskimi stroški znaša 400,00 EUR.

Tožeča stranka je imela s selitvijo v drugo stanovanje še dodatne stroške. Kupiti je morala jedilno mizo, stole in posteljo. Tožeča stranka, kot izhaja iz njene plačilne liste, prejema neto plačo v višini nekaj čez 1.000,00 EUR. Po plačilu najemnine in stroškov za stanovanje, ji ostane okoli 600,00 EUR. Po plačilu vrtca za otroka pa le še okoli 470,00 EUR. S tem denarjem mora poskrbeti za stroške otroka, pa tudi za lastne stroške. Glede na vse navedeno, je njen preživninski zahtevek za otroka v višini 230,00 EUR mesečno, utemeljen.

Glede na vse navedeno, tožnica predlaga, kot zgoraj in v prejšnjih vlogah.

Ana Mlinar Kolarič

25. 10. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za poslano, sem prebrala. Na svetovanju se lahko pogovoriva kaj več o pripravljalni vlogi. Morda bi bilo potrebno več napisati o tem, kako se vidi nerazpoloženost Gorazda, kaj Gorazd pove o stikih; napisati tudi, da sicer v času, ko ni stikov, doma in v vrtcu ni takih vedenj, kot se pojavijo po stiku, na primer izrazito jokanje in nerazpoloženosti.

Lep pozdrav.

Klavdija

Svetovanje

Ana pove, da se pripravlja na obravnavo na sodišču. To pomeni, da si je zastavila jasne cilje, kaj hoče doseči. Tako bo pripravljena na različne predloge in bo vedela, kje lahko popusti in kje ne. Še vedno ji je ostal strah, da bo pristala na nekaj, česar ne želi in kar bi bilo v škodo Gorazda, kot se je to zgodilo na prvem pogovoru za stike pri socialnem delavcu Zenitu. Pripravljala se je tudi z odvetnico, ki ji je povedala, kakšna vprašanja lahko dobi na obravnavi, da se je malo pripravila, kaj bi lahko ob posameznem vprašanju povedala.* Prav tako dela dihalne vaje za sproščanje, saj se boji, da bi ji preveč stresa ponovno prineslo zdravstvene težave. Želi doseči, da se stiki ne bi povečali. Najbolj jo skrbi, da ne bo mogla popravljati škode, ki jo oče povzroči Gorazdu. Misli, da med stiki zelo žaljivo govori o njej in njenih starših, saj to razbere iz tega, kar pove Gorazd. Enkrat jo je na primer vprašal, zakaj ga dedi in babi ne marata, enkrat drugič pa je vprašal, zakaj dedi in babi ne marata očija in mu nagajata. Sicer se s Sinišo ne pogovarjata, večinoma jo povsem ignorira.

V vrtcu so se odločili, da ne bodo napisali mnenja za sodišče. Niso utemeljili, zakaj, a Ana predvideva, da so se ustrašili, da bi začel oče pritiskati na njih. Odvetnica je zelo optimistična, Ani se zdi, da kar preveč. Sama se boji, da ji ne bo uspelo dokazati, da povečanje stikov res ni v korist Gorazda in da je resnično v stiski.

S strani okolice dobiva različna sporočila, nekateri so podporni, drugi manj. Nekateri ji rečejo, da je prešibka, ker se ga boji, drugi pa, da je preveč odločna, ker hoče, da je svet narejen po njeno.

Sicer je v redu, veliko hodi v naravo, kar jo pomirja in napolni z energijo. Ponovno je začela plesati, kar je že počela pred poroko.

---

* Ana meni, da se veliko ustrežneje odziva, kadar je na določeno situacijo ali vprašanje pripravljena. Prav tako želi imeti čim več nadzora nad dogajanjem, saj ji to daje občutek moči, ki ga potrebuje za soočanje s težkimi situacijami. Zato se na različne načine pripravlja na obravnavo na sodišču.

---

3. 11. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes sem dobila pošto Okrožnega sodišča v Mengšu, in sicer vabilo priči zoper S. K. zaradi nasilja v družini. Moja mama in oče sta malo kasneje prav tako dobila vsak svoje vabilo. Kaj to pomeni? Da je tožilstvo dalo zadevo na sodišče? Da bo potrebno pričanje pred njim? Ta pošta me je povsem presenetila, saj si nisem mislila, da bo šla zadeva naprej.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

tudi jaz sem danes dobila vabilo k preiskovalni sodnici.

To pomeni, da je šla zadeva do preiskovalne sodnice, ki se bo sedaj odločila, ali se bo začel kazenski pregon. Ko sem danes dobila vaš mail in vabilo, sem pomislila: »*Eppur si muove!*« Da sistem končno začenja prepoznavati tudi druge oblike nasilja, ne le fizično.

Kar se tiče samega pričanja, je večkrat tako, da osumljenec ne pride na zaslišanja oškodovanke (kar ste v tem primeru vi) in prič v preiskovalni postopek. Lahko je prisoten, ni pa to njegova obveznost. Ali vam bo preveč težko pričati, če bo Siniša prisoten? Če menite, da bi vam bilo takšno pričanje pretežko, lahko zaprosite sodišče, da vam odobri zaslišanje v njegovi nenavzočnosti. Do tega imate pravico. Zaslišanje v nenavzočnosti pomeni, da gre on ven, ko ste vi zaslišani, potem pa pride nazaj in se mu prebere zapis zaslišanja in ima priložnost, da vam postavlja dodatna vprašanja.

Pišite, da se dogovoriva, kako bi vam bilo najmanj težko.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

trenutno si še ne morem predstavljati, ali lahko pričam pred njim ali ne. Če bi morala, bi verjetno lahko govorila. Mislim, da se bom lažje odločila po torkovi obravnavi za razvezo. Zdaj se bom poskusila osredotočiti na to obravnavo, po tem pa se lotim priprav za pričanje. Posvetovala sem se tudi z odvetnico, ki mi je povedala, da je Siniša že bil zaslišan. Sedaj bolje razumem, zakaj je bilo toliko dodatne jeze z njegove strani. Že od septembra sem prav čutila, kako bi me najraje že s pogledom ubil, ko je prišel po Gorazda. Sploh ne znam opisati, ampak imel je tak ubijalski pogled, da sem se kdaj prav vprašala »Pa komu to jaz puščam otroka?« Seveda me tudi pozdravljal ni, ampak na to sem že navajena.

Skratka, odvetnica mi je povedala tudi, da se na pričanju žrtve ponavadi odločijo za pričanje brez povzročitelja. Lahko bi se odločila, da me spremlja odvetnica. Predlagala mi je tudi, da ga še tožim za odškodnino in mi povedala, na kakšen način lahko to naredim. Šele po mojem zaslišanju imam pravico, da pogledam v sodni spis in vidim njegovo izjavo.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

si predstavljam, da je težko, ko ste že tako ali tako pod pritiskom zaradi torkove obravnave glede stikov, potem pa dobite še eno dodatno neprijetno zadevo, to je zaslišanje v preiskovalnem postopku. Dobro je, da se osredotočite na vsak korak posebej. Tudi v torek na obravnavi povejte, da postopek zaradi kaznivega dejanja še poteka. Ko bo za vami zaslišanje na obravnavi za ločitev, se miselno spet lahko vrnete na pričanje v kazenskem postopku. Kar se tiče spremstva odvetnice – če se vam zdi, da bi lahko tako pričali bolj suvereno in da bi se počutili bolje, vsekakor izkoristite to možnost. Kot veste, pa vas lahko spremljam tudi jaz ali katera od svetovalk z društva.

Želim vam čim več miru do obravnave, tam pa jasnost in odločnost, ki jo imate, pa tudi nekaj naklonjenosti sodišča, ki bi bila povsem primerna glede na celo situacijo.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni še enkrat,

želela sem vam povedati še za neko knjigo, ki mi jo je omenila uporabnica. Rekla je, da jo je prebrala in ji je pomagala. Jaz sem jo samo prelistala, tako da vem, da ima kar nekaj strani, kaj več pa vam o njej ne znam povedati 😊. Avtor knjige je Dr. Richard A. Warshak, naslov pa *Otrov razvoda: Zaštita odnosa između roditelja i djeteta od osvetoljubivog bivšeg partnera*.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za naslov knjige, si bom zapisala in si poskusila izposoditi.

Lep pozdrav.

Ana

14. 11. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včerajšnja obravnava na sodišču se je kar hitro zaključila. Zadovoljna sem, da je sodnica prisluhnila meni, kar se tiče neširjenja stikov ter da nasprotna stran ni vztrajala pri širjenju. V eni uri smo se dogovorili, da ostane obseg in način stikov enak, brez počitnic z njim. Določena je preživnina 130 EUR, enako ostane to, da ga on pride iskat ter pripelje. Sva ločena in zadeva je zaključena.

Moram priznati, da me je presenetila njegova reakcija. Kar se tiče stikov, je bil povsem apatičen, odvetnica ga je spodbujala, naj razloži, kako je z določenimi zadevami. Pa sploh ni odreagirala. Povedal je le to, da mu grozi, da bo ostal brez službe in da komaj shaja z denarjem, ki ga ima. Skratka, govoril je le o denarju in sebi. Na prejšnji obravnavi je govoril zelo grozilno, napadalno, žugal s prstom meni in sodnici. Tokrat je večinoma govorila njegova odvetnica, on pa mi je dajal vtis, kot da z mislimi ne bi bil prisoten pri sodni zadevi. Na koncu, ko sva bila zaslišana, zakaj se ločujeva, sem povedala, da zaradi nasilja v družini. Potem si je pa vzel svojih pet minut in vse zanikal, sodnica ga je še malo spodbujala pri razlaganju, da si je on samo želel še enega otroka.

Vem, da to ni povsem pravi zaključek, saj je Siniša že na obravnavi povedal, da se mu bo situacija v službi spremenila in da bodo spet potrebne spremembe stikov, a kljub temu vidim v zaključku te zadeve tudi nov začetek. Čutim predvsem olajšanje, ne toliko zaradi ločitve, temveč predvsem zato, da se količina stikov ni povečala. To me je res skrbelo in zadovoljna sem, da je ostalo tako kot je. Že zdaj imava namreč oba z Gorazdom zadosti težav.

Sedaj me čakajo priprave na pričanje v kazenski zadevi. Težko bo predvsem zaradi ponovnega razmišljanja o temah, ki sem jih potlačila, saj z mislijo na vso to grozo ne morem normalno živeti.

Odločila sem se, da bom šla brez odvetnice in zahtevala, da on ni prisoten pri mojem pričanju. Tako mi je svetovala tudi odvetnica, saj je rekla, da zna biti moteče, če se bo Siniša med mojim pričanjem ves čas oglašal in govoril, da ni res, kar govorim.

Prosila bi vas za kakšne napotke oziroma izkušnje. Kaj ponavadi sprašujejo na zaslišanju? Ali so res vprašanja taka, da zmedejo pričo? Razmišljala sem, da bi povedala predvsem tako, kot sem že takrat kriminalistki, z določenimi poudarki, o katerih sva že govorili in podkrepila s primeri.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

zelo sem vesela, da je zadeva zaključena in da je sodišče uvidelo, da oče lahko le deloma poskrbi za sina. Očitno je tudi Siniša uvidel, da otrok za starša pomeni tudi delo in prilagajanje ter je opustil predstavo o sebi kot o najboljšem očku na svetu. Kako pa se počutite glede dejstva, da ste ločeni?

Kar se tiče zaslišanja v preiskovalnem postopku, lahko zapišem, da po naših izkušnjah ponavadi ni tega, da bi kdo želel pričo - oškodovanko zмести ali jo kriviti. Ko se to dogaja, to počne povzročitelj ali pa zanj odvetnik/ca, vendar na glavni obravnavi, če do nje pride. Vaš bivši mož bo imel možnost, če bo zadeva šla naprej po preiskovalnem postopku, da se v predobravnavnem naroku izreče o svoji krivdi. Če prizna, da je kriv dejanj, za katera ga bremeni obtožnica, je nižje kaznovan. In tudi postopek se lahko zaključi, saj tožilstvu ni potrebno dokazovati, da je kriv.

Ko bom jutri jaz zaslišana, si bom vzela s seboj zapis o tem, kaj sva se pogovarjali, ko ste prišli na društvo in kaj ste potem naredili, da ste povečali svojo in Gorazdovo varnost. Na en list si bom naredila izpis tem (nasilje, ki ga je gospod povzročal, posledice nasilja, Gorazdova prisotnost ob nasilju ...), na drugega kronologijo dela (sestanek na CSD, vaša prijava na policijo, poročilo na tožilstvo ...). S tem si bom pomagala, da bom na sodišču lahko povedala, kaj se je dogajalo in da se to ne sme več nadaljevati.

Pripravljanje na pričanje in samo pričanje je res, kot tudi sami ugotavljate, lahko zelo čustveno in psihično zahtevno početje. Če boste želeli, mi pišite ali pokličite, ni potrebno da ste v tem procesu sami.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

v priponki vam pošiljam del iz pravnega priročnika¹⁴, ki ga bo kmalu izdalo društvo. Gre za tisti del, kjer je govora o tožilstvu in kazenskem postopku. Morda boste tako lažje dobili okvir za vaše pričanje.

Lep pozdrav.

Klavdija

15. 11. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

po pravici povedano, o ločitvi sploh nisem razmišljala. Res je, ločena sem, a v svoji glavi sem bila že nekaj časa, tako da ni kakšna velika sprememba. Tudi priimka ne nameravam menjati, saj sem ravnokar menjala vse dokumente zaradi selitve in se mi ne da ponovno ukvarjati s tem. Če bi imel Gorazd moj priimek, potem bi morda vendarle menjala tudi svojega, tako pa ima očetovega in se mi zdi fino, da imava enak vsaj del priimka.

Hvala tudi za poslan del priročnika. Bom prebrala.

Lep pozdrav.

Ana

25. 11. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

kot veste, sem bila danes zaslišana kot priča. Zanimivo se mi je zdelo, da me je strokovni delavec sodišča zelo prepričeval, da se

---

¹⁴ Gre za priročnik *Nasilje nad ženskami – pravne poti v varno življenje žensk in otrok*, avtorice Nine Rapolane Obrnan, svetovalke na Društvu za nenasilno komunikacijo. Dostopen je na strani društva: <http://www.drustvo-dnk.si/>.

lahko odrečem pričanju, ker gre med nama za zaupen odnos. Hm. Povedala sem vse, kar vem o nasilju, ki ste ga doživljali ter tudi o tem, da ste se fizičnemu nasilju izognili zgolj s popolno prilagoditvijo in podreditvijo.

Ko sem čakala na zaslišanje, je bilo pred sodno dvorano še nekaj ljudi. Iz njihovega pogovora sem ugotovila, da gre za sosede, ki jih je za priče predlagal Siniša. Med sabo so se pogovarjali, da sploh ne vejo, zakaj so vabljeni, saj se niste družili in tudi ne vejo, kaj se je dogajalo pri vas doma. Vidite, tudi oni so imeli isti pomislek kot vi.

Kako je bilo vse skupaj za vas? Ste zelo utrujeni? Če boste imeli voljo, mi napišite, sicer se pa lahko tudi slišiva.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

pričanje ni bilo najlažje in res sem zelo utrujena. Že zaradi vsega adrenalina, ki se mi je pretakal po žilah že teden dni prej. Počutim se, kot bi pretekla maraton.

V družinskem postopku sem imela ob sebi odvetnico, vedela sem, da bo znala zagovarjati moje pravice in sem ji zaupala, zato je bilo lažje. Tu sem bila sama. In ne le to. Nisem pričala v Siniševi nenavzočnosti, saj mi je strokovni delavec, ko sem na začetku zaprosila za to, rekel, da bo vse skupaj predolgo trajalo in da dajmo kar tako. Siniša je sedel skoraj zraven mene in mi seveda ves čas skakal v besedo, kar pa sem pričakovala, saj me je na to opozorila že odvetnica. Presenetilo pa me je, da je bil moški, ki je vodil postopek, zelo zoprn. Imel je takšna zoprna vprašanja, na trenutke so se mi zdela prav nesramna, kot ne bi vedel nič o nasilju, oziroma kot ne bi nič razumel. No, ampak zdaj je za mano.

Pripenjam vam tudi zapisnik o zaslišanju.

Lep pozdrav.

Ana

ZAPISNIK O ZASLIŠANJU PRIČE

Sestavljen dne **25. 11. 2014** pri Okrožnem sodišču v Mengšu v kazenski zadevi zoper: **SINIŠA KOLARIČ**, zaradi kaznivega dejanja nasilja v družini po prvem odstavku 191. člena Kazenskega zakonika (KZ-1B),

Navzoči:

Strokovni sodelavec: EMIL VIČIČ

Zapisnikarica: MAJA SMOLE

Obdolženi: SINIŠA KOLARIČ

Začeto ob 8.00 uri.

Na postavljena vprašanja priča navede:

Osebno ime in priimek: **ANA MLINAR KOLARIČ**

Očetovo ime: JOŠT MLINAR

Poklic: univ. dipl. biologinja

Prebivališče: Ulica 17, Ljubljana

Datum rojstva: 17. 11. 1979

Razmerje do obdolženca: bivša žena

Razmerje do oškodovanca: ona sama

Pričo se pouči o pravnem pouku. Poučena priča nato izpove:

Pravni pouk sem razumela in **i z p o v e m:**

Povem, da sem prijavila dolgotrajno in intenzivno nasilje, ki se je stopnjevalo, dokler nisem zbežala. Z obdolženim sem bila v partnerskem odnosu deset let. Težave so se pojavile že na začetku, pred poroko. Na začetku sem mislila, da gre za partnerske

težave, kasneje pa sem ugotovila, da ne gre samo za konflikt, temveč da želi partner nad menoj in mojim življenjem vzpostaviti nadzor. Šlo je predvsem za psihično, ekonomsko in spolno nasilje. Moj mož je razvil razne načine maščevanja, poniževanja in kaznovanja. Na primer, ko sem dala po pomoti v sušilni stroj sinove hlače, je, ko je to ugotovil, vpil name, prišlo je do izbruha jeze. Govoril mi je, da sem nesposobna, neumna, da nisem za nobeno rabo in podobno. Takih dogodkov je bilo veliko. Po takih dogodkih se o tem ni pogovarjal, temveč je prekinil komunikacijo. Ignoriral me je več dni, včasih celo več tednov. Kadar je ignoriral mene, je včasih istočasno ignoriral tudi sina Gorazda, tudi po več dni skupaj. Take stvari so se v desetih letih ponavljale in stopnjevale tako, da me je bilo strah za vsako stvar, ki sem jo naredila ali je nisem naredila. Začela sem zelo paziti na vsako svoje dejanje, besedo. Umikala sem se, bila tiho, da ne bi vzkipel in da ne bi prišlo do udarcev. Skrbel je samo za svoje potrebe, jaz pa sem skrbela za gospodinjstvo, vzgojo in vse ostalo. Edino, za kar je poskrbel on, je bilo to, da je zjutraj odpeljal sina v vrtec. Nalagal mi je tudi dodatne obveznosti, kuhati sem morala na primer dve kosili, enega samo zanj. Če se je ohladilo, je rekel, da pogretega ne bo jedel. Enkrat je povsem znorel, ko je zmanjkalo kislih kumaric. Kritiziral me je tako, da se je moja samopodoba zelo znižala. Postopoma sem izgubila stike s prijatelji in bližnjimi. Če sem bila s kakšno prijateljico ali sorodnikom, me je ves čas klical po telefonu. Preverjal je, kje sem in kaj delam, čeprav je vedel. Spraševal me je, kdaj bom prišla domov. Vedno

je prišlo do kakšne scene, zato je bilo takih stikov vedno manj, začela sem se izogibati druženj. Pregledoval mi je telefon in torbico, prisluškoval je pogovorom z mojo mamo in očetom. Ko sem se pogovarjala s kom od njiju po telefonu, je stal zraven, tako da se nisem mogla sproščeno pogovarjati. Kadar je bil ob sobotah v službi, sem želela s sinom na obisk k staršem v Ljubljano, vendar nisem mogla, ker je vedno nekaj zahteval, na primer da mu ob 12-ih prinesem malico v službo ali da moram pospraviti klet ali prepleskati stene.

Vprašanja sodišča:

Na vprašanje, kdaj se je vse skupaj začelo, povem, da je do prvega konflikta prvič prišlo kmalu po poroki leta 2005. Ta dogodek je bil ta, kot sem ga že opisala in sicer glede kislih kumaric. Podobni dogodki so se ponavljali.

Ko sva kupila nov pomivalni stroj, mi je obdolženi naložil, da moram prebrati navodila, prebrala sem jih, vendar sem nekaj spregledala, in sicer nisem prebrala, da je potrebno umakniti nek del pomivalnega stroja, zato je pomivalni stroj med prvim pranjem posode ropotal. Pri obdolženem je izbruhnila jeza. Ta dogodek je bil leta 2008 ali 2009.

Na vprašanje, če lahko natančneje opišem, kakšen je bil izbruh jeze pri obdolženem, povem, povem, da me je zmerjal, da ne ve, kako sem naredila faks, da sem nesposobna in da je z menoj nekaj narobe. To je lahko ponavljal cel dan. Med izrekanjem teh besed je vpil name in mi žugal s prstom. Pogosto mi je grozil, da mi bo še žal. Grozno se mi je zdelo. Še huje je bilo, če je bil kdo na obisku, saj je isto počel. Enkrat, ko je bilo tudi nekaj narobe,

se ne spomnim več kaj, je bil pri nama na obisku njegov sorodnik. Jaz sem se opravičila, da sem naredila napako, vendar me je ves dan gnjavil zaradi tega, počutila sem se trpinčeno. Na začetku je vpil, tekom dneva pa ni več vpil, temveč je najedal glede iste stvari. Ponavljal je eno in isto v nedogled, tudi ob sorodniku, zaradi česar mi je bilo še posebno neprijetno in sram. Na koncu dneva pa je bil užaljen in me je grdo gledal ter ignoriral. Ignoriral me je še nekaj dni, včasih tudi več tednov.

Na vprašanje, ali sem jaz kaj govorila v tem času ali sem samo poslušala, povem, da sem na začetku odnosa tudi jaz povedala nazaj. Nato pa sem sčasoma vedno manj govorila nazaj, saj je bilo potem še slabše, lahko je še bolj znorel ali pa se je obdolženi obrnil stran, ni hotel več poslušati in meni se je zdelo brez veze, kot da govorim steni. Potem sem premislila zadevo in se poskušala pogovoriti naslednji dan. Poskušala sem najti rešitev za te konflikte, vendar ni bilo učinka. Vedno sem se potegnila nazaj in opravičevala, obdolženi ni nikoli priznal, da bi kaj narobe naredil, vedno je tako obrnil, da sem bila jaz kriva za vse.

Na vprašanje, ali lahko bolj konkretiziram besedo nasilje, povem, da vse to, kar sem do sedaj povedala, smatram kot psihično nasilje. Da se mi zdiro žaljivke, kaznovanje, grožnje, vse to se mi zdi psihično nasilje. Na vprašanje o ekonomskem nasilju povem, da sem imela vsa leta višjo plačo od obdolženega. Na začetku je bil obdolženi brez plače in sem ga jaz vzdrževala. Ko je dobil službo, je svojo plačo še vedno obdržal zase, kril je le majhne

skupne stroške, za vse ostalo je šla moja plača. Vedno sem mu jo morala izročiti. Njegova pa je ostala na računu, da si je kupoval razne stvari zase ali pa delal prihranke. Ko ni šel z menoj v trgovino, je zahteval, da mu pokažem račune in je komentiral, zakaj sem kupila neko stvar in da je bila predraga. Enkrat sem kupila toaletni papir, ki je bil nekoliko dražji, ker ni bilo cenejšega in ga je vzel ven iz vreče in imel izbruh. Rekel je, da ga moram takoj zamenjati. Ker sem vedela, da ne bom dobila drugega, sem mu poskušala to razložiti, a kar ni odnehal. Še drug dan je ves dan govoril o tem in me žalil ter mi očital, potem pa dva dni ni govoril z mano. Preko spletne banke sem kdaj plačala račune, vendar nisem upala nakazati iz njegovega računa na mojega, kadar je meni zmanjkovalo denarja, čeprav sem imela dostop. Ko sem s sinom odšla od obdolženega, je večji del denarja ostal na računu obdolženega. To je bilo 2. 10. 2013. Stanovanje sva kupila na hipoteko. Iz mojega računa je šlo za kredit in po odhodu je v stanovanju ostal obdolženi. Jaz sem še pol leta po odhodu plačevala kredit za stanovanje, ker obdolženi ni želel iti iz stanovanja. Stanovanje je bilo napisano na moje ime.

Na vprašanje, s čim me je obdolženi spravljal v težak ekonomski položaj po odhodu, povem, da je potem, ko sem odšla s sinom, to je bilo 2. 10. 2013, obdolženi ostal v stanovanju, jaz pa sem še vedno plačevala obroke kredita. S sinom sva živela pri mojih starših v enosobnem stanovanju. Na mediacijo smo se dogovorili, da je obdolženi moral iz stanovanja, jaz pa sem ostala lastnica stanovanja.

Na vprašanje, ali lahko povem še kakšen primer nasilja, povem, da lahko opišem dogodek, ko je bil prisoten tudi sin. Po pomoti sem dala v sušilni stroj sinove hlače in so se skrčile. Takrat je kričal name, da sem nesposobna, da nisem za nobeno rabo. Potem je imel še cel teden maščevalni pogled in vse vsakdanje stvari počel z neko prikrito agresijo. Jaz sem se počutila ponižano, predvsem tudi zato, ker je sin videl njegov odnos do mene in je bil tudi prestrašen in sem ga komaj potolažila.

Sina je tudi ščuval proti meni, kar me je zelo prizadelo in zaznamovalo. Mislím, da je bil sin star dve leti, ko mu je rekel, da ga (sina) nimam rada. Da če bi ga imela rada, bi bila doma z njim. Prav tako je preko sina sporočal žaljivke zame, na primer, *morava si najti novo mamico, ker ta ni v redu*. Dvakrat sem ga tudi slišala, ko sem bila v kopalnici, da je sinu rekel, da ga ne maram. Da če bi ga imela rada, bi bila z njim doma, ne pa da mora on v vrtec. Poskušal je obrniti sina proti meni. Sina nisem želela puščati samega z njim, vedno sem pretehtala, ali naj ga pustim njemu ali ne. Kar se tiče spolnega nasilja, bi povedala, kako je on funkcioniral, kako je bil vztrajen. Noč, predno naj bi šli na morje, sem bila v službi, vse pripravila, spakirala. Bila sem utrujena in vedela sem, da nas čaka dolga vožnja. On pa je silil vame in hotel, da imava spolne odnose. 30-krat sem mu rekla, da ne in vprašal me je še 31-ič in ker sem rekla ne, mi je zagrozil, da mi bo še žal. Ko smo šli na morje, so bile počitnice pokvarjene, ker naju je oba s sinom ves čas ignoriral. V vseh svojih zahtevah je bil nepredstavljivo vztrajen. Velikokrat sem morala popustiti, ker sem vedela, kaj sledi, in sicer izbruh jeze in

večdnevno ignoriranje. Vse skupaj se je stopnjevalo. Mesec dni preden sva s sinom pobegnila, se je obdolženi odločil za še enega otroka. Skrnil mi je kontracepcijske tablete in me silil v spolne odnose brez zaščite. Najhuje je bilo to, da je želel imeti spolne odnose v navzočnosti sina, saj smo bili v skupni sobi. Otipaval me je. Svojo težo je spravil name in jaz ga nisem mogla spraviti z mene. Sin je vse to videl. Nekako mi je uspelo priti iz postelje. Dogodek me je zelo prizadel. Sin je bil takrat star tri leta in pol, rekel mi je, da bo kmalu tudi on tako močan kot oči in ga bo lahko odrinil, da mi ne bo nagajal. Ponoči se je zbudil. Oba sva bila znervirana. Naslednje jutro se je dogodek ponovil. Bila sem v dilemi, ali naj se ponovno upiram, ker bi sin videl. Ko sem mu povedala, zakaj nočem imeti otrok, mi je rekel »pa boš morala«. Jaz sem se ustrašila in sem se spraševala, kaj bo naredil, da bo uresničil ta cilj. Ustrašila sem se, ker je močnejši in večji od mene in da bo s fizično silo dosegel spolni odnos. Kasneje sem še enkrat popustila, ker sem se bala, da se bo sin zbudil, potem so se stvari stopnjevale in morala sem se upreti. Vse skupaj se je stopnjevalo do take mere, da če takrat ne bi odšla, bi se mi zmešalo. Ponoči se je obdolženi pričel s spolnim udom pritiskati k meni in jaz sem se umikala. Dogodek se je ponovil naslednjo noč in tretjo noč sem med naju dala vzglavnik. Sin se je prebujal ob vsakem mojem premiku, obdolženi pa je nadaljeval. Imela sem zasilni načrt, in sicer, da vzamem sina in telefon ter se zaklenem v kopalnico, saj je bila to edina soba, ki se je lahko zaklenila. Ko sem mu povedala, da bom poklicala policijo, če ne

preneha, je prenehal do jutra, potem pa je ponovno poskušal. O mojem odhodu je bil obveščen CSD Mengeš in policija. Obdolženemu sem napisala sporočilo, da grem in kam grem. Imel je mojo telefonsko in možnost videti otroka.

Na vprašanje, kako pogosto sem v tem času obiskovala svoje starše, povem, da sem si na začetku predstavljala, da bi šla do staršev dvakrat na mesec, ampak so se obiski sčasoma zelo redčili in na koncu tudi po par mesecev nisem bila. V zadnjem letu in pol, ko je obdolženi delal ob sobotah, sem jaz obiskovala starše dvakrat mesečno. Mama mi je prišla pomagat zaradi sina. Obdolženi mi je očital, da se moja mama vmešava v najin odnos in da ga ne bi motila, je prišla, ko je bil obdolženi odsoten. Prišla je tudi, ko je bil obdolženi prisoten, zaradi varstva sina, vendar se ni pogovarjal z njo, vedno jo je povsem ignoriral.

Vprašanja obdolženega Siniše Kolariča:

Na vprašanje, kaj želi oškodovanka s temi obtožbami doseči, povem, da sem se za prijavo na policijo odločila zato, da bi zaščitila najinega sina, ker vidim, da je prijava nasilja edini način, da je zaščiten.

Na vprašanje sodišča, pred čim bi s tem zaščitila sina, povem, da pred psihičnim nasiljem in mehanizmi kaznovanja, ki jih je začel izvajati tudi nad sinom. Ko sem bila zraven, sem ga lahko branila, sedaj, ko sta sama na stikih, pa ga ne morem. Določene stvari sedaj sporoča meni preko sina in vali krivdo name. Obdolženi se sedaj pogovarja s sinom glede vsebin, ki zanj niso primerne. Obremenjuje ga s svojo stisko in mu

pripoveduje o stvareh, ki res niso primerne za otroka. Glede dogodka v postelji, ko je bil prisoten sin, mu je obdolženi rekel, da se je z mamico hotel igrati, da ni nagajal.

Na vprašanje, kateri dogodek je bil najbolj nasilen v očitnem obdobju, povem, da vsi. Vsa leta se je konstantno stopnjevalo psihološko nasilje. Na koncu mi ni preostalo drugega kot odhod.

Na vprašanje, ali je bil obdolženi kdaj nasilen do sina, povem, da je imel do sina podoben vzorec vedenja, kot do mene. Ko je bil sin star dve leti in mu je po nesreči zlomil očala, je vpil nanj, ga žalil, potem pa ga je še cel teden ignoriral. To, kar je delal meni, je začel delati njemu. Žalil ga je tudi zaradi njegove hoje, na primer.

Na vprašanje, ali je bil kdaj fizično nasilen do sina, povem, da ne in na vprašanje, ali je bil kdaj fizično nasilen do mene, povem, da kot sem že povedala. Nisem se mogla izvijati iz njegovega prijema, drugega fizičnega nasilja ni bilo. Ko je bilo potrebno, sem se podredila, da ne bi prišlo do fizičnega nasilja.

Drugega v zvezi z zadevo ne vem povedati.

10. 12. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

nekaj bi vas rada vprašala. Za boljšo ponazoritev bom opisala, kaj se dogaja v zadnjih tednih.

Že na sodni obravnavi za stike je bivši mož povedal, da bo mogoče delal vsako soboto, kar pomeni, da stika iz petka na soboto ne bi mogel imeti, temveč bi ga lahko imel iz sobote na nedeljo. Sodnica mu je odgovorila, da naj zaenkrat ostane določeno, kot je, iz petka na soboto. Dodala je, naj se kasneje, ko bo do spremembe prišlo, dogovoriva s pomočjo centra za socialno delo, če se sama ne bova mogla.

Meni je jasno, da bo v službi težko dosegel drugačen urnik in da bo edina možnost stika iz sobote na nedeljo. Se pa hkrati zavedam, kakšen sin hodi domov po teh stikih in zakaj smo določili, da je v nedeljo doma z menoj, da pride k sebi. Če bo prišel v nedeljo zvečer, bo zelo težko histeričnega otroka spraviti spat in začeti teden naspan in zdrav.

Zato sem se odločila, da mu bom rekla, da naj se prav tako kot se sin prilagaja njegovemu urniku, tudi on prilagodi njemu in naj ga ob nedeljah pripelje domov dve uri prej. Povedala mu bom tudi, da je to le začasno, dokler ni druge možnosti.

Pred 14 dnevi, ko je pripeljal Gorazda s popoldanskega stika, mi je rekel, da bo delal vsako soboto in da se morava dogovoriti. Rekla sem mu, naj me pokliče, da se dogovoriva, saj se nisem želela dogovarjati pred Gorazdom. Poklical ni, je pa v soboto zvečer poslal sms, če pride po službi po Gorazda. Da ne ve, ker nisem nič poklicala. Da bi ob 21. uri prišel ponj in ga odpeljal k sebi v Mengeš. To se mi je zdel višek. Ta njegov sms me je zelo razjezil. Sploh ne vidi potreb otroka! Kako ne vidi, da za Gorazda ni ok, če se ob devetih zvečer vozi iz Ljubljane v Mengeš, če pa sicer takrat že spi! Jezo sem vseeno zadržala pri sebi in sem mu odgovorila le, da je danes že prepozno.

Zjutraj sem ga poklicala, da bi se dogovorila, kako bodo stiki potekali po novem. Hkrati sem se odločila, da mu postavim jasne meje. Da ne more ob devetih zvečer zahtevati, da bo prišel po otroka. Da naj me pokliče, če se mora z mano kaj dogovoriti in ne dela tega ob predaji sina, saj ga vsaka taka stvar še dodatno vznemiri. In če so kakšna odstopanja od sodne poravnave, potem se morava dogovoriti in ne more on kar zahtevati svoje.

Najprej je poskušal s svojim ustaljenim načinom komunikacije in me začel ustrahovati. Govoril mi je, da mu preprečujem stike, da me bo tožil, da mu hočem odtujiti Gorazda in podobno. Uspelo mi je preslišati vse te njegove izpade in vztrajati pri zastavljenemu cilju – da se dogovoriva glede stikov. Vprašala sem ga, kako si on predstavlja stike. Rekel je, da ne ve, naj jaz povem. Ko sem povedala, da mislim, da bi Gorazd moral biti ob nedeljah doma, je že vpil in mi grozil. Ko sem mu povedala, da se mora prilagoditi Gorazdu in ga v nedeljo pripeljati prej (nisem niti uspela povedati ob kateri uri), me je že zmerjal. Potem pa je rekel, da bi rad govoril z Gorazdom, da se pomiri. Pa sem mu rekla, naj si najde nekaj drugega za pomiritev, ker otrok ni namenjen pomiritvi in da sem ga poklicala, da se dogovoriva. Potem je pa povsem znorel. Vpil je, me zmerjal in na koncu prekinil zvezo. Ni se bil sposoben zmeniti niti tega, da bi prišel po Gorazda v nedeljo, ker je v soboto delal tako pozno. Jaz sem ostala mirna, mu na jasen način povedala zadeve.

Včeraj pa sem dobila pošto s CSD Ljubljana, da me vabijo na razgovor v zvezi s stiki z očetom v okviru prve socialne pomoči. Podpisano gospo Mrzel sem poklicala in vprašala, zakaj naj bi prišla. Rekla je, da je bil Siniša pri njej in me povabila, naj se oglasim, da mi poroča, kaj je mož povedal in da se dogovorimo glede stikov čez vikend.

No, vidim, da sem naredila precej dolg uvod v moje vprašanje ;) Želela sem vprašati, na kakšen način lahko pride do spremembe stikov, po tem, ko je sodišče s sodbo že določilo stike? Predstavljam si, da so možnosti, da se sama dogovoriva za spremembe ali da se dogovoriva s pomočjo centra za socialno delo. Če pa se ne moreva

dogovoriti, verjetno preostane le to, da eden od naju vloži tožbo na sodišče. Ali imam prav?

Tako kot sem že rekla, ne želim mu preprečevati stikov, vendar bom vztrajala, da se tudi on malo prilagodi. Če se bo potrebno dogovarjati za stike na CSD, me kar zvije, saj se spomnim izkušnje z gospodom Zenitom na CSD Mengeš. Še vedno mi je ostal strah*, da me na CSD lahko prisilijo tudi v nekaj, česar ne želim. Upam, da sem sedaj veliko bolj močna in bom zdržala pritiske. Naj omenim še to, da sem včeraj od ene od uporabnic društva izvedela, da njene stike (ne)ureja g. Zenit na CSD XY. Groza! Upala sem, da je šel v kakšno drugo vrsto službe in da se ukvarja s kakšnim področjem, za katerega ima več znanja. Vendar se očitno še vedno ukvarja s stiki.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Na str. 67 lahko preberemo nekaj o sekundarni viktimizaciji. Na tem mestu vidimo, da tudi sekundarna viktimizacija pušča posledice. V Aninem primeru ji misel na posredovanje centra za socialno delo zbuja dodaten strah, čeprav bi ji morala predvsem zaupanje. Center za socialno delo je namreč institucija, kjer lahko žrtev dobi pomoč pri zagotavljanju varnosti, krepitvi moči in urejanju neugodne življenjske situacije, ki je posledica nasilja.

Telefonsko svetovanje

Ana pove, da se je odločila, da bo Siniši napisala mail. Kljub vsemu se bo poskušala sama dogovoriti z njim, brez pomoči CSD, saj se boji, da bodo stopili na njegovo stran in da bo ponovno neslišana. Prejšnje izkušnje še vedno ni prebolela, strah je ostal. Ko bo sestavila mail, mi ga bo poslala v branje, da podam morebitne komentarje. Opogumljala sem jo, da je ona močnejša od ne dovolj dobre prakse centra za socialno delo. Zanima jo, kako vidi situacijo njen bivši mož in koliko bo pritiskal.

13. 12.2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

sestavila sem sporočilo za bivšega moža, prosim za vaše komentarje oziroma predloge:

Pozdravljen,

pišem ti, ker sem bila na CSD. Socialna delavka mi je povedala, da trenutno ne moreš izvajati dogovorjenih stikov čez vikend. Svetovala mi je, naj te vprašam, kakšen je tvoj predlog za izvajanje stikov ob vikendih. Napiši mi tvoj predlog.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

prebrala sem, kar ste napisali in dodala nekaj svojih predlogov, ki so označeni s krepko pisavo, da je bolj jasno, kaj je moj dodatek:

Pozdravljen, **Siniša**,

*pišem ti, ker sem bila na CSD. Socialna delavka mi je povedala, da trenutno **zaradi službenih obveznosti** ne moreš izvajati dogovorjenih stikov čez vikend. Svetovala mi je, naj te vprašam, kakšen je tvoj predlog za izvajanje stikov ob vikendih. **Prosim te, da napišeš tvoj predlog, da se bova dogovorila.***

Lep pozdrav.

Ana

Poglejte in razmislite, ali se vam zdi smiselno, kar sem dodala. Držim pesti, da se bo Siniša dobro odzval. Pomembno je, da vi

naredite vaš del in da se ne vznemirjate (preveč) zaradi delov, na katere nimate vpliva.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za vaše dopolnilo. Meni je bilo najtežje napisati besedo *prosim*. Vedela sem, da je smiselna, ampak šele, ko ste jo vi napisali, sem se sprijaznila z njo. Sporočilo sem želela poslati danes, ker sta imela Siniša in Gorazd včeraj popoldne stik in sem se želela izogniti temu, da bi začel pogovor o tej temi pred Gorazdom.

Ko ga je pripeljal nazaj, mu je pred mano rekel, da se vidita v petek. Ne vem, kaj se dogaja, da sedaj lahko že drugič izvajajo stike iz petka na soboto. Ne zdi se mi smiselno sedaj pošiljati sporočila, da bi se dogovarjala za drugačne stike, če jih izvajajo, kot smo dogovorjeni in trenutno tudi ne kaže, da želi kako drugače. Lahko, da me čaka kakšna nepričakovana bomba, ampak za naprej se ne bom pretirano sekirala.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

verjamem, da so besede, pri katerih bi si človek (kot se grdo reče) raje jezik pregriznil, kot jih napisal ali izgovoril. Sama poskušam, kadar je smiselno in koristno, takšno besedo uporabiti in s tem nevtralizirati moč, ki ji jo dajem s tem, ko se borim, da je ne bi uporabila. Tako te besede naenkrat postanejo spet normalne besede, tudi ko jih uporabim pri meni specifičnih ljudeh. Načrt, kdaj boste poslali mail Siniši, če ga boste poslali, imate. Poleg tega potrebujete le še to, da se ne sekirate (pretirano). To večino ste pa tudi že osvojili.

Lep sončen dan vam želim.

Klavdija

18. 12. 2014

Telefonsko svetovanje

Ana pove, da Siniša prihaja po sina na isti način kot je prej, zato ni bilo potrebe po dogovarjanju in spreminjanju stikov. Ob sobotah, ko on dela, ga pazi njegova partnerka. Gorazd ni jokal, ko se je vrnil domov, v nedeljo pa se je obnašal podobno kot po preteklih stikih, izkazoval je stisko, jezo. Sprašuje se, ali naj sedaj pošlje mail? Predlagala sem, da (še) ne. Siniševa partnerka najbrž boljše skrbi za Gorazda in nanj manj pritiska, zato je bolje. Tudi oče ima pravico določiti, kdo bo pazil na sina. Siniša ji je poslal sms, da bi rad nadomeščal stik. Morda bo odgovorila, da je pomemben reden ritem stikov in predlagala način nadomeščanja. Stik, ki ga želi Siniša nadomeščati, je odpadel zato, ker se je on užalil in ni želel priti po Gorazda. Kljub temu mu ne želi preprečiti nadomeščanja, ker bi to takoj pograbil in ji očital, da ovira stike.

19. 12. 2014

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

glede nadomeščanja stika ta vikend sva si s Sinišo izmenjala nekaj sms-ov. Z muko je pristal na moj predlog, da je stik samo v nedeljo, od 10. do 16. ure.

Včeraj sem dobila vabilo s CSD, kamor me naslednji mesec vabijo na pogovor s Sinišo, na katerem naj bi se dogovarjali glede stikov čez vikend. Po praznikih nameravam poklicati gospo Mrzel, ki je podpisana na vabilu. Vprašala jo bom, če bo ona prisotna in tako kot ste mi svetovali, jo bom prosila, naj ne odpira drugih tem.

Moje izhodiščne točke na srečanju bodo*:

- da se želim dogovarjati in dogovoriti;

- da želim dokazilo iz njegove službe, da ni nobene druge možnosti za stike;
- poudariti, da je nova ureditev le začasna;
- da bom vztrajala, da se Gorazd vrne v nedeljo najkasneje ob 16. uri, da bo dovolj časa, da se umiri in pripravi za spanje in naslednji dan.

Moram priznati, da imam še vedno strah pri dogovarjanjem na CSD, saj se mi zdi, da imam tam kar dve osebi, ki sta proti meni. Imate vi še kakšen nasvet za srečanje na CSD?

Lep pozdrav.

Ana

---

* Kot smo že lahko prebrali, se Ana na vse pogovore dobro pripravi. Pogosto naredi sezname, oporne točke, dobro razmisli, kaj želi povedati, pri čem želi vztrajati. Čeprav se vseh stvari nikoli ne da nadzorovati in vedno ostane možnosti presenečenj, Ani ta način pomaga. Tako se počuti bolj varno. To ji daje občutek nadzora in vpliva na stvari, kar poveča njeno moč.

Telefonsko svetovanje

Odločila se je, da bo še pred razgovorom na CSD poslala Siniši mail, kakšen je njegov predlog glede stikov. Nato bo klicala ali se sestala z gospo Mrzel, da ji opiše okoliščine. Hkrati jo bo prosila, naj na srečanju ne odpira še drugih tem. Na sestanku bo predlagala, da CSD napiše priporočilo za Siniševo službo, da bi mu dali eno prosto soboto zaradi stika. En stik pa bi bil v nedeljo (ona bo morda v ponedeljek po stiku ostala doma). Izrazila bo željo, da bi bil tak dogovor začasen, da bi ga po nekaj časa evalvirali in videli, če se obnese. Spregovorila bo tudi o vsebinskih težavah pri izvajanju stika, saj Siniša Gorazda obremenjuje s temami, ki jih morajo reševati odrasli.

2015

5. 1. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes imam srečanje na CSD glede dogovarjanja o stikih.

Med prazniki je Siniša dobil preblisk, da bi nadomeščal dneve, ko je bil septembra na dopustu. V sodnem spisu ni zapisano, da te stike nadomeščamo, zato nisem pristala. Na Silvestrovo je prišel ves besen po Gorazda "le" za tri ure, kot je dogovorjeno. Prvič sem doživela to, da je bil Gorazd nad njegovim dejanjem razočaran. Zelo si je želel, da bi se šla sankat, ker mu je to obljubljal, pa mu ni uresničil želje. Ko ga je pripeljal, je Gorazd Sinišo kar odrinil, ni se želel posloviti od njega. Siniši ga vsakič uspe prepričati in navdušiti, kako super se bodo imeli prihodnjič. Gorazd se vedno veseli in razlaga, kaj vse bosta z očijem počela. A bolj kot je navdušen, preden odhaja, bolj razočaran in sesut se vrne iz stika. Vsakič znova mi je hudo, a to je stvar, ki je del njunega odnosa in na to nimam vpliva. Mislim pa, da je Gorazd dobro sprejel njegovo novo partnerko, kar se mi zdi dobro.

Siniši sem poslala sporočilo, da bi se dogovorila glede stikov čez vikend. Pa se ni odzval. Čez nekaj dni sem mu ponovno poslala sporočilo, da bi se dogovorila glede stika to sredo, saj imava v času njegovega stika z Gorazdom sestanek na CSD. Na to pa se je odzval in sva se dogovorila, da je imel stik en dan prej.

Danes sem po telefonu govorila s socialno delavko Mrzel. Uspela sem ji povedati, da jo prosim, da ne odpira novih tem ter da se Siniša ni odzval na moje sporočilo glede dogovarjanja. Česa drugega mi žal ni uspelo povedati, saj je bila zelo stroga. Morda stroga ni prava beseda, a ne najdem boljše, skratka ni bila prijazna in ni dajala vtisa, da me želi poslušati.

Za današnji razgovor si želim predvsem, da Siniša pove svoj predlog za stike. Zanima me tudi, kako je rešil stike čez vikend. Moj predlog je tak, kot sva se že pogovarjali, da je stik enkrat iz petka na soboto (s priporočilom CSD za njegovo službo), drugič pa iz sobote na nedeljo do 16. ure ne do 19. ure. Predlagala bom poskusno obdobje in evalvacijo po določenem času.

Veliko sem razmišljala o tem, kako doseči, da ne bi na centru ponovno pristala na nekaj, kar se mi zdi, da ne bi bilo dobro za Gorazda. Odločila sem se, da bom vztrajala pri svojem predlogu. Če bo predlagano nekaj drugega, ki bi mogoče tudi bilo sprejemljivo, ne bom takoj pristala, temveč si bom raje vzela čas za razmislek do naslednjega srečanja.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

mislim, da imate dober načrt, torej, da Sinišo vprašate za njegov predlog. Poleg tega imate tudi svoj predlog. Sledite pa koristim Gorazda in skrbite, da bo za to poskrbljeno.

To, da si vzamete čas za premislek o morebitnih drugih predlogih, je pa tudi odlična strategija.

Se mi zdi, da ste se tako dobro pripravili, da ste lahko mirni in sproščeni. Ni potrebno, da sprejemate odgovornost za občutke, ki jih bo imel Siniša ali gospa Mrzel. Siniša je želel ta sestanek. Gospa Mrzel mora voditi ta sestanek. Vi greste tja, ker ste vabljeni. Skupaj se boste dogovorili ali pa ne dogovorili. Dogovorili se boste, če bo to Gorazdu v korist. Ne boste se dogovorili, če to Gorazdu ne bo v korist.

Če boste potrebovali kakšne primere, da orišete razliko med očetovo idealizacijo stikov (in svoje očetovske vloge) in očetovim dejanskim izvajanjem stikov, jih imate pa več kot dovolj.

Lep pozdrav in čim več vašega miru na današnjem sestanku vam želim.

Klavdija

6. 1. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vaše včerajšnje spodbude in nasvete.

Na kratko bom povzela dogajanje na sestanku: seveda nisva prišla do dogovora. Siniša me s svojimi besedami in dejanji ni presenetil, vedel se je tako kot ponavadi. Ves čas je ponavljal eno in isto, kako dober oče je, kako mu preprečujem stike. To in samo to. Nikamor se nismo premaknili. Ampak, kot rečeno, od njega sem to pričakovala. Sem pa nekoliko jezna na gospo Mrzel. Kljub temu da je prejšnjič zagotavljala, da so na CSD usposobljeni za taka srečanja in da ga bo ustavila, če me bo žalil ali se neprimerno vedel, tega seveda ni naredila. Siniša mi je vmes žugal s prstom in povzdigoval glas. No, in ga ni ustavila. Celo oba naju je pošiljala na terapijo, kjer naj bi se naučila pogovarjanja.

Na začetku je gospa Mrzel iz Siniše komaj izvlekla, kakšen je njegov predlog. On je ponavljal, da ZAHTEVA samo to, da je od sobote do nedelje z Gorazdom. Povedala mu je, da ne more zahtevati, pa žal tega ni razumel. Povedala sem, zakaj je pomembno, da je Gorazd v nedeljo doma. Njegov komentar je bil, da že celo leto lažem. Da je on vprašal Gorazda, če joka, ko pride od njega, pa je rekel, da ne. Povedala sem svoj predlog glede dogovora s službo. Mrzel je rekla, da CSD ne more dati priporočila, on pa je rekel, da ve, da v službi to ne bi šlo skoz, zato ne bo spraševal. Ko sem vztrajala, mi je zagrozil, da bo Gorazdu povedal, da se zaradi mene ne bosta več videla. Tukaj je Mrzel malo bolj odločno odreagirala. Razložila mu je, zakaj to ni dobro za otroka. Pa je takoj ponovil isto, kot da je ne bi slišal ali razumel. Da pač ne bo imel stikov in da sem jaz kriva. Mrzel ga je na začetku ustavljala, mu prigovarjala, naj se ne ponavlja, potem pa

sem dobila občutek, da se ji ne da več oziroma, da je obupala. Tako je Siniša uspel s svojo taktiko ponavljanja. Mislim, da sva ga kar obe izklopili. Mrzel je gledala v prazno, jaz pa se sploh ne spomnim podrobnosti o tem, kaj vse je povedal. Govoril je nekaj v smislu, da jaz delam škodo otroku, da bo Gorazd čez deset let vse razumel in videl, kaj sem mu naredila in podobno. Malo mi je žal, da ga nisem sama prekinila pri vseh teh govorancah, ampak počutila sem se, ko da sta dva proti meni, da me pritiskata ob zid. Moj notranji glas je bil blizu temu, da bi na glas zakričal *nehajta me oba prisiljevat, da naj se drugače odločim*. Ko sem želela določene zadeve razčistiti, kot na primer, da se mi ne zdi prav, da je pri zadnjih treh stikih uporabil Gorazda za prenos sporočila, namesto da bi se obrnil name glede dogovarjanja, je Mrzel svetovala, naj greva oba na terapijo. Ko sem želela razjasniti situacijo, je rekla, da ne bo poslušala najinih nerazrešenih problemov. Mislim, da sem le še dvakrat želela nekaj razjasniti, pa se je on takoj zlagal, delal neumnega in ko sem rekla, da to ni res, se je Mrzel že spravila name, da ona tega ne bo poslušala. Njega je pustila, da je grozil in me poniževal, mene pa je takoj zatrla v kali.* Mrzel je imela tudi svoj predlog, kako bi bil lahko stik med tednom, a se Siniša seveda ni strinjal. Mene je vprašala, če imam še jaz kakšen predlog, odgovorila sem, da sem svoj predlog že povedala. Siniši je nato rekla, da mu preostane le še tožba za en vikend na mesec. Potem je še malo nakladal. Pa sem predlagala, če bi se vseeno dobili čez nekaj časa, da bi malo prespali, da bi on vseeno vprašal v službi ... Dobimo se čez dva meseca.

Dogovorili smo se, da pride ta vikend po Gorazda v soboto, za naslednji vikend pa naj sporoči, ali pride v petek ali ga ne bo. Mrzel ni naredila nobenega zapisnika. Ali mislite, da bi bilo dobro, da bi imeli zapisnik? Recimo, da ga naslednji vikend ne bo. Ali sem v kakšnem prekršku, da preprečujem stike? Če se bo odločil za tožbo, ali imate informacije, kakšna je ta tožba in kako jo sodišče obravnava?

Prav v šoku sem. Spet vse znova. Vem, da bo kakršnakoli sprememba stikov na Gorazda zelo slabo vplivala. Zelo sem

zaskrbljena, hkrati pa se ves čas sprašujem, koliko naj popustim, da se bomo le zmenili, a da hkrati dogovor ne bo šel na škodo Gorazda.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Socialna delavka skoraj gotovo tega ni naredila hote ali ker bi želela škodovati Ani, a je takšno ravnanje vseeno nedopustno. Ne le, da Siniše ni odločno ustavila, ko je bil psihično nasilen, temveč je celo na oba prelagala odgovornost za neustrezno komunikacijo. Včasih se zdi, da strokovne delavke in delavce v takšna ravnanja vodi predvsem lastna stiska, ko ne zmorejo ali ne znajo ustaviti povzročitelja. Da bi si povrnili moč in pokazali kompetentnost, ustavljajo ali izražajo svojo moč nasproti žrtvi, saj je to veliko lažje. Žrtev se namreč najverjetneje ne bo uprla in povzročala še dodatnih težav, kar bi se zgodilo, če bi se odločneje odzvala pri povzročitelju. Skratka, strokovna delavka se je odločila za lažjo, ne pa tudi za boljšo možnost.

---

7. 1. 2015

Telefonsko svetovanje

Pogovor o kaznivem dejanju po 190. členu¹⁵ - odvzem mladoletne osebe (ob oviranju stikov) in o tem, kaj bi se zgodilo, če bi jo Siniša prijavil na policijo, da mu je onemogočala stike z Gorazdom. Pogovarjava se, kako bi lahko utemeljila, da ne gre za onemogočanje stikov, temveč za zaščito otroka. Govoriva tudi o možnosti začasne odredbe, če bo Siniša hotel kaj spreminjati. Marca imajo še en sestanek na CSD. Danes bo prišla na delavnico.

---

¹⁵ Gre za 190. člen Kazenskega zakonika, ki se nanaša na kaznivo dejanje odvzema mladoletne osebe in po katerem lahko sodišče z denarno ali zaporno kaznijo kaznuje osebo, ki »protipravno odvzame mladoletno osebo roditelju, posvojitelju, skrbniku, zavodu ali osebi, ki ji je zaupana, ali jo zadržuje in preprečuje, da bi jo imel tisti, ki ima pravico do nje, ali kdor zlonamerno onemogoča, da bi se uresničila izvršljiva odločba glede mladoletne osebe.«

9. 1. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

želela sem vam napisati, kako je bilo včeraj na delavnici na društvu. Kot je bilo jasno že iz naslova, smo govorile o nasilju, prepoznavanju nasilja, oblikah nasilja. Najbolj mi je bila vseč zgodba o Romeu in Juliji, ki je v bistvu zgodba o tem, kako se ti v odnosu krči življenjski prostor. Zelo sem prepoznala svojo zgodbo. Prav lučka mi je zasvetila: »Aha!« Zdaj tudi drugim lažje razložim, kaj se mi je dogajalo, kot bi dobila besede, da opišem svoje doživljanje.

Sicer pa vidim, da se Siniše ne bojim več. To sem opazila na zadnjem skupnem srečanju, ki sva ga imela na CSD. Ponovno sva sedela na stolih, ki sta bila čisto en zraven drugega in občutki niso bili niti približno takšno kot takrat, ko sva tako sedela prvič. Takrat me je že samo njegova bližina spravila takšno stisko, da sem komaj govorila. Zdaj lahko v takšni situaciji ostanem povsem mirna.

Lep pozdrav.

Ana

Romeo in Julija

Julija nekega dne spozna Romea. Všeč sta si, vse bolj se spoznavata, kmalu se dogovorita, da bosta postala par. Nekega večera gresta skupaj na ples. Romeo ne mara plesati, zato Julija nekaj plesov odpleše s prijateljem. Romeo je najprej tiho, ko sta sama, pa ji očita, da je plesala z drugim in ga pustila samega sedeti ob mizi. Julija se, ker partnerska zveza pač zahteva prilagajanje in odpovedovanje, odloči, da je bolje, da v bodoče več ne pleše s prijatelji.

Po nekaj mesecih se Romeo in Julija poročita. Njuno skupno življenje oba zelo

osrečuje.

Nekoč se Romeo pritoži, da Julija preveč telefonira in drugim posveča več pozornosti in časa kot njemu, ki je njen mož. Julija premišljuje o njegovih besedah in čeprav ji je hudo, se odloči, da bo manj časa preživela ob telefonu. Tako bodo tudi računi za telefon nižji. S tem dejanjem se Julija odpove določenim stikom s svojimi prijateljicami in prijatelji.

Romea zanima veliko stvari in ima veliko hobijev, zato ga ob ponedeljkih in četrtnih ni doma. Julija se odloči, da bo hodila na rokomet, ki je ob sredah. Takrat Romeo omeni, da ima občutek, da sta premalo skupaj. Julija ga razume, skuša ga potolažiti. Vsakič ko gre na rokomet, čuti nelagodje. Romeo, ki doma gleda televizijo, se ji smili in pogosto premišljuje, kako lepo bi bilo, če bi bil njen rokomet ob četrtnih in bi bila v sredo skupaj. Romeo je nikoli ne sprašuje o treningu, kaj so počeli in kako se je imela. Večkrat pa omeni, da se mu zdi, da rokomet ni zanj, ker je prepočasna. Ponovno ji začne očitati, da sta premalo skupaj. Sili jo, naj se potrudi za njun odnos in preneha trenirati neumni rokomet. Ob tem omenja, da je čas, da imata otroka. Julija se težko odpove rokometu. Vendar njegovo željo, da bi družino razširila, čuti kot potrditev njune ljubezni. Kmalu postaneta starša.

Podjetje, v katerem je zaposlen Romeo, zaide v finančne težave. Romeo pove Juliji, da je zadnje čase pod stresom in da se lahko sprosti, če imata redne spolne odnose. Julija, ki je prej rekla ne, ko si ni želela spolnih odnosov, mu

sedaj skuša ugoditi, tudi ko si ne želi spolnosti.

Tako teče njuno življenje.

Nekega večera je Julija s prijateljicami dogovorjena, da bodo šle na večerjo. Ko pove Romeu, se ta užaljeno drži in zamomlja, da je kar naprej sam doma. Julija ima slabo vest in odpove večerjo. Odpove jo, ker ne želi, da bi bil Romeo sam, in ker nima nikogar, ki bi poskrbel za otroke. Prijateljice ji zamerijo, da ni prišla in Julija obljubi, da naslednje večerje ne bo zamudila. Ko se naslednjič skuša z Romeom dogovoriti, da bo šla na večerjo, ji ta reče, naj vzame s sabo svoja otroka. Zraven pove še, da dobra mama nikoli ne zapusti svojih otrok. Julija je jezna in mu reče, da z njim ne bi hotela imeti nobenega otroka več. Zelo se spreta. Julija odpelje otroka k svojim staršem in gre na večerjo slabe volje. Ko pride nazaj, se prepir nadaljuje in Romeo jo udari. Julijo je strah in joka. Romeo še nekaj časa vpije, potem pa začne jokati tudi sam. Julija ne razume, kaj se dogaja, Romeo ne razume, zakaj jo je udaril. Objame jo in se ji opraviči, ona mu oprostí. Ko se čez 14 dni še enkrat spreta, jo Romeo spet udari. Da se z Romeom ne bi več prepirala in da ne bi prihajalo do udarcev, se Julija trudi, da ga ne bi z ničemer razjezila. Niti omeniti več ne upa, da bi šla na večerjo s prijateljicami. Julija hodi v službo, sicer pa je ves čas doma in z otroki. Ven gre le še v trgovino. To je življenjski prostor Julije, ki je zaljubljena v Romea. To je prostor ženske, s katero želi biti Romeo.

10. 1. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

veseli me, da vam je bilo na delavnici všeč. Dobro ste napisali, da ste dobili besede za vaša doživljanja. Včasih res ne najdemo besed, kako bi opisali, kar se nam dogaja.

Obema z Gorazdom želim en lep vikend.

Klavdija

21. 1. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

ta vikend je bil Gorazd prvič pri očetu iz sobote na nedeljo. Dogovorili smo se, da ga pripelje v nedeljo ob pol petih. To je bil predlog gospe Mrzel, saj je bil kompromis med mojim predlogom ob 16. uri in 17. uro, kot mu pripada. Pripeljal ga je ob petih. Ko sem ga poklicala, kje sta in zakaj Gorazda še ni doma, je odgovoril, da je mislil, da ga mora pripeljati ob 17. uri. Ko sem mu rekla, da se to ne bo ponovilo, se je smejal. Gorazd se je, ko je prišel domov, spet jokal, bil je iz sebe, vznemirjen, ni mogel zaspiti. Ko sem mu povedala, da greva jutri v vrtec in službo, se je začel upirati, da noče v vrtec. Naslednji dan sem šla kasneje v službo, da sem ga lahko jaz odpeljala v vrtec in ne babica. Bala sem se, da bi mu uspelo, da prepriča babico, da ostane doma.

Ali mislite, da bi morala kaj ukrepati glede tega, da je pripeljal Gorazda kasneje? Razmišljam, da sedaj ne bi nič ukrepala, če se bo pa ponovilo, potem pa bi razmišljala v to smer.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

kaj pa, če napišete Siniši mail, kako je bilo z Gorazdom, ko se je vrnil in da je pomembno, da ga pripelje ob 16.30. Če se s tem ne strinja, mu predlagajte, naj gospo Mrzel zaprosi za ponoven pogovor že v januarju.

Morda bo to delovalo, morda ne. Z vidika institucij je polurna zamuda večinoma zanemarljiva zadeva. Saj vidite, da imate težave že s tem, da upoštevajo Gorazdove stiske, ker Siniša govori ravno obratno.

Kako je bil Gorazd v ponedeljek popoldan in zvečer?

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

mu bom napisala mail, čeprav ne pričakujem njegovega odziva. V ponedeljek je Gorazd želel, da bi bila čim več časa z njim, pa me uro in pol ni bilo, ker sem šla na plesne vaje. Prosil me je, naj ostanem doma, potem pa zvečer ni in ni želel zaspati, ker je želel nadoknadi čas z menoj. Razmišljam, da se bom drugič raje izognila obveznostim in se povsem posvetila Gorazdu. Sama se poskušam čim bolj umiriti ob vseh teh stresnih situacijah. Ples definitivno pomaga, a morda res ne ob takih ponedeljkih.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

verjamem, da je zelo težko takole žonglirati med službo, domačimi obveznostmi in še dodatno pozornostjo, ki jo morate po stikih nameniti Gorazdu. Prav je, da si ob vsem tem vzamete tudi čas zase, sicer vsega tega ne bi zmogli. Glede na to, da je Gorazd ta čas pri vaših starših in je zanj dobro poskrbljeno, ne vidim težave v tem,

da imate svoje hobije. Če pa imate možnost, je pa morda res bolje, da prestavite ponedeljkove opravke.

Lepo se imejte.

Klavdija

30. 1. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

bivši mož pritiska name, da bi ta vikend prišel po Gorazda v soboto in ga pripeljal v nedeljo, čeprav bi ta vikend moral biti pri njemu od petka do sobote. V sredo, ko ga je pripeljal domov, me je vprašal, če drži za soboto, pa sem rekla, da nismo tako dogovorjeni. Potem je rekel Gorazdu: »Prej si me vprašal, kdaj se vidiva, ta vikend se ne vidiva, ker mami ne dovoli.« Danes sem mu poslala sms, če bo prišel v petek po Gorazda. Pa mi pošilja sms-e, da pride ponj v soboto. Razmišljam, če bi mu sedaj popustila in imela mir pred njim, a po drugi strani seveda težave z Gorazdom. Ampak nekaj mi pravi, da miru ne bo, tudi če popustim. Čeprav me je nekoliko strah, kakšne bodo spet posledice, kaj bo zakuhal. Bojim se tudi, da bo Gorazd naslednji dan v vrtcu imel kakšen izbruh, jokal in podobno, če ga ne bom imela časa pomiriti v zadostni meri v nedeljo.*

Kaj o vsem skupaj menite vi?

Lep pozdrav.

Ana

---

* Kot lahko opazujemo skozi celotno dopisovanje Ane in Klavdije, so stiki med očetom in sinom nenehni predmet stiske za Ano (in Gorazda). To ni nenavadno. Siniša je v preteklosti z nasiljem dosegel dominanten položaj v odnosu z Ano ter to, da je Ana ravnala v skladu z njegovimi željami in zahtevami. Ni bil vajen, da mu postavlja meje, saj se je Ana zaradi strahu pred še hujšim nasiljem le malokrat upala upreti in se je večino časa podrejala. Siniša je užival v svoji premoči

nad Ano. Po Aninem odhodu se je razmerje moči spremenilo. Ana namreč ves čas pridobiva na moči, Siniša pa nima več veliko možnosti, da svojo moč zlorablja z nasiljem do Ane. Zato postanejo stiki z otrokom tista točka, kjer Siniša še poskuša uveljavljati svoj nadzor in pridobiti premoč. Pogosto pri povzročiteljih ne gre toliko za to, da bi zares želeli preživeti čim več časa z otrokom (čeprav je seveda tudi to možno), temveč bolj za to, da s pogostimi stiki ohranjajo stik z mamo otroka in vsaj delen nadzor nad njenim življenjem.

Pozdravljeni,

predlagam, da se usmerite na stvari, na katere imate vpliv. Lahko se odločite, da Sinišo pokličete ali mu pošljete sms ali mail, potem pa ni več odvisno od vas, kako se bo Siniša odzval. Na to nimate vpliva. Tudi ne na to, kdaj bo Gorazda pripeljal s stika. Tudi na to, kako se bo Gorazd naslednji dan vedel v vrtcu, nimate vpliva. A na vašem mestu me to ne bi preveč skrbelo. Z vzgojiteljico ste redno v stiku in lahko se bosta pogovorili, kako Gorazda pomiriti tudi v vrtcu.

Mislím, da ves čas delujete v pravi smeri, zato si zaupajte, da bo tako tudi v naprej.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

morda še to – včasih me zaskrbi, ko je Gorazd po stiku zelo jezen name, ali pa se vede na način, za katerega ve, da ga ne odobravam. Potem pa se spomnim, da sva enkrat že govorili, kako je dobro, da se Gorazd tako vede pred mano. Da ni v skrbeh zame, da ne prevzema zaščitniške vloge, temveč pove, kar misli, naredi, kar misli. In se malo pomirim. Saj sem prav razumela, kajne?

Ana

Pozdravljeni,

da, prav ste razumeli. Za Gorazda je dom očitno varen prostor, kjer je lahko to, kar je. Ni mu potrebno paziti, da vas ne bo prizadel, da ne bo rekel česa narobe, lahko je sproščen v tem, kar čuti. Seveda se bo sčasoma naučil (ga boste naučili) izražati svoja čustva in občutke na bolj konstruktivne načine, a pri tej starosti je dobro že to, da je v stiku z njimi in ima prostor, da jih izraža.

Lep pozdrav.

Klavdija

2. 2. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

kako je potekalo dogajanje ta vikend, ki je za nami? Upam, da se Siniši ni dalo ustvarjati preveč zmede in napetosti. Če boste želeli in imeli čas, se lahko slišiva, ali pa mi na kratko napišite.

Lep dan vam želim.

Klavdija

3. 2. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

že včeraj sem vam želela napisat mail glede vikenda, pa ga nisem dokončala, ker sem imela preveč za povedati. Moji notranji boji so bili ta vikend hudi. Siniša se ni več oglasil in v petek tudi ni prišel po Gorazda. Jaz sem se pa pošteno naživcirala.

Mislilim, da me je bilo do 15. ure v soboto (ko je bila druga možnost, da pride po Gorazda) najbolj strah, kako bom odreagirala, če bo prišel, oziroma če ga bo zadržal čez noč. Ponavadi želim odreagirati tako, da mu dam čim manj maneverskega prostora ter da mu dam

vedeti, da s pritiski, grožnjami in zahtevami ne bo dosegel svojega. Po 15. uri v soboto, ko sem dojela, da ga ne bo, sta se moje telo in um začela sproščati po stresu in strahu. V nedeljo sem začela razmišljati, da bi mu mogoče vseeno morala dovoliti, da so stiki iz sobote na nedeljo. Zakaj? Ker mislim, da ni vredno, da se vsakič tako spravim ob živce. Verjetno v službi res ne more dobiti dopusta ali zamenjati turnusa. Tudi če bi imel to možnost, je verjetno ne bi izrabil, ker mu je lažje, da muči mene. Verjetno z Gorazdom tudi pomanjkanje nedelje lahko nekako predelava. Ni najlažje, ampak se bova prilagodila. In tako kot ste rekli, oče ima pravico do stika. Če ne bom pristala, se bo verjetno odločil za tožbo. Še en postopek bi pomenil ponoven stres in stroške.

V ponedeljek sem bila že čisto odločena, da bom pristala, da so stiki tako, kot želi. Razmišljala sem celo, da bi ga kar poklicala in mu to povedala. Ampak ga nisem, to mu bom povedala na marčevskem sestanku na CSD. Če si ne bom premislila. Kajti ko se bo Gorazd naslednjič vrnil s stika čez noč in bo spet ves iz sebe, mislim, da bodo vsi zgornji argumenti padli v vodo. In bom spet v dilemi.

Mislim, da sem v veliki notranji dilemi. Zavedam se, da ni v redu, če mu nasprotujem. Če pa mu ugodim, tudi ni v redu, saj potem hoče še več ali še drugače. Če bi imela zagotovilo, da bom imela mir, če bodo vikend stiki po njegovo, bi pristala. Upam, da razumete, kaj hočem povedat.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

mislim, da zelo dobro razumem proces, ki ste ga opisovali: tako močen pritisk, ki ga ob vsem skupaj čutite, kot tudi to, da včasih mislite, da bi bilo dobro, da se prilagodite, drugič pa, da morate vztrajati pri svojem.

Najpomembnejše se mi vseeno zdi, kako ste vi in kako bi si pomagali, da bi ublažili notranje pritiske in neprijetne misli. Telesne

in čustvene reakcije, ki so zelo intenzivne, je potrebno razumeti v okviru tega, kaj nam sporočajo in jih nekako blažiti, da ne oblikujemo neprijetnih ponavljajočih se reakcij (napadi panike, slabosti, migrene idr.). Skozi telo izražamo mnoge skrbi, zavestne in nezavedne. Pomislila sem na tri možnosti, kako bi se skušali pomiriti in sproščati v podobnih situacijah v prihodnje:

- skozi telo: plesanje (ali so kakšni gibi ali glasba pri plesu, ki ga obiskujete, da bi bili primerni), potiskanje stene od sebe, delanje počepov ...
- skozi pisanje: pišete dnevnik ali pismo, ki ga ne odpošljete, lahko napišete mail meni ali komu drugemu, ki mu zaupate;
- s pomočjo drugih ljudi: nekoga pokličete, povabite na obisk, greste na obisk, pripovedujete o dogajanju in doživljanju komu, ki mu zaupate, je razumevajoč in vas ne jezi z dajanjem nasvetov.

Mislím, da je povsem razumljivo, da nihate iz ene možnosti v drugo. Npr. Siniša morda res ne more dobiti dopusta in da vi lažje pomagata Gorazdu z njegovo stisko, kot se soočate s svojo veliko stisko, ko ne veste, kaj bo. Obenem pa veste, da bo Siniša potem pritiskal na nek drug način, ker pač bo pritiskal in je torej vseeno, če se tukaj prilagodite, ker bo odprl novo temo/težavo. Dejstvo, da nihate, vidim kot dokaz tega, da niste togi in ozkogledni, pač pa ste subtilni in kreativno iščete načine, kako reševati težavo in najti boljše možnosti. Morda se da obe možnosti združiti. S tem mislim, da se lahko prilagodite glede stikov čez vikend, ter se obenem pripravite, da bo odprl novo polje boja. Včasih je bolje zamenjati eno težavo za drugo. Sicer je razumljivo, da raje sploh ne bi imeli težav, toda če tega kljub trudu ne moremo doseči, potem je morda bolje zamenjati težavo.

Ste ženska, ki reši težave, ko se pojavijo, hkrati ste zelo odgovorni. Ko smo v odnosu s človekom, ki ne rešuje težav, temveč jih celo ustvarja in prelaga na nas, pa nam ta ista veččina, ki je sicer pozitivna, sploh ni v pomoč. Lahko nam celo ustvarja notranje pritiske, ki nas zelo bremenijo. Vem, da sem že večkrat povedala in

upam, da ne zamerite, da ponovim: vedite, da je vaš odnos z Gorazdom tisti, ki bo Gorazdu pomagal pri dobrem razvoju in odpravljanju/zmanjševanju težav zaradi Siniševega odnosa.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

v petek je Siniša sporočil, da bo prišel po Gorazda v soboto, za stik čez vikend. Izmenjala sva nekaj sms-ov, sporočil je, da je po novem v drugi izmeni. S stikom sem se strinjala. Gorazd se je nekoliko veselil, da gre, a čim bližje je prihajal čas odhoda, bolj se je stiskal k meni in mi ponavljal, kako zelo me bo pogrešal, ko bo pri očetu. Domov je prišel spet nekoliko drugače razpoložen. Jokal ni. Bil je vznemirjen, negotov in zmeden. Stiskal se je k meni. Spet ni želel v vrtec, rekel je, da je navajen, da je še en dan doma, ko pride od očija. Spet sem slišala to, da sem odnesla vse njegove obleke in mu je oči moral kupiti nove, zdaj pa nima denarja. Povedal mi je, da mu je oči rekel, da sem mu povedala, da se on joka, ko pride od njega. Spraševal ga je, če je to res. In da je oči rekel, da mi tega ne verjame. Glede na povedano sklepam, da se včeraj ni upal jokati. Nekajkrat je bil na robu joka in se je komaj zadržal. Zanimalo ga je tudi, zakaj sem očiju povedala, da joka. Mislím, da je bil razočaran nad mano, da sem očetu povedala nekaj, kar je imel Gorazd za najino stvar. In mislim, da mu je povedal še kaj drugega neprimernega o meni, ker je deloval precej zmedeno. Govoril je tudi o tem, da si želi, da bi bili vsi trije spet skupaj. Vse odprte teme sem mu skušala na njemu razumljiv način razložiti. Ne vem, kako bi ga lahko še zaščitila? Včasih res mislim, da se bo stvar vsaj malo poglela, ampak Siniša kar naprej bruha svoj bes na otroka. Počasi mi bo začelo zmanjkovati upanja.

Lep pozdrav.

Ana

4. 2. 2015

Telefonsko svetovanje

Ana pove, da se ji zdi pomembno, da Siniši ne daje več informacij s katerimi nato on obremenjuje sina (na primer glede sinovega joka). Misli, da je bolje, da stiki potekajo iz sobote na nedeljo, ker je tako manj pritiskov z njegove strani, in ker ona vseeno uspe Gorazda pomiriti. S tem tudi preprečuje, da bo Siniša zahteval še daljše stiki in večdnevne počitnice, kar bi bilo sinu v škodo.

16. 2. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana.

Kakšna je situacija pri vas? Kako ste? So kakšni posebni dogodki okoli dogovarjanj za stike in izvedbe stikov? Želela sem vas vprašati tudi, ali Gorazdov oče plačuje dosojeno preživnino ali ne?

Hvala za vaše odgovore. Lep dan vam želim.

Klavdija

17. 2. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vašo skrb. Naj najprej odgovorim na vaša vprašanja. Oče plačuje preživnino.

Stiki potekajo s sobote na nedeljo, po njegovo. V sredo, ko je pripeljal Gorazda s stika, me je vprašal, če potem velja za soboto? Ker sem se že sprijaznila s tem, da očitno ne bo šlo drugače, sem mu odgovorila, da če drugače ne gre, naj bo tako.

To nedeljo ga je pripeljal ob točno dogovorjeni uri, rekel mi je, naj ga opazujem, ker je dvakrat bruhal in da je bil že v soboto čuden (ko je šel od doma, je bil sicer čisto v redu). Gorazd je bil čisto

izmučen, moker od bruhanja. Prinesla sem ga v stanovanje in se je kar ulegel na tla. Ko sem ga preoblekla, sem mu izmerila vročino. Imel je 38,7, lasje zadaj so mu smrdeli po bruhanju. Skratka, največjo krizo pri bolezni je preživel pri očetu, ta pa mu ni niti izmeril vročine. Ne pričakujem od njega, da bo poklical in rekel, da se Gorazd slabo počuti in da bi bilo morda bolje, da je pri meni ali me vprašal, kaj naj naredi, da mu bo bolje. Ob takih situacijah samo upam, da jih bo čim manj in da se bodo dobro iztekle. Po drugi strani pa razmišljam, da bi mu morala predlagati, naj Gorazda pripelje k meni, če zboli. Tudi v sodni poravnavi imamo zapisano, da se v primeru otrokove bolezni stik z očetom nadomesti. Seveda pa se s tem spet odpre vulkan - on se bo branil, da mu ni bilo nič, da ima on pravico biti z njim ... Jaz pa se bom sekirala in pripravljala, kako bi mu to povedala.

Sicer sem ok. Včeraj sem ostala z Gorazdom doma, pa je bil že zjutraj, ko je vzel zdravilo, povsem zdrav in živahen. Danes in jutri bo doma z babi in dedijem, v sredo dopoldne bo verjetno prišel oče ponj, če bo zdrav. Upam, da ga ne bo dodatno obremenjeval s tem, da bi moral biti v vrtcu in ne pri babi.

V soboto sem se po osmih letih dobila s prijateljico, s katero sva bili pred mojo poroko že od gimnazijskih časov skoraj kot rit in srajca. Zanimivo se je bilo videti z njo. Pravi, da sem ista kot takrat. To njeno izjavo razumem kot potrditev, da sem spet na pravi poti in da dobro okrevam.

Lep pozdrav.

Ana

18. 2. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala, da ste si vzeli čas in mi malce opisali, kaj se kaj dogaja. Veseli me, da je Gorazdu bolje. Prav tako je res lepo brati, da občutite, da ste na pravi poti in da dobro okrevate. Tudi meni se zdi, da ste

prehodili že zelo dolgo pot, in to pogumno in vztrajno in ves čas proti pravemu cilju. Želim vam tudi v naprej tako odločen korak.

Lep pozdrav.

Klavdija

16. 3. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pišem vam, ker imam naslednji teden, 25. 3., srečanje na CSD. Datum smo določili na zadnjem srečanju, ko smo prišli do delnega dogovora - vsak drugi stik čez vikend "po njegovo", torej iz sobote na nedeljo, ostali stiki čez vikend "po moje", torej iz petka na soboto, kot je določeno s sodbo sodišča. Vmes sem zaradi pritiskov pristala, da so stiki po njegovo. Za naslednje srečanje smo se dogovorili, da bi poskusili najti skupno pot. Po moje to srečanje ni potrebno, ker stiki potekajo, kot pač potekajo in trenutno ne gre drugače. Nima smisla, da vztrajam s svojim predlogom. Razmišljam pa, da bi vseeno šla do gospe Mrzel in ji razložila, da sem pristala na ta predlog, ker je uresničil svoje grožnje, ki jih je izrekel že pred njo, da bo Gorazdu rekel, da ne more priti, ker mami ne dovoli. Potem pa še ta pritisk, da ne sme jokati, ko pride od njega in da mi ne verjame, da se Gorazd joka. Poskusila ji bom razložiti, da me je pred njim strah še karkoli govoriti o tem, kako Gorazd reagira, ko pride od njega, saj on to obrne tako, da naredi škodo otroku. To je načrt, če njega ne bo na srečanje. Vmes je zamenjal turnus in po njegovem novem urniku bi moral biti takrat v službi. Če bo prišel tudi na srečanje, pa bi najraje zadevo čim prej zaključila, saj z njim ne nameravam odpirati drugih vprašanj, niti razlagati, kako Gorazd reagira po stikih. Ali imate kakšen predlog v zvezi s tem?

Pa še ena zadeva. V sodni poravnavi imamo zapisano, da stik odpade, če Gorazd zboli in se nadomesti v naslednjem tednu. Ta predlog mene že od začetka moti, saj se morava potem dogovarjati, kdaj nadomestiti stik, ampak je pač ostal notri. Prvič je

prišlo do tega, da je zbolel tisti vikend, ko bi moral k njemu. Ker pa on dela ta vikend v soboto popoldne, ta stik v celoti sploh ne more nadomestiti. Bojim se, da bo spet dobil možnost, da bo po svoje krojil nadomeščanje. Ne vem, ali naj mu predlagam neko možnost ali naj počakam na njegov predlog.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

ko sem prebrala vaš mail, sem pomislila, da bi lahko, ne glede na to, ali boste sami pri gospe Mrzel ali pa skupaj z Sinišem, povedali približno isto: kako stiki potekajo in na kratko tudi, da ni ok, da Siniša Gorazdu reče, da vi stikov ne dovolite, saj je premajhen, da bi lahko razumel razliko med ne dovoliti in dogovarjati se, pa tudi glede joka. Če boste sami, pa ji lahko tudi poveste, da menite, da informacije, ki jih dajete Siniši o tem, kako Gorazd reagira po stiku, Gorazdu škodujejo, saj Siniša ravna tako, da ustavlja njegovo izražanje stiske. Glede nadomeščanja stikov ob boleznih otroka, je tudi moje opažanje, da to ni tako enostavno in samoumevno, kot se zdi na prvi pogled. Nisem najbolj razumela trenutne situacije. Ali je ta vikend sploh bil stik ali delni stik ali ga ni bilo? Če bi vi imeli predlog za nadomeščanje, kakšen bi bil vaš predlog? Morda počakajte, da bo Siniša to temo odprl in ob tem že sami najdete kako možnost, kaj se vam zdi bolj primerno kot nadomeščanje. Če te možnosti ne najdete, predlagajte, da greste redno s stiki dalje, da ne mešate Gorazdovega ritma. Kako je Gorazd? Kako ste vi? Je Siniša kaj spremenil v svojih ravnanjih do vas in do njega?

Lep pozdrav.

Klavdija

17. 3. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vaš odgovor, sedaj bom lažje naredila načrt, kaj moram povedati pri gospe Mrzel na centru. Nadomeščanje ob bolezni res ni enostavno. Ta vikend bi Gorazd moral biti pri očetu, a je ostal doma, ker je zbolel. Trenutno ne bom predlagala nadomeščanja, bom počakala, da Siniša odpre to temo, bom pa malo razmislila o možnostih. Mislím, da se Siniša ni kaj dosti spremenil. Gorazd še vedno prihaja s stikov obremenjen s temami, ki niso primerne zanj. Ko pride od njega, se mi zdi, da je odtujen od mene ter babice in dedka. Potrebuje nekaj časa, da se vklopi nazaj in sprejme, da ga imamo radi in da se tudi on "spomni", da nas ima rad. Zanimivo se mi zdi to, da čuti, da pri očetu ni ok, ampak tega ne izreče. Skozi določene pogovore pa posredno pove, da je v stiski. Npr. ko sva brala knjigo o angelu varuhu, ga je zanimalo, kaj to pomeni. Njegov zaključek pogovora je bil, da njega je pri očetu čuva angel varuh.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

če bosta z gospo Mrzel sami, ji povejte tudi to, kar ste napisali v mail (trudi se, da ne pove, kako je pri očetu; angel pri očetu). Morda vam bo v pomoč tudi knjiga, ki sem vam jo enkrat že omenila, in sicer Strup ločitve, saj že dlje časa opažate, da je Gorazd v stiski in da se ta ne zmanjšuje. V knjigi je koristna analiza različnih namenov odtujevanja. Hkrati knjiga ponuja veliko konkretnih idej, kako razumeti otroka in kako ravnati, da bi se zmanjšala otrokova stiska in se zaščitil odnos med staršem in otrokom.

Če boste jutri pri volji, mi sporočite, kako je bilo.

Srečno in lep pozdrav.

Klavdija

18. 3. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

vam sporočim, kako je bilo. Ste me pa sprovcirali s knjigo in sem jo naročila po internetu, v angleščini. V knjižnici (po celi Sloveniji) je le ena v hrvaščini, ki pa je nenehno izposojena. Angleški izvod je izgubljen. Napisali ste mi tudi, naj povem še glede joka, tudi če bo Siniša prisoten. Razmišljala sem, na kakšen način naj to povem pred njim. Rajši ne bi o tem, ker je to nekaj, kar je on povedal meni in bo lahko spet izrabil Gorazdu v škodo.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

odgovarjam vam na hitro in se opravičujem, ker bom kratka. Vi upoštevajte svojo presojo, komu boste kaj povedali in česa ne, popolnoma se lahko zanesete nase, saj znate dobro oceniti, kaj je najbolje v dani situaciji.*

Lep pozdrav.

Klavdija

---

* Tu lahko vidimo (preberemo) konkreten primer krepitve moči uporabnice, ki je eden od ciljev svetovalnega procesa za žrtve nasilja. Klavdija Ani zatrdi, da zna sama najbolje oceniti, kaj je v opisani situaciji smiselno narediti, kar seveda drži. Pomembno pa je, da je svetovalka v svojih izjavah iskrena, sicer lahko dosežejo obraten namen. Posiljene izjave, ki niso v skladu s svetovalkinim resničnim pogledom, mnenjem, ravnanjem, delujejo pokroviteljsko. Pokroviteljski odnos uporabnici moč jemlje in ne krepi.

---

25. 3. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

danes Siniše ni bilo na CSD, gospa Mrzel pa je bila na nujnem sestanku in je prišla na hodnik z eno urno zamudo ter me v petih minutah odpravila kar na hodniku in šla nazaj na sestanek. Rekla mi je, naj jo danes pokličem po telefonu.

V mojih petih minutah na hodniku sem ji uspela povedati, kako stiki potekajo, ter o tem, kako je Siniša Gorazdu rekel, da mami ne dovoli stikov in o jokanju ter da me je strah še govoriti o Gorazdovih reakcijah po stikih. Seveda se je strinjala, da ni prav, kar počne. Ampak v naslednjem stavku je že začela govoriti o tem, kako morava oba delati v dobro otroka. Vprašala me je še, če želim, da naju še vabi na srečanje.

Danes sem jo poklicala in jo vprašala, kaj mi svetuje. Rekla je, da če stiki sedaj potekajo po dogovoru, potem vidi smisel srečanja le v tem, da bi naredili evalvacijo, da pa očitno njemu ni v interesu in da ona nima čarobne paličice, da bi ga spremenila. Jaz pa sem ji povedala: *"da sem si vzela čas, poskrbela za varstvo, odšla prej iz službe, se pripravila na srečanje, bila pod stresom zaradi dogovorjenega srečanja z njim in podoživljala strah. Siniša pa ni niti poklical, da ga ne bo in da zahtevam, da si to zapiše. Ker naslednjič, ko bo prišel jokat k njej, ne vem, če bom spet pripravljena priti in se dogovarjati."* Potem mi je razložila, da nihče ni jokal in da mora ona delati po postopkih ... Zaključili sva, da naju ne bo ponovno vabila na sestanek, ker je reševanje stikov čez vikend urejeno. Kako stiki vplivajo na Gorazda, pa je že druga tema – tako si uradno razlaga gospa Mrzel.

Včeraj popoldne sem bila jezna na oba, na Sinišo in gospo Mrzel. Na njega, ker je šel na CSD samo takrat, da je dosegel svoje, zdaj pa ne pride. Jaz pa sem včeraj tratila svoj čas in energijo.

Na gospo Mrzel pa, ker me je pustila čakati eno uro, in še to le zato, da sem lahko potem poslušala pridigo, da bi tudi jaz morala delati v

dobro otroka. Žaljivo se mi zdi, da moja dejanja enači z dejanji nasilneža. Zato sem danes po telefonu malo karikirala z jokanjem in povedala, kaj si mislim.

Naj omenim še to, da je včeraj Siniša na stiku Gorazdu povedal, da bo prišel v soboto po službi bolj pozno po njega in da bo prespal pri njemu.

Očitno namerava tako urediti nadomeščanje stika ta vikend, ko je bil Gorazd bolan. Spet je izrabil Gorazda za prenašanje sporočil. In hkrati izvajanje stika v nemogočih urah za otroka. V soboto zaključi z delom ob osmih zvečer, potem potrebuje še pol ure do Ljubljane in pol ure, da prideta nazaj k njemu. Moj odgovor bo ne. Lahko pride v nedeljo od 9. do 16.30. Danes sem še polna jeze, ki mi hkrati daje moč, da bom jaz odločala o tem, kaj je dobro za otroka in ne Siniša, ki upošteva samo svoje potrebe. Upam, da se me bo ta moč še držala.

Lep pozdrav.

Ana

26. 3. 2015

Telefonsko svetovanje

Pove, da jo je Siniša poklical, ker je nekaj želel. Povedal je, da ga na sestanek na CSD ni bilo, ker ni dobil vabila, kasneje je rekel, da ga je dobil, a je pozabil. Skratka, iskal je izgovore. Ponavljal je, da je pozabil in da bi zamenjal turnus v službi, če bi vedel, da je takrat sestanek. Ana ga je vprašala, zakaj ne more zamenjati turnusa za stike. Začel jo je žaliti, povišal je glas. Govoril, da ga ima Gorazd rad. Da so vsega krivi njeni starši, ki se vtikajo. Ana ga je vprašala, kako bi on nadomestil stik. Njegov predlog je bil, da bi prišel po Gorazda ob pol devetih zvečer. Ana je rekla, da je to prepozno in da ne bo šlo. Siniša jo je poslal v pičku maternu, ji rekel, da je prasica. Ona je prekinila. Ta vikend stika najbrž ne bo. Ana je zelo jezna. Razložim ji, da je jeza dober znak, da nam jeza pomaga, da postavimo meje.

Jeza ji pomaga, da zmore Siniši sama povedati, kaj je prav in kaj ni dobro za Gorazda.

30. 3. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

upam, da ste v redu in uživate lep sončen dan. Danes vam pišem, da bi vam dala informacijo o projektu Neverjetna leta. Projekt je namenjen staršem otrok, ki imajo različne težave v vedenju, da bi se starši še bolj naučili razumeti otroka in z otrokom vzpostavljati povezan odnos.

Moja izkušnja je, da mame, ki so doživljale nasilje, potrebujejo več znanj za dober odnos z otrokom kot mame, ki nimajo izkušnje nasilja. Zato potrebujejo dobre informacije, koristne veščine in spoštljivo podporo. Po informacijah, ki jih imam, bi to lahko bil tudi projekt Neverjetna leta. Gre za projekt treninga starševstva, ki so ga letos začeli izvajati v Sloveniji. Pošiljam vam vse informacije.

Druga priponka je opis, kako bo to potekalo v Družinskem centru Mala ulica (njihov mail naslov je info@malaulica.si). Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše na Gotski ima v prvem ciklu že zasedena vsa mesta, sedaj sprejemajo prijave za september 2015, pokličete jih lahko na telefonsko številko 01 583 75 14, ob torkih med 9. in 10. uro. V naslednjih dneh bomo morda dobili še kaj dodatnih informacij glede konkretnih izvajalskih organizacij (Pediatrična bolnišnica in Zavod za gluhe in naglušne), pa vam jih bom posredovala, če boste želeli. Vem, da večina mojih sogovornic opaža pomanjkanje časa in višek obveznosti, pa bom vseeno toplo priporočala te delavnice ali kakšne druge oblike učenja za krepitev starševskih veščin.

Če imate še kakšno vprašanje, me prosim pokličite ali napišite mail.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za poslano. Vsekakor me delavnice zanimajo. Trenutno še razmišljam, ali bom časovno zmogla vsak ponedeljek.

Hvala in lep pozdrav.

Ana

31. 3. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

sem mislila, da bom vmes dobila kako konkretno informacijo za različne lokacije, pa je za enkrat še nisem. Domnevam, da so sedaj vse skupine že zasedene in so smiselne prijave za jesen ali pa februar 2016. Želim vam lep dan. Upam, da ste v redu.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

tudi sama sem poslala mail in so mi sporočili, da imajo spomladansko delavnico že zasedeno. Bom vprašala, če že sprejemajo prijave za jesen.

Glede nadomeščanja stika, ki je odpadel zaradi bolezni, sem se odločila, da bom vztrajala na tem, da se lahko nadomešča iz petka na soboto. Če sem jaz lahko vzela bolniško, potem lahko tudi on vzame kakšen dan dopusta za Gorazda*.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Tukaj se dobro zazna Anina jeza. Ana je bila v odnosu navajena, da se ni jezila, saj bi jo lahko to ogrozilo. Svojo jezo se je naučila zatreti, jo potlačiti ali zgolj ignorirati. Zdaj, ko je njena moč že okrepljena, si

spet dovoli jezo čutiti in izraziti, kar je prav. Jeza nam namreč pomaga, da lažje postavimo meje. In tako je tudi Ana s pomočjo jeze lažje postavila mejo Siniši.

Pozdravljeni, Ana,

upam, da se vam uspe priključiti k delavnicam v jesenskem terminu.

Glede stika ste kot vedno dobro razmislili in če ste se tako odločili, je to v tem trenutku zagotovo pravilna odločitev. Če boste ugotovili, da bi bila boljša kakšna druga možnost, pa imate vedno tudi pravico, da si premislite.

Lep pozdrav.

Klavdija

Na tem mestu je ponovno nekaj mesecev, ko Ana in Klavdija nista v stiku. Ana je povedala, da se ji je zdelo, da se ne dogaja nič posebnega ali vsaj ne nič takega, pri čemer bi potrebovala pomoč. Z izzivi, ki so prihajali sproti, se je uspešno soočala sama. Njeno življenje je teklo po nekem ustaljenem, večinoma prijetnem, ritmu.

---

2. del JASNO SPOROČILO

3. 10. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

že nekaj tednov nazaj sem vam želela pisati, bolj v smislu, da se javljam le zato, da poročam, kako mi gre. Pa je prišla včeraj pošta, ki je v priponki, in ponovno potrebujem vašo pomoč.

Če prav razumem, gre prijava nasilja naprej. Siniša je v kazenskem postopku. Predobravnalni narok je oktobra in tam se bo lahko izrekel, ali je kriv ali ne. Prebrala sem, kaj piše v vašem pravnem priročniku glede teh zadev*, ampak imam vseeno še nekaj vprašanj, kaj to pomeni. Dobila sem tudi obvestilo, da lahko kot oškodovanka priglasim premoženjskopravni zahtevek. Kakšne so vaše izkušnje glede premoženjskoprnega zahtevka, ali naj ga sploh vložim?

Lep pozdrav.

Ana

---

* Ko je obtožnica vložena, sodišče razpiše predobravnalni nalog, na katerem so navzoči le tožilka ali tožilec, obtoženec ter njegova zagovornica ali zagovornik. Na predobravnalnem naroku se obtoženec izjavi o krivdi. Od njegovega (ne)priznanja krivde je odvisen nadaljnji potek kazenskega postopka. Če obtoženec krivdo prizna in njegovo priznanje izpolnjuje zakonske pogoje, sodišče praviloma takoj izvede narok za izrek kazenske sankcije. Ta narok je javen, na njem je lahko prisotna tudi oškodovanka, če to želi. Sodišče nato izda sodbo, s katero se obtoženec spozna za krivega. Če obtoženec krivde ne prizna ali se o krivdi noče izreči, se kazenski postopke nadaljuje z glavno obravnavo. Vir: Obran, N. (2014). Nasilje nad ženskami - prav(n)e poti v varno življenje žensk in otrok, str. 52. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.

OKROŽNO SODIŠČE V MENGŠU

Kazenski oddelek

MENGEŠ

Na podlagi 3. točke 2. odstavka 45. člena in 1. odstavka 268. Člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP) **VLAGAM** PRI Okrožnem sodišču v Mengšu, ki je stvarno in krajevno pristojno za razsojo te kazenske zadeve zoper:

SINIŠO KOLARIČA, rojen 15. 3. 1973, stanujoč Ulična 1, Mengeš, drž. R. Slovenije, zaposlen, poročen

obtožbo:

Siniša KOLARIČ je v družinski skupnosti z drugim boleče in ponižujoče ravnal in ga drugače z nasilnim omejevanjem njegovih enakih pravic spravljal v skupnosti v podrejen položaj.

S tem, da je v Mengšu, na naslovu Ulična 1, nepretrgoma izvajal psihično nasilje nad svojo ženo Ano MLINAR KOLARIČ, tako da je svojo ženo žalil in poniževal, tako da je vse pomembne odločitve sprejemal sam, želje in potrebe žene je ignoriral, neupošteval ali zaničeval, prav tako ji je govoril, da je grdo oblečena, da ima grde roke, da je nesposobna, da je slaba mama, če je med njima prišlo do nesporazuma, je jezno izbruhnil, nato pa jo je ignoriral tudi po več dni ali tednov, ko je bil jezen, je nanjo kričal, ji očital, da je vsega kriva ona, da je nesposobna, omejeval ji je njene socialne stike, tako da ji ni dovolil, da odhaja na obisk k svojim staršem, na obisku pri njegovih sorodnikih je ženo smešil, vso

skrb za gospodinjstvo, skrb in vzgojo sina je naprtil ženi, dosegel, da je finančno breme gospodinjstva skoraj v celoti padlo na ženo, njegov dohodek pa se je hranil, prepovedal ji je uporabo novega avtomobila ter od nje zahteval natančna poročila, kako je ravnala z denarjem ter ji očital, če je kupila kaj, s čemer se on ni strinjal, ko si je v septembru 2013 zaželel še enega otroka in se žena s tem ni strinjala, ji je vzel kontracepcijske tablete in nato zahteval od nje spolne odnose, vse dokler na spolne odnose ni pristala, stopnjevanje psihičnega nasilja v fizično nasilje pa je žena preprečila s tem, da se je ves čas umikala, bila tiho in mu v vsem ugodila ter je tako postala v njuni zvezi v popolnoma podrejenem položaju.

S tem je storil kaznivo dejanje nasilja v družini po 1. odstavku 191. člena Kazenskega zakonika (KZ-1) ter zato

predlagam,

da sodišče na javni glavni obravnavi:

- zasliši priče Ano MLINAR KOLARIČ, Zalo MLINAR, Jošta MLINAR, Matejo ZORC, Anito NOVAK in Klavdijo ANIČIČ;
- pregleda in prebere:

pobudo Društva za nenasilno komunikacijo
dokumentacijo CSD Mengeš

zapisnik o sprejemu ustne ovadbe oziroma
predloga za pregon

odgovor Društva za nenasilno komunikacijo
poročilo CSD Mengeš

poročilo Društva za nenasilno komunikacijo
podatke iz kazenske evidence za obdolženca;

- spozna obdolženca za krivega kaznivega dejanja po obtožnici ter ga kaznuje po 1. odstavku 191. člena KZ-1.

Obrazložitev:

Obdolženec je v preiskavi povedal, da so oškodovankine obtožbe neresnične ter da ga z njimi hoče izsiljevati ter ga omejevati pri stikih z otrokom. Meni, da je to predvsem krivda njenih staršev, ki ga niso nikoli sprejeli in ga ne marajo. Obdolženec je zanikal, da bi oškodovanko omejeval pri stikih z njenimi sorodniki, prav tako oškodovanke ni nikoli udaril, žalil ali kričal nanjo. Zanikal je tudi, da bi jo silil k spolnim odnosom, kontracepcijske tablete pa ji je skrnil zato, ker škodujejo zdravju.

Ne glede na obliko obdolženčevega zagovora se slednjemu kaznivo dejanje dokazuje s priloženimi listinami ter izpovedbami prič.

Iz navedenega izhaja, da si je obdolženec oškodovanko s svojim vedenjem začel podrežati že takoj od začetka njune zveze. Nad njo resda ni izvajal fizičnega nasilja, vendar je oškodovanka s svojim prilagajanjem fizično nasilje sama preprečila. Ves čas njune zveze je bil izredno dominanten. Vse pomembne odločitve je sprejemal sam, ni bilo pomembno, kaj želi ali potrebuje žena. Po drugi strani je vse delo, finančno breme ter vso skrb za otroka prepustil njej. Če je med njima prišlo do nesporazuma, je jezno izbruhnil, pri čemer jo je žalil, nanjo kričal, nato pa jo je ignoriral in se z njo več dni ali celo več tednov ni pogovarjal. Omejeval ji je tudi

stike s socialno mrežo, saj ji ni dovolil obiskovanja staršev. Če je ugotovil, da sta bila starša pri njej na obisku, ji je to očital in imel jezen izbruh. Za vse, kar je bilo narobe v družini, je bila kriva ona, nanjo je kričal, da je nesposobna, da je slaba mama, da je neumna, po drugi strani pa ji je nalagal oziroma prepuščal vse gospodinjsko delo, kakor tudi celotno skrb za otroka.

V septembru 2013 si je zaželel še enega otroka, ker pa se oškodovanka s tem ni strinjala, ji je vzel kontracepcijske tablete, nato pa je zahteval od nje spolne odnose, celo v prisotnosti sina. Na koncu je s svojim ravnanjem dosegel tudi, da je do spolnih odnosov prišlo. Oškodovanka se je po teh dogodkih odločila, da ji ne preostane drugega, kot da s sinom odideta iz skupnega stanovanja.

S svojim ravnanjem je osumljenec tako dosegel, da si je oškodovanko popolnoma podredil, saj mu zaradi strahu pred izbruhi ni ugovarjala, se mu je umikala ter dejansko pričela verjeti, da je res nesposobna in kriva za stvari, ki ji jih je očital.

Oškodovanka se je zaradi nasilja, ki ga je nad njo izvajal obdolženec, obrnila tudi na CSD Mengeš ter na Društvo za nenasilno komunikacijo. Anita NOVAK, socialna delavka s CSD Mengeš, je ob zaslišanju v preiskavi povedala, da je tekom obravnav zaznala, da je bila oškodovanka izpostavljena dolgotrajnemu psihičnemu nasilju s strani obdolženca, v zadnjem času pa tudi spolnemu nasilju. Pri oškodovanki so se že pričele kazati posledice na duševnem in fizičnem zdravju, to je strah, kronična zaskrbljenost, nočne more, bolečine v želodcu in hudi glavoboli.

Prav tako je Klavdija ANIČIĆ, svetovalka na Društvu za nenasilno komunikacijo, potrdila, da ji je oškodovanka povedala, da je obdolženec določil, da mora sama opravljati gospodinjska opravila, skrbeti za sina, obdolženec pa je sam odločal o vseh pomembnih stvareh, ne glede na mnenje in želje oškodovanke. Oškodovanka se je uspela zaščititi pred fizičnim nasiljem s prilagoditvijo. Obdolženec je pogosto kritiziral njen videz, posmehoval se je iz njenega mnenja, občasno je vpil nanjo, kričal žaljivke ali pa tudi več tednov ni govoril z njo. Prepovedoval ji je stike s starši in omejeval stike z njeno socialno mrežo.

Oškodovankina mama Zala MLINAR je v preiskavi povedala, da ji je oškodovanka o odnosu z obdolžencem pripovedovala šele, ko je zapustila obdolženca ter se preselila k njej in njenemu možu, oškodovankinemu očetu. Povedala ji je, da jo je obdolženca strah ter da ne prenese več pritiska in da vse skupaj traja že veliko let. Oškodovankin oče Jošt MLINAR je povedal, da je bila hčerka ob selitvi prestrašena, da se je bala, da bi ji obdolženec vzela sina ter da je povedala, da doživlja pritiske že več let. Tako Zala MLINAR kot oškodovankin oče Jošt MLINAR in oškodovankina prijateljica Mateja ZORC so v preiskavi povedali, da je v odnosu oškodovanke in obdolženca vladalo napeto vzdušje, vse breme gospodinjstva in skrbi za otroka je bilo na oškodovankinih ramenih. Obdolženec jo je po vsaki storjeni napaki dlje časa ignoriral in jo neprestano kritiziral. Oškodovanka je Mateji ZORC povedala, da mu nič, kar naredi, ni prav. Vse tri priče so potrdile, da je obdolženec zaradi odločitve, da bi imela še

enega otroka, oškodovanki skril kontracepcijske tablete in jo nato silil v spolne odnose.

Iz opisa obravnavanega dejanja je razvidno, da je obdolženec s svojim ravnanjem izpolnil vse zakonske znake kaznivega dejanja nasilja v družini po 1. odstavku 191. člena KZ-1. Z izvedbo zgoraj navedenih dokazov bo mogoče s stopnjo prepričanosti ugotoviti, da je obdolženec Siniša KOLARIČ storil kaznivo dejanje na način, kot je opisan v izreku obtožbe.

Mojca KOSESKI, višja državna tožilka

ANA MLINAR KOLARIČ

Ulica 17

1000 LJUBLJANA

ZADEVA: Priglasitev premoženjskoprnega zahtevka

Pri tukajšnjem sodišču je v teku kazenski postopek zoper **obtoženega Sinišo Kolariča**. Pozivamo vas, da priglasite premoženjskopravni zahtevek.

V tej zadevi je že določen predobravnalni narok. Vaš morebitni zahtevek posredujte do naroka oziroma do konca glavne obravnave.

V kolikor vašega zahtevka ne bomo prijeli, bomo odločili na podlagi podatkov v spisu.

Predsednica senata

Maja Rorič

4. 10. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

včeraj sem se zasmejala, ko sem videla, da ste poslali mail, saj sem ravno razmišljala, da vam bom pisala, kako ste. Glede priglasitve pravnopremoženjskega zahtevka vam bom podala nekoliko zmeden odgovor. Načeloma je tako, da je seveda prav, da žrtev nasilja dobi povrnjen del škode zaradi nasilja in da povzročitelj tudi na ta način sprejme svojo odgovornost.

V praksi pa je tako, da večina žensk pravnopremoženjskega zahtevka ne vlaga. Razlogi so različni. Nekatere tako želijo, druge se bojijo maščevanja ali pa nočejo nadaljevati s postopki. Nekaj žensk je vlagalo zahtevke in so bile napotene na zasebno tožbo. Malo žensk je dobilo odobren zahtevek že znotraj kazenskega postopka. Poznam eno, ki je dobila tudi izplačilo, in eno, ki ni dobila izplačila (obe sta imeli poškodbene liste zaradi posledic fizičnega nasilja).

Ker so mi načela včasih bolj všeč od slabe prakse, bi vam napisala še svoje mnenje:

Če je za vas in vaš občutek dobro, da vložite zahtevek, to vsekakor naredite, ne glede na to, da je možno, da boste napoteni na pravdo in morda ne boste želeli sprožiti tistega postopka. Škoda, ki ste jo utrpeli, je strah, trpljenje, ure porabljene za postopke in urejanje vsega, koriščen dopust, bolniške odsotnosti ... Razmislite, kaj je za vas in za vaš notranji občutek bolje.

Če boste lahko, mi tudi napišite ali povejte, kako ste vi in Gorazd.

Prebrala sem obtožbo, ki jo je napisala tožilka. Meni se zdi dobro napisana. Tudi zaradi Gorazda je dobro, da Siniša dobi jasno sporočilo, kaj je nasilje in zakaj je to, kar počne, težava.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

me veseli, da sem vas spravila v dobro voljo. Ko sem prebrala vaš prvi stavek, sem mislila, da ste se zasmejali, da je šla zadeva naprej na sodišče. Kajti meni se kar malo smeje na ta račun. Saj vem, da zadeva še zdaleč ni zaključena, ampak kljub temu mi je v zadovoljstvo, da tožilstvo ni odstopilo, temveč je prepoznalo znake kaznivega dejanja nasilja v družini. Zadnje mesece sem prebirala različne domače in tuje članke na temo nasilja in psihičnega nasilja. V vseh zgodbah in opisih doživljanja psihičnega nasilja sem prepoznala tudi svoj primer. Ko sem brala o izkušnjah drugih žensk, sem videla, da je psihično nasilje pogosto spregledano. Veliko žensk je opisovalo podobne dogodke kot sem jih doživljala jaz, pa njihov bivši partner ni bil obsojen. Glede na vse prebrano se mi je zazdelo, da tudi moj primer na sodišču ne bo šel skozi, hkrati pa se mi je zdelo, da bi tako zanikali delo centra za socialno delo in vašega društva, saj sta obe organizaciji nasilje prepoznali.

Ne vem, če kaj daste na sanje, ampak jaz sem že vse to videla v sanjah. Konec julija se je očitno nekaj moralo dogajati na sodišču, verjetno je tudi on dobil obvestilo o naroku. Takrat sem morala to prestreči in sem sanjala, da so rekli, da je kriv. Sanjala sem tudi, da sem klicala vas in vam razlagala, da me je zelo strah, da mi bo Siniša kaj naredil, predvsem zato, ker ve, kje se nahajam. Ponovila se mi je tudi nočna mora, kako se pripravljam na beg pred njim. Po tem obdobju sanj so v dnevnem času sledili zelo napeti stiki z njim. Vsakič, ko sem se odpravljala po stopnicah, da odpeljem ali prevzamem Gorazda, sem v sebi čutila grozen strah. Tudi pri Siniši sem opazila, da je drugačen, povsem mrk, ni pozdravil ne mene ne Gorazda, tudi njega je grdo gledal. Prešinilo me je, da sploh ne vem, če bi takemu človeku zaupala otroka.

Večino avgusta sem bila bolna. Telo je povsem odpovedalo: želodec, prehlad, pa sinusi in kašelj, ki še kar traja.

Rekla bi, da živim skoraj "normalno" življenje, ampak strah je še vedno zelo prisoten in vpliva na moje odločitve in moje življenje. Poskusim ga razumsko pregnati, ampak po toliko letih strahu ne

gre zlahka. Sedaj se še bolj zavedam, da moram še nekaj narediti s tem.*

Sanjala sem tudi, da mi je Siniša povedal, da bo šel v Slavonijo. Čez teden dni pa mi je Gorazd zares povedal, da gre oči za dva tedna v Slavonijo. V tem času sva se z Gorazdom sprostila.

O sanjah pa samo še to, da sem skoraj deset let sanjala, da me hoče nekdo ubiti, ampak sem vedno preživela. Zanimivo je, da teh sanj zadnji dve leti nimam več.

In kako je videti moje skoraj "normalno" življenje? Še vedno vztrajam pri tem, da poskušam vsak dan za naju z Gorazdom narediti zanimiv, zabaven in pozitiven. Lani sem ponovno začela plesati. Ob večerih, ko gre Gorazd spat, pogosto spet izdelujem nakit. V obojem zelo uživam. Gorazd je bil navdušen nad mojim plesnim nastopom ob koncu leta in smo imeli še celo poletje doma plesne predstave. S starši in Gorazdom obdelujemo vrt, poskusim izkoristiti bogat kulturni program Ljubljane. Čim večkrat gremo na izlet v hribe.

Zdi se mi, da sedaj živim bolj bogato življenje, tudi kar se tiče občutkov. V zadnjem letu opažam, da padem ven, če se čutim ogroženo. V takih primerih zelo ostro postavim mejo. Lahko gre za moške sodelavce, pri katerih začutim, da gredo preko mojih meja ali pa za kakšnega moškega v trgovini, ki se fizično preveč približa nama z Gorazdom. Nekaj časa se ukvarjam s slabo vestjo, da tako vedenje ni primerno, ampak potem to zaključim z mislijo, da je prav, da poslušam svoje občutke in da zagotovo obstaja dober razlog, če se tako razburim.

Gorazd s stikov še vedno prihaja odtujen in poln stisk, ki jih sprosti z jokom. Stvari, ki ga mučijo, mi pove, takoj ko pride nazaj, še kakšno pa prihrani do trenutka, predno zaspi. O teh stvareh še vedno ne govori direktno, med vrsticami lahko razberem, kaj približno ga muči. Dva meseca nazaj smo stike čez vikend ponovno prestavili. Sedaj potekajo tako, kot smo jih dorekli na sodišču. Torej s petka na soboto in ne s sobote na nedeljo. Ob nedeljah po stikih še vedno

potrebuje skoraj cel dan, da pride k sebi. Mislim, da se ni čisto nič spremenilo. Sama potem poskušam sanirati njegovo stanje.

Upam, da vam nisem vzela preveč časa z obširnimi odgovori na vaše vprašanje, kako sem.

Še nekaj me zanima glede pravnih zadev pri premoženjskopравnem zahtevku. Verjetno ga mora spisati moja odvetnica oz. bi bilo to smiselno, saj ona dobro ve, kako je treba zahtevek pravilno zastaviti?

Lep pozdrav.

Ana

---

* Strah je zelo neprijetno čustvo. Občutimo ga, ko zaznamo, da nam grozi neka nevarnost ali grožnja. Ko začutimo strah, se v nas sproži avtomatski odziv – boj ali beg, v skrajnih primerih hudega strahu pa lahko otrpnemo. Čeprav je neprijeten, ima strah pomembno funkcijo. Če se bomo nečesa bali, bomo posebno previdni in se s tem izognili morebitnim nevarnostim ali se ustrezno zaščitili. Da je ženske strah, ko živijo s partnerjem, ki je do njih nasilen, torej ni le povsem pričakovano, temveč je tudi koristno, saj se tako bolje zaščitijo. Pogosto pa strah ostane tudi takrat, ko je realna nevarnost že minila. Tudi to je povsem pričakovano, saj so se naši možgani navadili, da se na določen dražljaj odzovejo na specifičen način. Ana je že večkrat povedala, da se Siniše ne boji več na način, kot se ga je bala prej. Kljub temu so ji srečanja z njim neprijetna, tudi zaradi strahu, ki ga začuti, ko pride po Gorazda. Pravi, da se trudi strah zavestno pregnati, a v tem se skriva tudi past – bolj kot se trudimo neko misel ali čustvo pregnati, bolj vztraja. Če vam nekdo reče: »Mislite na karkoli, samo ne pomislite na roza slona!« - na kaj boste najprej pomislili? Na roza slona, seveda! Bolj kot si torej govorimo, da nas ne sme biti strah, bolj bo strah vztrajal. To seveda ne pomeni, da nam je vseč, ko nas je strah. Vendar lahko strah opazimo, ga zaznamo, poimenujemo in se z njim ne ukvarjamo več, kot je potrebno, če vemo, da nam v resnici ne preti nobena realna nevarnost. Kadar nevarnost obstaja in je strah posledica zaznave te nevarnosti, pa lahko

ukrepamo. Ana je zaznavala realno grožnjo, čeprav ni vedela, da je Siniša seznanjen, da se bo kazenski postopek nadaljeval.

Pozdravljeni še enkrat,

zelo lepo vas je brati, tako s sanjami, stiskami, plesom, veseljem do hribov, skrbjo za Gorazda ... Prav je, da družba (torej tudi tožilstvo in sodišče) prepoznava nasilje. Vesela sem, da zmorete najti smisel v tem, ker vem, da je to tudi breme.

Na sanje dam zelo veliko, saj se mi zdijo zelo pomembna vez človeka s samim sabo in z drugimi. Na nek način sta ti dve leti kar hitro minili, tak je moj občutek, ko sedaj pomislim na pot, ki ste jo prehodili. Hvala za lepo fotografijo vašega nastopa, verjamem, da ste tudi Gorazda navdušili. Prav taki zgledi in izkušnje mu pomagajo, ko se sooča z očetovo neprilagodljivostjo in togostjo.

Mislím, da bi bilo smiselno, da premoženjskopравни zahtevek napiše odvetnica, ker ima tovrstne izkušnje. Skrbi me le, kakšen strošek bi to za vas pomenilo.

Če boste želeli, se lahko slišiva, podpora in razbremenjevanje zna pomagati pri soočanju s strahom in drugimi neprijetnimi in močnimi občutki.

Hvala, ker ste si vzeli čas in napisali, kako ste.

Lep pozdrav.

Klavdija

7. 10. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pošiljam vam moje vprašanje odvetnici in njen odgovor v zvezi s premoženjskopravnim zahtevkom:

Pozdravljeni,

ta teden sem prejela pošto s sodišča glede priglasitve premoženjskopravnega zahtevka (pošiljam v priponki).

Zanima me, kakšne so vaše izkušnje pri tem zahtevku. Ali imam kaj možnosti ali je več možnosti, da me bodo napotili na zasebno tožbo?

Zanima me tudi vaša cena za izdelavo zahtevka.

Lep pozdrav.

Ana Mlinar

Spoštovana ga. Mlinar!

V kazenskih postopkih je odločitev o premoženjskopravnih zahtevkih odvisna od poteka samega postopka. Vsaka zadeva je drugačna. Sodišče odloča v vsakem primeru posebej, odločitev sodišča glede premoženjskopravnega zahtevka pa je odvisna tudi od sodnika samega. Sodnica, ki obravnava vašo zadevo, po mojih izkušnjah velikokrat odloči o PPZ, vsaj o nespornem delu premoženjskopravnega zahtevka, če ima le vse podatke zbrane v spisu. Sicer sledi napotitev na pravdo. Sama strankam vedno svetujem, da zahtevek priglasijo v kazenskem postopku, saj jim v primeru, da sodišče zahtevek prizna, ni potrebno zahtevka vlagati v civilnem postopku, kar je cenovno bolj ugodno, poleg tega pa ni potrebno skozi vso "kalvarijo" še enkrat, v novem postopku.

V kolikor bi sodišče obdolženca spoznalo za krivega storitve kaznivega dejanja in bi obenem odločilo tudi glede premoženjskopravnega zahtevka, potem bi vam bil iz proračuna povrnjen sorazmerni znesek stroškov za premoženjskopravni zahtevek. Višina odvetniškega stroška za zahtevek pa je odvisna od višine zahtevka.

Lep pozdrav.

odv. Stenovski

Njen odgovor je pričakovan. Sama pa se nagibam k temu, da ne bi podala zahtevka. Skrbi me predvsem dvoje. Najbolj to, da bi ponovno vnesla v svoje življenje preveč stresa in dodatnih obveznosti. Že sedaj se počutim, kot da se komaj držim nad gladino. Vsaka dodatna obremenitev je prevelik stres. Zagotovo bi porabila kar nekaj časa, da bi pridobila vse podatke in da bi z odvetnico to spisali. Stresno bi bilo spet podoživljati vse skupaj. Druga stvar, ki me skrbi, pa je ta, da bi prišel Siniša do novih informacij o tem, kako sem, kakšne strahove imam ... Mislím, da bi morala deliti preveč intimnih informacij, ki bi jih Siniša lahko izrabil. Ni vredno denarja, če bi ga slučajno dobila. Do osebnega zadovoljstva pa sem na nek način prišla že z dejstvom, da je šla zadeva naprej in da je tožilstvo prepoznalo, da gre za nasilje v družini.

V prejšnjem mailu ste zapisali, da lahko napišem, da ne bom uveljavljala zahtevka. Ali moram kaj odgovoriti sodišču ali ste mislili, da to naredim bolj zaradi sebe?

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

odgovarjam zelo na kratko. (Žal) se strinjam z vašimi razmišljanji o vlaganju zahtevka. Zelo pomembno je, da primerno razporejate svoje moči. Lahko preverite pri odvetnici, ali je potrebno, da napišete, da ne boste uveljavljali zahtevka. Morda res ni potrebno. Meni se zdi bolj jasno, če je to sporočeno, vem pa, da se lahko tudi molk razume kot ne.

Lep pozdrav.

Klavdija

25. 10. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

kako ste, Ana? Nazadnje sem vam zelo na hitro napisala odgovor, ko sva se pogovarjali o premoženjskopравnem zahtevku znotraj kazenskega postopka. Ker pa ste veliko pisali tudi o Gorazdu in sebi, sem vas želela vprašati, kako sta sedaj. Vam lahko pomagam s kakšno informacijo ali kako drugače?

Lep tretji jesenski dan vam želim. ☺

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za vašo skrb. Kot ponavadi so vzponi in padci, na srečo so padci v zadnjem času bolj blagi. Lažje prenašam vsa srečanja s Sinišo, ne spravijo me več v takšno stisko. Gorazda moram sicer še vedno pomirjati in ga pripravljati na stik, a sem se na to že navadila.

Želela sem vas vprašati še nekaj glede predobravnalnega naroka. Ali mogoče veste, če dobim kakšno obvestilo o tem, kako se bo Siniša izrekel? Ali naj grem na sodišče pogledati v spis? Saj vem, da nimam vpliva na to dogajanje, ampak nekako v ozadju me muči, kako se bo odvila zadeva.

Ta teden sem šla na uvodno srečanje projekta Neverjetna leta in izvedela, da do nadaljnega ne bo treninga za starše na moji izbrani lokaciji, verjetno pa tudi na drugih lokacijah ne bo razpisanih spomladanskih terminov. Žal, ker se mi zdi trening zelo zanimiv. Ali imate pri vas na društvu še kakšne delavnice, ki bi bile primerne za mene? Sem sploh še upravičena do delavnic? Ne želim zasedati mesta ženskam, ki bolj potrebujejo pomoč.

Lep vikend vam želim!

Ana

Pozdravljeni, Ana,

tudi vi boste vabljeni na predobravnalni narok, lahko imate tudi spremstvo, če boste želeli. Spremlja vas lahko polnoletna oseba, ki ji zaupate. Žal trenutno sodišča pravico do spremstva malo napačno tolmačijo, da mora biti strokovna oseba oz. oseba iz neke organizacije, a ni tako. Na predobravnalnem naroku boste videli, kako se bo Siniša izrekel. Večini tožilstvo ponudi pogojno kazen zapora z določenim preizkusnim obdobjem, v katerem še posebej ne sme ponoviti istega kaznivega dejanja, ker bi se potem pogojna kazen spremenila v zaporno. Ena od bistvenih potreb, ko smo soočeni z izkušnjo kaznivega dejanja, je tudi pravna varnost. Želja, da bi prišlo do pravičnega zaključka dogodkov, je povsem razumljiva.

Morda lahko preverite še v Zavodu Mala ulica, kako je s projektom Neverjetna leta pri njih ali kje drugje. Vem, da v oktobru začenjajo z eno serijo predavanj/delavnic v tem projektu. Trenutno na društvu poteka skupina za samopomoč za ženske z izkušnjo nasilja. Ne vem, če ste bili že kdaj vključeni oz. ali je to sploh nekaj, kar sedaj želite. Ko bomo imeli predavanja ali delavnice, vas bom tudi obvestila, da boste prišli, če vas bo zanimalo. Seveda se lahko pridružite delavnicam, nikomur ne boste odžirali mesta in vso pravico imate do tega, da se jih udeležite.

Lep dan vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

informacija, da bom vabljen na predobravnalni narok, me je presenetila, ker še nisem psihično pripravljena na to, da se bom soočila z njim na sodišču. Narok je predviden za 6. 10., verjetno pošiljajo vabila tik pred zdajci. Skupina za samopomoč me ne zanima, bom pa vesela obvestila o predavanjih ali delavnicah. Na skupini za samopomoč sem bila dvakrat na Društvu SOS telefon, če se morda spomnite. Prvič mi je bilo sicer še kar všeč, potem pa sem

ugotovila, da je poslušanje drugih podobnih zgodb preveliko breme zame. Tudi zdaj še nisem pripravljena na kaj takega. Informacij o delavnicah pa bom vesela.

Lep pozdrav.

Ana

8. 11. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

danes sem slišala novico glede projekta Neverjetna leta, morda lahko preverite, ali bi bila možnost, da se priključite skupini v Zavodu Mala ulica. Včeraj jih je bilo manj, kot naj bi jih bilo. Morda je osip in sprejemajo nove. Če želite, jih pokličite, pa povejte, da skupine na drugi lokaciji ne bo in če je kakšna možnost, da se vključite pri njih.

Lep dan vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za informacijo! V ponedeljek se že lahko priključim skupini, kar je super!

Ob tej priložnosti bi vas še nekaj vprašala. Včeraj, ko je Siniša pripeljal Gorazda na parkirišče pred blok, je spet imel zelo dolgo poslavljanje. Poslavlja se tako, kot da se zelo dolgo ne bosta videla. Včasih Gorazd sodeluje pri tem (ponavadi po popoldanskem stiku), včasih pa mu je čisto odveč in komaj čaka, da gre k meni (ponavadi po vikend stiku). Siniša ga objema, pa poljublja, pa on njega (na lica, čelo, nos, pod brado - midva nimava take navade). To traja vsaj pet minut. Prej mu je moral Gorazd tudi (dobesedno) pomahati čez okno na stopnišču, dvakrat se je zgodilo, da je pozabil in ko se je spomnil, je bil čisto iz sebe. Naslednjič je zelo pazil, da mu je čim

prej pomahal, da ne bi pozabil. Sedaj mu verjetno ni treba več mahati, ker se on odpelje, ko stopiva v blok. Meni se zdi to provokacija za mene in zloraba otroka. Siniša pa zelo uživa, ko moram jaz to gledati. Želela bi to prekiniti oziroma omejiti, ampak ne vem, kakšen način bi bil primeren. Po drugi strani pa se mi zdi, da bi ga kakršnakoli moja reakcija le še bolj požgala.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

super, da ste dobili prostor v skupini za trening Neverjetna leta. Upam, da bo tudi vam všeč. Do sedaj sem slišala le zadovoljne komentarje.

Strinjam se, da je Sinišev teater pri poslavljanju namenjen tudi vam. Deloma je morda posledica njegove negotovosti in nezrelosti. Ne zdi se mi, da bi lahko to preprečili. Verjetno bi ga res le podžgali. Po mojih izkušnjah se to samo po sebi malo spremeni s strani otroka. Glede na Siniševo nepredelano agresijo, se mi zdi tako poslavljanje še najbolj varen način, da jo izrazi do Gorazda in do vas. Morda bi lahko malo vplivali na to tako, da ne pridete vi na parkirišče, pač pa ga on pripelje pred vrata? Ali vzemite s sabo telefon, pa preberite kak zanimiv članek ali preletite novice ... Kaj menite o tem?

Lep dan vam želim.

Klavdija

9. 11. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

zadnji nasvet me je kar nasmejal. Mogoče bi rajši prinesla časopis, npr. Delo, ki ima res velik format. Pa še zakrila bi se lahko, ko bi mi šlo na smeh. Za začetek bom poskusila čakati pred vrati bloka.

Lep dan.

Ana

Telefonski pogovor

Pove, da bo 19. 12. razprava v kazenski zadevi, kjer bo zaslišana kot oškodovanka. Pogovarjava se o tem, ali bo šla sama ali z odvetnico, ali bi jo spremljala jaz, oziroma Nina. Bo razmislila in sporočila.

12. 11. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v petek sem govorila še s svojo odvetnico glede glavne obravnave. Zaenkrat sva dogovorjeni, da bo šla pogledat v sodni spis. Potem se bova dobili. Zdi se mi smiselno, da je v zadevo vključena tudi odvetnica, saj pozna zadeve in ji tudi zaupam še od prejšnjih sodelovanj. Mislim, da me bo znala usmeriti in pripraviti. Kljub temu pa si želim, da bi se pred obravnavo srečala tudi z vami, saj mi je zelo pomemben tudi vaš vidik. Kot sem razumela vašo sodelavko Nino, je smiselno, da je odvetnik prisoten na vseh obravnavah, na nek način kot pomočnik tožilca, če ta ni aktiven oz. če se menjajo. Ampak za to pa še nisem prepričana, da se bom odločila, saj bi bil to verjetno velik strošek (odvisno od števila obravnav).

V zadnjih mesecih sem se sprostila in spet "normalno" zaživela, zdaj pa se spet vračajo grozni spomini iz življenja s Sinišo. Poskusim jih zavestno ustaviti. Neko določeno obdobje pred obravnavo se nameravam lotiti zapiskov (še dobro, da jih imam) in spominov, kaj vse se je dogajalo ter se pripraviti za obravnavo.*

Lep pozdrav.

Ana

---

* Večina ljudi, ki se znajde v sodni dvorani, doživi to kot precejšen stres, še posebno, če je v vlogi oškodovanke, ki mora pričati. Stiska je še toliko večja, kadar oseba ve, da bo morala pričanje opraviti pred (bivšim) partnerjem, kot v Aninem primeru. Stisko lahko omili dobra priprava. To pomeni, da svetovalka ali druga oseba, ki pozna postopek, oškodovanki natančno razloži potek, opiše sodno dvorano in mesto za pričanje, pove, koliko časa lahko pričanje traja, kdo vse ji bo postavljaj vprašanja, kakšna so lahko vprašanja in podobno. Tako si oškodovanka vsaj približno predstavlja, kaj pričakovati in se lahko na to ustrezno psihično pripravi.

---

13. 11. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

kdaj bi vam ustrezalo, da bi se srečali? Glede vaše odločitve, da boste sodelovali z odvetnico, vas podpiram, malo mi je žal vaših financ, pa vseeno ... Saj je to tudi vložek vase.

Če bo več obravnav, se še vedno lahko kasneje dogovorite z Nino ali z mano, da ne boste šli sami na sodišče. Na vse obravnave vam najbrž tudi ni potrebno iti, le na tiste, na katere ste vabljeni kot priča. Imate pa pravico, da se udeležite obravnav, če bi menili, da je to za vas bolje.

Glede na to, da je bilo tako Siniševo nasilje do vas kot tudi dogajanje ob vašem odhodu zelo intenzivno, razumem, da se je sedaj našel nek čas, da močno občutite spominjanje skupnega življenja.

Spomnite se, da gre za proces, ki res ne bo trajal vedno/večno. Spomine boste lahko uporabili tudi kot vsebino na sodišču, občutki pa so lahko motivacija, da dostojno ubesedite, kaj je bilo narobe v njegovem vedenju.

Lep deževen siv dan vam želim.☺

Klavdija

Pozdravljeni,

mislim, da ne bom šla na obravnave, ki niso obvezne, saj ne želim vsrkavati še dodatne negativne energije. Spomini zame pomenijo predvsem stres, ta pa mi uničuje zdravje. Nenehno se borim s prehladnimi boleznimi, od poletja pa še z želodčnimi. Vem, da ne bo večer proces, zavedam pa se, da se znajo stvari zavleči in zato to jemljem kot del življenja. Tudi ob sodnih zadevah in neprijetnih spominih, skušam uživati z Gorazdom. Včeraj sva bila na treningu Neverjetna leta. Gorazd je zelo užival v igralnici, družbi in delavnici. Sama sem dobila kar nekaj uporabnih informacij in inspiracij. Zanimivo mi je tudi poslušati, kako vzgojo dojemajo moški. Nisem bila navajena, da bi Siniša govoril o svojih občutkih.

Z vami bi se dogovorila mogoče teden pred obravnavo. Če ste zelo zasedeni, se lahko že sedaj dogovoriva za termin, lahko pa vas kontaktiram kakšen teden ali dva prej.

Moj pogled ni tako siv. Čez okno vidim drevesa, obarvana v rdečo, in rumeno jesensko barvo.

Lep pozdrav.

Ana

Ana, pozdravljeni,

hvala za vaš mail. Bom malo osebna, ne zamerite tega. Ko sem jaz v dolgotrajnem stresu, si pomagam z dihalnimi vajami. Vzajem si čas in zavestno diham. Meni pomaga.

Uživajte na delavnicah. Kmalu boste tudi spet plesali, kajne?

Imate prav - tudi z mojega okna se vidijo lepe barve.☺

Lep pozdrav.

Klavdija

16. 11. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

ne zamerim, če ste osebni. To cenim. Hvala za nasvet. Tudi sama se kdaj sproščam z dihanjem. Torek je dan za ples - za Gorazda hip hop in zame jazz balet, pri isti učiteljici. Ples je zame najboljši antistres. Pri plesu moram paziti na držo: trebuh in zadnjica noter, telo zravnano, brada gor. Potem si moram zapomniti zaporedje gibov, ob tem pa še pravilno uporabiti roke, se premikati po prostoru in ob tem paziti, da so razmiki med soplesalkami pravi. Naučiti se moram plesne koreografije. Ob vsem tem pa se še smehljam. Zato težko razmišljam še o čem drugem, ko plešem.

Danes me je poklicala odvetnica, ki je pregledala sodni spis. Povedala je, da je bil Siniša na predobravnavnem naroku brez zagovornika in da ga tudi kasneje ne bo imel (opozorila je, da se to lahko spremeni). Rekel je, da ni kriv in da se ne počuti krivega. Da je že dve leti pod hudim pritiskom in stresom, da je zbolel, da je dobil alergijo. Povedal je, da bi priznal krivdo, če bi se vse skupaj končalo. Komentar odvetnice je bil, da tako priznanje očitno ni bilo dovolj za sodnico in je razpisala glavno obravnavo. Trenutno sva vabljena le midva. On je zahteval, da ponovno pričajo tiste njegove priče, ki so bile zaslišane že pri preiskovalnem sodniku. Sodnica mu je ugodila. Odvetnica je bila kar jezna, da tožilka ni predlagala mojih prič, le prebrale se bodo njihove izjave. To se odvetnici ne zdi dobro, ker si sodišče lažje ustvari vtis, če priče neposredno zasliši. To se bo verjetno lahko še spremenilo, saj bo poudarila, da nisem bila vabljena na predobravnavni narok in tam sama izrazila te želje.

Moj komentar in občutki: meni se zdi to, da Siniša reče, da se ne počuti krivega, da pa lahko prizna krivdo, če se bo potem vse skupaj zaključilo, nespoštovanje sodišča in mene. A mene tako ali tako ni nikoli spoštoval. Sicer me je najprej spreletel strah, da bo spet vse zmanipuliral in da bo na sodišču hudo, saj bom morala poslušati vse njegove laži. Ampak jaz se ne dam, jaz vem, kaj sem pretrpela in to znam tudi ustrezno povedati.*

Z odvetnico sem se zmenila en teden pred obravnavo, saj ne želim predolgo obujati spominov. Do takrat bom pa še veliko plesala.

Lep vikend.

Ana

---

* V tem odstavku, kjer Ana poda svoj komentar in opiše občutke, lahko opazujemo pozitivno funkcijo jeze, o kateri smo že pisali. Ana sicer svoje jeze ne ubesedi, a jo lahko slutimo, še posebno v prvem delu («Meni se zdi to, da reče, da se ne počuti krivega, da pa lahko prizna krivdo, če se bo potem vse skupaj zaključilo, nespoštovanje sodišča in mene.«). In prav ta jeza ji daje potrebno moč za soočenje s Sinišem na sodišču («Ampak jaz se ne dam, jaz vem, kaj sem pretrpela in to znam tudi ustrezno povedati.«).

---

19. 11. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

tale vaš ples se pa bere kot prava znanost☺, verjamem, da morate vso pozornost usmeriti na svoje telo in na ples. To je res dobro. Odvetnica ima potrebne izkušnje, da dejansko varuje vas in vaše interese, vseč mi je njena jasnost in zavzetost. Strinjam se z vami, da je Siniša nespoštljiv v tem, da vidi samo sebe in potem realnost prikroji svojim potrebam, vsi ostali (vi in sodišče) pa ne obstajajo. Se bova slišali in našli termin za pogovor pred obravnavo.

Lep dan vam želim.

Klavdija

23. 11. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v priponki vam pošiljam vabilo na delavnico z ogledom filma *V tvojih očeh*. Gre za španski film. Prikazana je zgodba o nasilju v partnerskem odnosu. Po ogledu filma bo sledil pogovor.

Če se je želite udeležiti, sporočite to na mail, ki je naveden v vabilu. Prav tako povejte, če morda med delavnico potrebujete varstvo za Gorazda.

Lep vikend vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za vabilo. Odločila sem se, da se delavnice ne bom udeležila. Tema filma mi ne ustreza, se mi zdi, da bi začela podoživljati vse, kar sem sama doživela in se ne počutim dovolj pri močeh za kaj takega. Bom pa vesela, če me še v naprej obveščate o delavnicah na društvu.

Lep pozdrav.

Ana

4. 12. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

pišem vam, da bi se dogovorili za srečanje pred glavno obravnavo na sodišču, ki je napovedana za 19. 12. Ali se lahko dogovoriva za četrtek ali petek drugi teden? Sporočite, kdaj imate čas.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

imam čas v petek, 11. 12. ob 14. uri. Prosim potrdite, če vam ta možnost ustreza.

Lep pozdrav.

Klavdija

11. 12. 2015

Svetovanje

Ana pove, da se je odločila, da jo bo na obravnavo spremljala odvetnica. Sedaj se s Sinišo pri predajah ne pozdravljata več. On včasih zavlačuje, včasih hiti, Ana vse to stoično prenaša. Leto in pol je Gorazd prihajal s stikov zelo sesut, zdaj malo manj joka, kaže, da se je nekoliko prilagodil. Še vedno pride iz stika sesut in ga mora najprej »sestaviti«. Gorazd od očeta prihaja razočaran, oče mu greni tudi izkušnje pri mami, saj o Ani neprestano govori žaljivo, ponižujoče, pred Gorazdom jo ves čas kritizira. Hkrati se vidi, da verjetno enako počne za dedka in babico, saj je Gorazd začel odklanjati dedka in babico. Domov pride tudi destruktiven do sebe, jezi se nase, da nečesa ne zna, ne zmore in podobno. Trening starševstva Neverjetna leta jima je zelo v pomoč. Predvsem je v pomoč redna igra, preden gre Gorazd na stik in igra, ko se vrne s stika. Takšna igra je za Gorazda ventil in se po njej umiri. Poleg tega se je Ana naučila določenih veščin in zna bolje odreagirati, ko se pojavijo težave.

17. 12. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

včeraj sem bila pri odvetnici glede obravnave. Razložila mi je, da me bo sodnica verjetno vprašala, če želim, da se prebere moja izjava, ki

je v zapisniku o zaslišanju priče na sodišču.¹⁶ Svetovala mi je, da naj odgovorim z da, da bodo vsi slišali izjavo ter da imam čas za razmislek, kaj bi dodala. Ob koncu prebrane izjave naj bi me namreč vprašala, če imam kaj za dodati. Včeraj sem dobila izjavo in ko sem jo prebrala, se mi je zdelo, da so zajete bistvene zadeve in da sem znala lani dobro povedati določene zadeve, ki sem jih letos že veliko pozabila. Prosila bi vas, če imate čas, za nasvet, ali bi še kaj dodala k izjavi in kaj bi dodala.

Hvala in lep pozdrav.

Ana

Dobro jutro.

Tudi jaz mislim, da ste zelo dobro povedali in da je vaša izjava dobro zapisana.

Morda lahko poveste isto, kar ste že povedali, le z malo drugimi besedami. Čeprav ste se skušali dogovarjati s Sinišo in nato prilagajati njegovim pričakovanjem in zahtevam, je dolga leta do vas povzročal psihično in ekonomsko nasilje. Če bi nasprotovali in se postavili zase, bi bil tudi fizično nasilen. Fizično nasilje ste preprečili sami, pogosto je bil na tem, da bi ga lahko povzročil. Na koncu odnosa, preden ste odšli/pobegnili, je vse predhodno nasilje stopnjeval še s spolnim nasiljem, saj vas je večkrat prisiljeval v spolni odnos, da bi vas prisilil v zanositev.

Če mislite, da bi bilo vsaj malo koristno, lahko poveste še kaj o dogajanju v tem letu, če pa menite, da bi bilo škodljivo za Gorazda ali vas, pa morda tega ne omenjajte.

Držim pesti, da boste na obravnavi čutili čim manj teže.

Lep pozdrav.

Klavdija

---

¹⁶ Glej Zapisnik o zaslišanju priče, str. 252.

20. 12. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

na kratko vam želim opisati, kako sem preživela včerajšnjo obravnavo. Dobre pol ure sem sedela pred dvorano, ko je bil zaslišan Siniša. Potem so še skoraj eno uro spraševali mene. Vprašanja so zastavljale sodnica, tožilka in moja odvetnica. Bilo je mučno, ker so želele vse podrobnosti. Spet smo šli čez vse dogodke, ki so jih imele zapisane. Na koncu je imel tudi Siniša možnost, da postavi vprašanja ali komentira. Sodnica sploh ni pričakovala, da bom kaj odgovarjala na njegova vprašanja in ga je kar prekinila in zaključila. Odvetnica mi je svetovala, da naj grem, ko zaključim s pričanjem. Mislim, da je bil to dober nasvet, saj je zadeva še dolgo trajala in tudi zelo boleče je poslušati njegove komentarje. Na koncu sem bila povsem izčrpana.

Popoldne mi je odvetnica sporočila, da jim je zmanjkalo časa, da bi zaključili. Danes popoldne bodo le zaključili, brez zaslišanj. Nje ne bo zraven in mi bo lahko šele v ponedeljek dopoldne sporočila, kakšna je odločitev.

Danes popoldne naj bi Siniša prišel po Gorazda. Več vam sporočim v ponedeljek.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

hvala, ker ste napisali, kako je bilo. Bom sicer zelo kratka, ker hitim na pogovor. Verjamem, da je bilo naporno ponavljati opise težkih dogodkov ter podoživljati vse skupaj. Super, da ste se odločili, da boste imeli ob sebi odvetnico in da vam je bila v oporo. Dobro je, da ste lahko odšli že pred zaključkom ter da boste od odvetnice dobili informacije glede današnje obravnave. Sporočite, ko boste v

ponedeljek več vedeli. Držim pesti, da bi se vam čez vikend uspelo malo spočiti.

Lep pozdrav.

Klavdija

22. 12. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

dobila sem informacijo, da je bil Siniša spoznan za krivega in obsojen na pogojno kazen. Za koliko časa, bom izvedela v sredo, ker zapisnika ni v sodnem spisu. Seveda zadeva še ni pravnomočna, lahko se še pritoži. Malo me je strah, ali bo obsodbi sledilo kakšno maščevanje z njegove strani, ampak v glavnem sem olajšana. S tem, ko se je ta zadeva zaključila, se mi je odvalila ogromna skala z ramen. Velik uspeh se mi zdi tudi to, da je sodišče prepoznalo psihično nasilje in dalo Siniši z obsodbo sporočilo, da ne sme početi tega, kar je počel.* Morda se bo zdaj malo umiril. Ker ima pogojno, je to tudi neka varovalka, da bo zdaj morda drugače ...

Siniša je dan po obravnavi prišel po Gorazda z zelo kislim nasmeškom, tako da mi je bilo že takrat jasno, da je bil obsojen. Gorazd je prišel domov poln odpora do mene, ki se je mešal z njegovo željo, da bi bil z mano. Ta razcepljenost ga je spravila v še večjo stisko. Na koncu je vendarle v joku zaspal v mojem naročju.

Mislim, da bi zdaj potrebovala en dolg dopust, da bi prišla k sebi od stresa na sodišču in vseh let za nazaj.

Hvala za vse!

Lep pozdrav.

Ana

---

* Preventiva, jasna pravila (ničelna toleranca do nasilja ...) in sankcije so najboljši način reševanja problematike nasilja. Izkušnje pri delu in

raziskave kažejo, da ima odsotnost sankcij ponavadi za posledico nadaljevanje in stopnjevanje nasilja. Če namreč oseba, ki nasilje povzroča, ne dobi jasnega sporočila s strani vseh institucij, da so njena nasilna vedenja ne le nedopustna, temveč tudi kazniva, ni motivirana, da bi z njimi prenehala. Osebe, ki povzročajo nasilje, pogosto ne uvidijo, da je to, kar delajo, neprimerno. Tudi če se s sankcijami ne strinjajo in ohranijo mnenje, da niso naredile nič narobe, jih lahko ustavi vsaj strah pred nadaljnjimi ukrepi države (npr. prestajanje kazni zapora, če ponovijo nasilna dejanja v času pogojne obsodbe). Tako je tudi Ana upala, da se bo Siniša nekoliko ustavil, čeprav ne zato, ker bi sprevidel, da je njegovo vedenje škodljivo, temveč zato, ker se bo bal kazni zapora.

Pozdravljeni,

sporočite mi, ko boste vedeli še več. Zelo sem vesela, da ima Gorazd vas za mamó, da mu pomagata iti prek vse zmede, ki jo naredi oče. Verjamem, da bi potrebovali dopust. Ali bi ga lahko vzeli? Ali si vsaj privoščili kakšen dan v savni ali bazenu? Večer v gledališču s prijateljico in kozarčkom penine ali vode? Da se odmaknete od tega dogajanja in da tudi proslavite vašo zmago.

Lep pozdrav.

Klavdija

23. 12. 2015

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

izvedela sem, da je bil Siniša obsojen na 5 mesecev zapora, s pogojno dobo dveh let. Zaenkrat se ni pritožil, se pa še lahko. Trenutno ne morem na dopust, ker imamo kolektivni dopust čez slabe štiri tedne. Takrat bom doma vsaj 2 tedna. Zdaj bom par dni doma zaradi praznikov. Se že veselim dopusta, čeprav moram še

malo počakati nanj. Fizično bi mi ustrezalo, da bi se lahko odpočila že zdaj. Moram priznati, da kakšne posebne zmage ob obsodbi ne čutim. Pa ne, da ne bi bila zadovoljna, da je kaznovan. Ampak tega enostavno ne dojemam kot zmago, temveč bolj kot breme, ki sem ga končno lahko odložila.

Lep pozdrav.

Ana

Telefonski pogovor

Ana pokliče in pove, da jo skrbi za Gorazda. Ponoči jo v spanju kliče, jo išče, je vznemirjen ali joka. Je pod stresom zaradi ravnanj očeta, ampak zmoreta to predelati. Sesuje se, pa spet od začetka. Očestikov ne odpeveduje, redno pride po Gorazda.

Pove, da se fizično počuti precej slabo. Pogosto jo boli želodec, tudi glava.* Na bolniško ne more, si pa poskuša pomagati na različne načine. Na predlog prijateljice, ki je prehranska terapevtka, se je odločila tudi za določene spremembe v prehrani. Že od avgusta ne je sladkorja in bolečine v želodcu so postale milejše in redkejše. Tudi v zdravstvenem smislu doživlja viške in padce. Dogovoriva se, da se bo oglasila ali poklicala, ko bo potrebovala še kakšen pogovor.

---

* Posledice nasilja se lahko kažejo tudi v različnih zdravstvenih težavah. Žrtev nasilja lahko trpi zaradi slabega splošnega zdravstvenega stanja (slab imunski sistem, pogoste viroze ...), lahko se razvijejo razna psihosomatska obolenja, kot so glavoboli, pojavijo se različne akutne ali kronične bolezni in podobno. Tudi Ana se sooča s posledicami na fizičnem nivoju, ki se zdijo še hujše po prekinitvi odnosa, kar ni nenavadno. Pogosto namreč telo v času krize zdrži marsikaj, ko je ta mimo, pa se začnejo kazati težave zaradi dolgotrajnega stresa.

---

3. DEL
NOVI PROJEKTI

2016

7. 1. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

najprej hvala za vašo prijazno novoletno voščilnico, ki me je zelo razveselila. Res pozorno od vas. Kdaj pa kdaj se spomnim na vas in Gorazda in držim pesti, da sta dobro. Kako je vaše zdravje? Če ste zdravi, bom razmislila, da se tudi jaz odrečem sladkostim sladkarij ;). Če boste imeli čas, bom vesela vašega odgovora. Sicer pa bi vam le zaželela en lep dan.

Klavdija

Pozdravljeni,

čisto zdrava nisem, me pa prehladi ne položijo več v posteljo, ampak lahko dokaj normalno funkcioniram. Z mojega stališča se spleča vztrajati brez sladkorja, saj občutim razliko. Večina sladkarij mi povzroči bolečine v želodcu.

Na splošno sva z Gorazdom ok, je pa zelo težko z njim po stiku. Ob sredah, ko je pri očetu le 3 ure, ponavadi ni večjih težav. So pa dnevi, ko je tudi ob sredah težko. To sredo je prišel ves iz sebe, agresiven do mene, nič nisem naredila prav, bil je jokav. Zadovoljna sem bila, da sem ga v pol ure igre z njim, po napotkih projekta Neverjetna leta, uspela stabilizirati. Ko sva zaključila igro, je bil kot prerojen.

Žal pa po stiku čez vikend nisem bila tako uspešna. Njegov nemir se ni podelgel niti v nedeljo. Celo nedeljo se me je držal kot klop, bil jokav, na trenutke nesramen do mene, skratka res pestro. Po takšnih vikendih bi potrebovala še cel teden, da bi oba prišla k sebi, a je v ponedeljek potrebno nazaj v službo in vrtec ...

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

hvala, ker ste si vzeli čas in mi odgovorili. Ob branju vaših zapisov in pri delu z ženskami, ki zmorete razbremenjevati otroke in jim biti v podporo, se zamislim, kako težko je otrokom, ki tega nimajo in ostanejo sami z vsemi težkimi izkušnjami. Dobro, da ima Gorazd vas in ob vas varen prostor, kjer se lahko sproti razbremenjuje. Verjamem pa, da je lahko takšno razbremenjevanje za vas tudi nepredstavljivo naporno. Zato bodite potrpežljivi tudi s sabo in ne pozabite, da je dobro, da najdete čim več načinov, kako razbremeniti tudi sebe.

Lep dan vam želim.

Klavdija

8. 1. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

še nekaj bi vas rada vprašala, pa mi gre vedno iz glave. Kaj se je zgodilo z vašo pritožbo v zvezi z delom gospoda Zenita?

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

pritožba k direktorici se je zaključila brez pisnega odgovora. Rekla je, da je strokovni delavec neroden pri pisanju mnenj, ker pa sedaj ne dela več pri njih, ne more preveriti, kaj je mislil pri zadnjem mnenju. Pritožba na Ministrstvo za delo pa se je zaključila z odgovorom, ki sem vam ga že posredovala.¹⁷

Lep pozdrav.

Ana

---

¹⁷ Glej str. 196.

Pozdravljeni,

takšen odgovor direktorice se mi pa ne zdi ravno smiselno – če oseba dela na drugem centru za socialno delo, mora ravno tako paziti, da ne ponavlja istih napak. Zato ne razumem povsem, zakaj meni, da ne more ničesar narediti.

Lep pozdrav.

Klavdija

14. 1. 2016

Elektronska pošta

Ana, pozdravljeni,

kako ste? Pišem vam, da vas vprašam, če bi bili pripravljeni sodelovati pri delavnicah, ki jih na društvu pripravljamo za naše uporabnice. Gre za različne delavnice, tudi take, ki so namenjene zgolj druženju, sprostitvi in podobno. Kar nekaj je kreativnih delavnic in sem pomislila na vas. Bi se vam vodenje ene take kreativne delavnice za izdelavo nakita zdelo nekaj, kar bi vas veselilo? Če ja, mi sporočite, da se zmeniva o podrobnostih. Zdi se mi namreč dobro, da ne vodijo vseh delavnic le naše zaposlene, temveč tudi ženske, ki so vključene v naše programe, saj imate mnoge res veliko znanja, ki ga lahko delite.

Seveda lahko s povsem mirno vestjo rečete, da vas to ne zanima ali da nimate časa. Saj ste na delavnicah asertivnosti jemali, kako reči ne, kajne ;)

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

preživljam še zadnji teden v službi in se trudim, da bi bil čim bolj pozitiven. Nato imamo kolektivni dopust, ki se ga že zelo veselim.

Z veseljem bi sodelovala pri kreativni delavnici. Tudi sama vidim smisel v tem, da se družimo, se kaj novega naučimo. Kdaj pa bi bile te delavnice? Se lahko slišiva po telefonu in dogovoriva o podrobnostih? Prosila bi vas tudi, da ste zraven, če je le mogoče, saj tega še nisem počela. Bojim se, da lahko pri udeleženkah pride na plano še kakšna druga tema, ne tako lahkotna, ki pa ji ne bom kos. Na vodenje delavnice namreč gledam z veliko mero odgovornosti. Nimam težav z nastopanjem, podajanjem informacij, ampak za delo z žrtvami pa nisem usposobljena. Ne razumite tega, kot da ne želim speljati delavnice, saj me to področje zelo zanima, le bolj sem previdna.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

super, da vas zanima vodenje delavnice. Z veseljem bom tudi jaz prisotna in morda po potrebi sodelovala. Vas bom poklicala in se bova zmenili o podrobnostih.

Lep pozdrav.

Klavdija

12. 2. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

kako ste kaj? In Gorazd? Upam, da ste se uspeli med dopustom spočiti, saj se spomnim, da ste počitek že prav potrebovali. Če boste imeli čas in voljo, bom vesela kakšnega vašega maila.

Želim vam lep dan.

Klavdija

13. 2. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

ta teden sem po dolgem dopustu spet v službi. Pričakovala sem dva tedna dopusta, pa sem morala biti na kolektivnem dopustu kar tri tedne. Končno sem prišla na svoj račun in se odpočila. Čeprav je bil tudi Gorazd doma in sem se dosti ukvarjala z njim, je bilo veliko manj stresa kot ponavadi. Tudi Gorazd je prišel na svoj račun in napolnil baterije z mojo bližino. Ta teden je šel v vrtec bolj zadovoljen, samozavesten in zdrav.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

lepo, da ste se spočili in naužili☺. Nadaljujte v tem tempu še naprej ;)

Kako pa kaj trening starševstva Neverjetna leta?

Lep pozdrav.

Klavdija

14. 2. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

treningi Neverjetna leta res dajejo rezultate tako v odnosu do otroka kot tudi na splošno v odnosu do življenja. Gre za res zelo dobro načrtovan trening in zaradi tega so rezultati. S sodelavkami in drugimi mamami se veliko pogovarjam o projektu in moram reči, da se jim zdi projekt zelo zanimiv, ampak samo od mojih razlag bolj malo odnesejo. Ne škodi, če se o tem pogovarjamo, ampak ne moremo pričakovati takih rezultatov, kot pri udeležbi na 15-ih

srečanjih projekta. Ob srečanjih se dela domače naloge, ki so bistvene. Npr. temo, ki smo jo obravnavali teoretično, smo morali poskusiti še doma, v praksi. Če smo na primer govorili o pohvalah, smo morali napisati list pohval, ki smo jih vsakodnevno dajali otroku in dopisati, kakšen je bil njegov odziv.

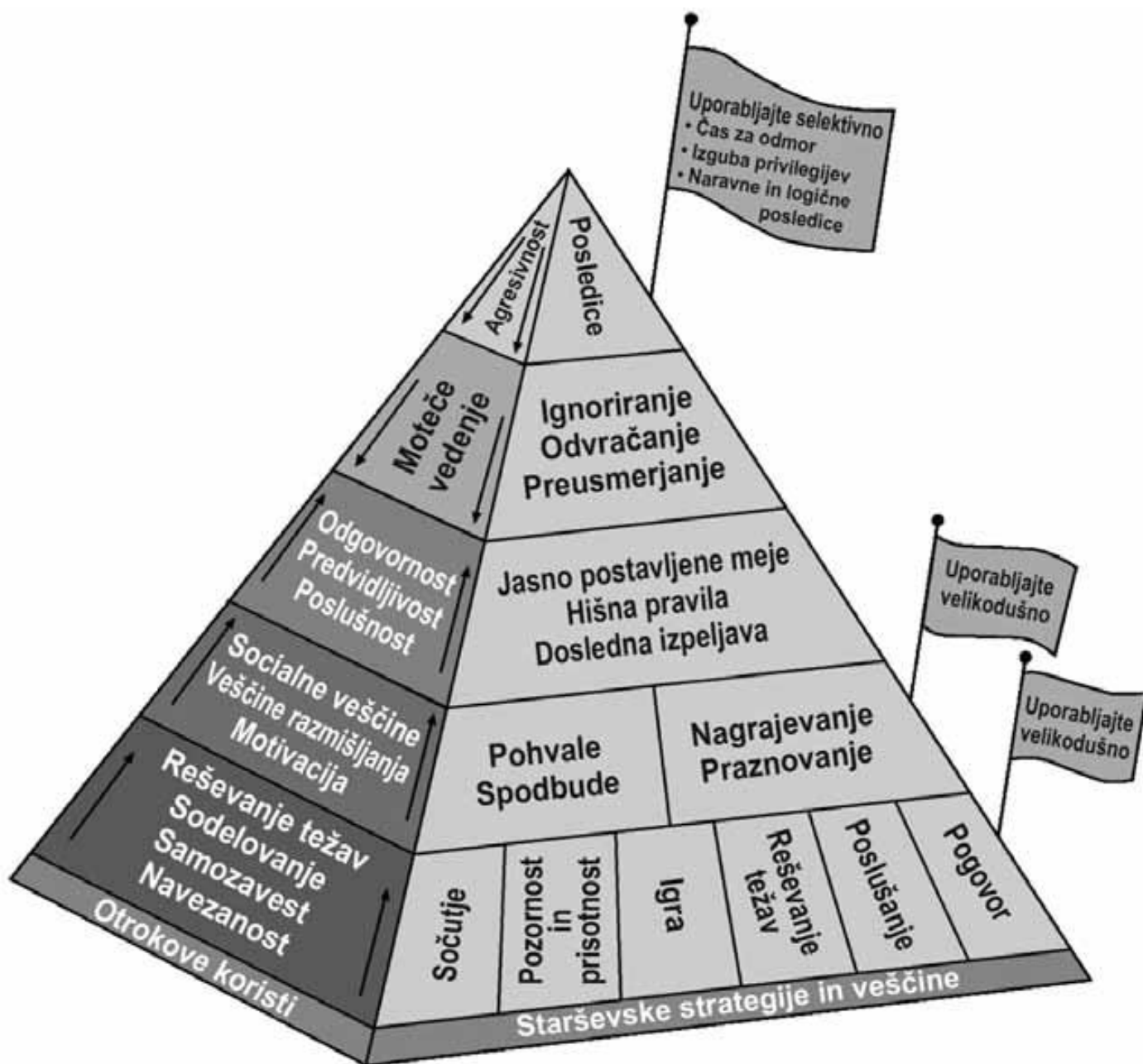
Pri sami vsebini treninga se mi zdi zelo dobra piramida, kako se gradi odnos starš - otrok in njihov koncept pozitivne vzgoje – na primer, da otroka pohvalimo, kadar počne želeno vedenje in ne čakamo s pozornostjo do takrat, ko so težave. Pomembno se mi zdi tudi, da se moramo starši preko vaj postaviti v vlogo otroka. Pogosto se namreč zgodi, da odrasli razmišljamo, da otrok nekaj dela zanalašč. Ne razumemo, da veliko neprimerne vedenja (nagajanje, kričanje, jok) izhaja iz otrokove stiske. Mislim, da dobra vez med staršem in otrokom lahko pomaga ublažiti otrokov stisko, kar se kaže tudi pri Gorazdu.

Zanimivo je, da je temelj vsega nekaj zelo enostavnega – igra starša z otrokom, ki jo vodi otrok. Vsak dan 10 minut. Ne sliši se veliko, a zares učinkuje.

Lep pozdrav.

Ana

Piramida starševstva®. V: Carolyn Webster-Stratton (2016). Neverjetna leta. Priročnik za reševanje težav, namenjen staršem otrok, starih od 2 do 8 let. Ljubljana: Umco.

Pozdravljeni, Ana,

se povsem strinjam, da se treninga z vsemi izkušnjami in refleksijami ne da besedno prenesti, saj gre za doživetje in veliko vmesnega dela z otrokom. Morda pa vendar tudi pogovor lahko komu da kakšen navdih ali pomembno spoznanje, morda tudi motivacijo za udeležbo na kakšnem podobnem treningu.

Če bo vsaj ena sodelavka začela uporabljati najosnovnejše navodilo treninga - vsak dan 10 minut igre z otrokom, je že vredno.

Lep pozdrav.

Klavdija

22. 2. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v branje sem dobila besedilo, ki ga na enem od centrov za socialno delo dobila starša, ki sta v postopku razveze.

Poleg zapisanih priporočil, kako stvari prilagoditi in olajšati otroku, je na koncu tudi seznam literature. Ob zavedanju, da so življenjske situacije specifične in raznolike, sem se vseeno odločila, da vam besedilo pošljem. Morda boste v njem našli kaj uporabnega zase. Morda pa vam je napisano že poznano in vam ne more biti v dodatno pomoč. Knjige so po moji izkušnji pomemben vir pomoči, zato še enkrat poudarjam, da je na koncu tudi seznam literature. Slikanice in mladinske knjige so lahko v pomoč tudi otroku. Sicer niso navdušeni nad njimi, večinoma so ob listanju in branju razumljivo bolj zadržani, toda to je pomemben način, kako jim sporočamo, da se tudi o tej življenjski temi lahko pogovarjamo in učimo.

Lep pozdrav.

Klavdija

Kako lahko starši pomagajo otrokom pri ločitvi

Povzeto po Kathleen O'Connell Corcoran, avtorici besedila *Kako lahko starši pomagajo otrokom pri ločitvi*.

Ni nujno, da starša ostaneta po ločitvi prijatelja. Bolj realno je, da sta med sabo obzirna in »poslovna«. Do partnerja se vedite, kot da je vaš poslovni partner. Pomnite, da je »misija« tega novega posla kar najbolje vzgajati otroke. Premislite, kako bi se morali obnašati do poslovnih partnerjev, če bi morali skleniti pomemben posel (verjetno se ne bi zatekali k žalitvam).

Bodite točni. Če ste pozni, je to neobzirno do partnerja in otroka. Zamujanje lahko prekriža načrte partnerju in prizadene čustva otroka, ki čaka na vas. Lahko tudi prekine otrokov urnik.

Izogibajte se konfliktom s partnerjem. Ko se soočate s starševskimi vprašanji, si vzemite čas, zadevo premislite, se umirite in nato kontaktirajte partnerja ter mu razložite svoje misli. Uspešna starševska komunikacija ima po ločitvi dve strani: (1) pogovor o starševskih vprašanjih začnite spoštljivo in brez obtoževanja in (2) na partnerjeve skrbi odgovorite brez izgovarjanja in postavljanja v obrambni položaj. S problemi se bosta morala naučiti se soočiti skupaj, ne pa, da bosta zaradi problema napadla drug drugega. Bivši partnerji vejo, kako ujeziti drug drugega, kar lahko spodkoplje »posloven« odnos med njima. Pomnite, da je v otrokovem interesu, da vzajemno z drugim partnerjem najdete rešitev. Če boste obtoževali in napadali, boste dosegli samo odtujitev ali protinapad.

Pomnite tudi, da imate spoštljiv pogovor zaradi tega, ker imate svoje otroke radi in vam veliko pomeni skupno partnerstvo.

Če vam med pogovorom postane neprijetno, se postavljate v obrambni položaj, ali si želite obtoževati ali napasti partnerja, končajte pogovor, preden se začne prepir. Zadevo vzemite v

razmislek. Recite npr.: »O tem moram razmisliti. Te pokličem jutri.«

Ko ste mirni, nadaljujte pogovor in sodelujte pri iskanju rešitve, ki bo sprejemljiva za oba.

Nikoli se ne poslužujte partnerjevih sredstev (čustveno, fizično, finančno) brez njegove odobritve. To npr. pomeni, da otroka ne vpisujete na dodatne aktivnosti (npr. nogomet), če so v času, ko je z otrokom partner, ne da bi se o tem s partnerjem prej pogovorila. Če je otrok povabljen na zabavo za rojstni dan, in bi naj bil tačas z drugim partnerjem, naj ga pokliče in se z njim dogovori.

Ne blatite partnerja, ko so prisotni otroci. Otroci imajo radi oba starša. Pogosto se zgodi, da otroci potrebujejo »dovoljenje« starša, da imajo lahko dober odnos z drugim staršem. Spodbujajte otroke, da imajo kontakte s partnerjem. Če se otroci pritožujejo nad drugim staršem ali njegovim gospodinjstvom, jih spodbujajte, da se o tem pogovorijo z njim in jim dajte vedeti, da zaupate v njihovo sposobnost rešiti problem z drugim staršem. Pomagajte vašim otrokom, da bojo imeli radi oba starša.

Pomagajte otroku razumeti, da se ločujeta oče in mama, in ne oči (ali mami) in otrok. Starševstvo traja celo življenje. Izogibajte se izjavam, kot je npr.: »Zapustila naju je.«

Obnašajte se odgovorno, da bodo otroci vedeli, da so varni, ker zanje skrbi odgovorna odrasla oseba. Odgovorni odrasli s poslovnim odnosom se ne zatekajo npr. k psovanju, kričanju in drugim čustvenim izbruhom. Poleg tega si zapomnite, da otrokom ne nalagajte odgovornosti, ki pripadajo staršu, npr. da otroku prepustite oblikovanje urnika za deljenje njegovega časa pri obeh starših. Tu je otrok v čudnem položaju. Odgovornost je zanj prevelika, poleg tega pa od otroka nikoli ne bi smeli zahtevati, da izbira med staršema. Dosti bolje je, če otroka vprašamo za mnenje, starša pa izdelata urnik.

Ne zahtevajte od otroka, da prenaša sporočila drugemu staršu. S tem postavimo otroka sredi odnosa med staršema. Poleg tega naloži otroku večjo odgovornost, kot je potrebna. Kaj če npr. otrok pozabi, kaj smo mu naročili, ali izgubi pismo? Ali se drug starš jezi, ko dobi sporočilo? Kdo trpi v tem primeru?

Ne sprašujte otroka, kaj se dogaja v življenju ali gospodinjstvu drugega starša. S tem od otroka zahtevamo, da prekrši zaupanje drugega starša. Ko pridejo nazaj domov od drugega starša, ne zaslišujte otroka, kaj so počeli, saj se otroci lahko počutijo krive, če so se imeli lepo.

Pustite, da ima vsako gospodinjstvo svoja pravila. Če vam otroci pravijo, da jim pusti drugi starš dolgo bedeti, za večerjo pa imajo lahko krofe, in da bi morali to dovoliti tudi vi, otrokom povejte, da se bodo pri vas držali vaših pravil in da ne morete drugemu staršu ukazati, kaj lahko in česa ne smejo početi pri njem.

Otroka ne imejte za zaupnika in se nanj čustveno ne opirajte. To je preveč odgovorno za otroka, poleg tega pa se čuti, da ne sme prekršiti vašega zaupanja.

Od otroka ne zahtevajte, da bo pred drugim staršem obdržal skrivnost. Tudi tu se otrok počuti dolžnega, da ne prekrši zaupanja. Ne strinjajte se s tem, da bi otrok imel pred drugim staršem skrivnosti, saj to spodkoplje starševsko vlogo, ki jo ima starš, poleg tega pa starša prikrajša za pomembne dogodke v otrokovem življenju.

Z otroki se ne pogovarjajte o finančnih ali čustvenih podrobnostih ločitve (ali o težavah z vzdrževanjem otrok). Če imajo vprašanja, jih vprašajte, kaj jih skrbi, in jim povejte, da se bosta mami in oči pogovorila o tem. Otroci morajo vedeti, da starša odgovorno delujeta, da bosta rešila težave in da njim ni treba skrbeti.

Poskusite ustvariti čim več stabilnosti in zveznosti med gospodinjstvom. Če se držimo istih rutin pred spanjem, kosilom, poleg tega pa imamo podobna pričakovanja glede discipline, športa, domače naloge, opravil v gospodinjstvu, higiene, bo to pomagalo, da bo otrokov prehod med gospodinjstvi lažji.

Otrokom namenite svoj čas in pozornost. Po ločitvi je normalno, da se počutite, kot da morate zabavati otroke, ko so pri vas, vendar vam ni treba prekiniti svojega življenja ali zapraviti veliko denarja, da bi nadomestili manjkajoči čas. Bodite vi in se preprosto imejte lepo, pa najsi perete perilo ali igrate šah.

Ko otroka ne morete redno videvati, bodite kreativni in ostanite v aktivnem kontaktu. Pokličite po telefonu, pišite, pošljite razglednice in slike, napravite posnetke otrokove najljubše pravljice, pošljite otroku videokaseto in pokažite, kje živite, delate, svoje hišne ljubljence, prijatelje, itd.

D drugega starša si predstavljajte kot ugodno oporo zase in za otroka. Pokličite ga, ko rabite varstvo za otroka, dopust, ali ko mislite, da otrok potrebuje drugega starša.

Izogibajte se fraz, ki bi znale začeti prepir, kot npr.: »Moj sin ...« ali »Pustim ti, da imaš otroke ...«. Razmišljajte in govorite v smislu, da si otroke delite.

Razumite, da si otrok včasih kaj izmisli ali pretirava, in to pove tistemu staršu, s katerim trenutno je. To je naravno, s tem pa otrok ponavadi skuša doseči, da bi staršu ugajal. Otroka lahko motivira lojalnost, skrb za čustva starša, občutek priljubljenosti pri staršu, itd. Otrok ne laže, pač pa le skuša preživeti, hoče se počutiti varnega, hoče zmanjšati strah pred zapuščenostjo, ali ustvariti pozitivno razmerje s staršem s katerim trenutno je.

Postavite urnik deljenja otrokovega časa med starša na mesto,

kjer ga otrok lahko vidi. Četudi je otrok star šele 12 mesecev, lahko sledi barvnemu urniku, kjer so npr. dnevi z enim staršem rdeči, z drugim pa modri. Lahko vam pomagajo pri »kljukanju«, ko dnevi minejo, in tako vedo, kdaj bodo spet videli drugega starša.

Naj vas ne zavede, ko se otrok upira odhodu k drugemu staršu. Preden si delate skrbi s tem, ugotovite, ali se otrok upira, ker se skuša izogniti temu, da bi bil z drugim staršem ali ker hoče imeti vsaj nekaj nadzora ali hoče izkazati lojalnost do vas ali, kot se pogosto zgodi, se zabava in preprosto ni pripravljen prenehati, kar trenutno počne.

Osredotočite se na svojo prihodnost. Ločeni pari si ne dovolijo priti skozi ločitveno obdobje, ko so osredotočeni na partnerja, in ga kar ne »spustijo«.

Otrokom nove partnerje predstavite zelo počasi. Ni potrebno, da otroku predstavimo več zaporednih partnerjev ali da z njimi razvijejo razmerje. Otroci lahko občutijo z ločitvijo izgubo in bodo zmedeni, saj ne bodo več vedeli, kaj pomenita »družina« in »zakonska zveza«. Otrokom novega partnerja predstavite šele po tem, ko sta se z novim partnerjem tako ali drugače zavezala med sabo. Če ne hitite, bo to tudi povečalo možnosti, da bodo otroci z vašim novim partnerjem ustvarili pozitiven odnos.

Naredite urnik deljenja otrokovega časa, ki je primeren stopnji razvoja vašega otroka. Vedite, da se otrokove potrebe in želje skozi čas spreminjajo. Kaj si želi ali kaj lahko počne 6 mesečni ali 10 letni otrok, se zelo razlikuje.

Slikanice in knjižice, ki so vam lahko v pomoč pri pogovorih z otrokom ob razvezi:

Kdo ima čas za medvedka?

Muc Mic

Žabec in pujsek
Poljubček za sestrico
Ali veš koliko te imam rad
Vedno boš moj očka
Vsega po dvoje
Kaja in njena družina
Zbirka Tvoji občutki (Jeza, Strah, Ljubosumje, Žalost)

Priročniki za starše:

- Štadler Alenka. Otrok in ločitev staršev. Otroci, 2009.
- Kuntzag Lars. Ločitev boli. Kres, 1994.
- Merman Eva. Zakaj moramo rešiti družino? Slomškova založba, 2010.
- Bayard Jean, Bayard Robert T. Na pomoč, najstnika imamo. Mladinska knjiga, 1992.
- Žorž Bogdan. Razvajenost, rak sodobne družbe. Mohorjeva družba, 2002.
- Juul Jasper:
  1. Družine z najstniki: ko vzgoja odpove
  2. To sem jaz!Kdo si pa ti?: o bližini, spoštovanju in mejah med odraslimi in otroki
  3. Družinske vrednote: življenje s partnerjem in otroki
  4. Kompetenten otrok
  5. Od poslušnosti do odgovornosti
- Michael Winterhoff. Zakaj postanejo naši otroci tirani, 2009.
- Michael Winterhoff. Naj naši otroci ne postanejo tirani, 2011.
- Gostečnik Christian. Biti mladostnikom starši, 2000.

10. 3. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

najprej vam moram povedati DOBRO novico! Kazenska zadeva je postala pravnomočna, ker se Siniša ni pritožil na sodbo. Dobila sem celo obvestilo, da mora delno povrniti stroške, ki sem jih imela z odvetnico. To se mi zdi še najboljša sankcija zanj. Kolikor ga poznam, se mu bo zdelo, da sploh ni bil obsojen, saj mu ni potrebno v zapor, a ko bo moral plačati, se bo šele zavedel, da obsodba vendarle je realna.

Na vaš mail dolgo nisem odgovorila, ker sem bila dva tedna na bolniški zaradi vnetja sinusov. Moja homeopatinja mi vsakič reče, da je to od stresa, saj sem vsak teden pod stresom, ko moram predati otroka. Stres, stres, stres ... Moj novi projekt je, kako ublažiti stres. Bom poročala, koliko bom pri tem uspešna.

Poslane liste o razvezi poznam, mi jih je dal g. Zenit. Zanimivo mi jih je bilo prebrati ponovno, saj zdaj gledam na te stvari drugače kot pred dvema letoma. Lahko sem naredila revizijo. Ko gledam enak seznam, ki sem ga gledala dve leti nazaj, takoj po odhodu, in opazujem misli, ki se mi porajajo zdaj in jih primerjam s preteklimi, vidim spremembe. Takrat se mi je zdelo, kako »nakulirana« sem bila, zdaj vidim, da sem bila prestrašena, zmedena, negotova. Prav tako vidim, da bi pri nekaterih stvareh lahko popustila, pa ne bi bilo konec sveta, a se mi je dve leti nazaj zdelo, da moram vztrajati za vsako ceno. Marsikaj bi zdaj, ko imam več znanja o vsem skupaj, drugače naredila.*

Od priporočenih knjig sem Gorazdu kupila *Kaja in njena družina*. Ta knjiga mu je zelo všeč in eno obdobje sem mu morala zelo pogosto prebirati poglavja iz te knjigi. Včasih je tudi kaj spraševal, včasih sem mu lahko povedala kakšno vzporednico iz najinega življenja.

Lep dan.

Ana

---

* Ko opazujemo svoje preteklo življenje in dogodke v njem, se nam pogosto, tako kot Ani, prikraje občutek, da bi lahko nekaj naredili bolje, drugače. Čeprav nas lahko tak občutek navda z žalostjo, obžalovanjem in željo, da bi spremenili preteklost, se ga pravzaprav lahko iskreno veselimo. Pomeni namreč, da smo se iz neke pretekle izkušnje nekaj naučili. Če te izkušnje ne bi bilo, danes v enaki ali podobni situaciji ne bi zmogli ravnati bolje, drugače. In prav to, da bi danes naredili kakšno stvar drugače, je dokaz našega osebnega razvoja, učenja in zrelosti. Ana je dve leti nazaj ravnala tako, kakor je s takratnimi izkušnjami in znanjem zmogla in znala.

---

10. 3. 2016

Ana je izvedla kreativno delavnico na društvu.

11. 3. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

prav je, da je sodba postala pravnomočna in da je Siniša dobil jasno sporočilo, da je povzročal nasilje in da je to kaznivo dejanje. Upam, da bo povrnil stroške, ki ste jih imeli zaradi postopka, oziroma vsaj del teh stroškov. Žal mi je, da zaradi odnosa, ki ga ima Siniša do Gorazda, situacija ostaja zelo težka. Vesela sem, da se trudite zase in da boste naredili vse, kar je v vaši moči, da boste lajšali posledice dolgotrajnega stresa. Poročajte mi, bom zelo hvaležna za vaša spoznanja. Hvala za vaš odziv, da vam je poslano na nek način bilo v pomoč, čeprav ste besedilo in seznam literature dobili že v preteklosti. Bom tudi sama prebrala knjigo *Kaja in njena družina*, saj mi lahko pomaga pri nadaljnjem informiranju.

Lepo mi je bilo biti včeraj na vaši delavnici. Sem se smejala sama sebi, ko sem po dveh minutah, ko smo začele, ugotovila, da bom

morala delati tudi sama in ne bom v varni vlogi svetovalke☺. Kako je bilo vam? Kakšna so vaša opažanja?

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

meni se je zdela delavnica super. Vzdušje je bilo zelo sproščeno, veliko smo se smejale, res mi je bilo prijetno. Tudi vi ste naredili zelo lepo ogrlico ;) Z veseljem še kdaj sodelujem pri kakšni taki delavnici.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

res je bilo zelo dobro vzdušje. Niste le kreativni, temveč znate poskrbeti tudi za dobro vzdušje. Kar me seveda ne čudi. Se bomo dogovorile še za kakšno delavnico, z veseljem. Se že veselim nadaljnjega sodelovanja.

Lep pozdrav.

Klavdija

26. 3. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

tokrat vam v priponki pošiljam vabilo za dva dogodka, ki ju organiziramo na društvu. Prvi je ustvarjalna delavnica izdelave vaz. Seveda je brezplačna, poskrbljeno je tudi za varstvo otrok. Drug dogodek je skupen ogled gledališke predstave. Vse podrobnosti so v priloženem vabilu.

Če se boste želeli udeležiti kakšnega dogodka, lepo vabljeni.

Želim vam lep dan.

Klavdija

29. 3. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za poslani vabili. Všeč mi je, da nam na društvu omogočate tudi tovrstne aktivnosti. Danes sem ugotovila, da je Siniša nakazal denar za stroške moje odvetnice, kot je bilo zapisano v sklepu sodišča. Jupi! Žal pa je realnost taka, da s tem nenehno obremenjuje Gorazda. Gorazd ves čas govori o tem, kako oči nima denarja. Da sta šla gledat nalepko za torto in našla tako, ki je bila Gorazdu zelo všeč. Potem pa je oči ni kupil, ker je bila predraga. Zadnjič je Gorazd celo želel vzeti svoje prihranke, da bo dal očiju dinarčke. Vedno, ko v zadnjih tednih omeni očeta, je to povezano z denarjem. Vmes se skušam z njim pogovarjati o tem, da vsak, ki hodi v službo, dobi denar, potem pa se sam odloči, kaj bo naredil z njim. Da za katere stvari nujno potrebujemo denar, za druge ne in podobno.

V vsej tej vnemi varčevanja, pa je Siniša Gorazdu obljubil, da ga bo za dva tedna peljal na morje, če bom jaz dovolila (pri stikih namreč ni zapisano, da ima pravico do dopusta z Gorazdom). Gorazd se mi je na nek način zdel prestrašen, ko mi je to govoril. Mislim, da še vedno težko zdrži brez mene eno noč, kaj šele 14 dni. Mene pa je tudi povsem presenetilo. Razložila sem mu v smislu, da se morava o tem dogovoriti z očetom in da zaenkrat to ni mogoče. Njemu je bila takšna razlaga dovolj in o tem ni več spraševal, ga je pa pred pogovorom mučilo, saj je bila to ena od prvih stvari, ki mi jo je povedal po stiku.

V tem "dopustu" vidim manipulacijo. Siniša obljublja nekaj, česar sploh ne more uresničiti; hkrati prelaga odgovornost name - če bom jaz dovolila; spet uporablja otroka za prenašanje sporočil, groženj ... Življenje gre kljub temu naprej. To bova z Gorazdom

predelala in se dobro imela. Poskušam se čim manj obremenjevati s tem in se čim prej vzpostaviti v običajno stanje, se stabilizirati in umiriti. Po vsakem pogovoru, ki me razjezi, najdem način, da jezo na primeren način izrazim in se tako tudi umirim in zadiham. Ne traja več nekaj dni, da pridem k sebi, ampak gre to že precej hitreje.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni Ana,

kaj menite o tem, da bi Sinišo malo soočili glede obremenjevanja Gorazda z denarjem in obljubljanjem dvotedenskih počitnic? Lahko bi mu kaj odločnega rekli ali pa napisali? Lahko mu tudi napišete, kako naj popravi škodo, ki jo je že naredil Gorazdu.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

mislim, da ga ne bom soočila. Bojim se, da bi to le še povečalo njegov bes, ki bi ga ponovno znašal nad Gorazdom. Hkrati ne želim razkrivati kakršnihkoli informacij, svojih razmišljanj ali Gorazdovih besed, ker lahko s tem ponovno pritiska na Gorazda (v smislu, *zakaj si mamici rekel to in to*).* Zaenkrat bom pustila, kot je in počakala, da se njegova jeza glede denarja ohladi. Če se bodo stvari stopnjevale ali pogosto ponavljale, bom ukrepala. Tudi na CSD se ne želim obrniti iz istih razlogov. Ko to berem, se mi zdi, da je tako kot včasih - bodi tiho, potrpi, da mine, da ne bo še slabše. Kljub temu se mi zdi to trenutno najbolje.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Svetovalka lahko, glede na svoje izkušnje in znanja, predlaga možne rešitve, a uporabnica je tista, ki najbolje pozna situacijo in se odloča o tem, ali je neka možnost zanj smiselna ali ne. Tako Ana kot tudi druge uporabnice imajo prav v takšnih situacijah možnost, da krepijo zaupanje vase in s tem svojo moč. Zato se lahko svetovalka veseli, ko vidi, da uporabnica ne sledi zgolj njenim pobudam in predlogom, temveč išče svoje rešitve. Tako se je tudi Ana, po razmisleku, odločila, da Siniše ne bo soočila.

Pozdravljeni,

meni se ne zdi, da je sedanja tišina z vaše strani isti vzorec kot vaša tišina iz preteklosti.

Sedaj se lahko odločate, kaj boste rekli in česa ne, prej te možnosti ni bilo. Če ste se hoteli zaščititi, je bil molk pogosto edina možnost. Zdaj je molk vaša izbira.

Vaša odločitev se mi zdi zelo smiselna. V njej vidim tudi moč, da se boste zmogli še naprej soočati s tem, kar prinašajo stiki Gorazda z očetom.

Lep pozdrav.

Klavdija

15. 4. 2016

Elektronska pošta

Spoštovane,

vabimo vas na brezplačno delavnico *Način igranja za vzpostavljanje stika z otrokom*, ki bo izvedena v treh srečanjih. Vse podrobnosti so v priponki.

Na delavnici se boste na prijazen in razumljiv način seznanile, kako se igrati z otrokom ter s tem vzpostaviti z njim boljši stik. Srečanja se tematsko navezujejo, zato je zaželeno, da se udeležite vseh treh. Delavnica bo potekala v prostorih Društva za nenasilno komunikacijo.

Na delavnico se je potrebno prijaviti. V času delavnice bo organizirano varstvo za otroke. V kolikor ga potrebujete, sporočite ob prijavi.

Vljudno vabljenje.

Klavdija Aničić

Pozdravljeni,

hvala za poslano vabilo. Super se mi zdi, da imate tudi takšne delavnice. Jaz se te ne bom udeležila, ker bi mi bilo časovno prezahtevno. Prav tako se mi zdi, da so bila Neverjetna leta kar precejšen zalogaj. Če bom uspela v vzgojo vključiti vse, kar sem se tam naučila, sem že zmagala ;)

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

se povsem strinjam z vami. Neverjetna leta so povsem dovolj, ni nobene potrebe, da se obremenjujete še z dodatnimi delavnicami.

Lep pozdrav.

Klavdija

28. 4. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

kako ste kaj? Se je že zaključil trening starševstva Neverjetna leta? Če boste imeli voljo in čas, bom vesela kakšnega vašega pisma.

Lep sončen dan vam želim.

Klavdija

1. 5. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

dobro sem, hvala. Z Gorazdom maksimalno uživava v sončku in vedno daljših dnevih. Neverjetna leta so se zaključila, ampak le uradni del, domačo nalogo imam do konca življenja. No, vsaj do takrat, ko Gorazd odraste in preraste potrebe po druženju z mamo ;) Nekako sva osvojila rutino, da se vsak dan deset minut igrava »po njegovo«. To je čas samo za naju, brez telefonov, sočasnega kuhanja kosila, mojih zahtev. V teh desetih minutah Gorazd postavlja pravila igre, on vodi igro in res z užitkom sodelujem v domišljijem svetu, ki ga gradi. Zanimivo je, kako hitro me Gorazd opomni, če kdaj pozabim na teh deset minut. Včeraj sem skoraj pozabila, pa je zvečer vprašal, kdaj se bova igrala. In sva našla čas za igro, kljub temu da sva bila pozna.

Lep vikend vam želim.

Ana

6. 5. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

dobrega pomočnika imate za igro, takega, ki nikoli ne pozabi. Očitno tudi njemu to veliko pomeni, kar me ne čudi. Otroci imajo včasih tako malo naše nedeljene pozornosti, pa tako jo potrebujejo. Lepo se igrajte še naprej.

Klavdija

19. 5. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

mogoče ste že dobili vabilo za predstavitev projekta Neverjetna leta na Magistratu, če ga niste, vam ga posredujem v priponki. Morda zanima vas ali pa poznate koga, ki bi ga to zanimalo.

Mentorici sta nekatere udeležence povabili k sodelovanju. Odločila sem se, da bom tudi sama predstavila, zakaj sem se udeležila treninga in kakšni so rezultati. Predvsem želim poudariti, da sem se udeležila treninga zaradi nasilja v družini oz. nasilnega očeta in težav, ki jih imam z Gorazdom po stikih.

Lep dan vam želim.

Ana

20. 5. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni Ana,

hvala, ker ste poslali vabilo za predstavitev projekta Neverjetna leta. Ga bom razposlala še po e-mreži sodelavk in sodelavcev. Z veseljem bom prišla na predstavitev, saj me projekt zelo veseli in zanima. Prav rada pa bi poslušala tudi vašo izkušnjo. Sem se prav nasmejala včeraj, ko sem prebrala vaš mail, ker sem imela ravno v mislih, da bi vas povabila k sodelovanju na društvu. Saj vam pošiljam mail, pa boste prebrali več.

Želim vam lep vikend in vas lepo pozdravljam.

Klavdija

Mail, poslan nekaterim uporabnicam društva:

Pozdravljene,

upam, da ste v redu in da imate lep dan. Pišem vam, ker vas želim povabiti k sodelovanju. Napisala vam bom, kaj načrtujemo in kje bi potrebovali sodelovanje uporabnic društva.

Napisali in izdali smo dve publikaciji, in sicer *Nasilje nad otroki - Strokovne smernice za delo z otroki, ki doživljajo zanemarjanje in/ali nasilje* ter *Delo s povzročitelji nasilja – Strokovne smernice in predstavitev dela*.

Ker verjamemo, da je učenje najboljši način za ustvarjanje dobrih medosebnih odnosov, bomo junija organizirali dva dogodka/srečanja, na katerih bomo predstavili vsebine obeh publikacij ter skušali izpostaviti razliko med dobrimi in ne dobrimi odzivi in ravnanji.

S sodelavkami smo se pogovarjale, da bi k sodelovanju povabile tudi nekatere sogovornice, s katerimi smo se znotraj društva srečevali ali se še vedno srečujemo na njihovi poti iz nasilja.

Prvo srečanje bo 7. 6. 2016 od 9.00 do 14.15, drugo srečanje pa 14. 6. 2016 z istimi urami. Udeleženk_cev bo veliko, prostor jih sprejme okoli sto (iz drugih nevladnih organizacij, šol, zaporov, centrov za socialno delo, policije, sodišč ...). Naša ideja je bila, da bi med drugim imeli voden pogovor s strani svetovalke in uporabnice oz. več uporabnic. O vprašanjih bi se dogovorile vnaprej. Pogovor bi trajal od 45 minut do 60 minut. Pogovor z uporabnico, ki bi bila pripravljena sodelovati, bi vodila jaz.

Morebitna vprašanja bi lahko bila: Ali so drugi ljudje zaznavali, da doživljate nasilje? Ali so povzročitelju postavljali mejo, če so bili zraven? Kdo je to naredil? Kdo tega ni naredil, pa bi želeli, da bi? Kaj so spregledali? Kako so se odzvali? Kdaj ste imeli občutek, da razumejo vašo izkušnjo nasilja, kdaj pa, da jo zanikajo, spregledajo? Ali se spomnite, kaj vam je pomagalo, vas opogumilo? Kaj so bila ravnanja in besede, ki so vam povzročila dodatno bolečino? Kako potekajo stiki? Stiki pod nadzorom?

Upam, da nisem bila predolga, a preden vas vprašam, če bi želeli sodelovati, sem vam želela čim bolj natančno razložiti, kako bo zadeva potekala. Moje vprašanje, kot ste verjetno že ugotovile, je torej, ali bi sodelovali pri pogovoru? Zavedam se, da niti slučajno ni lahko izpostaviti svoje zgodbe pred občinstvom, zato je povsem

razumljivo, če tega ne bi želeli. Popolnoma nič ne bo narobe, če sodelovanje odklonite, zato tega ne vzemite kot kakšno obvezo.

Razmislite, prosim, če bi vam bila takšna izkušnja dobrodošla in če bi želeli sodelovati.

Lep dan vam želim.

Klavdija

23. 5. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

sem za sodelovanje pri predstavitvi publikacij. Malo se bom morala pripraviti, ker sem določene zadeve pozabila, ampak me ni strah vse skupaj spet potegniti iz spomina, saj imam sedaj do dogodkov določeno distanco in tudi bolj sem pri močeh in bom zmogla. Zdi se mi, da ob vseh teh zadevah tudi sama vedno malo zrastem. Sem vesela, če me želi kdo poslušati, še toliko bolj, če je to strokovna publika. Težava bi znala biti le z mojo službo, čeprav na ta dva dneva nimam planiranih nekih posebnih zadev. Če je možno, bi mi bilo lažje, če bi bil pogovor proti koncu dnevnega programa ali vsaj v drugi polovici programa. Tako grem lahko zjutraj v službo in imam nekaj minus ur in ni potrebno, da vzamem cel dan dopusta. Če pa že imate zastavljen program, bo tudi tako v redu.

Lep dan.

Ana

24. 5. 2016

Mail, poslan petim uporabnicam, ki so odgovorile, da bi želele sodelovati:

Pozdravljene,

najprej bi napisala, da sem vesela, ker ste pripravljene sodelovati. Navdušena sem nad vašo odločnostjo. Tudi če si boste premislili, moje navdušenje še vedno velja. Včasih smo pogumne, ko rečemo ja, včasih pa smo pogumne, ko rečemo ne. V vsakem primeru bo ok.

Morda še nekaj konkretnih zadev, da bodo stvari bolj jasne:

- Z imeni in priimki ne boste izpostavljene (če bo katera želela, bomo povedali vaše ime in/ali priimek, vendar samo v dogovoru z vami).
- Srečanje ne bo snemano v nobenem delu in na noben način. Če bi videli, da kdo snema, bi to ustavili, ampak ne pričakujemo, da bo do tega prišlo.
- Krajša predavanja bodo v prvem delu (9.00-11.00), po odmoru pa sledi voden pogovor z uporabnicami programa.

V prvem pogovoru (na izobraževanju za delo s povzročitelji) bi rade izpostavile pomen jasnega postavljanja mej povzročiteljem nasilja s strani socialne (sorodniki_ce, prijatelji_ce, sodelavci_ke ...) in strokovne mreže (zaposleni na CSD, PP, ODT, sodišču ...) ter škodo, ki jo povzročajo neprimerni komentarji in ravnanja.

V drugem pogovoru (na izobraževanju za pomoč otrokom) bi rade izpostavile težave po zaključku partnerskega odnosa, če očetje uporabljajo stik z otrokom za nadaljnje povzročanje nasilja do bivše partnerke in poudarile, da so njihova ravnanja do žensk potencialno in dejansko ogrožajoča (preživnina, grožnje, podcenjevanje, žaljenje, možnost fizičnega napada, možnost uboja) in da praviloma ogrožajo zdrav celosten razvoj otroka. Govorile bomo tudi o varnostnem načrtu, stikih pod nadzorom ipd.

Ker smo se veliko pogovarjale, vem, da imate ozaveščene izkušnje, kaj se je dogajalo in kaj se dogaja. Bom pa napisala tudi vprašanja kot iztočnice, da bomo lahko bolj usklajene in pripravljene. Če bo kakšno vprašanje nesmiselno, preosebno ali vam ne bo ustrezalo, mi prosim povejte in ga bom spremenila.

Če si boste premislile glede sodelovanja, ker boste imeli pomisleke ali bo preveliko nelagodje, bomo to razumeli in vašo odločitev spoštovali. Z vašim sodelovanjem bi radi spodbujali spremembe na bolje, a tega ne želimo narediti, če bi s tem šli preko vas in vašega občutka, kaj je za vas prav in kaj ni.

Nekatere od vas ste mi povedale, da ste imele z društvom dobro izkušnjo, da vam je bila v pomoč. To me veseli. Vseeno pa bi izpostavila, da je bistvo teh dveh srečanj in drugih izobraževanj, da pride do sprememb na sistemski in širši ravni. Namen srečanja ni, da bi kritizirali ali hvalili določene osebe/slужbe, pač pa, da bi z realnim pripovedovanjem izkušenj ustvarjali družbo z dejansko, ne le načelno, ničelno toleranco do nasilja.

Če imate kake misli, spomine in dogodke, ki bi jih same rade izpostavile, me pokličite ali mi napišite, saj so to dragocene izkušnje in poudarki.

Hvala vam še enkrat za vašo pripravljenost na sodelovanje.

Lep dan vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

ta dva torka trenutno nimam nobenih posebnih načrtov, zato vam prepuščam, da se odločite, na kateri dan bi bila moja zgodba bolj primerna. Sporočite, ko boste vedeli.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

vam bom čim prej sporočila. Čakam še odgovore drugih sodelujočih, nato bomo uskladile datume. Jutri se vidiva v Mestni hiši na predstavitvi projekta Neverjetna leta. Upam, da mi nič ne bo prekrižalo namenov.

Lep pozdrav.

Klavdija

25. 5. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

pišem vam, ker sva se pri odhajanju iz Mestne hiše zgrešili. Hitela sem na stranišče in ko sem prišla nazaj, vas nisem več našla.

Med predstavitvijo sem si delala zapiske, da bom informacije o projektu lahko podala naprej. Dober občutek je, ko smo del nečesa dobrega, resničnega in učinkovitega. Je preveč larifarjenja. Prav posebej pa mi je bilo dragoceno, da sem vas videla in slišala v vaši izkušnji in pozitivno ter suvereno. Ne vem, kako ste vi čutili ozračje med vašimi besedami, moj vtis je bil, da ste se nas, poslušalcev in poslušalk, dotaknili in da smo razumeli, kako pomemben proces doživljata oba z Gorazdom.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

res ste zelo pozorni, vedno se spomnite name ob takih posebnih dogodkih in zapišete še nekaj besed, ki zelo dobro povzamejo dogajanje in dajejo smisel vsemu skupaj. Hvala.

Tudi meni je bilo všeč, da ste se udeležili tega dogodka. Sama sem zadovoljna s tem, kar sem povedala, uspela sem povedati vse, kar sem načrtovala. Čutila sem odziv dvorane, za trenutek se mi je

zdelo, kot da je poslušalstvo završalo, videla sem obraze določenih poslušalcev, ki se jih je res dotaknilo.

Včeraj sem razmišljala, kako odlično bi bilo, če bi v vašem društvu imeli usposobljeni dve sodelavki, ki bi vodili treninge starševstva za vaše uporabnice. Od mentoric z Male ulice sem slišala, da bodo letos organizirali izobraževanje za 25 udeležencev, vabila so poslali na šole in vrtce. Radi bi usposobili voditelje, ki bi delali z otroki.

Hvala, da ste me opozorili za projekt Neverjetna leta, mislim, da je zelo pozitivno vplival na moje in Gorazdovo življenje. Sama sem celo odkrila, kaj bi si še želela početi v življenju. Rada imam svoj poklic in do sedaj nisem ob nobeni stvari pomislila: »To bi pa tudi jaz rada počela!« Z mojo izkušnjo z nasiljem, pa sem prevzela poslanstvo, da govorim o svoji izkušnji in s tem pomagam drugim.*

Lep dan.

Ana

---

* Veliko žensk pove, da so se iz svoje izkušnje z nasiljem veliko naučile. Včasih želijo pridobljeno znanje deliti tudi z drugimi ženskami, ki so v podobni situaciji. Nekatere želijo ozaveščati o nasilju nad ženskami, saj se zavedajo, kako pomembna je informiranost. Druge se odločijo, da bodo tudi same na nek način delovale na področju preprečevanja in ustavljanja nasilja. Spet tretje so tako veliko bolj pripravljene na morebitne prihodnje partnerske odnose - prej zaznajo nasilje, prej znajo postaviti mejo. To, da oseba svojo izkušnjo osmisli, ne pomeni, da oprosti bivšemu partnerju ali da je vesela, da je doživela nasilje. Pomeni le to, da je svojo izkušnjo razumela kot priložnost za učenje.

Pozdravljeni,

veseli me, da ste tudi sami zadovoljni s svojo predstavitvijo. Pišete, da želite govoriti o svoji izkušnji z nasiljem in tako pomagati drugim. To se mi zdi zelo plemenito poslanstvo, ki je dobro tako za

vas kot za druge. Pomembno je, da si svoje izkušnje osmislimo, tako gremo lažje naprej in vi ste to zelo dobro naredili.

Lep pozdrav.

Klavdija

31. 5. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

dva tedna pred izobraževalnim srečanjem Pomoč otroku z izkušnjo nasilja in izzivi v praksi vam v priponki pošiljam urnik srečanja. Rada bi vam podala še nekaj informacij.

Namen izobraževalnega srečanja, na katerem boste sodelovali, je predstaviti znanja iz priročnika *Strokovne smernice za delo z otroki, ki doživljajo zanemarjanje in nasilje*. Med drugim želimo poudariti, da je mama, ki dobi pomoč in podporo in je varna, največja zaščita in pomoč za otroka z izkušnjo nasilja.

V drugem delu (po kosilu) bom imela pogovor s tremi uporabnicami, ki imate izkušnjo nasilja in izkušnjo reševanja nasilja.

Razmišljala sem, da bi vas vprašala:

- Kako se je bivši mož odzval na vašo zahtevo po razvezi? Kako je dejansko skrbel za sina in kako je predstavljal svojo skrb drugim?
- Kaj o dvojni izkušnji na CSD (se mi zdi, da so bili postopki glede nasilja do vas dokaj korektni (od prepoznave, spodbude, zaščite, informiranja), pri mnenju o tem, kaj bi bilo sinu v korist, pa so se stvari povsem spremenile.
- Katere postopke ste opravili (policija, CSD, ODT, razveza, preiskovalni in kazenski postopek, mediacija ...)?
- Kakšna so vaša opažanja/predlogi, da bi bilo dobro narediti za varnost žensk in otrok?

Kaj menite o vprašanjih, ki sem jih napisala? Imate še kakšno idejo, kako predstaviti zastavljeno temo? Za pogovor bomo imele eno uro. Ker boste tri sogovornice, bo to nekako 20 minut pogovora z vsako.

Kako ste sicer?

Hvala za vaše sodelovanje in lep dan vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za poslano. O odgovorih moram še malo razmisliti. Preverila bi le vprašanje *Kako je dejansko skrbel za sina in kako je predstavljal svojo skrb drugim?* Zanima me, ali ste imeli v mislih, kako je oče skrbel za sina pred najinim odhodom, takoj po tem ali sedaj?

Mislím, da ste dobro izbrali vprašanja. Se že veselim srečanja.

Lep deževen dan vam želim.

Ana

Pozdravljeni,

glede vprašanja skrbi za sina, sem imela v mislih, kako je bilo pred razhodom (njegova dejanska skrb) in ob razhodu (njegovo predstavljanje/fantaziranje na CSD, sodišču). Bilo bi dobro, če bi povedali tudi, kako sedaj zaznavate njegovo skrb za sina.

Lep dan tudi vam.

Klavdija

6. 6. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

razmišljala sem, da bi pred pogovorom na strokovnem izobraževanju na kratko predstavila dogajanje, s katerim se

soočate. Pošiljam vam, kaj sem mislila povedati, da lahko preberete in mi sporočite, ali se vam zdi v redu.

»Ko sva se spoznali, sva se pogovarjali, kako težko je opisati psihično nasilje in kako zelo močno psihično nasilje odvzame žrtvi moč in jo obremeni. Na novo ste začeli razmišljati o stvareh, za katere ste že prej vedeli, da v zakonu ne delujejo – ločili ste stvari, ki so partnerske težave, od vsebin, ki so nasilje, ki ga je do vas in sina povzročal mož. Bili ste in ste še vedno zelo aktivni pri vodenju vašega življenja. Zelo dobro tudi razmišljate, kaj je vaša odgovornost in kaj so na drugi strani strokovno neprimerna ravnanja. Svoja spoznanja o sebi in službah ste radodarno in konstruktivno delili tudi z nami.«

Lep dan vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

zelo dobro ste na kratko povzeli dogajanje. Lahko tako poveste.

Lep dan.

Ana

14. 6. 2016

Ana je sodelovala na strokovnem izobraževanju s predstavitvijo priročnika.

17. 6. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za povabilo na posvet. Prvi del je bil poučen in mi je dal kar nekaj zagona in moči pri reševanju pritiskov Siniše. V drugem delu pa sem z veseljem delila svojo izkušnjo, z upanjem, da bo nekomu pomagala. Ko sem se pripravljala na pogovor, sem šla čez najine

maile. Zanimivo mi je bilo ponovno prebirati vaše zapise, ki pomirjajo, hvalijo in svetujejo. Marsikateri nasvet je še danes aktualen, a ga sedaj nekoliko drugače razumem, saj gledam na stvari z drugimi očmi. Zdaj pri nekaterih vaših mailih bolje razumem, kaj ste želeli povedati. Z več izkušnjami tudi drugače gledam na vse skupaj, na vse, kar se je dogajalo. Veliko več znanja o nasilju imam, kot sem ga imela na začetku.

In ker smo ravno zaključili s predstavitvijo priročnikov, se mi je porodila še ena zamisel. Mogoče bi lahko izdali še kakšen priročnik, npr. *Kako komunicirati z žrtvijo nasilja*. Priročnik ne bi bil tako sistematičen, kot sta zadnja dva, ki ste ju izdali, ampak bolj v obliki »pisem« oz. berljiva knjiga. V stilu tistih knjig, ko terapevti dajejo polno primerov iz prakse¹⁸.

Pošiljam vam še nekaj fotografij z mojega plesnega nastopa, da boste videli, kakšne nasmeške ustvarja ples. Zame je ples odlična antistresna terapija.

Lep dan.

Ana

Dobro jutro, Ana,

hvala za fotografije. Lepo vas je videti sproščeno in kako uživate v plesu in trenutku. Fotografije so tako ekspresivne, da sem zraven že skoraj zaslišala glasbo😊.

Tudi jaz sem že večkrat razmišljala o tem, da bi lahko bili nekateri maili širše koristni. Ustavljalo me je le to, da nisem dobra za pisanje dolgih tekstov, ter da čas usmerjam drugam, še dodatno pa to, da so maili zelo osebni in da si težko predstavljam neko predelavo, ki bi lahko povsem anonimizirala osebo/osebe. Bi bili vi pripravljeni najino dopisovanje dati za osnovo knjige?

Bom predstavila vaš predlog na društvu. Hvala zanj.

---

¹⁸ Tu je nastal zametek knjige, ki jo berete.

Tudi mene sta posveta napolnila z dodatnim elanom. V mislih si pojem nek rok komad, kjer se derejo *we will fight for a better life* ... 😊

Lep dan vam želim.

Klavdija

Dobro jutro,

seveda so lahko najini maili osnova. Kaj je dolg tekst, je relativno. Meni se pogosto zdijo vaši maili dolgi. Jih že smatram pod dolge tekste. Nikakor pa vas ne želim dodatno obremenjevati.

Lep pozdrav.

Ana

Mail, poslan uporabnicam, ki so sodelovale na dveh posvetih:

Pozdravljene, drage sogovornice,

rada bi z vami delila nekaj utrinkov iz obeh srečanj, na katerih ste sodelovale.

Na prvem izobraževanju se nas je srečalo nekaj več kot sto udeleženi. Na drugo srečanje je prišlo več kot 150 ljudi. Udeležene_i so bile_i: zaposleni in zaposlene iz centrov za socialno delo, vrtcev, šol, zavodov za prestajanje kazni zapora, iz Urada varuha človekovih pravic, svetovalnic (Svetovalnica Maribor, Svetovalnica za otroke in starše Koper), mnogih nevladnih organizacij (PIC, SOS telefon, EMMA, Legebitra, Društvo za pomoč odvisnikom od nedovoljenih drog, Karitas, Inštitut Prelomi, Sprememba.si ...), varnih hiš, materinskih domov, Socialne inšpekcije, Centra za izobraževanje v pravosodju, Pediatrične klinike, MKZ Rakitna, raziskovalke_ci, aktivistke s področja ženskih pravic, ena tožilka, nekdo iz Okrožnega sodišča v Ljubljani ...

Odzivi so bili večinoma pozitivni, dobili smo tudi povabila za izobraževanje. Nekateri niso bili zadovoljni z vsem, nekaterim so se

določene stvari zdele preveč kritične, nekaterim se ni zdelo prav, da se tako odločno postavlja mejo povzročitelju nasilja (npr. z dvignjeno roko). Mnogi so (mi) povedali, da je bilo dragoceno in močno jedro obeh srečanj prav pogovor z vami. Nekateri so se jezili na ravnanja povzročiteljev, ki ste jih omenjale. Drugi so cenili vaš pogum, da se borite zase in svoje otroke. Tretji so razmišljali, kako težko je še vedno, pa čeprav je konec skupnega življenja.

Močno se me je dotaknil pogovor z vami. Čeprav smo se že prej pogovarjale, je bilo tokrat drugače, tudi namen je bil drugačen. Veliko ljudi je bilo. Večina se mi je zdela zelo pozorna in prisotna ter tudi čustveno vključena ob poslušanju in čutenju vaših izkušenj. Sodelavke in sodelavci so mi povedali, da jim je bil vaš prispevek zelo dragocen in dodatna motivacija za delo. Jaz sem bila vznemirjena glede pogovora. Na obeh srečanjih sem imela tremo oz. sem čutila skrb, da bi bila ta izkušnja smiselna tudi za vas. Res sem vesela, da smo to naredile skupaj.

Vaše naslove sem dala v skrito kopijo, ker je prav, da ne delim vaših osebnih podatkov. Če boste želele še ve kaj napisati o vaši izkušnji ter jo deliti z drugimi, mi napišite in bom posredovala ostalim.

Lepo vas je poznati.

Lep dan vam želim.

Klavdija

18. 6. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

tudi meni je bila izkušnja na posvetu zelo dobrodošla. Zdi se mi pomembno, da sem imela priložnost povedati svojo izkušnjo. In hvala za orhidejo. Kot ste opazili, je ostala še na društvu, jo bom prišla iskat.

Lep pozdrav.

Ana

21. 6. 2016

Elektronska pošta

Dobro jutro, Ana,

sodelavki, ki pri nas super dela z dolgimi teksti, ona je naredila glavnino dela okoli obeh priročnikov, sem povedala za vašo idejo o knjigi. Zdi se ji super. Sem ji povedala, da podarjate tudi najino dopisovanje😊

Ali naj vas orhideja počaka v foliji ali jo odvijem? Sicer deluje prav srečna in zadovoljna.

Lep pozdrav.

Klavdija

Dobro jutro,

me veseli, da gre ideja o novi knjigi naprej. Nisem pozabila na svojo orhidejo. Do kdaj pa ste danes v pisarni? Mogoče bi prevzela orhidejo čez vaše okno.

Ana

Pozdravljeni,

danes sem tukaj do 16. 30. Orhideja čez okno ... Sliši se avanturistično😊.

Klavdija

1. 8. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

doma imam še nekaj otroške opreme, ki je ne potrebujem več. Mogoče bi prišla prav kateri od vaših uporabnic. Z veseljem podarim voziček s košaro in lupinico, prenosno posteljo, stolček za hranjenje, jogi (120 x 60) in sedež za na kolo. Prilagam nekaj

fotografij. Stvari so rabljene, ampak v kar dobrem stanju. Če se bo pojavila potreba po opremi, sporočite.

Želim vam prijetno poletje, ne prevroče, ne preveč dežja, pa čim več dopusta.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

glede opreme, ki jo ponujate, sem govorila s sodelavkami in bi prevzeli vse stvari, ki jih imate. Postelja, jogi in sedež za kolo bodo šle v našo varno hišo, ostalo pa k eni od naših uporabnic.

Kako pa ste vi in Gorazd? Na dopustu sta bila, kajne?

Lep pozdrav.

Klavdija

5. 8. 2016

Elektronska pošta

Dobro jutro,

hvala za posredovanje! Stvari bom prinesla v ponedeljek ali torek.

Ja, z Gorazdom sva bila na morju in to skoraj dva tedna. Super je bilo. Oba sva se umirila, jaz pa tudi psihično spočila. Vam drugič napišem kaj več, zdajle se mi mudi.

Lep dan.

Ana

6. 9. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

če se ne motim, je šel Gorazd pred nekaj dnevi prvič v šolo, kajne? Kako je bilo? Je dobro sprejel to spremembo? Pa vi? Kako vam je zdaj, ko imate prvošolčka?

Če boste imeli ob vseh teh spremembah kaj časa za pisanje, bom vesela vašega pisma.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

Gorazd se je zelo veselil prvega šolskega dne. Tudi na zadnjem avgustovskem stiku je očetu govoril le o tem. Ko ga je oče pripeljal s stika, je vprašal, kdaj se vse skupaj začne in iz tega sem razbrala, da namerava priti v šolo tudi on. Na to sem bila psihično povsem nepripravljena, zato me je precej iztirilo. Nisem bila pripravljena na to, da bova s Sinišo nekje skupaj, prav tako me je skrbelo, kako si bo Gorazd razložil dejstvo, da smo nekje skupaj. Strah me je bilo, da bo Siniša to priložnost izrabil, da me bo začel mrcvariti glede stikov ali že česa, kar mu ni prav. Bala sem se, kako bo, če se znajdem sama z njim. Nisem se želela pogovarjati sama z njim, predvsem zaradi njegove nepredvidljivosti in dobro razvitih veščin manipulacije. Zaradi vsega skupaj sem bila v takšni paniki, da je drug dan cela moja družina stopila v akcijo. Z očetom sem se zmenila, da me bo počakal pred šolo. Vsi skupaj smo šli noter. Gorazd je želel sedeti ob svojem prijateljčku iz vrtca, zato sva se znašla s Sinišo na sosednjih stolih. Bila sva tiho, nisva nič komentirala, uspela sem se spraviti k sebi, bila sem nasmejana. Mislila sem na Gorazda in na to, da želim, da je to lep in poseben dan zanj, ki se ga bo rad spominjal. Po koncu uvodne predstavitve smo otroke za eno uro pustili z učiteljico. Zadrževala sem se v šoli in čakala, da bi Siniša odšel. A seveda je tudi Siniša čakal, da grem, da me »začopati.«

Na srečo je v tistem prišla moja mama, ki mi je že mahala skozi okno in ko jo je Siniša videl, je odšel. Tudi ko se je vse skupaj

končalo, smo šli z očetom, mamo in Gorazdom v slaščičarno in vse skupaj res lepo proslavili. Konec dober, vse dobro, bi lahko napisala, a ostal mi je grenak priokus, saj dan zaradi Siniše zame ni bil tako lep kot bi bil sicer.

Toliko o prvem šolskem dnevu.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

razumem, da je ostal grenak priokus, ampak po opisu sodeč na srečo samo za vas, ne pa tudi za Gorazda. Zanj bo to zagotovo dan, ki mu bo ostal v lepem spominu. In prav je tako.

Obema želim lepe šolske in nešolske dni.

Klavdija

14. 9. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

splet se obračam na vas za nasvet glede stikov. Do sedaj so stiki potekali, tako kot smo določili na sodišču: vsak drugi vikend od petka popoldan do sobote zvečer in ob sredah, izmenično dopoldan in popoldan - zaradi njegovega turnusa. Ker je Gorazd letos v šoli, bo potrebna sprememba.

Najprej sem razmišljala, da bi tisti teden, ko ima Gorazdov oče službo popoldan, prišel po njega še v ponedeljek popoldan, ampak se mi zdi tak teden zelo naporen za Gorazda. Predno gre k njemu, ne uspeva niti pogledati, kaj so delali v šoli, kaj šele, da bi naredil domačo nalogo. Po stiku pa si želi le to, da bi se skupaj igrala, potem pa je že čas za spanje. Bolj se mi zdi smiselno, da bi Siniša dvakrat na mesec zamenjal turnus. Boljše se mi zdi, da so stiki enakomerno porazdeljeni. Predvidevam, da bo na moj predlog

odgovoril, da tega ne more. Včeraj sem dobila njegov sms, da gre Gorazd v sredo v šolo in da verjetno stik odpade. Ker nisem želela prevzeti naložene odgovornosti, da se odločim in potrdim, da stik odpade, sem mu napisala le ok. Pa me spet sprašuje, ali obstoječi stiki veljajo ali bodo prestavljeni. Verjetno mu bom napisala, naj pove svoj predlog. Predvidevam, da bova imela različne predloge. Vem, da ima pravico do stika, ampak mislim, da se lahko tudi on prilagodi otroku. Verjetno lahko pričakujem vabilo na CSD, če ne bom pristala na njegov predlog. Imate mogoče vi kakšen predlog za reševanje?

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

kaj če bi mu rekli/napisali, da je za Gorazda najbolje, da se stiki ne spreminjajo in da ostanejo isti, saj je že vstop v šolo zanj prinesel veliko sprememb? Lahko mu poveste svoj predlog, da naj poskusi dvakrat mesečno zamenjati turnus. Vprašate ga lahko, če se mu zdi to v redu in ali ima še kakšen predlog.

Potem boste videli, kako se bo odzval in kako bo razmišljal. Je še vedno zelo strikten glede izvajanja stikov? Redno prihaja po Gorazda? Verjetno bo šlo tudi pri tokratnem dogovarjanju za proces. Sporočila z vaše strani gredo lahko v smeri, da se bosta že dogovorila tako, da bo obema v redu, da lahko iščeta različne možnosti in podobno.

Lep pozdrav.

Klavdija

19. 9. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vaš hiter odgovor. Včasih še vedno potrebujem kakšno vašo pametno in pomirjajočo besedo. To vprašanje glede sredinih dopoldanskih stikov me je mučilo že dalj časa. Vsaka odprta zadeva z bivšim možem pomeni zame dodaten stres, zanj pa možnost za manipulacijo. Zato me je teh situacij strah.

Poleti je pritiskal name, da bi imel počitnice z Gorazdom, kar je delal pred Gorazdom. Ponudila sem mu nadomeščanje, ko sva bila na dopustu, pa mu je bilo premalo, potem me je pa začel žaliti, zato sem pogovor prekinila in sva šla z Gorazdom v stanovanje. Najbolj smešno mi je bilo, ko je rekel, da se stiki lahko spremenijo, če se midva tako dogovoriva. Beseda dogovor zanj pomeni to, da bo tako, kot on želi. Za to nedorečeno sredo sem zaenkrat zavzela stališče, da bomo počasi že nekako uredili. Cilj imam, nič se ne mudi. Sms sem mu poslala z dvodnevni zamikom, on še ni odgovoril. Mogoče se je šel dogovarjati v službo za menjavo turnusa (hahahaha)¹⁹.

Drugače pa na stike hodi zelo redno in striktno, prav tako Gorazd redno hodi domov sesut. Še vedno potrebuje dan ali dva, da se vzpostavi v običajno stanje, potem pa uživava naprej v novih raziskovanjih, dogodivščinah in praznovanjih.

Lep pozdrav.

Ana

26. 9. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

---

¹⁹ Humor je lahko obrambni mehanizem. Omogoči, da se oseba distancira od neprijetne situacije in ohrani notranjo moč. Če je oseba sposobna humorja tudi v stresni situaciji, se lahko občutenje stresa zmanjša. Humor lahko osebo ščiti tudi pred bolečino.

pišem vam, saj me zanima, kako ste in kaj se dogaja glede sredinega stika, ko Siniša dela popoldan. Če vam lahko kako pomagam pri razmišljanju, mi vsekakor pišite.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za vašo skrb. Zaenkrat ni nič novega, na moj sms ni odgovoril. V tem času sva se videla dvakrat, ko je prišel po Gorazda. Vsakič me je skrbelo, da bo načel temo pred Gorazdom, a je ni. Ta teden je sreda, ko naj bi prišel po njega dopoldan. Bom videla, če bo v tem tednu kaj reagiral.

Lep pozdrav.

Ana

7. 10. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

v priponki vam pošiljam vabilo na delavnico joge, ki jo bo izvedla naša uporabnica.

Lep pozdrav.

Klavdija

10. 10. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

rada bi se prijavila na delavnico joge, ki bo ta petek na društvu.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,
sem zabeležila. Se vidimo.
Lep pozdrav.
Klavdija

Pozdravljeni še enkrat,
ali vam lahko v petek prinesem še otroški sedež za kolo, če pride prav? Pa še nekaj bi omenila glede stikov ob sredah. Siniša kar nič ne odgovori, niti ne zahteva. Predvidevam, da mu trenutno ustreza, da vsako drugo sredo nima stika z Gorazdom. Se vidimo.
Lep pozdrav.
Ana*

---

* Ana se vedno bolj umika kot uporabnica programa. Kot bomo videli v nadaljevanju, se vse redkeje oglašča zaradi želje po podpori in pomoči. S svetovalko sta vedno pogosteje v stiku zaradi drugačnih vrst sodelovanja. Uspešno zaključeno svetovanje je tisto, ko uporabnica ne potrebuje več svetovanj ali jih potrebuje le še občasno, tako kot vsak od nas kdaj pa kdaj potrebuje strokoven nasvet. In tako se počasi in postopoma zaključuje tudi Anin svetovalni proces. Nekaterne ženske želijo svetovalni proces zaključiti na uraden način, z zadnjim svetovanjem, po katerem se ne obračajo več na svetovalko, drugim pa bolj odgovarja postopno zmanjševanje stikov.

Pozdravljeni,
seveda lahko prinesete sedež, super.
Me veseli, če bo Siniša izpustil eno priložnost za bojevanje. 😊
Lep pozdrav.
Klavdija

19. 10. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljene, udeleženke joge,

vaditeljica joge je poslala gradivo, če boste želele udeleženke nadaljevati z vajami za jogo. V gradivu najdete opisane vse vaje, ki smo jih delale na delavnici.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

hvala za poslano, joga mi je bila zelo všeč. Vaditeljica je dobro vodila, izbrala je zelo močne vaje, primerne za nas. Prosim, prenesite ji pohvalo. Želim si, da bi lahko še kdaj to prakticirala, zato so listi z vajami dobrodošli. Že nekajkrat po petkovi jogi sem poskusila z dihanjem, ki smo se ga naučile. Res se lažje umirim in zaspim.

Še nekaj bi delila z vami. V zadnjih mesecih sem se odločila, da bi bil po treh letih že čas za novega partnerja. Mislila sem, da sem marsikatero stvar razčistila in predelala ter da sem pripravljena za novo poglavje. Po komunikaciji z različnimi moškimi sem seveda ugotovila, da stvari le niso tako preproste. Nenehno se vračam k preteklim izkušnjam in razmišljam, česa si ne želim, koliko sem pretrpela in da želim zdaj uživati. Vse potlačene zadeve se spet dvigujejo na površje. Ugotovila sem, da me je najbolj strah, da bi nekdo od mene želel, da bi imela še kakšnega otroka. Prejšnji mesec sem se na primer začela dobivati z moškim mojih let, zelo je bil prijazen, uvideven. Potem pa me je enkrat stisnil k sebi in rekel »moja, moja.« Vkllopili so se mi vsi alarmi. Takoj so se mi pojavila vprašanja, ali je posesiven, ali me bo tudi on imel za svojo lastnino in podobna. Razumsko vem, da je bila ta njegova izjava zgolj način, da mi je izrazil ljubezen, saj ne kaže nobenih znakov posesivnosti, a kot bi se v meni sprožil nek nagonski odziv. Kaj pa vem ...

Prijateljica, ki je bolj racionalna, mi je rekla, naj se osredotočim na to, kaj želim in si to napišem. Naj ne razmišljam le o tem, česa si pri moškemu ne želim.

Zadnjič sem v Oni prebrala članek o ženskah, ki so iskale moškega, našle pa same sebe. Mislim, da sem tudi jaz na tej poti.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

danes sem govorila z vaditeljico joge in ji povedala, da vam je bilo na jogi všeč in kaj vam je bilo všeč. Bila je vesela, ko je slišala vaše mnenje.

Dobro mi je bilo brati vaše razmišljanje glede nadaljnje poti, saj je poti najbrž res več in je dragoceno ter zanimivo, ko odkrivamo svojo in s tem tudi sebe. Ter ljudi, ki so okoli nas. Tema partnerstva se mi zdi zelo pomembna življenjska tema, polna odkrivanja. Glede na izkušnjo, ki ste jo imeli, je seveda razumljivo, da se vam ob ustvarjanju novih odnosov z moškimi prikradejo najrazličnejši strahovi. S tem ni nič narobe. Vzemite si čas za spoznavanje, za ustvarjanje zaupanja in potem bodo tudi strahovi počasi izginili.

Lep dan vam želim.

Klavdija

3. 11. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

na nas se je obrnil novinar, ki dela oddajo o nasilju v družini in bi potreboval kakšno izjavo.* Pomislila sem, če bi bili morda vi pripravljeni dati še eno izjavo za radio o izkušnji nasilja? Verjamem, da imate še kaj vprašanj v zvezi s tem. Če bi se odločili za

sodelovanje, me zanima, ali dam lahko vaš kontakt sodelavki, ki je govorila z novinarjem? Ona vam bo lahko natančneje razložila.

Hvala za vaš odgovor.

Lep pozdrav.

Klavdija

---

* Na organizacije, kjer delamo z osebami z izkušnjo nasilja, se pogosto obračajo novinarke in novinarji, z željo, da jim omogočimo pogovor s katero izmed naših uporabnic. Neredko nas to spravi v precejšnjo zadrego. Po eni strani se zavedamo, kako pomembno je, da se v medijih govori o nasilju v družini in se tudi na ta način osvešča javnost. Po drugi strani težko prosimo uporabnice, naj se izpostavijo s svojo zgodbo, saj jih lahko takšna prošnja tudi njih spravi v zadrego. Nekateri se namreč počutijo, kot da morajo »vrniti uslugo«, čeprav je pomoč, ki jo dobijo na društvu, pomoč, ki jim pripada in ne usluga, ki bi jim jo kdo naredil iz lastne dobre volje. Seveda pa so tudi uporabnice, ki si želijo sodelovati pri ozaveščanju javnosti in jim predstavljanje svoje zgodbe, izkušenj in mnenj pomaga pri njihovi poti iz nasilja. Ena takšnih oseb je tudi Ana, ki ni le jasno izrazila želje, da pomaga pri ozaveščanju javnosti, temveč zna svojo izkušnjo tudi dobro ubesediti.

Pozdravljeni,

lahko sodelujem in lahko posredujete mojo telefonsko.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni, Ana,

kot mi je povedala sodelavka Katja, sta se že pogovorili o podrobnostih glede izjave. Dobro se zmenite z novinarjem.

Pomembno je, da se ozaveščanje o nasilju v družini nadaljuje. Enako pomembno je, da pri ozaveščanju sodelujete na način, ki je za vas čim manj obremenjujoč. Sporočite, prosim, kako bo šlo.

Lep pozdrav.

Klavdija

4. 11. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

kakšno je bilo sodelovanje z novinarjem? Žal nisem slišala prispevka, ki ste ga pomagali soustvariti. Poslušala pa ga je sodelavka, ki mi je povedala, da je prispevek s stališča systemskega dela predstavil že znane stvari, ni bilo nekih novih poudarkov. Rekla je, da je prispevek temeljil na stvareh, ki ste jih vi povedali, kar se mi zdi dobro. Pravi tudi, da ste govorili strnjeno in s pravimi besedami. Rekla je, da se ji zdi dobro, da je bilo slišati, da nasilje doživljajo inteligentne in močne ženske, ki znajo dobro razumeti in povedati, kaj se dogaja. Sodelavki se je zdelo pomembno in pogumno, da ste lahko povedali, da je mož povzročal psihično in spolno nasilje. Vesela sem, da ste se nam ponovno pridružili pri ozaveščanju in zavzemanju za končanje nasilja nad ženskami in otroki.

Imam še eno vprašanje. Mi lahko sporočite naslov članka, ki ste ga omenjali v enem od zadnjih mailov (samskost kot vzpostavljanje odnosa s sabo). Morda pride prav še kakšni drugi uporabniki. Hvala.

Posredujem vam tudi vabilo na sklop tematskih delavnic »Odnosi, čustva in kaj z njimi«, ki bodo potekale na društvu. Vodili jih bosta sodelavki Mateja in Ieva. Gre za deset srečanj, enkrat tedensko. V času delavnic bo organizirano varstvo za otroke. Delavnice so seveda brezplačne. Vse podrobnosti so v priponki.

Lep pozdrav.

Klavdija

5. 11. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

hvala za vaš odziv na prispevek in vabilo. Z veseljem pomagam še kdaj. Mi je bilo prijetno sodelovati, vprašanja so bila korektna in tudi končni izdelek (kako je bil prispevek zmontiran, kaj so obdržali in kaj izrezali) se mi je zdel dober.

Glede delavnic - če prav razumem, se lahko udeležim katerekoli delavnice. Koliko prej pa se moram prijaviti na posamezno delavnico?

Za članek bom pogledala doma, če ga najdem.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

prav ste razumeli glede delavnic. Prijave niso potrebne, ker so delavnice v prekratkih razmikih. Upamo, da bo tudi tako delovalo 😊.

Lep pozdrav.

Klavdija

7. 11. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

če imate željo, si prispevek lahko ogledate na povezavi, ki vam jo pripenjam spodaj. Našla sem tudi članek, o katerem sem govorila. Skenirala sem ga in je v priponki.

Lep dan vam želim.

Ana

Pozdravljeni, Ana,
hvala za oboje. Se že veselim poslušanja in branja.
Tudi vam želim lep dan.
Klavdija

8. 11. 2016

Telefonski pogovor

Ano vprašam, ali bi sodelovala pri pripravi knjige o partnerskih odnosih, ki jo bo pisala psihiatrinja in psihoterapevtka M. Ž. Povem, da bo sodelovala tudi moja sodelavka, ki bo tudi prisotna na pogovoru, ki bi ga imela za namen pisanja knjige. Reče, da bi sodelovala.

18. 12. 2016

Elektronska pošta

Pozdravljeni,
pišem vam, ker sem vam želela povedati, kako je bilo včeraj na pogovoru za tisto knjigo o odnosih. Še dobro, da je bila zraven tudi vaša sodelavka, sicer bi se res počutila čisto samo. Pogovora namreč ni imela avtorica knjige, temveč neka njena pomočnica. Ta je bila povsem šokirana, ko sem ji opisovala svojo izkušnjo, kot da prvič sliši, da je v partnerskem odnosu lahko prisotno tudi nasilje. Gospa je bila povsem iz sebe in na koncu smo jo morale me tri tolažiti in nekako spraviti k sebi, da smo sploh lahko nadaljevale. Sicer me pa veseli, da sem lahko podelila svojo zgodbo in da bo v pomoč pri nastajanju knjige.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

žal mi je, da ste imeli tako neprijetno izkušnjo. Reakcija gospe je res nenavadna. Verjetno se je je vaša zgodba dotaknila na neki osebni ravni, morda se je s katerimi deli identificirala. No, samo ugibam, saj konec koncev ni pomembno. Pomembno je, da se vam je zdela izkušnja koristna in da ste preživeli ;)

Želim vam lep december.

Klavdija

2017

13. 1. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

rada bi se vam zahvalila za novoletno čestitko. Zelo me je razveselila. Tudi jaz vam želim v prihajajočem letu vse dobro, veliko lepih trenutkov in energije.

Kako ste vi? Kako je Gorazd?

Želim vam lep dan.

Klavdija

Pozdravljeni,

prijetno mi je, da se še vedno spomnite name. Hvala za vašo skrb. Z Gorazdom sva splošno gledano v redu, razen težav po stikih. Ja, še vedno so težave, precej podobne kot vsa ta leta. Ko se vrne domov, dobim cel spekter čustev in odzivov (jokanje za malenkosti, agresija, očitanje, da nič ne znam, nato pohvale, kako sem najboljša

mama, koliko me je pogrešal, podivjanost, neposlušnost, radost ...). Predno gre na stik, vztrajam z igro po principu treninga Neverjetna leta, da se umiri in da se poveževa. Ko se vrne s stika, se spet igrava, da lahko da vse iz sebe. Ta način vzgoje res prinaša dobre rezultate. Ta vikend se je prav med igro odprl, povedal nekaj podrobnosti s stika (drugače ne želi govoriti, kaj se dogaja pri očetu, celo razburi se, da se ne bo pogovarjal o tem). Ko je to dal ven, sva se celo odlično zabavala.

Sama se še vedno čistim od odnosa s Sinišo in predelujem zadeve v zvezi s partnerskimi odnosi. Trenutno sem že nekaj časa v odnosu z moškim, ki ima prav tako enega otroka. Enkrat sem vam že pisala o tem, da sem začela razmišljati o novem partnerstvu in kakšne težave sem imela ob tem. Strah, da bom ponovno izbrala moškega, ki bo nasilen, je kar dolgo vztrajal. Zdaj sem si končno začela zaupati. Vem, da se znam poslušati in da bi prepoznala signale. No, malo sem zašla. Naj se vrnem k partnerju. Njegova žena je pokojna. Ima deset let staro hčerko in do nje je tako skrben, nežen in čuteč, da sem vsakič znova (pozitivno) presenečena. Pri Siniši sem bila navajena, da mu je bil Gorazd predvsem v breme, ne pa v veselje in lepo mi je gledati očeta, ki je tako pozoren do svojega otroka. Tudi sicer je ta moški pravo nasprotje Siniše. Zelo je topel, ljubeč, nežen. Zanima ga, kaj mislim, kaj želim, kako se počutim. Skratka, kot bi izbrala nekoga, ki nima prav nobene podobnosti s Sinišo. Vse seveda ni tako idealno, kot je slišati. Meni se neprestano odpirajo stvari iz preteklosti. Čeprav me v nič ne sili in gre vse zelo počasi, sem še zelo previdna, zadržana, ne upam se prepustiti. Kar nekako mi ni do tega, da bi vse skupaj postalo malo bolj »zares«. Morda se bojim. Še vedno.* Se mi pa zdi, da imam prav ob njem možnost, da se dokončno »očistim« in predelam travme, ki so še v meni. Je namreč dovolj potrpežljiv in razumevajoč, da si lahko to privoščim.

Ob vsem tem poskušam čim bolj kvalitetno živeti naprej. Trenutno berem knjigo *Šola življenja* od Bruna Šimleša. Govori o tem, kako imeti rad samega sebe. To knjigo sem vzela v roke, ker mi je mama dala za misliti, ko sem ji povedala za partnerja in kako je drugačen

od Siniše. Pa mi mama reče, da je oseba že lahko druga, ampak da ona vidi, da je en del mene še vedno isti in ranljiv.

Z veseljem hodim novim izzivom naproti.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Ustvarjanje novih partnerskih odnosov po izkušnji intimnopartnerskega nasilja, je lahko velik izziv. Razumljivo je, da se ponovno zbudijo čustva in občutki iz preteklega odnosa. Pomembno je, da si v takšni situaciji vzamemo dovolj časa, da postopno gradimo odnos in tako pridobivamo zaupanje in občutek varnosti v odnosu.

Pozdravljeni,

to pa je nekaj novega in dobrega, da zmore Gorazd tudi ubesediti, kako je na stiku. Žal mi je, da je še vedno v stiski, a kot sem že velikokrat zapisala, vem, da ga znate dobro pomiriti.

Lepo je brati, kako se spoznavate in odkrivате tudi v novem partnerskem odnosu in koliko samorefleksije premorete. Kar pa se tiče mamine izjave - domnevam, da bo en vaš del vedno ostal isti in ranljiv, kar je dobro. Ta ranljivi del nas naredi sočutne in ljubeče. Zato niti ni potrebe, da bi ga želeli izbrisati. Prav ta del vam daje tudi vso senzibilnost, dovzetnost in marsikaj drugega pozitivnega. Kako vam je brati knjigo, ki jo omenjate?

Lepo vas je brati. Želim vam lep dan.

Klavdija

27. 2. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

kako ste kaj? Pišem vam, ker imam vprašanje za vas. Bi vas morda zanimalo, da bi imeli še kdaj kreativno delavnico za uporabnice društva? Takrat so bile navdušene in če se prav spomnim, je bilo tudi vam všeč. Kaj menite? Kakorkoli se boste odločili, bo dobro.

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

sem kar dobro, hvala. Delavnice bi me zanimale, seveda. Trenutno sem tudi zdravstveno precej v redu in raven energije je kar dobra, tako da bi šlo. Kdaj pa bi vse skupaj bilo? Se lahko slišiva po telefonu?

Lep pozdrav.

Ana

Telefonski pogovor

Zmeniva se podrobnosti glede delavnice.

13. 3. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni Ana,

upam, da je za vami lep vikend. Pišem vam, da vam sporočim, da se je do sedaj prijavilo sedem uporabnic na delavnico, ki jo boste vodili.

Lep dan vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

me veseli, da je že sedem prijavljenih. To pomeni, da bomo lahko izvedle delavnico.

Lep pozdrav.

Ana

27. 3. 2017

Elektronska pošta

Dobro jutro, Ana,

s sodelavkami sem govorila, kako je bilo na delavnici in pri varstvu otrok. Njihov vtis je bil, da je vse potekalo po načrtih in v dobrem vzdušju. Kako pa je bilo vam?

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

na delavnici je bilo sicer kar naporno, ker je bilo 10 žensk, ampak sem uživala. Utrujenost je prišla šele kasneje za mano ;) Vaše sodelavke so kar dobro povzele vse skupaj – po načrtih in v dobrem vzdušju.

Se veselim še kakšnega podobnega sodelovanja.

Ana

5. 5. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

kot sem vam zadnjič že omenila po telefonu, se je na Gospodarskem razstavišču odprla fotografska razstava, na kateri sodelujem z enajstimi svojimi fotografijami. Razstava bo odprta do

3. 7., če si jo morda želite ogledati. Moram napisati, da sem kar ponosna na te svoje fotografije, fino se mi zdi, da mi je uspelo priti v ožji izbor in da je razstavljenih kar 11 mojih fotografij. Od znancev in znank sem dobila same pozitivne odzive. Najbolj me pa veseli, ko vidim kakšne turiste, ki se slikajo pred mojimi fotografijami in se mi zdi, da bodo tako moje fotografije odpotovale v širni svet ;)

Lep teden vam želim.

Ana

6. 5. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni, Ana,

še enkrat čestitke za razstavo. Vedno znova me navduši, koliko kreativne energije je v vas. Razmišljala sem, da bi vas vprašala, ali bi se lahko zmenili za popoldanski sprehod še z drugimi uporabnicami in bi bil cilj razstava, tam bi nam pa vi ob vsaki fotografiji kaj povedali. Bi bili za kaj takega?

Lep dan vam želim.

Klavdija

Pozdravljeni,

najprej se vam moram zahvaliti za priložnost za mojo samohvalo. 😊 Želim pa vam napisati tudi nekaj o izzivih. Mislim, da je moje življenje polno izzivov. Ne vem, če veste, da za kar pošten delež mojih izzivov poskrbite kar vi. Tudi vodenje po razstavi za uporabnice je moj novi izziv. Vam bom čez teden ali dva sporočila kakšen datum, pa se bova dogovorili. Zdaj sem še med nastajajočimi ogrlicami.

Lep dan.

Ana

Pozdravljeni,

izzivov vam res ne manjka, a izberite le tiste, od katerih tudi kaj dobite, ne le trošite energijo. V miru razmislite, če je izziv vodenja po razstavi takšen, da bi vam energijo dal in ne odvzel in sporočite, ko boste vedeli.

Lep pozdrav.

Klavdija

15. 5. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

razmišljala sem o sprehodu in vodstvu po razstavi. Po dolgem razmisleku sem se odločila, da vam odgovorim, da ne bo šlo.* Muči me cel kup zdravstvenih težav. Imam velike želje, kaj vse bi rada počela, ampak mi popoldne po službi zmanjka energije.

Lep pozdrav.

Ana

---

* Ana je med drugim obiskovala trening asertivnosti. Povedala je, da ji je pomagal pri postavljanju zase. Ena od veščin, ki se jih oseba lahko nauči na treningu asertivnosti, je ravnanje s prošnjami. Večkrat smo soočeni s tem, da nas nekdo nekaj prosi. Medtem ko ni težave, kadar smo to brez pomislekov pripravljeni narediti, je težje, ko moramo reči ne. Veliko ljudi ima težavo reči ne, saj tudi reakcija druge osebe ni ravno prijetna, če zavrremo njeno prošnjo. Asertivno vedenje pomeni, da rečemo ne, ko mislimo ne in tudi, da znamo sprejeti, ko nam druga oseba zavrne prošnjo, saj se zavedamo, da s tem ni zavrnila tudi nas kot osebe, temveč zgolj našo željo.

Pozdravljeni, Ana,

super, da ste premislili in se odločili tako, kot je za vas prav.

Mi je žal, da vaše zdravje trenutno ni v najboljši formi, je pa fino, da slišite svoje telo, saj s tem lahko poskrbite zase. Želim vam čim bolj mirne popoldneve, da bi lahko počivali.

Lep pozdrav.

Klavdija

Na tem mestu je nekoliko daljši premor v komunikaciji.

---

22. 8. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

kako ste kaj? Preživljate lepo poletje? Upam, da imate lep dan in da niste preveč slabe volje, ker se začanja šola. Želela sem vas le pozdraviti in vam zaželeli lepe dneve in upam, da vas nisem po nepotrebnem vznemirjala po vsem tem času, ko si nisva nič pisali.

Lep pozdrav.

Klavdija

25. 8. 2017

Elektronska pošta

Pozdravljeni,

ne veselim se šole, ampak slaba volja se me pa tudi ne loteva. Zaenkrat še uživam v poletju. Z Gorazdom greva velikokrat na bazen, bila sva tudi na morju. Še vedno se vsak dan igrava, nakupila sva tudi že vse šolske potrebščine. Lepo nama je.

Niste me vznemirili s svojim mailom. Čeprav si včasih želim, da bi pretrgala vse vezi s 'prejšnjim' življenjem, kar nekako ne gre in sem

se sprijaznila, da je tako. Nekaj časa sem imela močno potrebo, da pretrgam stike z vsemi, ki imajo karkoli opraviti z delom mojega življenja, ki je povezano z nasiljem. Prav tako kar naenkrat sploh nisem več želela govoriti o tem. Kot bi vse, kar sem želela, povedala. Čeprav moram priznati, da rada dobim kakšen vaš mail. Prav tako se mi zdi še vedno zanimivo raziskovati po svoji preteklosti in sedanosti ter spoznavati sebe.

Lep dan vam želim.

Ana

Pozdravljeni,

to je pa fino brati, da se imata z Gorazdom lepo. Kako pa je vaše zdravje in raven energije? Če se prav spomnim, je bilo spomladi kar težko za vas, kar se tiče počutja. Je zdaj bolje?

Lep pozdrav.

Klavdija

Pozdravljeni,

pomlad je bila res zelo naporna. V službi sem bila zelo obremenjena, ob tem pa me je še zdravje pustilo na cedilu. Za vsako stvar posebej sem se odločala, ali imam dovolj energije. S koncem junija se je vse skupaj umirilo in imam spet več energije.

Lep pozdrav.

Ana

Pozdravljeni,

veseli me, da se vam energija vrača. Ko si boste ponovno želeli izmenjati kakšen mail, se pa javite.

Lep pozdrav.

Klavdija

December 2017

Ana

Nekatere stvari se niso spremenile. Z Gorazdom sva še vedno v istem najemniškem stanovanju. Spremenila sva si ga v udoben dom. Gorazdova stiska po stikih vztraja. Še vedno sem v isti službi in še vedno sem vesela, da imam v bližini starše, ki mi priskočijo na pomoč, ko jih potrebujem. Želodčne težave niso povsem izginile. Posledice stresa čutim v pomanjkanju energije.

A toliko drugega se je povsem spremenilo. Res je, Gorazd pogosto pride s stika vznemirjen, a se hitreje pomiri. In tudi sama sem to nekako sprejela in se manj vznemirjam. Migren nimam več. Imam partnerja. Zaenkrat kaže super. Predvsem pa živim, kot želim. Ukvarjam se s stvarmi, ki me veselijo, družim se z ljudmi, ki jih imam rada. Nikomur mi ni potrebno polagati računov za vsak svoj premik, besedo, dejanje. Ni me več dnevno strah zase in za Gorazda. Ne bojim se priti iz službe domov. Sočutna sem do sebe. Svoje energije ne trošim po nepotrebnem. Vzamem si čas zase.

Najbolj pa sem srečna, ko se na vratih predsobe pojavi Gorazd s škorenjčki v roki in vpraša, če greva. Takrat vem, da naju čaka še en pravljичen sprehod v gozd in vse težave za uro ali dve izginejo.

VIRI IN LITERATURA

Dernovšek, I. (2016). Do otrok tudi z lažnimi prijavi nasilja. V: *Dnevnik*, 6. 10. 2016.

Društvo SOS telefon (2012). *Tudi duša lahko pade po stopnicah*. Objavljeno na spletnem portalu Metina lista. Dostopno na: <https://metinalista.si/tudi-dusa-lahko-pade-po-stopnicah/>.

Kazenski zakonik, *Uradni list Republike Slovenije*, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17.

Obran, N. (2014). *Nasilje nad ženskami- prav(n)e poti v varno življenje žensk in otrok*. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.

Svetičič Hrovat, T.; Horvat, D.; Hrovatič, D.; Premzel, F. et al (2010). Strokovna izhodišča za delo z odraslimi žrtvami in povzročitelji nasilja v družini za strokovne delavce centrov za socialno delo. *Kaljenje*, letn. 5, št. 10, str. 38-95. Ljubljana: Skupnost centrov za socialno delo.

Webster-Stratton, C. (2016). *Neverjetna leta. Priročnik za reševanje težav, namenjen staršem otrok, starih od 2 do 8 let*. Ljubljana: Umco.

Zakon o preprečevanju nasilja v družini. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 16/2008, 68/2016.

20 LET DELOVANJA.

~~poniževanje~~ **enakost** ~~obtoževanje~~ **nenasilje**
~~grožnje~~ ODGOVORNO STARŠEVSTVO ~~ogrožanje~~
ISKRENOST ~~nasilje~~ ~~udarci~~ **podpora**
~~izolacija~~ **sprejemanje odgovornosti** ~~žaljenje~~
spoštovanje ~~izkoriščanje~~ VARNOST
~~zanikanje~~ **zaščita** ~~nadzorovanje~~ **zaupanje**
razumevanje ~~nagovarjanje otrok proti mami~~

ZA NENASILJE. ENAKOST. ČLOVEKOVE PRAVICE.

DRUŠTVO ZA NENASILNO KOMUNIKACIJO

01 43 44 822 ali 05 63 93 170

individualno *svetovanje* za osebe z izkušnjo nasilja
varna hiša za ženske in otroke, žrtve nasilja
spremstvo in *zagovorništvo* za žrtve nasilja
trening socialnih veščin *za moške*, ki povzročajo nasilje nad ženskami
pomoč *otrokom in mladim* z izkušnjo nasilja
trening *starševskih* veščin
pravna pomoč za žrtve nasilja
izobraževanja, konzultacije, informiranje
preventivne in interventne *delavnice* za šole
aktivizem

LJUBLJANA
Linhartova 13
SI-1000 Ljubljana
T. 01 43 44 822 in 031 770 120
F. 059 09 57 66
E. info@društvo-dnk.si

www.drustvo-dnk.si
društvo za nenasilno komunikacijo

KOPER
Vojkovo nabrežje 10
SI-6000 Koper
T. 05 6393 170 in 031 546 098
F. 05 6393 180
E. dnk.koper@sioL.net

V letu 2017 so programe Društva za nenasilno komunikacijo sofinancirali:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v
Republiki Sloveniji

Mestna občina
Ljubljana

Občina Domžale

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA DI CAPODISTRIA

OBČINA PIRAN
COMUNE DI PIRANO

Občina Hrpelje-Kozina

MESTNA OBČINA CELJE

Mestna občina Slovenj Gradec

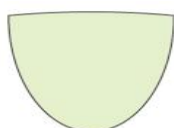

Mestna občina Murska Sobota

OBČINA
SEŽANA

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

OBČINA ANKARAN
COMUNE DI ANCARANO